

Verkennen v

VERKENNEN VOOR JONGENS door Baden-Powell

voor jongens

door

BADEN-POWELL

Aangeboden door Jun II aan
de nieuwe troep Jun. III
op. 6-10-'60.

BADEN-POWELL

VERKENNEN VOOR JONGENS

VERKENNEN VOOR JONGENS

door

LORD BADEN-POWELL OF GILWELL

Achtste, herziene druk

Uitgave van
„DE NATIONALE PADVINDERSRAAD" 'S-GRAVENHAGE

In 1908 in Groot-Britannië gepubliceerd in zes veertiendaagse afleveringen.

In Nederland als rechtstreekse vertaling van Jan Schaap, DCC, gepubliceerd:

Eerste druk 1924

In vertaling en bewerking van Jan Schaap verschenen:

Tweede druk 1929
Derde druk 1934
Vierde druk 1938

In Canada opnieuw gedrukt in een jongensuitgave ten behoeve van het pas bevrijde Nederland:

Vijfde druk 1945

Zesde druk 1946
Zevende druk 1948

Deze uitgave is een nieuwe vertaling en, voor zover noodzakelijk, opnieuw bewerkte uitgave van de „Memorial Edition", uitgegeven als 23e druk in 1945 in opdracht van „The Boy Scouts Association", en tot stand gebracht door

Mr J. W. M. Rademaker, DCC:

Achtste druk 1955

VOORWOORD

Op verrassende wijze heeft het „Verkennen voor Jongens" bij zijn verschijnen, nu ongeveer een halve eeuw geleden, de sympathie en het enthousiasme van de jeugd gewonnen. Het vertrouwen in de goede eigenschappen van elke jongen en het belangstellend begrijpen van diens eigen wereld die uit de verhalen van Baden-Powell spreken, hebben een grote aantrekkingskracht uitgeoefend.

Zin voor avontuur, drang naar gezamenlijk optrekken, behoefte om vooruit te komen en hang naar het grootse — al deze eigenschappen kan de opgroeiende jongen vinden in het „Spel van Verkennen", met zijn kansen tot edelmoedigheid en ridderlijkheid, met zijn spelend bijbrengen van verantwoordelijkheid, met zijn door de natuur geïnspireerde activiteiten en zijn mogelijkheden tot harmonische ontplooiing waardoor de persoonlijkheid langzamerhand gestalte en vorm krijgt.

Door aanvoelen wat er in een jongen leeft en door het welwillend pogen om hem in zijn groei te helpen heeft de padvindersbeweging of het verkennen in de loop der jaren zulk een hoge vlucht gekregen over de gehele wereld.

Ook nu, in deze tijd waarin het individu dreigt onder te gaan in de massa, waarin het evenwicht tussen geest en lichaam, tussen natuurlijke eenvoud en comfort, tussen onvermoeide inspanning en innerlijke rust voortdurend in gevaar wordt gebracht, bewijst het „Spel van Verkennen" iedere dag zijn waarde.

B.-P. heeft de basis en methode van dit Spel in dit boek neergelegd, zich wel bewust van het feit dat deze methode een eigen inhoud krijgt door de levensbeschouwing waarin zij wordt opgenomen en waardoor zij wordt bezield. Hiermede rekening houdend is het toch van belang de methode naar voren te brengen zoals de Stichter van de Beweging deze heeft gezien, opdat alle elementen steeds tot hun recht zullen komen.

Daarom werd deze vertaling gemaakt naar de 23e Engelse uitgave, een zogenaamde „Memorial Edition", omdat dit de laatste was die B.-P. zelf nog heeft herzien. Enkele dingen hierin zijn latere toevoegingen.

Door de Nationale Padvindersraad werd een nieuwe vertaling van „Scouting for Boys" wenselijk geacht, nu na dertig jaren de uitstekende vertaling van de eerste zeven druk-

ken, door Jan Schaap verzorgd, niet langer geheel in overeenstemming kan worden geacht met het hedendaagse taalgebruik.
Voor het eigenlijke boek is een kort levensbeschrijving van Lord Baden-Powell opgenomen alsmede een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen uit de internationale en Nederlandse padvindersbeweging.
Een enkele wenk voor leiders werd toegevoegd, er wordt iets verteld over luchtverkennen en tenslotte zijn die passages, die op specifiek Engelse toestanden betrekking hadden, voor Nederland aangepast op die plaatsen, waar ze tot verwarring of misverstand aanleiding konden geven.
Moge het „Spel van Verkennen" vele generaties tot steun zijn en hun een perspectief openen op de achtergrond van ieders levensvisie, tot heil van de grote mensengemeenschap waaraan wij allen op deze aarde in waarheid moeten en mogen meebouwen.

Dr J. S. Zaneveld
Hoofdcommissaris
De Nederlandse Padvinders.

H. F. M. Baron van Voorst tot Voorst
Hoofdcommissaris
De Verkenners van de Katholieke Jeugdbeweging.

AANWIJZINGEN VOOR HET GEBRUIK VAN DIT BOEK

Lees allereerst zorgvuldig de „Verklaring van het verkennen" die op de beginbladzijden gegeven wordt. Daardoor krijgt men een idee van het doel van de Beweging en van de algemene opzet van haar werkzaamheid.

Daarna zal men met belangstelling de korte levensbeschrijving van Baden-Powell willen lezen, waardoor men reeds een beeld van hem èn het verkennen zal krijgen.

„Mijlpalen in het verkennen" (blz. 25) dient meer om de ontwikkeling van de Beweging te laten zien.

Lees dan het voornaamste gedeelte van het boek, deel twee. Hier vindt men de tekst van „Verkennen voor Jongens" — het boek dat zó op de verbeeldingskracht van de jongens van 1908 werkte, dat ze uit zichzelf met het verkennen begonnen zijn. De eerste keer kan men het het beste tamelijk snel lezen om een algemene indruk van het grondplan te krijgen. Men spanne zich in dit stadium nog niet in om een inzicht te krijgen in alle details.

Wij hopen dat men zich na lezing zal afvragen: „Hoe kan ik helpen?" Het antwoord is te vinden in deel drie. Hierin vindt men in de eigen woorden van de Stichter de eerste schreden in de training uiteengezet, met een verklaring van de beginselen en de methode die er aan ten grondslag liggen. Een beschrijving van de organisatie van de Beweging laat zien, hoe ieder op zijn plaats verantwoordelijk is en hoe allen samen de Beweging dragen.

Aan het einde van ieder kampvuurverhaal worden enkele practische wenken gegeven om de aanwijzingen die in het verhaal te vinden zijn, toe te passen. Wanneer men deze ideeën bij de training van jongens toepast, zullen ze een steun blijken te zijn. *(De wenken zijn cursief gedrukt.)*

Denk er tenslotte aan dat „Verkennen voor Jongens" het boek is, dat de basis vormt van de hele Beweging. Het is niet voldoende het een keer te lezen. Zelfs al leest men het een dozijn keer of meer, dan nog zal blijken dat het nog steeds blijft pakken en inspireren. Men moet zich tot gewoonte maken te doen wat Baden-Powell reeds aanraadde: het boek ieder jaar opnieuw lezen.

Hij opperde dat Sint Jorisdag heel geschikt zou zijn om het boek weer ter hand te nemen. Iedere keer dat men dit doet, zal men weer nieuwe inspiratie opdoen om dit grootse Spel van Verkennen te verwezenlijken.

DEEL EEN

I

BADEN-POWELL

KORTE LEVENSBESCHRIJVING VAN DE STICHTER

II

MIJLPALEN IN HET VERKENNEN

I

BADEN-POWELL

1857—1941

KORTE LEVENSBESCHRIJVING

Robert Stephenson Smyth Baden-Powell werd in 1857 geboren. Hij was een van de jongste zonen in een groot gezin, dat in niet al te grote welstand achterbleef toen de vader, de Reverend H. G. Baden-Powell, professor in Oxford, in 1860 stief. Mevrouw Baden-Powell was een opmerkelijke vrouw en nam de taak om haar jonge gezin groot te brengen, met moed op haar schouders. Tot haar vriendenkring behoorden Thackeray en John Ruskin. Zelf had zij een opvallend talent voor het schilderen van aquarellen en haar belangstelling beperkte zich niet tot haar huis, maar ging ook uit naar het werk in ziekenhuizen en naar de opvoeding van vrouwen.

Aan echte „opvoeding" werd niet veel gedaan: de kinderen werden aangemoedigd in de openlucht hun eigen leven op te bouwen. Daardoor ontving Baden-Powell de grondslag voor zijn liefde voor het buitenleven in al zijn schakeringen en zijn eerste oefening in het leren kennen van de natuur.

In 1870 kwam hij als leerling op Charterhouse, twee jaar voor de school uit Londen wegging, zodat de nieuwe leerling eerst het drukke leven van de stad onderging en daarna het rustige van het platteland. Dr Haig Brown was er in die tijd directeur, en Baden-Powell sprak er altijd vol bewondering van, hoe goed hij met jongens wist om te gaan en hoe echt menselijk hij was in zijn opvattingen.

In Godalming vond Baden-Powell talrijke mogelijkheden om het buitenleven te ontdekken en om zich meer elementen van het verkennen eigen te maken. Kamperen en boottochten met zijn broers in de vacantie gaven hem een grondige geoefendheid in het buitenleven. Op een paar bladzijden van dit boek haalt Baden-Powell enkele van deze ervaringen aan. Op school was hij populair, maar men vond hem een beetje buitenissig. Hij was goed in allerlei takken van sport, maar geen uitblinker, en op school stak hij zeker niet boven anderen uit. Toch moet hij er wel meer geleerd hebben dan men dacht, want in 1876 werd hij bij een examen voor het leger tweede voor de cavalerie-afdeling en vierde voor de infanterie. Hij werd onmiddellijk geplaatst in het 13e regiment Huzaren en voegde zich bij zijn regiment in Lucknow.

Hij bofte dat zijn kolonel, Sir Baker Russell, een uitzonderlijk militair was die meer waarde hechtte aan een soldaat met initiatief, dan met een grondige kennis van de krijgstucht. Dit kwam voor de jonge officier bijzonder goed uit, want onder een straffer commando zou hij zich zeker niet thuisgevoeld hebben. Baden-Powell vond al gauw twee kanalen waardoor hij zijn energie kon spuien. Hij zette er zich welbewust toe, methoden te vinden om zijn mannen aan te moedigen hun verstand te gebruiken en verantwoordelijkheid te dragen, liever dan dit aan hun officieren over te laten. Zijn tweede ontdekking was de vreugde die ligt in het verkennen, een in die tijd vaak verwaarloosd onderdeel van de militaire training.

Dit bepaalde zijn latere wijze van werken zowel als militair alsook als leider van de jeugd.

Hij gaf zich helemaal aan zijn werk als militair, maar vond toch nog tijd voor vele andere activiteiten. Uit de dagen van Charterhouse had hij de naam overgehouden een goed toneelspeler te zijn en zijn bijdragen aan concerten, ontspanningsavonden en revues werden altijd met enthousiasme begroet. Hij had een fijn gevoel voor humor en reeds als jonge man gaf hij daar in menige grap uiting aan. Sport trok hem aan, vooral als er wat risico in zat. Zo werd hij al gauw een expert op het gebied van de wilde-zwijnenjacht en in 1883 won hij de Kadir-beker. Deze sport maakte hij tot onderwerp van een boek „Pig-sticking or Hog-hunting", verschenen in 1889 en al gauw als toonaangevend voor die sport aanvaard. Dit was niet de eerste keer dat er iets van hem verscheen. Als luitenant verdiende hij niet zoveel — £ 120 per jaar —

en hij had geen privé-inkomen of andere bronnen van inkomsten, zoals zoveel anderen. Hij was vastbesloten zichzelf te bedruipen en vergrootte zijn inkomen door zijn pen als schrijver en tekenaar te gebruiken. Al spoedig leverde hij bijdragen aan bladen als „The Graphic" en het oude „Badminton". Zijn stijl was recht op de man af en gezellig. Jarenlang stuurde hij zijn moeder een geïllustreerd dagboek in brieven, en daardoor ontwikkelde hij zonder twijfel een persoonlijke stijl van schrijven. Zijn aanleg als tekenaar was opvallend. Zijn vroege zwart-wit schetsen zijn vorgzuldig en met oog voor het detail gemaakt, maar hij ontwikkelde al spoedig de gave om van iets alleen het wezenlijke weer te geven. Zijn beste tekeningen zijn misschien dierentekeningen, want hij hield er heel zijn leven van dieren te bespieden en ook zijn laatste dagen in Kenya besteedde hij aan deze liefhebberij. Zijn aquarellen zijn karakteristiek door de eenvoud van hun kleuren, en hij slaagde er in enkele er van een bijzonder aantrekkelijke frisheid te geven.

Met de dienst, het gezelschapsleven en de sport alleen was het leven van Baden-Powell niet gevuld. Van tijd tot tijd voelde hij zich gedrongen de beschaving te ontvluchten, en met een of twee inheemse jongens trok hij dan naar een of ander rustig plekje, waar hij in alle eenzaamheid dieren kon bespieden en schetsen. Daardoor legde hij de grondslag voor zijn aanzienlijk kennis, niet alleen van de gewoonten van de dieren, maar ook van die van de bewoners van het land.

In 1884 werd het regiment naar Natal gestuurd om deel te nemen aan de expeditie naar Beetsjoeanaland onder leiding van Sir Charles Warren. Dit was het eerste bezoek van B.-P.

aan het land dat zijn tweede vaderland zou worden. Er werd niet gevochten, maar Baden-Powell werd uitgezonden om de passen van de Drakensberg aan de grens van het land van de Boeren te verkennen. Daar kwam zijn acteertalent schitterend van pas, want hij trok er nu eens rond als journalist, dan weer als artist of jager. De inlichtingen die hij verkreeg waren belangrijk, maar werden als zodanig in die tijd niet erkend. Toen de Boerenoorlog uitbrak, waren zijn verbeteringen niet op de kaart aangebracht en zijn advies om Ladysmith te ontruimen, werd in de wind geslagen.

Drie jaar dienst in Engeland volgden en in 1887 ging hij weer naar Zuid-Afrika, nu als adjudant van zijn oom, generaal Sir Henry Smyth, die benoemd was tot bevelhebber. Het eerste jaar ging zonder opwindende gebeurtenissen voorbij, maar in 1888 begon de veldtocht tegen Dinizocloe. Baden-Powell was hoofd van de inlichtingendienst en kreeg hierdoor veel gelegenheid om zijn natuurlijke verkennersaanleg uit te leven. Aan het eind van de expeditie werd hij bevorderd tot majoor-titulair. Het volgende jaar was hij secretaris van een commissie om gezamenlijk met de Boeren over Swaziland te onderhandelen, en daardoor kreeg hij gelegenheid méer te weten te komen over de Zoeloes, een volk waarvoor hij veel bewondering had.

Sir Henry Smyth werd in 1890 gouverneur van Malta en nam zijn neef als adjudant mee. Maar het volgende jaar werd deze weinig serieuze positie veranderd in die van hoofd van de inlichtingendienst voor het Middellandse-Zeegebied. Toen deed Baden-Powell talrijke van de ervaringen op, die hij in zijn boek „Mijn avonturen als spion" (Ned. uitgave 1916) beschreef. Later deed hij hetzelfde werk op het vasteland van Europa, soms samen met een jongere broer.

Een periode van normale dienst in zijn regiment werd in 1895 gevolgd door de Ashanti-expeditie tegen Prempeh. Het was Baden-Powell's taak, een sectie inheemse pioniers te commanderen. Er moest van de kust naar Kumassi een weg aangelegd worden en dat betekende dat er talloze bruggen gebouwd moesten worden en een weg door het oerwoud gebaand. Er was heel wat vindingrijkheid voor nodig om alle problemen op te lossen, maar dergelijke moeilijkheden riepen altijd de beste eigenschappen in B.-P. wakker. Hij verveelde zich als alles langs geleidelijke banen liep. De expeditie verliep zonder bloedvergieten en had goed resultaat. Hij publiceerde er een verslag van onder de titel „The Downfall of

Prempeh" (1896). Al spoedig nadat hij van de Ashanti-expeditie was teruggekeerd, werd hem opgedragen als chef van de staf van Sir Frederick Carrington met de Matabele-expeditie mee te gaan. Dit was, om zijn eigen woorden aan te halen, „het mooiste avontuur van mijn leven". De expeditie deed een beroep op alle verkennersvaardigheid, vindingrijkheid en moed waarover B.-P. maar beschikte. Hij had zo'n succes, dat de Matabelen hem de naam gaven van „Impeesa", hetgeen betekent „het dier dat nooit slaapt". De reputatie die hij spoedig kreeg was zo groot, dat als de vijand hem zag, zijn naam zo hard werd geschreeuwd als alleen wilden dat kunnen. Al ging hij het gevaar nooit uit de weg en scheen hij er zelfs integendeel mee te spelen, hij nam toch de voorzichtigheid in acht, die de ware verkenner kenmerkt. Hij beschreef dat op deze manier:

„Men vindt zo vaak geweldig moedige mensen die, als je hun er om vroeg, op hun verkenning regelrecht de mond van de hel zouden ingaan — pardoes naar binnen. Maar wat we nodig hebben is de man, die niet alleen de moed heeft om er in te gaan, maar ook nog de voorzichtigheid om er, met de nodige inlichtingen over hoe het er daar uitziet, weer uit te komen."

Dit samengaan van moed en voorzichtigheid, gecombineerd nog met een ongeëvenaarde kunde om „tekens" te lezen, maakte hem de grootste militaire verkenner, want hij kreeg altijd, als het menselijkerwijze maar mogelijk was, de inlichtingen die men wilde hebben. Gedurende het laatste deel van de veldtocht werkte hij samen met kolonel Plumer en deze toekomstige veldmaarschalk gaf alle eer aan B.-P.'s „kundig verkennen en de bewonderenswaardige kennis die hij had verkregen van de hinderlagen en schuilplaatsen in de heuvels". Op deze veldtocht experimenteerde hij met het uniform. De cowboyhoed bijvoorbeeld, werd uit practische overwegingen aanvaard. Deze gaf een redelijke bescherming tegen de zon en was lichter dan een helm. Hij was nuttig als beschermer voor ogen en oren wanneer men door struikgewas moest sluipen. Baden-Powell had altijd goede redenen voor wat hij deed, en de hoed die nu zo sterk met hem in verband wordt gebracht, werd niet in gebruik genomen als een soort versiering, maar juist om zijn bruikbaarheid.

In zekere zin is zijn boek „The Matabele Campaign" (1896) het leesbaarste van al zijn geschriften. Het is even fris als de dagboekbrieven waarop het gebaseerd is.

Na de Matabele-veldtocht werd hij bevorderd tot kolonel-titulair, en in 1897 ging hij als commandant van het 5e regiment Dragoon Guards naar India. Toen hij twee jaar later met verlof in Engeland was, werd hij door Wolseley voor een speciale taak in Zuid-Afrika uitgekozen. De veldmaarschalk had hem al lang tevoren als een vindingrijk iemand opgemerkt, en de taak die hij voor hem had, paste precies bij de speciale vaardigheden van B.-P. Hij moest voor het gebied aan de noordwestelijke grens van de Kaapkolonie een politiemacht organiseren met het oog op een mogelijke oorlog met de Boeren. Hij was vrijwel klaar met de organisatie toen de oorlog uitbrak, en bevond zich toen met een gedeelte van deze politie in Mafeking. Dit stadje had een betekenis die ver uitging boven zijn grootte. Het was een natuurlijk handelscentrum, en het was van groot belang voor het prestige van de Britten onder de inheemse bevolking om de stad te behouden. Het verhaal van het beroemde beleg is vaak verteld. B.-P. noemde het zelf „een behoorlijk stukje bluf", en daar zag het dan in zeker opzicht ook werkelijk naar uit. De verdediging hing voornamelijk af van zijn onuitputtelijke gave tot het vinden van mogelijkheden om een veel sterkere vijand om de tuin te leiden. Als een injectie voor het moreel van Engeland was het beleg van de grootste waarde, in een tijd dat allerlei dingen heel slecht verliepen.

In het begin lagen er ongeveer negen duizend Boeren om Mafeking. Hun aanwezigheid bij de kust verhinderde een landing van Engelse troepen. Nooit waren er minder dan twee duizend man. Het publiek overdreef natuurlijk de militaire betekenis van Mafeking, maar zijn verdediger heeft die fout nooit gemaakt. Hij werd een held, en terecht, want hij toonde juist die hoedanigheden die we allen zo bewonderen: moed, vindingrijkheid, stoutmoedigheid en een niet te verdrijven opgewektheid.

Toen het beleg voorbij was, was hij voor de rest van de veldtocht vrij, tot Lord Roberts besliste dat hij de juiste man was voor een andere ongewone taak. Er moest namelijk een politiemacht op de been worden gebracht en geoefend voor als de oorlog afgelopen zou zijn. Toen werd de Zuidafrikaanse Bereden Politie in het leven geroepen volgens plannen, opgesteld door Baden-Powell. Het onmiddellijk succes was vooral hieraan te danken, dat hij een grote kunde bezat om mannen op weinig orthodoxe wijze te oefenen. Hij

wilde geen mannen, stram van de militaire discipline, en hij irriteerde velen doordat hij weigerde oud-soldaten op te nemen. Hij had liever jonge kolonisten en mannen met zelfvertrouwen, die hun verstand zouden gebruiken als de nood aan de man kwam. De discipline was strak en de training streng, maar hij gaf een voorbeeld van hard werken en voortdurende waakzaamheid. Hij was steeds bereid op het juiste moment een pluim te geven, en hij had een scherp oog voor ingebeelde en onwaarachtige lieden, waardoor hij een hoog peil van zelfbeheersing en van bereidheid om zich geheel in te zetten wist te bereiken.

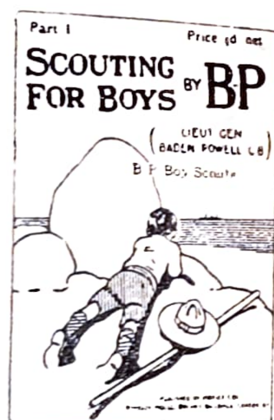
Zes maanden na de oorlog bleef hij nog commandant van de Zuidafrikaanse Politie. Toen werd hij naar huis geroepen om Inspecteur-Generaal van de Cavalerie te worden. Weer deed hij waardevol werk bij de reorganisatie van het oefenschema. Op het vasteland van Europa bestudeerde hij de oefenmethodes die daar gebruikt werden, want hij stond steeds open voor nieuwe ideeën, mits ze de toets van de practijk konden doorstaan.

Na vijf jaar werd hij bevorderd tot luitenant-generaal. Het zag er naar uit dat er nu een einde kwam aan de periode van actieve dienst, maar Lord Haldane haalde hem er toe over het betrekkelijk ondergeschikte werk te doen van commandant van de Northumbrian Division van het nieuwe territoriale leger. Baden-Powell wierp zich met zijn bekende energie op deze nieuwe taak en de methodes van training die hij gebruikte leken veel op die, welke dertig jaar later gebruikt zouden worden voor de Home Guard.

Intussen was er een nieuwe belangstelling opgekomen — de verkenners. Dat was niet plotseling gegaan, maar het was gegroeid uit zijn vroegere ervaringen.

Tijdens zijn werk in het leger had hij vele jonge mannen moeten oefenen voor speciale taken, en hij had ontdekt dat zijn eigen verkennersleven hem een ongeëvenaarde mogelijkheid gaf het beste in ieder individu naar voren te halen. Na Mafeking waren er twee dingen die de verdere ontwikkeling bepaalden. Talrijke jongens schreven naar hun held om raad, en hij spande zich in om hun brieven zoveel mogelijk zo te beantwoorden, dat ze er inderdaad iets aan hadden. Gedurende het beleg had hij ondervonden hoe nuttig jongens konden zijn, als hun maar enige verantwoordelijkheid gegeven werd. Dat had toen grote indruk op hem gemaakt. Het be-

roep dat door zijn onbekende briefschrijvers op hem gedaan werd, beantwoordde hij dan ook met grote sympathie. Het tweede was zijn militaire instructieboekje „Aids to Scouting" (1899). Bij zijn terugkeer in Engeland merkte hij tot zijn verrassing, dat dit op verschillende scholen gebruikt werd als handleiding bij het oefenen in observatie en deductie.
De volgende fase werd bereikt toen Sir William Smith, stichter van de Boys Brigade, zijn belangstelling wist te trekken. Baden-Powell voelde dat sommige van zijn verkennersactiviteiten nog meer aantrekkingskracht op de jongens zouden kunnen uitoefenen en een interessanter hulpmiddel zijn bij de training die de Brigade al in zijn programma had staan. Op aansporing van Sir William zette hij daarom zijn ideeën over de vraag, hoe het verkennen zou kunnen worden aangepast voor jongens, op papier. Het was zijn bedoeling een aanvullende en niet een andere, zelfstandige wijze van training te geven voor de jongensorganisaties die al bestonden, zoals de Boys Brigade en de Jongensclubs van de YMCA.

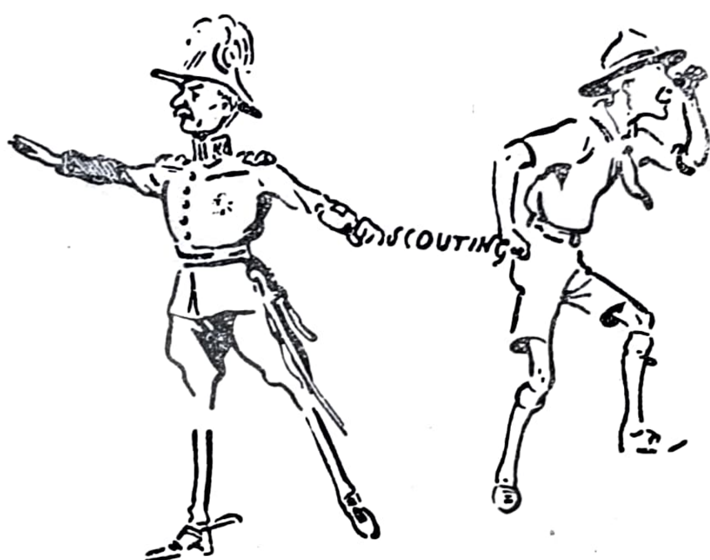

Het resultaat was de publicatie van „Verkennen voor Jongens" in veertiendaagse afleveringen. Sir Arthur Pearson kreeg hier belangstelling voor en nam de publicatie er van als boek op zich. Van dit boek werd gedurende het leven van Baden-Powell een half millioen exemplaren verkocht, afgezien van de vertalingen in vele talen. In de tijd dat Baden-Powell het boek schreef, bracht hij talrijke bezoeken aan verscheidene delen van het land om op allerlei bijeenkomsten te spreken over doel en methoden van het verkennen. Het boek wilde niet een nieuwe theorie geven: de basis van de practische oefeningen vindt men in het soldatenleven van B.-P. terug.

Maar vóór hij dit alles aan de behoeften van jongens aanpaste, probeerde hij het in 1907 in een kamp op Brownsea Island met een groepje van 20 jongens uit verschillende milieu's. Hij was zeer tevreden over het resultaat — en de jongens waren dat zeker.

Maar hij had meer in zijn hoofd dan alleen maar wat practische hulpmiddelen. Hij wilde iets doen om jongens naar een hoog ideaal te laten streven. Al in 1901 had

hij in een brief aan een van zijn jonge bewonderaars voorgesteld iedere dag een goede daad te doen, opdat men daardoor een gewoonte zou gaan vormen om aan anderen te denken. Hij stelde nu een gedragscode op, waarvoor hij talrijke erecodes bestudeerde, zoals o.a. de riddercode. Hieruit ontstond later de Wet. Op deze wijze verbond hij opwindende activiteiten met een moreel doel. De opvatting dat het verkennen alleen een aanvullende activiteit zou zijn voor reeds bestaande organisaties, moest hij los laten. De veertiendaagse afleveringen van „Verkennen voor Jongens" waren nog niet uit, of de jongens begonnen zelf al verkennerspatrouilles te vormen, met of zonder hulp van volwassenen. Het werd spoedig duidelijk dat, wilde men uitwassen vermijden, men een of andere vorm van organisatie zou moeten vinden.

De beweging breidde zich snel uit. B.-P. kwam vanzelf voor de keus, zijn militaire loopbaan voort te zetten of de leiding van de verkenners op zich te nemen. Had hij het eerste gekozen, dan zou hij zeker heel hoog zijn opgeklommen, want zijn tijdgenoten waren de leiders in de oorlog van 1914. Op jeugdige leeftijd had hij al een hoge rang bereikt en niettegenstaande een merkwaardige legende die nog steeds bestaat, werden zijn speciale verdiensten door de legerautoriteiten zeer gewaardeerd. Het moet een moeilijke beslissing geweest zijn. Hij was trots op zijn beroep en het moet een grote opoffering betekend hebben, zich van het leger en van alles wat het gaf aan vreugde en resultaten, los te maken om de

leiding op zich te nemen van een jongensbeweging, waar een zeer onzekere toekomst in zat. Maar hij koos de verkenners, en bij het nemen van deze beslissing werd hij beinvloed door Koning Edward VII, die spoedig de waarde van de nieuwe beweging inzag, en door de Minister van Oorlog, Lord Haldane. Deze zag de opvoedkundige mogelijkheden die er in de verkennerstraining konden liggen. Hij schreef: „Ik geloof dat de organisatie van uw verkenners zo'n grote invloed op de toekomst kan hebben, dat u wellicht geen grotere dienst aan uw land kunt bewijzen dan door u hieraan te wijden". Deze vooruitziende mening is nu ruimschoots bevestigd, maar moet in die tijd wel wat overdreven hebben geleken. De verkenners werden door sommigen belachelijk gemaakt en door anderen zwaar becritiseerd.

De ongewone dracht — want korte broeken waren in die tijd, zelfs voor jongens, heel ongebruikelijk — en de „goede daad" werden al gauw het onderwerp van allerlei moppen. En omdat men er iets militairs in zag, was men vaak nogal huiverig. Deze laatste critiek is nog steeds niet uitgestorven. B.-P.'s sterke liefde voor het Britse Rijk en het feit dat hij al vroeg pleitte om toch klaar te zijn, indien de kracht van de natie nog eens beproefd mocht worden, hebben ongetwijfeld het geloof versterkt dat het verkennen weer een andere en nog sluwere vorm van cadettentraining was. In zeker opzicht was dit waar, want de karaktereigenschappen die door het verkennen worden ontwikkeld, zijn in oorlogs- èn in vredestijd even waardevol. Maar de nadruk in de beweging is steeds gelegd op goed staatsburgerschap, hetgeen al dan niet kan betekenen dat men zijn land moet verdedigen, maar dat in ieder geval inhoudt dat men zijn land in vrede èn in oorlog dient.

Maar wat men er dan in de eerste tijd ook van gedacht mag hebben, opvoeders waren al spoedig zeer ontvankelijk voor wat de ontdekkingen van B.-P. brachten, want zijn intuïtief aanvoelen van de jongensnatuur bracht hem tot een nieuwe wijze van karaktervorming. Tegenwoordig lijkt deze methode niets bijzonders, maar in 1908 was hij bijna revolutionnair. Allereerst legde hij de nadruk op vertrouwen in de jongen en het geven van verantwoordelijkheid, ook al zou het van tijd tot tijd misschien mis gaan — en hij heeft nooit beweerd dat het vertrouwen niet eens beschaamd zou kunnen worden. Vervolgens maakte hij duidelijk, dat het noodzakelijk was de jongen een positieve en niet een negatieve gedragslijn voor

te houden. Dit belichaamde hij in de Wet. Op de derde plaats greep hij de jongen aan in zijn hang naar romantiek door de aard van de activiteiten, die hem in het verkennen wachtten, zoals bijv. pionieren en kamperen. Op de vierde plaats maakte hij gebruik van het „bende-instinct" van de jongen, door de verkenners in kleine patrouilles bijeen te brengen, ieder met zijn eigen leider. Elk van deze karakteristieken kan misschien in andere bewegingen gevonden worden, maar het was het werk van Baden-Powell deze alle in één ontwerp samen te vatten.

In het begin gaf hij bijna al zijn tijd aan de behoeften van de groeiende beweging. Geen probleem was voor zijn aandacht te klein, en zijn vindingrijkheid woog tegen de meeste moeilijkheden op. Zijn eigen persoonlijkheid had een groot aandeel in het succes van het werk. Het kan misschien een verkeerde indruk wekken als men hem een eenvoudig man noemt, maar het is moeilijk een betere omschrijving te vinden. Hij was zelf de belichaming van wat hij onderwees. Er was nooit enig teken van, dat hij zich ergens op liet voorstaan, en ondanks de vele eerbetuigingen die zijn deel werden, bleef hij altijd even aangenaam in de omgang, gemakkelijk te benaderen en plezierig om mee te werken. Zijn afkeer voor humbug liep wel eens uit op wat men onbescheidenheid had kunnen noemen, maar hij meende het zo ernstig, dat het zelden als een belediging werd opgevat. Dit kan men misschien goed zien in zijn houding ten opzichte van godsdienstige problemen in verband met de beweging. Hij was er vast van overtuigd dat een jongen God veel eerder zal vinden in de open lucht, dan wanneer hij voortdurend in stoffige lokalen of in een armoedige omgeving „onderwezen en bepreekt" wordt. Zijn eigen diepe geloof werd in elk geval door zijn nauwe contact met de natuur vanaf de vroegste tijd versterkt. We hebben al gezien hoe hij als luitenant in India van tijd tot tijd zijn makkers verliet om in de wildernis alleen te zijn en te kijken, te schetsen, te schrijven en te denken. Hij heeft zijn religieuze inzichten nooit geformuleerd, maar hij baseerde zijn Wet op het beginsel, dat we meer leren door iets te doen dan door voorschriften. De tien artikelen van de Wet zijn positief, er staat geen verbod in, en zij geven de jongen een gedragsregel die hij op zijn erewoord belooft in zijn leven in practijk te brengen. Het was zijn overtuiging dat de jongen op deze manier de grondslag voor zijn geloof zou vinden.

Weinig mensen hebben zo ten volle geleefd. Zijn belangstelling was ruim en zeer afwisselend gericht. Hij vond er altijd genoegen in zijn bekwaamheid als artist uit te leven. Op vergaderingen en andere bijeenkomsten zat hij met plezier op zijn vloeiblad te tekenen. Soms waren het caricaturen van anderen in de vergadering, of hij ontwierp een plaatje om zijn eigen ideeën over het besproken onderwerp te laten zien. Hij zat nooit domweg te krabbelen, zoals de meesten van ons wanneer we ons tijdens langdradige debatten, die niet ter zake doen, zitten te vervelen.

De betekenis van het woord „rust" kende hij niet. Ontspanning vond hij door iets anders te gaan doen. Hij had zeker geen voorliefde voor balspelen, nadat hij opgehouden was met polo. Al keek hij niet neer op voetbal of cricket, mits men zelf speelde en niet zat te kijken, hij gaf er de voorkeur aan dat de jongens hun sport zouden vinden in kamperen, hiken, bergbeklimmen en andere buitenactiviteiten. Zelf was hij bijvoorbeeld in later tijd een enthousiast visser en het sprak vanzelf dat een paar dagen moesten worden vrijgehouden om te vissen als hij een rondreis maakte en jaargetijde en plaats de mogelijkheid boden.

Men heeft op het verkennen vaak de critiek geleverd dat het niet méér aan formele lichaamsoefening doet. Ook dit is een weerspiegeling van zijn eigen gewoonten. Hij spoorde elke jongen aan iedere morgen een paar eenvoudige lichaamsoefeningen te doen, buiten of voor het open raam, en de rest van zijn lichaamstraining te zoeken in verkennersspelen en kamperen. Zelf sliep hij buiten als het maar even mogelijk was. De veranda thuis was zijn slaapkamer. Hij stond vroeg op (want hij had maar een paar uur slaap nodig), deed zijn ochtendgymnastiek, en ging er dan met zijn honden op uit: dikwijls in verkennerspas, een idee dat hij van de Zoeloes overgenomen had. Men doet het door beurtelings gewoon en op een drafje te lopen. Daardoor legt men flinke afstanden af zonder bijzonder vermoeid te raken.

B.-P.'s gewoonten waren eenvoudig. In het begin van zijn verkennersloopbaan hield hij op met roken, omdat hem bleek dat zijn reuk er minder door werd, maar hij deed geen pogingen anderen zijn inzicht op te leggen. Hij was plezierig in de omgang en zijn „onverzadigbare nieuwsgierigheid" gaf hem een sterke persoonlijke belangstelling voor ieder die met hem sprak. Niemand die met hem praatte, had het idee dat hij de held van Mafeking was of „de Generaal" of „de

Chief", want zijn oprechte belangstelling voor de inzichten en ervaringen van degene met wie hij sprak, deed al gauw het ontzag, door rang en faam opgewekt, verdwijnen.

Hij was over de vijftig toen de verkennersbeweging goed en wel op gang was en de meeste mensen moeten gedacht hebben dat hij een verstokt vrijgezel zou blijven. Het was daarom een prettige verrassing, toen men hoorde dat hij ging trouwen met Miss Olave St. Clair Soames, in 1912. Van toen af genoot hij bovendien de vreugde van het gezinsleven. Ieder die hem thuis bezocht, weet enigszins wat het voor hem betekende. Hij kende niet alleen de vreugde in zijn kinderen, maar ook het genoegen om zijn huis en tuin tot een plaats van rust en ontspanning te maken. Bezoekers vonden hem vaak buiten hard aan het werk en werden dan meteen gevraagd even mee te helpen. Maar zijn gezin betekende nog meer dan dat. Lady Baden-Powell bleek al spoedig een waardevolle assistente in het padvinders- en padvindsterswerk. Het succes van deze tweede beweging heeft veel te danken aan haar initiatief en inspiratie. Allen voelen haar veel dank verschuldigd voor de zorg die zij „de Chief" gaf, zodat het toenemen der jaren hem niet in zijn dienst voor de bewegingen, die hij geschapen had, in de weg stond.

Een verrassende ontwikkeling was de verspreiding van de Beweging over het hele Britse Rijk en vele vreemde landen Dit was tevoren evenmin de opzet geweest. Verkenners doken overal op waar mannen of jongens maar de lucht kregen van de opzet, en binnen een paar jaar na de publicatie van „Verkennen voor Jongens" riepen niet alleen de Dominions en Koloniën om de aandacht van de Stichter, maar ook andere landen verlangden zijn aanwezigheid. Hij begon derhalve een serie wereldreizen die zoveel hebben bijgedragen tot de stevige vestiging van een wereldjeugdbeweging. Toen hijzelf over de aanvankelijke verrassing heen was, zag hij grote mogelijkheden in een sterke verbreiding. Als jongens en meisjes over de hele wereld een band van bondgenoten, geïnspireerd door dezelfde hoge idealen en dezelfde levenswijze, konden vormen, zouden zij zeker kunnen bijdragen tot de wereldvrede.

Dat lijkt nu misschien een ijdele droom, maar zij die hebben deelgenomen aan internationale kampen als Jamborees en Rover Moots, zullen hun vertrouwen nog niet verloren hebben. Ze weten dat de goede kameraadschap die daar zoveel

jongens en meisjes van talrijke landen hebben ervaren, niet verloren is, ondanks de tegenstellingen die nog bestaan.
Baden-Powell verloor nooit zijn geloof in de toekomst. Zijn laatste jaren bracht hij in Kenya door — in Afrika dat hij liefhad — als een man van meer dan tachtig. Tot het laatste toe bleef hij woorden van bemoediging schrijven aan zijn jongens en leiders, die in die oorlogsjaren zulk een moeilijke tijd doormaakten. Iets daarvan moet aangehaald worden:
„Eén ding is essentiëel voor een algemene en blijvende vrede, en dat is een volkomen verandering van de geestesgesteldheid van de volkeren. Een verandering naar meer onderling begrip, naar het doen verdwijnen van nationale vooroordelen. En de kunst om de dingen met echte vriendschappelijke waardering met de ogen van de ander te bekijken." Dat was de boodschap die hij in het verkennen predikte, de waarheid er van valt niet in twijfel te trekken. Aan dat werk van wederzijds begrip heeft de verkennersbeweging haar deel bijgedragen — misschien niet zo'n groot deel, want zelfs een dergelijke wereldwijde beweging omvat maar een klein percentage van de hele mensheid, maar toch wel een waardevolle bijdrage.

De Stichter stierf op 8 Januari 1941, oud van jaren en met eerbewijzen overladen, maar zijn werk zal banden van onderling begrip tussen jongens over de hele wereld blijven smeden. Onder de vele millioenen die naar Baden-Powell als hun leider opzagen, heerste veel rouw over zijn heengaan, maar ook veel hoop dat wat hij zo eerlijk heeft opgebouwd, de stormen en het geweld, die over vele toekomstige geslachten zullen komen, zal weerstaan.

II

MIJLPALEN IN HET VERKENNEN

1907 Proefkamp op Brownsea Island.

1908 „Verkennen voor Jongens" gepubliceerd.

1909 „Mercury"-kamp: begin van het Zeeverkennen.

1910 Padvindstersbeweging gegrondvest.
Eerste padvindersgroepen in Nederland.

1914 Oorlog: Verkenners verrichten allerlei diensten.

1915 11 December: Vereniging „De Nederlandse Padvinders" geïnstitueerd.
Z.K.H. Prins Hendrik Beschermheer.

1916 Begin van de Welpentak.
Publicatie van het „Welpenhandboek".

1918 Begin van het Voortrekken.

1919 Gilwell Park door W. F. de Bois Maclaren geschonken.
Eerste Wood-Badge cursus.

1920 Eerste wereldjamboree, Olympia, Engeland.
B.-P. uitgeroepen tot Chief Scout van de Wereld.
Eerste internationale conferentie.
Stichting van het International Committee en het Boy Scouts' International Bureau.

1921 B.-P. wordt baronet (Sir Robert).

1922 „Zwervend op de weg naar levensgeluk" gepubliceerd.
Tweede internationale conferentie, Parijs.

1923 Ada's Hoeve in Ommen door de Nederlandse Padvinders verkregen.
Eerste Gillwellcursus, Ommen.
Châlet te Kandersteg (Zwitserland) geopend.

1924 Tweede wereldjamboree, Kopenhagen, Denemarken.
Derde internationale conferentie, Kopenhagen.

1925 BE-verkennen begint.

1926 Vierde internationale conferentie, Kandersteg.

1927 Staatsraad J. J. Rambonnet Hoofdverkenner van Nederland.

DEEL TWEE

„VERKENNEN VOOR JONGENS"

door

LORD BADEN-POWELL OF GILWELL

Chief Scout of the World

VOORWOORD (1910)

Het verkennen is door meer dan een enthousiaste voorstander een revolutie in de opvoeding genoemd.
Dat is het niet.
Het is alleen een op goed geluk gegeven suggestie voor een plezierige manier van ontspanning in de open lucht, die tegelijk een practisch hulpmiddel bij de opvoeding bleek te zijn. Het verkennen kan als aanvulling van de schoolopvoeding gebruikt worden en leemten daarin opvullen. Kort omschreven: het is een oefenschool in staatsburgerschap door middel van buitenleven.
De oefenstof waardoor deze leemten worden opgevuld, richt zich op de van nature aanwezige eigenschappen van de jongen, doordat ze tot ontplooiing brengt:

karakter,

gezondheid,

handvaardigheid bij het individu, en

burgerzin, door hem aan te moedigen zijn eigenschappen en vaardigheden in dienst van de gemeenschap te stellen.

Deze stof wordt in drie graden van geleidelijke oefening gegeven, nl. voor welpen, verkenners en voortrekkers. Zoals dit boek u zal laten zien, wordt deze ontwikkeling voornamelijk verkregen door kamperen en woudlopersactiviteiten, tot genoegen zowel van de leiders als van de jongens. Ja, de leiders kunnen werkelijk met deze naam of met die van oudere broers betiteld worden, aangezien zij delen in het plezier van het spel, terwijl de jongens zelf hun opvoeding ter hand nemen.

Daarom wordt het verkennen misschien een revolutie in de opvoeding genoemd. Een feit is inderdaad, dat het verkennen zich op iets anders richt dan door de normale vorming die de school geeft, mogelijk is. Het leert de jongen hoe hij moet leven, niet slechts hoe de kost te verdienen. Er ligt een zeker gevaar in verscholen, in het individu de ambitie op te wekken prijzen en beurzen te behalen en hem voor te houden dat succes gelegen is in het verwerven van geld, een positie en invloed — tenzij men hem tegelijk leert anderen te dienen. Nu dit eigenbelang in alle lagen van de maatschappij zo wordt ingescherpt, is het nauwelijks te verwonderen dat het

resultaat is dat ons land in zichzelf verdeeld is, met daarin individuen die in onbeperkte wedijver om de macht zichzelf zoeken, en evenzo met politieke partijen en cliques, godsdienstige secten en maatschappelijke klassen, alles tot schade van het nationale belang en de nationale eenheid.

Het doel van onze training is daarom het IK te vervangen door **DIENEN**, *om de jongens stuk voor stuk moreel en physiek krachtig te maken, met het oogmerk ze die kracht in dienst van de gemeenschap te laten gebruiken. Ik bedoel daarmee niet alleen de militaire dienst of de dienst ter zee, want onze beweging heeft geen militaire opzet en kent geen militaire oefeningen. Maar ik bedoel de idealen van het dienen van de naaste. Met andere woorden, we richten ons op het toepassen van het Christendom in het dagelijkse doen en laten van de jongens, en niet alleen op de belijdenis van de theologie op Zondagen.*

De opmerkelijke groei van de beweging in de een en dertig jaren van haar bestaan heeft zowel in- als outsiders verbaasd. Sedert het begin met één klein kamp, waar dit boek in 1908 het resultaat van was, is de beweging spontaan gegroeid en tot ontwikkeling gekomen zonder enige financiële hulp van de regering, tot wij nu, 1939, in Groot-Britannië bijna een half millioen leden tellen.

Dit wijst op twee dingen: ten eerste de aantrekkingskracht die het verkennen op jongens heeft, ten tweede dat er, ondanks het feit dat de opvoeding voortdurend op het IK gericht is, toch een geweldig groot ingeboren gevoel van vaderlandsliefde bestaat bij de mannen en vrouwen van ons volk, ook al ligt dit onder de oppervlakte verborgen. Tienduizenden hunner vormen een kracht van vrijwillige werkers van iedere rang en stand die hun tijd en energie geven zonder andere beloning dan de voldoening dat ze de jongens helpen goede burgers te worden.

Wij helpen de jongens op weg door ons voorbeeld, en daar zij van de kant van hun leiders het dienen zo practisch gedemonstreerd zien, leren ze het gemakkelijk. Waar deze training in competente handen was, hebben de resultaten er van voor het vormen van gelukkige, gezonde en hulpvaardige burgers alle verwachtingen overtroffen.

Het doel van deze leiders is niet alleen geweest de veelbelovende jongen te helpen, maar ook en vooral de jongen met minder capaciteiten. We willen hem wat levensvreugde geven en tegelijkertijd trachten iets van de eigenschappen en

mogelijkheden in hem wakker te roepen, die zijn makker die wat beter af is, heeft, zodat hij in het leven tenminste een eerlijke kans zal maken.

Andere landen hebben de waarde van het verkennen spoedig ingezien en hebben op hun beurt de training geheel volgens de ideeën, zoals deze in dit boek zijn neergelegd, overgenomen en aangepast.

Als gevolg daarvan bestaat er nu een wijdverspreide broederschap over de gehele wereld, met op het ogenblik (1939) ongeveer 3½ millioen leden die allen voor hetzelfde ideaal werken onder dezelfde Belofte en Wet.) Zij beschouwen elkaar als broers en leren elkaar kennen door met elkaar te corresponderen en op aanzienlijke schaal elkaar persoonlijk te bezoeken.*

Er is geen grote verbeeldingskracht voor nodig om voor de toekomst geweldige internationale mogelijkheden te zien als resultaat van deze snelgroeiende broederschap. De Volkenbond moge dan voor het ogenblik, zoals de critici dat noemen, een zielloze wetgevende machine zijn, de groeiende geest van persoonlijke vriendschap en voor elkaar openstaande welwillendheid onder de toekomstige leden van de volken zouden de Bond wel eens een ziel kunnen geven, maar vooral ook een steeds sterkere beveiliging kunnen vormen tegen het gevaar van toekomstige oorlogen. Dit lijkt misschien een wilde droom, maar het zou ook een wilde droom geweest zijn als iemand zich dertig jaar geleden had voorgesteld dat dit kleine boek een broederschap van meer dan drie millioen leden en een overeenkomstige zusterbeweging van meer dan 1.444.000 leden ten gevolge zou hebben. En toch is dat gebeurd.

Een dergelijke visie overschrijdt de grens van het mogelijke niet, wanneer er maar mannen en vrouwen komen helpen om het werk vooruit te brengen. De samenwerking van kleine poliepen heeft de vorming van koraaleilanden veroorzaakt. Geen onderneming is te groot als men vol goede wil samenwerkt om haar tot uitvoering te brengen. Elke dag moeten we jongens, die zo gaag in de beweging opgenomen zouden worden, de deur wijzen, omdat we de mannen en vrouwen missen om hen op te vangen. Een geweldige reserve van trouwe vaderlandsliefde en Christelijke geest ligt te sluimeren in ons volk van nu, voornamelijk doordat men geen onmid-

---

**) In 1954 telde de beweging ruim 5½ millioen leden.*

dellijke mogelijkheid ziet om deze in daden om te zetten. Hier in deze opgewekte broederschap ligt voor allen een geweldige mogelijkheid voor een fijn werk dat onder uw handen resultaten laat zien, een werk dat de moeite waard is, omdat het ieder de kans geeft om zijn naasten en God te dienen.

De oude Socrates had gelijk toen hij zei: „Niemand heeft een goddelijker doel dan hij die zich moeite geeft niet alleen zijn eigen kinderen, maar ook die van anderen goed op te voeden".

B.-P.

VERKLARING VAN HET VERKENNEN

N.B. Cursief gedrukte gedeelten in dit boek zijn bedoeld voor leiders.

Onder „verkennen" wordt verstaan de bezigheden en kenmerkende eigenschappen van woudlopers, ontdekkingsreizigers en pioniers. Door de elementen hiervan aan jongens te geven, verschaffen wij hun een systeem van spelen en oefeningen dat aan hun verlangens en neigingen tegemoetkomt en tegelijkertijd opvoedend is.

Van jongensstandpunt bezien brengt het verkennen de jongens bij elkaar in vriendenclubjes, wat hun natuurlijke organisatievorm is, of het nu is om te spelen, kattekwaad uit te halen of rond te slenteren. Het verkennen geeft hun een keurige uniform en uitrusting. Het doet een beroep op hun fantasie en zin voor romantiek en het stort hen in een leven vol activiteit in de buitenlucht. Van het standpunt van de ouders bezien geeft het de jongen gezondheid en lichaamsontwikkeling, energie, vindingrijkheid en handvaardigheid en kweekt het discipline, moed en ridderlijkheid en vaderlandsliefde. In één woord: het ontwikkelt het karakter, hetgeen voor een jongen van meer belang is dan wat ook om zijn weg door het leven te vinden.

Het beginsel waarop het verkennen berust is, dat de ideeën van de jongen worden bestudeerd en dat hij aangemoedigd wordt zichzelf op te voeden inplaats van onderricht te worden. Dit beginsel komt overeen met het inzicht van de meeste moderne opvoeders. De training is progressief en aangepast aan de veranderende psychologie van de opgroeiende jongen.

De welpen, *8 tot 11 jaar: worden aangemoedigd zich te ontwikkelen als individuen, naar geest en lichaam.*

De verkenners, *11 tot 17 jaar: ontwikkelen karakter en dienstvaardigheid.*

De voortrekkers, *17 tot 23 jaar: brengen in de gemeenschap de verkennersidealen van het dienen in practijk.*

Van nationaal standpunt bezien is ons doel alleen: van het opgroeiende geslacht goede burgers te maken.

Het verkennen als zodanig mengt zich niet in de godsdienst

van de jongen, welke deze ook zij, maar we moedigen hem aan de godsdienst die hij belijdt, te beleven.

Onze training kan in vier delen onderscheiden worden:

1. *Individuele karaktervorming door het aankweken van vindingrijkheid, opmerkingsvermogen, zelfvertrouwen, culminerend in het insigne Verkenner Eerste-klasse.*
2. *Handvaardigheid en liefhebberijen, die een jongen kunnen helpen zijn weg door het leven te vinden. Hiervoor kunnen de jongens vaardigheidsinsignes behalen.*
3. *Lichamelijke gezondheid, door de jongen aan te moedigen veel beweging te nemen en zorg te hebben voor zijn lichaam.*
4. *Dienst aan de gemeenschap, zoals bijv. brandweerman, eerste hulp, verpleger, redder en dergelijke en andere mogelijkheden om met de troep gezamenlijk ten dienste van de gemeenschap op te treden.*

Het verkennen trekt jongens aan van iedere stand en het kan zowel in de stad als in de dorpen of op het platteland gespeeld worden.
Als een verkennersleider niet voldoende van een bepaald onderwerp afweet, kan hij meestal wel een kennis, die er wel goed in is, vinden, om zijn troep de verlangde instructie te komen geven.
Geld moet door de verkenners zelf verdiend worden door er voor te werken en niet door te bedelen. In dit boek worden verschillende manieren aangegeven om geld te verdienen.
Een welpenhorde, een verkennerstroep en een voortrekkersstam vormen samen een groep onder een groepsleider, die het werk van alle takken met elkaar in overeenstemming brengt.

WELPEN

De training van de welpen is gebaseerd op de romantiek van de rimboe en wordt zo verschillend mogelijk gehouden van die van de verkenners, zodat aan de ene kant de verkenners niet het gevoel krijgen dat ze een kinderspelletje spelen, terwijl de welpen van hun kant zullen uitzien naar de onbekende sfeer en de nieuwe activiteiten die ze zullen ontmoeten, wanneer ze oud genoeg zijn om naar de troep over te gaan.

Bijzonderheden over de organisatie en de training van de welpen kan men vinden in het „Welpenhandboek".

VOORTREKKERS

Voortrekkers zijn de jongens van 17 jaar en ouder. Ze vormen samen een stam.
Het doel van het voortrekken is de vorming van jongen tot man, begonnen in het welpenspel en voortgezet in de troep, te voltooien. De training van welpen en verkenners is voornamelijk een voorbereiding op dienstvaardigheid, die in het voortrekken zijn voltooiing vindt. Heel vaak uit zich deze dientsvaardigheid doordat zij helpen bij de administratie en training van de groep. Op deze wijze is de progressieve cyclus van welp tot leider compleet. Hierdoor verkrijgt de leider onwaardevolle hulp bij zijn werk, terwijl hij de jonge man onder goede invloed houdt in een critieke periode van diens leven. Verder kweekt hij, waar dat mogelijk is, candidaten voor het leiderscorps, terwijl hij aan de gemeenschap jonge mannen aflevert die in hun eigenschappen zo geoefend en gegroeid zijn, dat zij goede burgers kunnen zijn.
Bijzonderheden over de organisatie van en de training in het voortrekken kan men vinden in de „Spelregels", terwijl geest en idealen worden weergegeven in „Zwervend op de weg naar Levensgeluk".

Inlichtingen kan men steeds verkrijgen:

voor de Nederlandse Padvinders bij de Secretaris van de dichtstbijzijnde Plaatselijke Commissie of rechtstreeks bij het Nationaal Hoofdkwartier, Zeestraat 76, Den Haag.

voor de Verkenners van de Katholieke Jeugdbeweging bij de dichtstbijzijnde Districtscommissaris of rechtstreeks bij het Nationaal Hoofdkwartier, Jan van Nassaustraat 113, Den Haag.

PADVINDSTERS EN GIDSEN

De Verenigingen: het „Nederlandse Padvindstersgilde" (Koninginnegracht 84, Den Haag) en de „Nederlandse Gidsenbeweging" (Nieuwe Gracht 85, Utrecht) zijn zusterorganisaties voor meisjes met dezelfde idealen en hetzelfde doel als de onderscheiden jongensbewegingen, doch zij zijn in bijzonderheden natuurlijk verschillend. Deze meisjesverenigingen zijn geheel zelfstandig en onafhankelijk.

HOOFDSTUK I

VERKENNEN

KAMPVUURVERHAAL I

Wat Verkenners doen

VREDESVERKENNERS — KIM — DE JONGENS VAN MAFEKING

Vredesverkenners

Ik veronderstel dat iedere jongen op de een of andere manier zijn land wil helpen.
Er is een manier waarop hij dat gemakkelijk kan doen en wel door verkenner te worden.
Zoals je weet, is een verkenner in het leger meestal een soldaat die om zijn schranderheid en moed wordt uitgekozen om naar de voorste linies te gaan en te achterhalen waar de vijand zich bevindt en dan alle bijzonderheden er over aan zijn commandant te rapporteren.
Maar behalve oorlogsverkenners zijn er ook vredesverkenners, mannen die in vredestijd werk doen dat dezelfde moed en vaardigheid eist. Dat waren en zijn de mannen die overal ter wereld in de voorste linies staan. Het waren de pioniers en trappers van Noord-Amerika, de kolonisten van Zuid-Amerika en de jagers in Midden-Afrika, en het zijn nog steeds de ontdekkingsreizigers, zendelingen en missionarissen

in Azië en overal in de onbeschaafde delen van de wereld, de veeboeren van Australië, de bereden politie in Noord-west Canada en Zuid-Afrika. Zij zijn allen vredesverkenners, echte mannen in de volle betekenis van het woord en zij zijn goed getraind in de vaardigheden van verkenners: ze weten hoe ze in de wildernis moeten leven. Ze kunnen overal hun weg vinden en kennen de betekenis van de kleinste tekens en sporen. Ze zijn ver verwijderd van dokters, maar ze weten hoe ze voor hun gezondheid moeten zorgen. Ze zijn sterk en moedig en bereid ieder gevaar onder ogen te zien en staan altijd klaar elkaar te helpen. Ze zijn er aan gewend hun leven te wagen en doen dat zonder aarzelen, als ze hun land daardoor kunnen helpen.
Hun persoonlijke gemakken en genoegens, alles geven ze op om hun werk uit te voeren. En dat doen ze niet zo maar voor hun plezier, doch omdat het hun plicht is tegenover hun Koning, tegenover hun landgenoten of werkgevers.

Ook de geschiedenis van ons vaderland is gemaakt door avonturiers en ontdekkingsreizigers, de verkenners van ons volk van eeuwen geleden tot vandaag. Sint Willebrord en zovele andere monniken verrichtten in de woeste gebieden, die ons land zouden gaan vormen, hun beschavingswerk. Onze Kruisvaarders droegen de Nederlandse durf en ridderlijkheid naar afgelegen oorden van de wereld.
Jan Pieterszoon Coen, Abel Tasman, Johan Maurits van Nassau, Pieter Stuyvesant en Jan van Riebeeck ontsloten nieuwe gebieden in Indië, Australië, Noord-Amerika, Brazilië en Zuid-Afrika. Willem Barendsz. en Jacob van Heemskerck trotseerden sneeuw en ijs in de Poolstreken. En denk eens aan onze roem als volk van zeevaarders. Namen als De Ruyter, Tromp, Van Galen, Kortenaer en Doorman, wekken herinneringen op aan de dapperheid en moed van zovelen die ter zee ons land verdedigden. Van der Hoop, Van Weerden Poelman en Parmentier hielden de eer van ons land in de lucht hoog.
Op het gebied van de wetenschap hebben onze Nederlandse verkenners een grote vermaardheid. Werd Hugo de Groot door de Franse geleerden niet het achtste wereldwonder genoemd? Hij was de man die zich, misschien als eerste in de historie, verdiepte in het recht dat tussen de volkeren moest worden vastgesteld.
En dan kunnen we nog herinneren aan namen als Chris-

tiaen Huygens, uitvinder van het slingeruurwerk, Boerhaave, die in zijn tijd een wereldberoemde arts was, Antonie van Leeuwenhoek, die de microscoop uitvond, Kamerlingh Onnes, die het helium vloeibaar wist te maken en Ir Lely, die de plannen maakte voor de drooglegging van de Zuiderzee.
Ook in de jaren die nog niet zover achter ons liggen waren er mannen en vrouwen die, zonder aan zichzelf te denken, alles over hadden voor hun medeburgers: Jan van Hoof, Gerrit van der Veen, Hannie Schaft en zoveel duizenden.
Dit zijn maar een paar namen van de vele grote voorgangers van ons volk die van de vroegste tijden tot nu toe de goede naam van ons land in alle delen van de wereld hooghouden.
Het leven van een verkenner is een prachtig leven, maar niet iedereen kan er zo eenvoudig weg mee beginnen als hij er zin in heeft. Je moet je oefenen en voorbereiden. Het best slaagden zij, die als jongen hebben leren verkennen.
Onverschillig welke richting je in je leven zult inslaan, verkennen is je van groot nut. Of je militair wordt of het zakenleven ingaat en zelfs als je wetenschap gaat beoefenen en iets omtrent lucht, licht en water probeert te ontdekken, het kan je steeds van pas komen. En wat is het niet noodzakelijk dat een dokter of chirurg ook kleine dingen goed opmerkt, zoals een verkenner dat doet, en dan ook weet wat die dingen betekenen.
Daarom zal ik je nu laten zien hoe je zelf verkennersvaardigheid kunt verkrijgen en hoe je die thuis in practijk kunt brengen. Het is gemakkelijk te leren en wanneer je er in thuis raakt, is het geweldig interessant.
Het is het beste je bij de verkenners aan te sluiten.

„Kim"

Een goed voorbeeld van wat een verkenner kan doen, vind je in Rudyard Kipling's verhaal over Kim.
Kim, of zoals zijn volledige naam luidt: Kimball O'Hara, was de zoon van een sergeant van een Iers regiment in India. Zijn vader en moeder stierven toen hij nog heel jong was, zodat hij achterbleef bij een tante die in heel eenvoudige omstandigheden in India leefde.
Zijn kameraden waren allemaal inlandse jongens, zodat hij beter dan welke Europeaan ook hun taal en gewoonten leerde kennen. Hij werd dikke vrienden met een oude rondtrekkende priester die door India zwierf en met wie hij het

hele noordelijke deel van dit land bereisde. Toevallig ontmoette hij op een dag het oude regiment van zijn vader dat op mars was en toen hij het kamp wilde bezoeken, werd hij gearresteerd, omdat men dacht dat hij een dief was. Maar toen men zijn geboortebewijs en andere papieren op hem vond, merkte men dat hij bij hen hoorde, en het regiment nam hem op om hem op te voeden. Doch als Kim maar even weg kon komen, kleedde hij zich als Indiër en deed onder hen alsof hij er ook een was. Na een tijd maakte hij kennis met een zekere Mr. Lurgan, handelaar in oude juwelen en curiositeiten, die, omdat hij door zijn handel de Indiërs kende, ook lid was van de inlichtingendienst van het Britse bestuur.

Toen deze man merkte dat Kim zoveel van de inlandse gewoonten en gebruiken afwist, dacht hij dat hij een bruikbare geheime agent voor het Britse bestuur van hem zou kunnen maken. Maar voor hij Kim in dienst nam, onderwierp hij hem aan een paar proeven om te zien of hij dapper en vastberaden genoeg was. Om te proberen of Kim zich goed op één ding kon concentreren, trachtte hij hem te hypnotiseren, dat wil zeggen, hij trachtte Kim's gedachten te onderwerpen aan hetgeen hij zelf in gedachten had. Mensen met een sterke wil kunnen dat doen met hen die een zwakkere geest hebben. Hij probeerde het op de volgende manier: hij gooide een kruik met water aan stukken. Toen legde hij zijn vingers in de nek van de jongen en probeerde hem te suggereren dat de kruik weer heel werd. Maar wat hij ook deed om dit idee aan de jongen op te dringen, hij slaagde er niet in: Kim zag dat de kruik gebroken was en wilde niet geloven dat hij weer heel werd, hoewel hij op één moment bijna bezweek, want hij kreeg even een vaag visioen dat de scherven weer bijeen kwamen, maar dat verdween weer.

De meeste jongens zouden hun gedachten en hun ogen hebben laten ronddwalen en ze niet op één ding hebben kunnen concentreren en zouden zo gemakkelijk onder de invloed van die man gekomen zijn.

Toen Lurgan zag dat Kim zich kon concentreren en pienter was, leerde hij hem kleinigheden opmerken en onthouden, hetgeen een van de belangrijkste dingen is in de training van de verkenner — iets wat hij hoort te oefenen en te doen ieder uur van de dag, waar hij zich ook bevindt. Lurgan begon die training met Kim

eerst een mandje met verschillende kostbare stenen te tonen. Hij liet hem er één minuut naar kijken en bedekte het daarna met een doek. Toen vroeg hij hoeveel en wat voor stenen er in zaten. Eerst wist hij er maar een paar en kon hij ze niet erg precies beschrijven, maar met een beetje oefening kon hij ze zich al gauw allemaal herinneren. Dit lukte hem ook met andere voorwerpen die hem op dezelfde manier werden getoond.

Toen trok Kim een hele tijd door het land met een oude Afghaanse paardenhandelaar, die hij erg graag mocht en die ook agent was van de inlichtingen-dienst.

Eens deed Kim een goede daad voor hem door een geheime boodschap over te brengen. Een andere keer redde Kim het leven van de paardenhandelaar toen hij een paar inlanders afluisterde, die plannen maakten om hem te vermoorden. Kim deed alsof hij in zijn slaap een nachtmerrie kreeg, waardoor hij weg kon komen, en zo kon hij zijn vriend nog tijdig waarschuwen.

Tenslotte werd Kim zelf ook agent van de geheime dienst. Hij kreeg een geheim insigne dat hij om zijn hals moest dragen, en bovendien kreeg hij een wachtwoord mee. Aan de manier waarop dit werd uitgesproken kon men horen dat iemand lid van de geheime dienst was. Verkenners hebben meestal geheime tekens waardoor ze contact met elkaar kunnen krijgen. In India waren veel mensen lid van de inlichtingendienst. Ze kenden elkaar niet allemaal persoonlijk en daarom hadden zij hun geheime teken om elkaar onder vreemden die misschien hun vijanden waren te kunnen herkennen.

In de trein ontmoette Kim eens een lid van de dienst dat hij niet kende. Dit was een Indiër die kennelijk helemaal overstuur was, en hij was gewond aan hoofd en armen. Hij legde de andere passagiers uit dat hij een ongeluk had gehad met een rijtuig toen hij naar het station reed. Maar als een goed verkenner zag Kim dat het snij- en geen schaafwonden waren, zoals bij een val. Hij geloofde de man dus niet.

Toen de man een verband om zijn hoofd deed, zag Kim dat deze hetzelfde insigne droeg als hij, en dus liet Kim het zijne zien. Onmiddellijk toen de man dat zag, laste hij een paar van de geheime woorden in het gesprek en Kim antwoordde hem met de vaste geheime formule. Toen ging de vreemdeling met Kim in een hoekje zitten en ver-

telde hem dat hij bezig was met een geheime opdracht, maar dat hij ontdekt was en door een paar vijanden van het Bestuur was achtervolgd en bijna gedood. Misschien wisten ze wel dat hij in de trein zat, en dan zouden ze aan hun vrienden verderop telegraferen dat hij onderweg was. Hij wilde zijn bericht aan een bepaalde politieinspecteur doorgeven, zonder door de vijand gepakt te worden. Maar hij wist niet hoe dat klaar te krijgen, nu hij misschien al gesignaleerd was. Kim kwam op het idee hem te vermommen.

In India trekt een aantal heilige bedelaars zwervend door het land. Ze dragen bijna geen kleren, wrijven zich met as in en schilderen allerlei tekens op hun gezicht. De mensen vinden ze erg heilig en geven hun altijd voedsel en geld. Daarom maakte Kim een mengsel van meel en as die hij uit een Indische pijp haalde, kleedde zijn vriend uit, smeerde het mengsel over zijn hele lichaam en schilderde tenslotte met behulp van een verfdoos, die hij bij zich had, de juiste tekens op het voorhoofd van de Indiër. Hij smeerde ook de wonden van de man met as en meel in, deels om ze te genezen, deels om ze onzichtbaar te maken. Hij maakte zijn haar in de war zo, dat het er wild en ongekamd uitzag als van een echte bedelaar. Toen strooide hij er nog wat stof overheen, zodat de eigen moeder van de man haar zoon niet herkend zou hebben.

Spoedig bereikten ze een groot station en op het perron bevond zich de politieambtenaar die het bericht in ontvangst moest nemen. De namaak-bedelaar botste tegen hem aan en werd door de politieman in het Engels uitgescholden. De bedelaar schold hevig terug in zijn eigen taal, maar vlocht daar de geheime woorden tussen door. De inspecteur deed wel of hij geen Hindoestaans kende, maar begreep dadelijk dat deze bedelaar een geheime

agent was. Hij deed alsof hij hem arresteerde en nam hem mee naar het politiebureau waar ze rustig konden praten. Niemand had in de gaten dat ze iets met elkaar te maken hadden of dat de bedelaar de ontsnapte geheime agent was. Tenslotte leerde Kim een andere geheime agent kennen, een beschaafde Indiër of Babu, zoals deze mensen in India genoemd worden, en deze kon hij van dienst zijn door hem te helpen bij het gevangen nemen van twee officieren die aan de noordwestgrens van India als spionnen tegen de Engelsen optraden.
De Babu deed tegenover de officieren alsof hij de vertegenwoordiger was van een Indische prins die niets van de Engelsen moest hebben en reisde een tijdje met die officieren mee. Zo kwam hij er achter waar ze de geheime papieren in hun bagage bewaarden. Tenslotte maakte hij dat er ruzie kwam tussen hen en een heilige priester. Die gaven ze een klap. Dat veroorzaakte een zo grote opwinding onder de Indiërs dat deze met de bagage in de duisternis verdwenen. Kim, die zich onder hen bevond, opende de bagage en vond de geheime papieren, die hij er uit haalde en mee naar het hoofdkwartier nam.
Het is de moeite waard deze en andere avonturen van Kim te lezen, want ze laten zien wat een verkenner voor zijn land kan doen als hij maar goed getraind en schrander is.

De jongens van Mafeking

We hadden een mooi voorbeeld, hoe nuttig jongens kunnen zijn, toen bij de verdediging van Mafeking gedurende de Zuidafrikaanse oorlog van 1899 tot 1900 een hulpcorps van jongens was gevormd.
Mafeking was een heel gewoon provinciestadje in de open vlakte van Zuid-Afrika. Niemand zou ooit gedacht hebben dat een vijand het zou aanvallen, evenmin als jij zou verwachten dat jouw eigen dorp of stad zou worden aangevallen — zo onwaarschijnlijk was dat. Maar je leert er uit, dat je in oorlogstijd voorbereid moet zijn op letterlijk alles, en niet alleen op wat wel eens zou kùnnen gebeuren. En zo moeten we voorbereid zijn voor het geval ons land door vijanden zou worden aangevallen, wat net zo goed kan gebeuren als met Mafeking.
Toen we dan merkten dat we in Mafeking aangevallen zouden worden, gaven we ons garnizoen, bestaande uit ongeveer 700 man politie en getrainde vrijwilligers, order

naar de bedreigde punten te gaan. Vervolgens bewapenden we de mannen uit de stad, ongeveer 300. Sommigen van hen waren vroeger soldaat geweest en konden onmiddellijk hun taak aan. Maar velen van hen, jonge winkeliers, kantoorbedienden en anderen, hadden nog nooit een geweer gezien, laat staan geprobeerd zich te oefenen in schieten, zodat het in het begin hopeloos moeilijk was met hen te werken. Er is niet veel aardigheid aan om tegen een vijand te vechten als je nooit hebt leren schieten.

Zo hadden we alles bij elkaar maar duizend man om de plaats te verdedigen waar zich 600 blanke vrouwen en kinderen en een 7000 inlanders bevonden. De omtrek van de stad was ongeveer acht kilometer.

Iedere man was hard nodig en toen het aantal langzamerhand minder werd doordat er mannen gedood of gewond werden, werd het voor de overigen nog zwaarder om te vechten of wacht te houden.

Toen haalde Lord Edward Cecil, de chef van de staf, de jongens van de stad bij elkaar, maakte er een cadettencorps van, stak ze in uniform en oefende ze. Het was werkelijk een keurig en nuttig troepje. Tot dan toe hadden we een groot aantal mannen gebruikt om bevelen en berichten rond te brengen, op wacht te staan of koeriersdiensten te verrichten, maar deze taken werden nu aan de jongens overgedragen en de mannen kwamen vrij om in de vuurlinie dienst te doen.

De jongens deden onder hun sergeant-majoor, ook een jongen, Goodyear genaamd, prachtig werk en verdienden werkelijk de medailles die ze na de oorlog kregen. Verschillenden van hen konden fietsen en daardoor konden we een postdienst instellen, waardoor de mensen brieven konden sturen naar hun vrienden in andere forten of in de stad, zonder dat ze zichzelf aan gevaar hoefden bloot te stellen. We maakten postzegels voor die brieven met de afbeelding van een rijwielkoerier er op.

Tegen een van die jongens zei ik eens, toen hij onder een tamelijk hevig vuur binnenkwam: „Als je zo blijft rijden, word je vandaag of morgen geraakt, met al die rondvliegende scherven." Maar hij antwoordde: „Ik rijd zo vlug, Sir, dat ze me nooit raken." Het scheen dat die jongens niets om de kogels gaven. Ze stonden altijd klaar om opdrachten uit te voeren, al betekende dat iedere keer levensgevaar.

Zou je dat ook doen? Als de vijand hier door de straat schoot en ik zou je opdracht geven, om een boodschap naar het huis aan de overkant te brengen, zou je dat dan doen? Vast wel. Maar je zou het waarschijnlijk niet erg prettig vinden.

Maar je zult jezelf willen voorbereiden. Het is bijna hetzelfde met een duik in koud water. Als je vaak zwemt, is het heel gewoon, want je hebt je geoefend, maar vraag het een jongen die het nooit gedaan heeft, dan zit hij meteen in angst.

Zo is het ook met een jongen die er aan gewend is opdrachten meteen te gehoorzamen, ook al zit er wat risico aan vast. Op hetzelfde ogenblik dat je hem een opdracht geeft, voert hij die uit, hoe groot het gevaar ook is, terwijl een andere knaap, die nooit heeft willen gehoorzamen, tegenstribbelt, en daarna zelfs door zijn vroegere vrienden als een lafaard met de nek zal worden aangekeken.

Maar jij hebt geen oorlog nodig om als verkenner nuttig te zijn. Er is voor jou als vredesverkenner altijd en overal enorm veel te doen.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. Kimspel. Leg een 20 of 30 kleine voorwerpen op een blad, op tafel of op de vloer, bijv. twee of drie verschillende soorten knopen, potloden, kurken, lappen, noten,

stenen, messen, touw, foto's — alles wat je maar kunt vinden — bedek ze met een doek of jas. Maak van deze voorwerpen een lijst met een kolom voor het antwoord van iedere jongen, bijv. zo:

Lijst	*Charles*	*Hans*	*Bart*	*Robert*	*Joost*	*Frans*
Noot						
Knoop						
Zwarte knoop .						
Rode lap . . .						
Gele lap . . .						
Zwarte lap . .						
Mes						
Rood potlood .						
Zwart potlood						
Kurk						
Knopentouw .						
Touw						
Blauwe kraal .						

Neem dan gedurende één minuut de doek weg of tel in het tempo van „een-en-twintig, twee-en-twintig". Bedek de voorwerpen dan weer. Neem iedere jongen afzonderlijk en laat hem je de voorwerpen die hij zich herinnert zacht opnoemen en teken die op de lijst aan. Je kunt de verkenners ook enige minuten geven om de voorwerpen op te schrijven. De jongen die het grootste aantal voorwerpen kan opnoemen of opschrijven wint het spel.

2. Lees „Kim" van Kipling en vertel enkele van de voorvallen daaruit als verhaal aan het einde van de bijeenkomst. De verkenners zouden dan enkele van deze episoden kunnen opvoeren.

3. Vermommen. Verkenners zullen zich met veel plezier vermommen. Probeer eens vermomd naar de bijeenkomst te gaan en kijk dan wie je het eerst opmerkt.

Kort overzicht van de verkennerstraining

Ben je nog geen 11, sluit je dan aan bij de welpen, ben je ouder dan 11 jaar sluit je dan aan bij de verkenners. Om verkenner te worden moet je je aanmelden bij een patrouille of troep in de buurt. Je moet schriftelijk toestemming van je ouders hebben.
Eén jongen wordt als leider gekozen en hij wordt patrouilleleider genoemd. Hij kiest een andere jongen om hem te helpen, de assistent patrouilleleider. Twee patrouilles samen vormen al een troep onder leiding van een verkennersleider.

Na oefening als nieuweling legt ieder de belofte af. De belofte van de Nederlandse Padvinders luidt:

„Op mijn eer beloof ik ernstig te zullen trachten:

Mijn Plicht te doen tegenover God en mijn Land,
Iedereen te helpen waar ik kan,
De padvinderswet te gehoorzamen."

en de belofte van de Katholieke Verkenners:

„Op mijn erewoord beloof ik met de hulp van Gods Genade ernstig te zullen trachten:

Mijn plicht te doen tegenover God, de Kerk en mijn Land,
Iedereen te helpen waar ik kan,
De verkennerswet te gehoorzamen."

Je leert het geheime verkennersteken en ook je patrouilleroep. Iedere patrouille krijgt de naam van een of ander dier en iedere verkenner moet de roep van zijn patrouilledier kunnen nadoen zodat hij, vooral ook 's nachts, contact kan maken met zijn patrouille-leden. Zo kun je dus lid van de wulpen-, arenden- of uilenpatrouille zijn. Maar wees geen apenpatrouille, want dat is een patrouille die alleen maar speelt en geen discipline heeft en geen insignes haalt. Een verkenner mag nooit de roep van een andere patrouille gebruiken.

De padvinderswet (verkennerswet) vraagt van je, dat je trouw, vriendelijk, gehoorzaam en vrolijk bent. Je zult voornamelijk verkennersspelen doen en oefeningen waardoor je verkennerservaringen krijgt. Als je genoeg geleerd hebt

en aan de eisen voldoet, kun je tweede- of eerste-klas verkenner worden.
Het insigne van een eerste-klas verkenner bestaat uit een pijlpunt of lelie en een lint waarop het motto „W e e s t P a r a a t" voorkomt.

Dat van een tweede-klasser is alleen het lint met motto.

Het installatieteken is de pijlpunt (lelie) die op kaarten en kompassen het noorden aangeeft. Het was het insigne van de verkenners in het leger, omdat hij de goede richting wijst en ook de vredesverkenner wijst de weg door zijn plicht te doen en anderen te helpen. Het verkennersmotto is:

„WEEST PARAAT"

hetgeen betekent dat een verkenner altijd klaar staat om zijn plicht te doen en zelfs gevaar onder ogen te zien om zijn medemensen te kunnen helpen. Hij moet zich voorbereiden door van te voren te denken en te oefenen wat hij bij ongelukken moet doen, zodat hij nooit voor verrassingen komt te staan. Hij weet precies wat hij moet doen als er iets onverwachts gebeurt.
Het lint loopt aan weerszijden iets op als de mondhoeken van een verkenner, die altijd lachend zijn plicht doet. Er onder hangt een knoop, die de verkenner herinnert aan de goed daad die hij iedere dag doet.
Het volgende moet je weten, wanneer je verkenner wilt worden:

Woudlopers. Woudlopers kennen de natuur en de dieren. Je leert de verschillende soorten dieren kennen door hun sporen te volgen en door dichterbij te sluipen, zodat je ze kunt bespieden in hun natuurlijke staat en hun gewoonten kunt bestuderen. Een verkenner doodt nooit een dier, zo maar om te doden. Als hij voedsel nodig heeft of als het een schadelijk dier is doet hij dat. Als je dieren geregeld bespiedt ga je te veel van ze houden om ze zomaar neer te schieten. De eigenlijke sport van het jagen ligt in de kunst om de dieren te besluipen, niet om ze te doden. Als woudloper moet je niet alleen sporen en andere tekens kunnen opmerken, maar ook weten wat ze betekenen, bijv.

hoe hard een dier liep, of het bang was, of het zich veilig voelde, en zo meer. Zo kan een jager zijn weg vinden door de wildernis of de woestijn, en hij leert wat eetbare wilde vruchten en wortels zijn en waar de dieren het meest van houden, zodat zij daar op af komen.
Op die manier kun je door te verkennen in bewoonde streken sporen lezen van mensen, dieren, fietsen, auto's en daaruit opmaken wat er gebeurd is. Je leert opmerken. Je let op onopvallende tekens, bijv. dat er plotseling vogels opvliegen als iemand, die je zelf nog niet kunt zien, dichterbij komt.
Wanneer je kleine dingen op de grond opmerkt, vind je vaak verloren voorwerpen, die je dan aan hun eigenaars kunt teruggeven.
Door te letten op het doen en laten en de kleding van mensen en door die gegevens te combineren, merk je soms dat ze iets in hun schild voeren, waardoor je misschien een misdaad kunt verhinderen. Soms kun je er uit opmaken dat ze in moeilijkheden zijn en hulp of medeleven nodig hebben, en dan kun je doen wat een van de voornaamste taken van een verkenner is, namelijk: iemand die in nood is helpen zo goed je kunt.
Is een verkenner in gezelschap van anderen, dan mag het niet voorkomen dat die anderen iets zien, klein of groot,

dichtbij of veraf, hoog of laag, wat hij zelf nog niet had opgemerkt.

Buitenleven. Verkenners moeten natuurlijk gewend zijn in de vrije natuur te leven. Ze moeten weten hoe je een tent of een hut bouwt. Hoe je een vuur aanlegt, eten kookt, boomstammen aan elkaar bindt om een brug of vlot te maken, hoe je de weg vindt 's nachts of overdag in onbekend gebied en nog veel meer. Maar heel weinig mensen leren deze dingen als ze in beschaafde gebieden wonen, doordat ze een geriefelijk huis hebben en in een zacht bed slapen. Hun eten wordt voor hen klaar gemaakt, en als ze de weg willen weten vragen ze die maar aan een politieagent. Als deze mensen nu eens op verkenning of trektocht gaan, merken ze dat ze hulpeloos zijn.
Neem bijvoorbeeld maar eens de aanvoerder van je elftal en zet hem in het Zuidafrikaanse Veld samen met iemand die daar geboren is, en kijk dan wie voor zichzelf kan zorgen. Hier heeft hij er weinig aan dat hij veel goals kan maken. Hier is hij alleen maar een „teerpoot" en hij wordt voortdurend voor de gek gehouden, tot hij een beetje verkennersbloed gekregen heeft. En dat verkennersbloed zal je, wat je later ook wordt, altijd van pas komen. Voetballen komt er niet op aan — al is het heel plezierig en zelfs tot op zekere hoogte nuttig om iemands ogen, zenuwen en koelbloedigheid te oefenen. Maar het is heus niet toevallig dat het verkennen een jongen leert een kerel te zijn.

Ridderlijkheid. Vroeger waren de ridders de verkenners in de beste betekenis van dat woord en hun regels leken veel op de Wet die wij nu hebben. Wij zijn hun nakomelingen en we moeten hun naam hoog houden en hun spoor volgen.
Hun eer was hun het heiligst. Ze deden nooit iets oneervols als bijv. liegen of stelen. Ze stierven nog liever. Altijd waren ze bereid voor hun koning, hun godsdienst of hun eer te vechten en te sterven. Duizenden hunner gingen naar Palestina, het Heilige Land, om het christelijke geloof tegen de Mohammedanen te verdedigen.
Iedere ridder had een klein gevolg bestaande uit een schildknaap en enkele soldaten, juist zoals nu een patrouilleleider zijn assistent patrouilleleider en vier of vijf verkenners heeft.

De patrouille van de ridder volgde hem door dik en dun en was van dezelfde geest bezield als hij, nl.:

Hun eer was hun heilig.
Ze waren trouw aan God, hun koning en hun land.
Ze waren vooral hoffelijk tegenover vrouwen, kinderen en zwakken.
Zij stonden klaar om iedereen te helpen.
Ze gaven geld en voedsel waar dat nodig was en waren zelf spaarzaam om dat te kunnen doen.
Ze oefenden zich in het gebruik van wapens om hun geloof en hun land tegen vijanden te kunnen verdedigen.
Ze zorgden dat ze sterk, gezond en actief bleven om al die dingen goed te kunnen doen.

Jullie, verkenners, kunt niet beter doen dan het voorbeeld van de ridders navolgen.

Een belangrijk ding voor hen was dat zij iedere dag iemand een dienst moesten bewijzen. Dat is ook een van onze regels. Als je 's morgens opstaat, denk er dan aan dat je die dag voor iemand een goede daad moet doen. Leg een knoop in je zakdoek of je das om je er aan te herinneren, en wanneer je 's avonds naar bed gaat, vraag je dan af voor wie je een goede daad gedaan hebt.
Merk je dat je vergeten bent om je dagelijkse goede daad

te doen, dan doe je er de volgende dag twee. Denk er aan dat je bij je belofte op je erewoord beloofd hebt dit te doen. Maar je hoeft het niet bij één te laten. Eén minstens, maar als je er vijftig kunt doen, zoveel te beter. Een goede daad hoeft niet iets geweldigs te zijn. Het is ook een goede daad om een dubbeltje aan de armen te geven, om op straat een oud vrouwtje behulpzaam te zijn, iemand je plaats aan te bieden in een volle tram, om voedsel of water te geven aan dieren die het nodig hebben, of om een bananenschil, waar men over zou kunnen uitglijden, van de straat af te halen. Maar één goede daad moet je doen, iedere dag, en die telt alleen als je er geen beloning voor aanneemt.

Reddingswerk. Je hebt allen gehoord van de Militaire Willemsorde, de onderscheiding die door de Koningin toegekend wordt aan mannen en vrouwen die zich tegenover de vijand bijzonder heldhaftig hebben gedragen.
Maar ook voor hen die niet in de oorlog vochten, zijn er onderscheidingen ingesteld voor moed, zoals de Erepenning voor Menslievend Hulpbetoon, de Reddingsmedaille van het Carnegie Heldenfonds en het verkenners-erekruis, het Jan van Hoofkruis.
Ik vind de man die een van deze medailles verdient bij plotselinge ongelukken, die dagelijks in de steden, fabrieken of mijnen gebeuren, evengoed een held als de soldaat die zich midden in het gevecht waagt om een kameraad te redden temidden van alle opwinding van de slag.
Duizenden verkenners hebben voor het redden van mensen reddingsmedailles gekregen, en ik hoop dat er nog veel meer zullen worden verdiend.
Zeker is dat velen van jullie op een of ander moment de kans zullen krijgen om een leven te redden. Maar dan moet je ook *paraat* zijn. Als er een ongeluk gebeurt, moet je ogenblikkelijk weten wat te doen en het dan ook direct doen. Het is niet voldoende het uit een boek te leren, en dan te denken dat je wel weet wat je moet doen. Je moet werkelijk oefenen, en dikwijls oefenen wat je moet doen, zoals bijv. een natte zakdoek voor je neus en mond binden om nog te kunnen ademhalen in rook, en een laken in repen scheuren, zodat je er een touw van kunt maken om bij brand te kunnen wegkomen. Oefen je hoe je een bewusteloze kunt optillen en wegdragen, hoe je drenkelingen uit

het water haalt en hoe je kunstmatige ademhaling moet toepassen en nog veel meer.
Wanneer je die dingen hebt leren doen, krijg je zelfvertrouwen, zodat je, als er een ongeluk gebeurt en iedereen in de war is, kalm naar voren stapt om te doen wat er gedaan moet worden.
Een aantal jaren geleden probeerde een vrouw zich te verdrinken in de vijvers van Hampstead. Het was heel ondiep water en er stonden veel mensen bij te kijken. Maar die waren zo bang, dat ze niets anders deden dan tegen haar roepen. Het was heel erg dat er geen enkele flinke kerel bij was. Het zou een prachtkans zijn geweest voor een verkenner om het water in te gaan en haar er uit te halen, maar er was er geen. Toch hebben verkenners vaak levens gered, wanneer andere mensen te bang waren om dat te doen.

Volharding. Om al de plichten en het werk van een verkenner behoorlijk te doen, moet een jongen sterk, gezond en actief te zijn. Hij kan dat worden als hij er zich de moeite voor geeft.
Het betekent terdege oefenen, meedoen met allerlei spelen, hardlopen, fiets- en wandeltochten maken en zo meer. Een verkenner moet veel in de open lucht slapen. Een jongen die gewend is met het raam dicht te slapen, zal, als iedere teerpoot, een verkoudheid of rheumatiek oplopen als hij voor het eerst buiten slaapt. Wanneer je maar altijd met open ramen slaapt, 's zomers èn 's winters, zul je geen kou vatten. Zelf kan ik niet slapen met een dicht raam of met de gordijnen dicht, en als ik niet in de stad ben, slaap ik het liefst in de buitenlucht, 's zomers en 's winters. Een zacht bed of te veel dekens bezorgen een jongen onrustige dromen die hem verzwakken.
Een paar lichaamsoefeningen, 's ochtends en 's avonds, zijn een reuze middel om je fit te houden — niet zozeer om je spieren als kabeltouwen te laten krijgen, maar om de organen in je lichaam aan het werk te zetten en de bloedcirculatie te bevorderen.
Een echte verkenner neemt dagelijks een douche. Als dat niet goed mogelijk is, wrijft hij zich af met een natte handdoek. Dit is van het grootste belang.
Verkenners ademen door de neus, niet door de mond. Daardoor worden ze niet dorstig. Ze raken niet zo gauw

buiten adem. Zij ademen niet alle verontreinigingen van de lucht in en ze snurken 's nachts niet, waardoor ze zich aan een tegenstander zouden kunnen verraden.
Ademhalingsoefeningen zijn van groot belang om de longen te ontwikkelen en om frisse lucht (zuurstof) in het bloed te brengen, wanneer je ze tenminste doet in de openlucht en niet overdrijft. Om diep adem te halen, moet je langzaam en diep inademen door je neus, niet door je mond, tot je borstkas zover mogelijk is uitgezet. Maar het beste haal je adem als je veel loopt en dan gaat het vanzelf.
Het staat tegenwoordig vast dat alcohol als drank voor de gezondheid absoluut geen waarde heeft en het is werkelijk vergif als men er veel van drinkt. Iemand die geregeld flinke hoeveelheden drank gebruikt is onbruikbaar voor het verkennen en zeer weinig bruikbaar voor andere dingen.
Hetzelfde geldt voor iemand die veel rookt. De beste oorlogsverkenners roken niet omdat het hun gezichtsvermogen bederft. Soms worden ze er beverig en nerveus van. Het bederft hun reukorgaan (dat 's nachts van het grootste belang is) en het gloeien van hun pijp of zelfs de geur van tabak die ze bij zich hebben verraadt hen 's nachts aan de vijand. Ze zijn niet zo dwaas om te roken. Geen enkele jongen begon ooit met roken omdat hij het zo lekker vond, maar alleen omdat hij dacht dat hij dan op een volwassen man zou lijken. Maar in werkelijkheid stelt hij zich natuurlijk aan als een aap.

Vaderlandsliefde. Ons land ontstond niet zomaar vanzelf uit het niet. Mannen en vrouwen hebben er hard voor gewerkt en hard voor gevochten, soms ten koste van hun leven — door hun opofferingen en vaderlandsliefde is het dus zo geworden.
Sommige mensen zeggen dat er geen vaderlandsliefde meer bestaat, en dat de mensen lui en zelfzuchtig zijn en alleen nog maar om pretjes geven. Maar daar ben ik niet zo zeker van. Ik geloof vast dat, als jullie jongens het welzijn van je land voor alles voor ogen houdt, het ons land goed zal gaan. Maar als je dat niet doet, is het erg gevaarlijk, want het land moet steeds op ieder van ons kunnen rekenen. Denk daarom bij alles wat je doet eerst aan je land. Gebruik niet al je tijd en geld alleen maar voor je eigen plezier, maar denk eerst hoe je er je land mee kunt helpen.

Als je dat gedaan hebt kun je jezelf met recht en gerust op je eigen manier amuseren.
Misschien zie je niet in, hoe je in je eentje van nut kunt zijn voor je land, maar door verkenner te worden en de Wet te beleven kan iedere jongen van dienst zijn.
„Eerst mijn land, dan ik zelf", dat moet je steeds voor ogen houden. Als je het jezelf eerlijk afvraagt, zul je waarschijnlijk merken, dat het op het ogenblik bij jou dikwijls net omgekeerd is.
Wanneer dat zo mocht zijn, hoop ik dat het van dit moment af zal veranderen en dat je verder op het goede spoor zult voortgaan!
Wees er niet mee tevreden als een ander het werk voor je doet, zoals indertijd de Romeinen, en sommige mensen ook nu nog, die anderen betalen om voor hen te voetballen of te vechten. Doe zelf iets om de vlag hoog te houden.
Als je het verkennen zó opvat, dan *doe* je iets. Begin er mee, niet alleen omdat je het leuk vindt, maar omdat je daardoor je zelf klaar maakt om je land te dienen.
Dan heb je de juiste vaderlandsliefde, die iedere jongen moet hebben die het zout in zijn pap waard is.

De moord in Elsdon

(Het volgend verhaal, dat in hoofdzaak echt gebeurd is, is een voorbeeld van een verhaal dat de leider moet vertellen om in het algemeen de plichten van een verkenner duidelijk te maken.)

Vele jaren geleden werd in het noorden van Engeland een afschuwelijke moord bedreven. De moordenaar werd gegrepen, veroordeeld en opgehangen, voornamelijk door de verkennersvaardigheden van een boerenjongen.

Buitenleven. Die jongen — Robert Hindmarsh — had op de hei schapen gehoed en was op weg naar huis door een woest en afgelegen gedeelte van het heuvelland, toen hij voorbij een landloper kwam die met zijn benen languit wat zat te eten.

Opmerken. Terwijl de jongen voorbij liep, keek hij hoe de landloper er uit zag, en vooral de spijkers onder diens schoenen vielen hem op.

Voorzichtigheid. Hij bleef niet stil staan om te kijken,

maar in het voorbijgaan nam hij met één blik de bijzonderheden in zich op, zonder de aandacht te trekken van de man, die hem maar voor een gewone jongen aanzag.

Deductie. Toen de jongen in de buurt van zijn huis kwam, een kilometer of acht, negen verderop, zag hij een groepje mensen staan bij een boederijtje. Ze hadden net ontdekt, dat de oude vrouw die er woonde (Margaret Crozier) vermoord was. Er werd druk over gepraat wie het wel gedaan kon hebben en bijna iedereen dacht aan een troepje van drie of vier zwervers die het land doortrokken, roofden en stalen en dreigden ieder te zullen vermoorden die hen durfde aan te geven.
De jongen hoorde dat allemaal. Toen zag hij een paar eigenaardige voetafdrukken in het tuintje voor het huis: indrukken van spijkers die overeenkwamen met wat hij aan de schoenen van de man op de hei gezien had. Daar maakte hij natuurlijk uit op dat die man iets met de moord te maken had.

Ridderlijkheid. Omdat het een hulpeloze oude vrouw was die vermoord was, wilde de jongen helpen om de moordenaar te vangen, wie dat ook mocht zijn.

Moed en zelfbeheersing. Al wist hij dus dat vrienden van de dader hem zouden kunnen vermoorden wanneer hij wat zei, hij overwon zijn angst en ging dadelijk naar de veldwachter om van de voetstappen in de tuin te vertellen, en te zeggen waar hij de man, die ze gemaakt had, zou kunnen vinden als hij er meteen achter aan ging.

Gezondheid en kracht. De man op de hei was ongezien — behalve dan door de jongen — intussen zover af van de plaats van het misdrijf, dat hij dacht dat hij veilig was. Hij dacht er geen ogenblik aan dat die jongen de hele afstand tot de plaats van de moord zou kunnen lopen en dan weer met de politie zou kunnen terugkomen, zoals in feite gebeurde. Daarom bleef hij niet langer op zijn hoede.
Maar de jongen was een gezonde, sterke jongen uit het heuvelland en hij maakte de tocht wel, en vlug ook. En zo vonden ze de man en namen hem zonder moeite gevangen. De man was Willie Winter, een landloper.
Hij kwam voor het gerecht, werd veroordeeld en in Newcastle opgehangen. Zijn lijk werd toen naar de plaats van de moord gebracht en daar aan een galg opgehangen, zoals in die tijd gebruikelijk was.
Bij twee van de landlopers die hem geholpen hadden werden nog een paar gestolen voorwerpen gevonden en ook zij werden in Newcastle terechtgesteld.

Goedhartigheid. Maar toen de jongen de moordenaar daar aan de galg zag hangen, was hij diep bedroefd omdat door zijn toedoen een medemens de dood gevonden had.

Redden. De rechter liet hem echter bij zich komen en prees hem om de grote dienst die hij aan de bewoners van zijn streek bewezen had. Het leven van meerdere mensen was waarschijnlijk gespaard, doordat hij hen van zo'n gevaarlijke misdadiger bevrijd had.

Plicht. Hij zei: „Je hebt je plicht gedaan, hoewel je er persoonlijk door in gevaar en moeilijkheden kwam. Maar daar moet je niet op letten. Het was je plicht de politie te helpen om de waarheid aan het licht te brengen, en je plicht moet je altijd doen, wat het je ook kost, zelfs al kost het je je leven."

Voorbeeld. Deze jongen deed dus alles wat ook de plicht is van een verkenner, zonder dat het hem ooit geleerd was.

Hij beoefende: buitenleven, opmerken zonder gezien te worden, gevolgtrekken en ridderlijkheid, hij had plichtsgevoel en uithoudingsvermogen en voelde met anderen mee. Hij zal nooit gedacht hebben, dat wat hij helemaal uit zichzelf deed, jaren later nog eens aan andere jongens ten voorbeeld gesteld zou worden om jullie er op te wijzen dat je je plicht moet doen.
Denk er aan, dat jouw daden net zo door anderen bekeken en ook tot voorbeeld genomen kunnen worden.
Probeer daarom overal en altijd op de juiste manier je plicht te doen.

WENKEN VOOR LEIDERS

De stof die in dit kampvuurverhaal gegeven wordt is te uitgebreid om zonder meer op deze wijze toegepast te worden. De verschillende onderwerpen worden verderop nader behandeld. Wanneer onderdelen er van in een praatje verwerkt worden, moet er dadelijk een activiteit op volgen.
Een paar voorbeelden:

1. Vuurmaken. Laat iedere verkenner op zijn eigen manier vuur maken. Bij sommigen lukt dat niet en dan kun je hun vertellen hoe het eigenlijk moet. Maar laat ze eerst zelf proberen.

2. Demonstreer het vervoer van een bewusteloze. Laat zien hoe een natte das of zakdoek gebruikt moet worden om mond en neus in geval van brand en rook te bedekken.

3. Vertel de verkenners iets over de betekenis van de vlag. Hijs de vlag.

4. Gebruik, wanneer je over Nederland of over andere landen iets vertelt, een kaart. Deze hoeft niet duur te zijn, teken er desnoods een op de muur of op de grond. Werk tegelijkertijd met kompasrichtingen, bijv.: in welke richting ligt New York van Amsterdam uit? enz.

KAMPVUURVERHAAL 3

Eisen

NIEUWELING — WET EN BELOFTE — INSTALLATIE

Eisen voor nieuwelingen

Voor een jongen verkenner wordt, moet hij de eisen voor verkenner derde klas afleggen. Die derde klas-eisen zijn niet zo moeilijk, maar de bedoeling er van is dat hij laat zien, dat hij werkelijk van plan is verkenner te worden en er iets voor over heeft.

Het is niet erg moeilijk en in dit boek vind je alles, wat je moet weten.
Hier zijn de eisen:

— Niet jonger zijn dan 11 en niet ouder dan 17 jaar.
— De padvinderswet (verkennerswet) en belofte kennen en begrijpen.
— Kunnen groeten zoals omschreven in dit kampvuurverhaal.
— De ranginsignes, de patrouille- en spoortekens en de tekens voor troepopstellingen (kampvuurverhalen 4 en 19) kennen.
— De vlag aan de mast kunnen gereed maken voor het hijsen of breken en de vlag kunnen neerlaten.
— De verkennersstok kunnen gebruiken.
— Kunnen leggen en toepassen: mastworp, paalsteek, platte knoop, schootsteek, touwverkorting en werpankersteek.
— Een touw kunnen bezetten.

Een zeeverkenner moet bovendien ten minste 50 meter gekleed (blouse, broek en kousen als minimum) kunnen zwemmen en zich in het water kunnen ontkleden of in het bezit zijn van een erkend zwemdiploma.

Wanneer je aan je verkennersleider hebt laten zien dat je al die dingen goed kent en kunt, dan kun je geïnstalleerd worden. Je hebt dan het recht het installatie-insigne op je uniform te dragen en, als je in burger bent, in je knoopsgat. Katholieke verkenners en leden van X-groepen hebben bovendien nog een eigen insigne. Je heet dan „nieuweling", of als je zeeverkenner bent „scheepsjongen".

Padvinderswet (Verkennerswet)

Over de hele wereld hebben alle soorten verkenners ongeschreven wetten, die voor hen even sterk gelden als wanneer ze zwart op wit gedrukt zouden zijn.
Ze zijn ons vanuit oude tijden overgeleverd.
De Japanners hebben hun Bushido, of wetten van de oude Samoerai-krijgers, zoals wij de wetten en de regels van de middeleeuwse ridders hebben. De Indianen van Amerika hebben hun ere-code. De Zoeloe's, de Indiërs, de Europese naties, zij hebben alle hun andere wetten.
Hieronder vind je de regels die voor ons gelden, en ook jij belooft, wanneer je geïnstalleerd wordt, deze Wet te gehoorzamen. Daarom moet je hem goed kennen.
Het verkennersmotto is:

„WEEST PARAAT"

wat betekent dat je altijd geestelijk en lichamelijk klaarstaat om je plicht te doen.
Wees geestelijk paraat door je te trainen in gehoorzaamheid aan elke opdracht en door je tevoren in te denken in iedere omstandigheid of elk ongeval, zodat je op het kritieke ogenblik het *juiste* kunt doen en ook bereid bent het te doen.
Wees lichamelijk paraat door jezelf sterk en actief te maken, zodat je *in staat bent*, op het juiste ogenblik het juiste te doen en het ook werkelijk doet.

De padvinderswet

1. Op de eer van een padvinder kan men vertrouwen.

Wanneer een verkenner zegt: „Op mijn erewoord, het is zo", betekent dat, dat het werkelijk zo is, juist alsof hij er een eed op heeft gedaan.
Zo is een verkenner, als zijn leider tegen hem zegt: „Ik vertrouw op je eer dat je dit zult doen", gehouden de opdracht zo goed mogelijk uit te voeren en zich door niets te laten tegenhouden.
Als een verkenner zijn woord zou breken door te liegen of een opdracht niet nauwkeurig zou uitvoeren, wanneer op zijn eer vertrouwd wordt dat hij dit zal doen, dan kan hij beter zijn insigne inleveren, het nooit meer dragen en er mee ophouden verkenner te zijn.

2. Een padvinder is trouw.

Hij moet door dik en dun opkomen voor zijn land, zijn ouders, leiders, werkgevers en degenen die onder hem staan. Hij kiest partij tegen iedereen die hun tegenstander is of zelfs maar kwaad over hen spreekt.

3. Het is de plicht van een padvinder zich nuttig te maken en anderen te helpen.

Voor alles moet hij zijn plicht doen, ook al moet hij er zijn eigen genoegens, gemak of veiligheid voor opgeven. Als hij niet precies weet welk van twee dingen hij moet doen, moet hij zich afvragen: „Wat is mijn plicht?", wat hetzelfde is als „Wat is het beste voor andere mensen?" en dat dan doen. Hij moet steeds paraat zijn om levens te redden of gewonden te helpen. En hij moet proberen zijn best te doen *om iedere dag minstens één goede daad voor iemand te verrichten.*

4. Een padvinder is een vriend voor allen en een broeder voor alle andere padvinders.

Als een verkenner een andere verkenner ontmoet, hoort hij, ook al kent hij hem niet, hem aan te spreken en zo goed hij kan te helpen, ofwel door de taak waarmee hij bezig is te helpen volbrengen, of door hem te eten te geven of met wat het dan ook mag zijn.
Een verkenner moet zeker nooit een opschepper zijn. Een opschepper is iemand die op een ander neerkijkt, omdat

deze armer is of die, als hij zelf arm is, een ander veracht omdat die meer geld heeft. Een verkenner aanvaardt een ander zoals hij is en zoekt diens beste kanten op.
Kim werd door de Indiërs „vriend van allen" genoemd en dat is een bijnaam die iedere verkenner moet proberen te verdienen.

5. *Een padvinder is ridderlijk.*

Dat wil zeggen dat hij tegenover iedereen beleefd is en hulpvaardig, maar speciaal tegenover vrouwen, kinderen, ouden van dagen en gebrekkigen. En hij neemt zeker geen beloning aan als hij behulpzaam of ridderlijk is geweest.

6. *Een padvinder is een dierenvriend.*

Hij spaart ze zoveel mogelijk voor pijn en hoort geen dier onnodig te doden, want een dier is een schepsel Gods. Het doden van een dier om voedsel te krijgen of als het schadelijk is, is toegestaan.

7. *Een padvinder weet orders te gehoorzamen zonder tegenspreken.*

Ook al krijgt hij opdrachten waar hij geen zin in heeft, dan moet hij toch net als soldaten en zeelieden, en net zoals hij zou doen voor zijn aanvoerder in een voetbalelftal, de opdracht uitvoeren omdat het zijn plicht is. Pas wanneer hij deze heeft uitgevoerd, kan hij terugkomen en er bezwaar tegen maken, maar de opdracht moet hij meteen uitvoeren. Dat is discipline.

8. *Een padvinder glimlacht en fluit onder alle moeilijkheden.*

Wanneer hij een opdracht krijgt moet hij hem vrolijk en spontaan uitvoeren en niet sloom en met tegenzin.
Een verkenner kankert nooit als er moeilijkheden zijn en als er eens wat tegenloopt, gaat hij niet met anderen zitten mopperen.
Wanneer je een trein net mist of iemand op je geliefde eksteroog trapt — niet dat een verkenner zulke dingen als eksterogen hoort te hebben — moet je jezelf dwingen onmiddellijk te glimlachen en een deuntje te fluiten en de zaak is voor elkaar.
Wanneer een verkenner vloekt of onparlementaire taal uitslaat, krijgt de dader van de anderen voor iedere keer dat

hij dat doet, een glas water in zijn mouw. Deze straf werd driehonderd jaar geleden door de oude Britse verkenner kapitein John Smith uitgevonden.

9. *Een padvinder is spaarzaam.*

Dat wil zeggen dat hij iedere cent die hij maar kan overhouden op de bank zet, zodat hij, mocht hij eens zonder werk zitten, zelf geld heeft voor zijn onderhoud en anderen niet tot last hoeft te zijn. Ook kan hij zo anderen die geld nodig hebben, iets geven.

10. *Een padvinder is rein in gedachten, woord en daad.*

Dat wil zeggen dat hij neerziet op de dwaze jongens die vuile praatjes verkopen. Hij geeft zich niet aan de verleiding over iets smerigs te zeggen, te denken of te doen.
Een verkenner is rein van geest en mannelijk.

(N.B. De tekst die hierboven is afgedrukt is die van de Nederlandse Padvinders. De tekst van de Verkenners van de Katholieke Jeugdbeweging luidt als volgt:

1. *Op de eer van een verkenner kan men vertrouwen.*
2. *Een verkenner is trouw.*
3. *Het is de plicht van een verkenner zich nuttig te maken en anderen te helpen.*
4. *Een verkenner is een vriend voor allen en een broeder voor alle andere verkenners.*
5. *Een verkenner is ridderlijk.*
6. *Een verkenner is een dierenvriend.*
7. *Een verkenner weet orders te gehoorzamen zonder tegenspreken.*
8. *Een verkenner glimlacht en fluit onder alle moeilijkheden.*
9. *Een verkenner is spaarzaam.*
10. *Een verkenner is rein in gedachten, woord en daad.)*

Belofte

Wanneer je geïnstalleerd wordt, leg je de belofte af in het bijzijn van de hele troep. De belofte luidt:

Op mijn eer beloof ik ernstig te zullen trachten:
Mijn plicht te doen tegenover God en mijn Land,
Iedereen te helpen waar ik kan,
De padvinderswet te gehoorzamen.

Het is niet erg makkelijk de belofte te houden. Maar je belooft ernstig dat je het zult proberen, want geen enkele jongen kan verkenner zijn wanneer hij daar niet zijn best voor wil doen. Elke belofte is heel belangrijk en geen enkele mag ooit gebroken worden, maar wanneer je op je eer belooft iets te doen, zul je nog liever willen sterven, dan zo'n belofte te breken.

Zo zie je dat het verkennen niet alleen een plezier voor je is, maar dat er ook veel van je gevraagd wordt, en ik vertrouw er op dat je al het mogelijke zult doen om je belofte te houden.

(N.B. De tekst die hierboven is afgedrukt is die van de Nederlandse Padvinders. De tekst van de belofte van de Katholieke Verkenners luidt:

Op mijn erewoord beloof ik met de hulp van Gods genade ernstig te zullen trachten:
Mijn plicht te doen tegenover God, de Kerk en mijn Land,
Iedereen te helpen, waar ik kan,
De verkennerswet te gehoorzamen.)

Saluut en geheime tekens

Met de drie omhooggestrekte vingers (net als de drie punten van het insigne) maakt de verkenner het saluut en dat herinnert hem aan de drie punten van zijn belofte:

1. Zijn plicht te doen tegenover God en zijn land.
2. Anderen te helpen.
3. De Wet te gehoorzamen.

Als een verkenner voor het eerst op de dag een andere verkenner ontmoet, onverschillig of hij die wel of niet kent, salueert hij zonder er op te letten wat de rang van de ander is.

Verkenners zullen ten teken van eerbied altijd salueren wanneer de vlag gehesen of gebroken wordt, als het Wilhelmus wordt gespeeld en men niet meezingt, en verder wanneer andere vlaggen plechtig worden langsgedragen of wanneer een begrafenis passeert. Wanneer een aantal verkenners onder leiding van een patrouilleleider of verkennersleider staat, gehoorzamen zij hem wat het salueren

of in de houding staan betreft. Als verkenners buiten troep- of patrouille-verband zijn, salueert ieder zelfstandig. Leiders salueren in elk geval als ze een hoed op hebben.
Het saluut met de hand wordt alleen gebruikt als de verkenner geen stok draagt, het wordt altijd met de rechterhand gemaakt. Wanneer hij een stok draagt, wordt het saluut en ook het geheim saluut gemaakt met de linkerhand en verder zoals in kampvuurverhaal 19 wordt beschreven. In uniform moet een verkenner altijd salueren, ook al draagt hij geen hoed, behalve bij godsdienstige plechtigheden. Dan staan alle verkenners in de houding zonder te salueren.
Het saluut met de stok wordt gemaakt door de linkerarm op borsthoogte horizontaal langs het lichaam te strekken en met de drie vingers van het saluut de stok even aan te raken.
Een poosje geleden zei iemand tegen me, dat hij een Nederlander was, net zo goed als iedere landgenoot en dat hij het verdraaide ook maar een vinger te bewegen om zogenaamde meerderen te groeten, hij was geen „slaaf", enz. Dat is zonder meer lomp en het komt nog al eens voor bij mensen die geen verkennerstraining hebben gehad. Ik debatteerde niet met hem, maar ik had hem kunnen zeggen dat hij een heel verkeerd idee over groeten had.
Een groet is slechts een teken tussen behoorlijke mensen. Het is een voorrecht iemand te kunnen groeten.
Vroeger mochten de vrije mannen wapens dragen. Wanneer deze vrije mannen elkaar ontmoetten, staken ze hun rechterhand op als teken dat ze er geen wapens in droegen en elkaar als vriend begroetten. Hetzelfde gebeurde, wanneer een gewapende man een ongewapende of een dame tegenkwam.
Slaven en lijfeigenen mochten geen wapens dragen. Zij passeerden de vrije mannen dus zonder enig teken.
Tegenwoordig dragen de mensen geen wapens meer, maar zij die daartoe wel het recht zouden hebben, d.w.z. zij die in eigen onderhoud voorzien, groeten elkaar nog wel door hun hand naar hun hoed te brengen of die af te nemen.
„Nietsnutters" hebben niet het recht te groeten en moesten dus maar stil voorbijschuiven, zoals ze dan ook meestal doen, zonder te letten op de vrije mannen die zelf de kost verdienen. Groeten betekent dus alleen dat je een kerel van de goede soort bent en het met anderen goed voor hebt. Er is niets slaafs en onderdanigs aan.

Wanneer een vreemdeling het verkennersteken of geheim saluut tegen je maakt, moet je dat onmiddellijk op dezelfde manier beantwoorden en dan elkaar de *linkerhand* geven. Als hij dan zijn insigne laat zien of bewijst dat hij verkenner is, moet je hem als broeder-verkenner behandelen en helpen zoveel je kunt.

Installatie

Voorstel voor de ceremonie van de installatie van een jongen tot nieuweling of verkenner derde-klasse.
De troep staat opgesteld in hoefijzerformatie, met verkennersleider en assistent-verkennersleider in de opening.
De aspirant met zijn patrouilleleider staan juist binnen de kring, de assistent-verkennersleider heeft de hoed, de stok en de insignes. De verkennersleider vraagt de patrouilleleider de aspirant naar voren te brengen. Dan vraagt de leider: „Weet je wat je eer is?" De aspirant antwoordt: „Ja. Het betekent dat men steeds op mij kan vertrouwen" (of iets dergelijks).
„Ken je de padvinderswet?" „Ja."
„Ben je bereid de belofte af te leggen en te proberen je daaraan te houden?" „Ja."
De aspirant maakt nu, evenals de hele troep, het geheim-saluut en terwijl de leider hem de belofte bij gedeeltes voorzegt, legt hij deze af.
Leider: „Ik vertrouw dat je deze op erewoord afgelegde belofte zult houden. Je bent nu opgenomen in de grote wereldbroederschap van het verkennen." (Als de jongen welp is geweest kan de leider zeggen: „Je bent nu verkenner in de wereldbroederschap".) De leider speldt hem het insigne op, hangt hem de groepsdas om en geeft hem de stok en de hoed. Op uitnodiging van de verkennersleider neemt de patrouilleleider de verkenner op in zijn patrouille door hem de patrouillelinten op te spelden.
De leider wenst de verkenner geluk, vraagt hem zich naar de troep om te keren en voor het eerst het saluut te brengen. De troep groet terug. De leider geeft dan order aan

verkenner en patrouilleleider naar de patrouille terug te keren.
Het geheim saluut wordt gemaakt door de hand op schouderhoogte te houden, handpalm naar voren, duim op de nagel van de pink en de drie overige vingers gestrekt. De nieuweling maakt het met de rechterhand. Dit wordt „geheim saluut" of „verkennersteken" genoemd en wordt alleen bij installaties gebruikt. Normaal wordt altijd de hand aan het voorhoofd of de hoedrand gebracht en dan heet het „saluut".

WENKEN VOOR LEIDERS

Het is zeer belangrijk dat de jongen de betekenis van de wet overeenkomstig zijn leeftijd begrijpt. Naarmate hij ouder wordt, moet hij er meer inzicht in gaan krijgen. Daarom moet, terwijl de patrouilleleider of een andere verkenner de jongen de andere derde-klasvaardigheden leert, de verkennersleider hem zelf de wet leren. Papegaaienwerk is niet voldoende.
Het is goed van tijd tot tijd na te gaan of de hele troep nog correct met de stok salueert.

KAMPVUURVERHAAL 4

Patrouilles

VERKENNERSUNIFORM — KRIJGSLIEDEREN — PATROUILLE-SYSTEEM — SPELEN

Het verkennersuniform lijkt veel op dat wat mijn mannen droegen, toen ik het bevel voerde over de Zuidafrikaanse Bereden Politie. Zij wisten wat gemakkelijk en practisch was en een goede bescherming bood tegen het weer. Verkenners dragen daarom ongeveer hetzelfde uniform.
Laten we bovenaan beginnen. De breedgerande hoed geeft een uitstekende bescherming tegen zon en regen. Ook kun je je er goed achter verbergen als je plat op de grond ligt en de hoed voor je zet. De hoed wordt op je hoofd vastgehouden door een veter die voor op de hoed is vastgemaakt en om je achterhoofd gaat. Deze veter is heel handig wanneer je op een gegeven ogenblik een stevig touwtje nodig hebt om iets vast te binden. De hoed heeft vier deuken: een van voren, een van achteren en twee opzij.
Dan de das, die driehoekig gevouwen wordt en die je met de punt op je rug draagt. Iedere groep heeft zijn eigen groepskleur, en omdat de eer van je groep door je das wordt gesymboliseerd, moet je zorgen dat hij steeds schoon is en netjes zit. Van voren wordt hij bij elkaar gehouden door een knoop of door een dasring, die gemaakt kan zijn van touw, metaal, van een bot of van wat je maar wilt. De das is heel nuttig, bijv. om een noodverband of een ladder te maken.
Vervolgens heb je het khaki-shirt. Je kunt je er gemakkelijk in bewegen, niets zit prettiger wanneer de mouwen opgerold zijn, en verkenners hebben altijd hun mouwen opgerold, tenzij het erg koud is of hun armen door de zon dreigen te verbranden. Ze doen dat als een teken dat ze altijd klaar staan om hun motto „Weest Paraat” na te komen.
In plaats van het shirt mag ook een khakitrui gedragen worden, mits alle verkenners in de troep hetzelfde dragen. De korte manchesterbroek laat de benen vrij en zit luchtig. Nog een voordeel er van is dat je, wanneer de grond nat is, zonder kousen kunt rondlopen en je kleren niet vochtig worden. Door in vochtige kleren rond te lopen word je ziek. Je hoort khaki wollen kousen te dragen. Kousenbanden met

even onder de boord uitkomende groene kwastjes zorgen dat ze niet afzakken.
Een verkenner is niet behoorlijk in uniform, als hij geen stok bij zich heeft.
De stok is een onderdeel van zijn uitrusting, het is een dikke stok, die ongeveer tot aan je neus komt. Centimeters en decimeters horen er op aangegeven te zijn en hij zal je erg van pas komen, bijv. om een draagbaar te maken, om mensen op een afstand te houden, bosbranden uit te slaan, kwade honden van je af te houden of om in het donker contact te houden met de rest van je patrouille.
Verkennersstokken zijn ook gemakkelijk om een lichte brug van te pionieren of een vlaggenmast of een hut, en je kunt een andere verkenner over een muur helpen als je een stok horizontaal tussen je handen houdt en daarmee een tree voor hem maakt. Hij kan jou dan van de muur af een hand toesteken.

Je kunt er nog veel meer mee doen. Je zult al gauw merken dat je, wanneer je je stok niet bij je hebt, hem juist nodig hebt. Snijd zelf je eigen stok, wanneer je daar gelegenheid voor hebt, maar vraag eerst toestemming.

Insignes

Wanneer je als verkenner geïnstalleerd bent, ga je werken voor de volgende stap, het tweede-klas insigne. Hiervoor zul je veel nuttige dingen beginnen te leren. Maar geen verkenner zal langer tweede-klasser willen blijven dan nodig

is, en daarom zul je zo spoedig mogelijk eerste-klas verkenner worden. Dat betekent aanpakken, want je moet kunnen seinen, kaartlezen, zwerftochten maken, eerste hulp verlenen en nog veel meer. Intussen kun je vaardigheidsinsignes halen voor die dingen, waar je liefhebberij in hebt of die je speciaal wilt beoefenen. De eisen voor die vaardigheidsinsignes kun je vinden in de spelregels, die je in de Scout-shop kunt kopen.

Verkennerskrijgsliederen

1. *Verkennerslied.* Dit is een lied, dat de Zoeloe's zongen voor hun opperhoofd.
Leider: (schrille kreet) „Ien gonyama".
Koor : (verwonderd) „Gonyama", (dan, met meer nadruk en vlugger): „Invoeboe, Yah bô, Yah bô, invoeboe".
De betekenis is: „Hij is een leeuw".
Koor: „Een leeuw, hij is veel meer, veel meer: hij is een nijlpaard".

2. *Verkennerskreet.*
Roepen als groet, of bij een spel, of verder als het te pas komt.
Leider: „Weest Paraat".
Koor : „Zing-e-zing, bom, bom!"
Sla ergens op of stamp bij het „bom-bom".

3. *Verkennerssignaal.*

Verkennersfluitje om de aandacht van een andere verkenner te trekken.

Het patrouillesysteem

Iedere troep bestaat uit patrouilles van zes tot acht jongens. Het voornaamste doel van het patrouillesysteem is werkelijke verantwoordelijkheid te geven aan zoveel mogelijk jongens met het doel hun karakter tot ontplooiing te brengen. Als de verkennersleider zijn patrouilleleiders werkelijk macht geeft, veel van hen verwacht en hun vrijheid laat hun werk naar eigen inzicht uit te voeren, zal hij meer voor het karakter van die jongens gedaan hebben dan welke schoolopleiding ooit kan doen.

De ereraad is hiervoor een belangrijk hulpmiddel wanneer hij werkelijk goed gebruikt wordt.

De ereraad bestaat uit de verkennersleider en de patrouilleleiders, of, wanneer de troep niet erg groot is, uit de patrouilleleiders en de assistenten. In veel ereraden maakt de verkennersleider wel de bijeenkomsten mee, maar stemt niet.

De ereraad beslist over het toekennen van insignes, over programma's, kampen en alle andere zaken die het leiden van de troep betreffen.

De leden van de ereraad zijn tot geheimhouding verplicht. Alleen de beslissingen die de hele troep aangaan, zoals benoemingen, wedstrijden en dergelijke, worden bekend gemaakt.

Patrouilleleiders hebben vaak, als de verkennersleider er niet was, zelf de ereraad gevormd en alleen de troep geleid.

Een woord tot de patrouilleleiders

Ik verwacht van jullie, patrouilleleiders, dat je helemaal zelf je patrouilles zult oefenen, want jullie kunt vat krijgen op iedere jongen in je patrouille en een goede kerel van hem maken. Je hebt er niets aan om een of twee uitblinkers te hebben, terwijl de rest niets waard is. Je moet proberen van hen allemaal behoorlijke verkenners te maken. Het belangrijkste hiervoor is je eigen voorbeeld, want wat je zelf doet,

doen je verkenners ook. Laat hun zien dat je orders weet te gehoorzamen, het doet er niet toe, of dat nu mondelinge, gedrukte of schriftelijke orders zijn, en dat je ze weet op te volgen ook al is je verkennersleider niet aanwezig. Toon hun dat je vaardigheidsinsignes kunt halen, en met een klein beetje overredingskracht zullen je jongens je voorbeeld volgen. Maar denk er aan dat je moet *leiden*, niet *drijven!*

Patrouilletekens

Iedere troep wordt genoemd naar de plaats waar hij thuishoort of naar een grote persoonlijkheid uit het verleden of heden. Iedere patrouille in de troep heeft de naam van een dier. Het is een goed idee alleen dieren en vogels te kiezen die in je district voorkomen. Op die manier kan een troep in Amsterdam bijvoorbeeld vier patrouilles hebben: de zeemeeuwen, kieviten, houtduiven en otters.

Iedere verkenner in een patrouille heeft zijn vaste nummer, de patrouilleleider is nummer 1, zijn assistent nummer 2 en zo verder voor de andere verkenners. Gewoonlijk werken verkenners in paren: nummers 3 en 4 samen, nummers 5 en 6 samen.

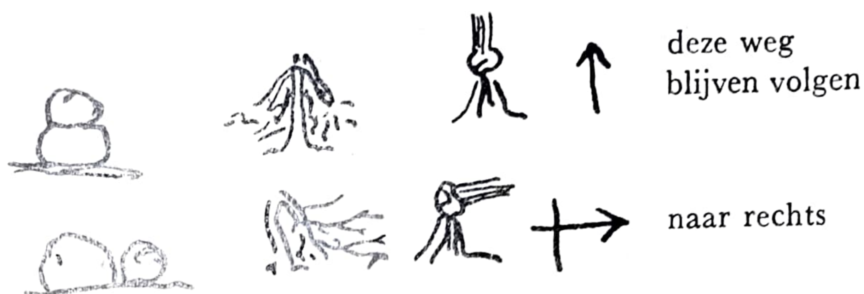
Iedere patrouille kiest zijn eigen spreuk, die meestal iets te maken heeft met het patrouilledier. De arenden kunnen bijvoorbeeld als spreuk nemen: „Vlieg hoog", de bevers kunnen zeggen: „Werk hard", de honden: „Trouw tot de dood".

Iedere verkenner in de patrouille moet de roep van zijn patrouilledier kunnen nadoen — zo moet iedere verkenner van de „buldoggen" het grommen van een buldog kunnen nadoen. Dat is het teken waarmee de verkenners van een patrouille met elkaar contact kunnen houden als ze ergens verborgen zijn of wanneer het donker is. Nooit mag een verkenner de patrouilleroep van een andere patrouille gebruiken. De patrouilleleider roept zijn patrouille door bijvoorbeeld op zijn fluit te blazen en dan de patrouilleroep te doen.

Als een verkenner voor anderen op de grond spoortekens uitzet om die te laten volgen, tekent hij de kop van zijn patrouilledier er bij. Wil hij laten weten dat een bepaalde weg niet gevolgd moet worden, dan tekent hij er een kruis bij, dat betekent: „deze weg niet volgen", en ook de kop van zijn patrouilledier, om te laten

zien, welke patrouille heeft ontdekt dat dit niet de goede weg was, en zijn nummer, dat aangeeft welke verkenner het ontdekt heeft.
Iedere patrouilleleider heeft een kleine khaki vlag aan zijn stok met zijn patrouilledier er aan beide kanten op.
Iedere verkenner moet dus zijn eigen patrouilledier kunnen tekenen.

Patrouilledieren en -roepen

(N.B. De eerste regel geeft het patrouilledier aan, de tweede, soms tweede en derde, de roep, de onderste de kleuren van de schouderlinten, de eerstgenoemde kleur wordt buitenop gedragen.)

Alligator of Kaaiman
brullen: „hoe-ah-er"
groen-khaki

Antilope
„miau-ok"
donkerblauw-wit

Arend
schel: „kriee"
groen-zwart

Beer
„boerr"
bruin-zwart

Bever
(klap in de handen)
blauw-geel

Bruinvis

oranje-bruin

Buffel
„oem-maouw"
rood-wit

Buldog
gromt: „graa-ow"
lichtblauw-bruin

Cobra
„psst"
oranje-zwart

Das
hoog, door de
tanden „chiet-tt-tt"
mauve-wit

Duif
„koe-oe-oe"
grijs-wit

Eekhoorn
„tt-tt-tt"
grijs-rood

Ekster
„rèkèkèkèk"
zwart-donkerblauw

Fazant
„kok-kerr"
bruin-geel

Geitenmelker
(met tong tegen
verhemelte)
„tsjuv-v-v"
zwart-kastanjebruin

Haan
„kukeleku"
rood-bruin

Havik
„kriee"
rose

Hert
„ba-uw"
paars-zwart

Hond
„waw-waw"
oranje

Houtduif
„boek-oeroe"
blauw-grijs

Jan van Gent
„raap-raap"
krassend
geel-donkerblauw

Kangaroe
„kw-ieee"
rood-grijs

Kasuaris
„hoeh-oe-oe"
zwart-paars

Kat
„miauw"
grijs-bruin

Kauw
„krie-e-krie-e"
zwart-rood

Kemphaan
„ka-ka-kieka"
groen-bruin

Kievit
„tiewit"
groen-wit

Kiwi of Snipstruis
(scherpe schreeuw)
„kie-wie"
zwart-bruin

Koekoek
fluiten: „koekoek"
grijs

Korhoen
(sissend-fluitend
geluid)
bruin-kastanjebruin

Kraai of roek
„kra-krra" en
„kwarr-kwarr kò ko"
donkerblauw-grijs

Kwartelkoning
„èrs-èrs-èrs"
paars-grijs

Kwikstaart
(2 steentjes tegen
elkaar slaan)
kastanjebruin-zwart

Leeuw
„oemmm-ugh"
geel-rood

Merel
„tòk-tòk" (lokroep)
„tjing-tjing-tjing-
tjing" (alarm)
zwart-khaki

Mongoes
„chiep"
bruin-oranje

Nijlpaard
sissen: „brussh
rose-zwart

Olifant
als trompet:
„trèrewmp-èmp-er"
paars-wit

Ooievaar
„korr"
blauw-wit

Otter
„noi-oi-oik"
bruin-wit

Paard
„hi-i-i-i"
zwart-wit

Panter
„kie-oek"
(met tong in de
wang)
geel

Papegaaiduiker
„orr-orr"
grijs-geel

Paradijsvogel
(hees geschreeuw)
„woek-woek-woek"
zwart-lichtblauw

Pauw
„bie-ie-oik"
groen-blauw

Pluvier
(op en neer fluiten)
oranje-grijs

Raaf
„kar-kaw"
zwart

Ram
„bè-è-è"
bruin

Ratelslang
(als steentje in
blikje)
rose-wit

Reiger
„rèch"
groen-grijs

Rhinoceros
„wooer-wooer"
donkerblauw-oranje

Roerdomp
zwaar: „oe-boem"
grijs-groen

Smient
„mieuw"
(zacht fluitend)
khaki

Snip
„tjik-tjik"
kastanjebruin-mauve

Specht
lach: „hierarfle-
arfle-arfle"
groen-paars

Sperwer
„kie-kiee"
geel-bruin

Spreeuw
(fluit octaaf
op en neer)
zwart-geel

Springbok
(geblaat of gekreun)
rood-geel

Stier
„oem-maouw"
rood

Tafeleend
„karr-karr"
kastanjebruin-grijs

Tapuit
(sla twee steentjes
tegen elkaar)
kastanjebruin-zwart

Tijger
„grrao"
paars

Uil
„oe-óet"
blauw

Valk
„wi-wi-wi"
kastanjebruin-oranje

Vleermuis
heel hoog:
„pitz-pitz"
lichtblauw-zwart

Vos
blaffen: „ha-ha"
geel-groen

Wild zwijn of ever
„broef-broef"
grijs-rose

Wolf
„houw-oee"
geel-zwart

Wulp
„kur-lie"
groen

IJsvogel
„tsjip-tsjip-tsjip"
lichtblauw

Zeehond of -rob
„har-r-k"
rood-zwart

Zeemeeuw
„wie-wie-wie"
blauw-rood

Zwaan
„s-s-s-s-s"
grijs-rood

Zwaluw
„kwiee"
donkerblauw

Hier zijn enkele verkenners- of spoortekens, die je op muren of op de grond kunt maken, zoveel mogelijk aan de rechterkant van de weg. Je mag ze nooit maken als er particulier eigendom door ontsierd of beschadigd wordt:

→ : Deze weg volgen.

[3]→ : Op drie pas in de richting van de pijl ligt een bericht.

: Deze weg niet inslaan.

: Ik ben naar huis gegaan. Of: einde van het spoor.

: PL van de Raven van de 15e troep uit Leeuwarden.

'sNachts kun je stokjes of stenen met gras omwoeld in de vorm van deze tekens langs de weg neerleggen, zodat men het spoor kan voelen.

Verkennersspelen

VERKENNERS ONTMOETEN ELKAAR

In de stad of buiten

Verkenners gaan alleen, per patrouille of in paren, ongeveer 3 km uit elkaar en zoeken dan elkaar weer op, langs een weg of in de richting van een voor iedere partij aangegeven vast punt — bijv. een heuvel of een grote boom — dat achter de andere partij ligt. Zo gaan de twee partijen zeker in elkaars richting. De patrouille die het eerst de andere partij ziet wint. De patrouilleleider geeft aan de scheidsrechter een teken door de patrouillevlag omhoog te steken en op een fluit te blazen. De patrouille hoeft niet bij elkaar te blijven, maar die patrouille wint, die het eerst de patrouillevlag omhoog heeft gestoken. Daarom doen de verkenners er goed aan contact te houden met hun patrouilleleider door signalen of door berichten door te geven. Verkenners mogen elke list gebruiken die zij maar willen, zoals in bomen klimmen, zich verbergen in een wagen en zo verder, maar zij mogen zich niet vermommen als dat niet speciaal afgesproken is.
Dit spel kan ook in het donker gespeeld worden.

Bericht overbrengen

Een verkenner wordt uitgezonden om een bericht naar een algemeen bekende plaats over te brengen, bijv. een winkel in een stad in de buurt. Daar moet hij zijn bericht laten afstempelen of laten ondertekenen, met de datum er bij, en dan terugkomen.

Om te zorgen dat de verkenner er met het bericht niet doorkomt, worden de andere verkenners door hun patrouilleleider als wachtposten uitgezet bij de wegen en paden, waar hij langs zou kunnen komen, maar niemand mag dichterbij de winkel komen dan 200 meter. Degene, die het bericht bij zich heeft, mag iedere vermomming gebruiken die hij wil of elk vervoermiddel dat hij maar tegenkomt.

Buiten de stad kan dit spel ook gespeeld worden. De verkenner moet dan naar een bepaald huis, of naar een andere aangegeven plaats zien te komen.

Morgan's spel

Verkenners krijgen opdracht in looppas naar een bepaalde reclameschutting of -zuil te gaan, waar een scheidsrechter hun de aanplakbiljetten laat zien. Ieder mag er één minuut naar kijken en rent dan terug naar het hoofdkwartier om aan de leider te melden, wat er allemaal aan reclame te zien was.

Debat, rechtszitting, enz.

Een goede oefening voor een winteravond in het hoofdkwartier is het houden van een debat over een onderwerp dat op dat moment in de belangstelling staat. Een leider is voorzitter. Deze moet er voor zorgen dat er een spreker is die zich heeft voorbereid om over dat onderwerp te beginnen en het van één kant toe te lichten, en dat er een andere spreker is die een andere mening naar voren brengt. Als beiden gesproken hebben, vraagt hij aan de andere aanwezigen om op hun beurt hun mening te zeggen. Aan het eind telt hij de stemmen voor of tegen. De jongens zullen in het begin erg verlegen zijn om te spreken als het onderwerp dat door de instructeur is gekozen hen niet werkelijk interesseert en uit hun tent lokt.

Na een of twee keer debatteren krijgen ze meer zelfvertrouwen en zijn ze in staat zich meer samenhangend uit te drukken. Tegelijk ontdekken ze de juiste manier van vergade-

ren en leren een motie steunen, een amendement voorstellen, zich onderwerpen aan de leiding van de voorzitter, stemmen, een motie van dank uitbrengen aan de voorzitter, en zo al meer.

In plaats van een debat kan een schijn-rechtszitting een interessante afwisseling zijn. Het verhaal van de moord uit kampvuurverhaal 2 kan er bijvoorbeeld voor gebruikt worden. De leider zelf is de rechter en wijst jongens aan voor de volgende rollen:

Verdachte: William Winter.
Getuige : De jongen, Robert Hindmarsh.
" : Politieagent.
" : Dorpsbewoner.
" : Oude vrouw (vriendin van de vermoorde).
Raadsman van verdachte.
Officier van Justitie.

Volg zo nauwkeurig mogelijk de gang van zaken bij een rechtszitting. Laat ieder zijn eigen getuigenis afleggen, zelf spreken, of een kruisverhoor afnemen zoals hij zelf denkt dat het 't beste is. Het bewijs moet opgebouwd worden uit het verhaal, maar dan meer in detail uitgewerkt. Het is niet noodzakelijk dat de verdachte schuldig wordt bevonden — dit kan alleen als de officier van Justitie hiervan het bewijs levert en de rechter dit bewijs aanvaardt.

Onvoorbereid acteren

Geef de intrigue van een kort eenvoudig stuk en wijs spelers aan voor iedere rol, met een aanwijzing wat zij in grote lijnen moeten doen en zeggen.

Laat ze het dan spelen terwijl ze de nodige tekst verzin-

nen onder het spel. Dit ontwikkelt de verbeeldingskracht en vaardigheid om zich goed uit te drukken, en heeft op die manier grote opvoedende waarde. Het is goed, voor men zo met een toneelstuk begint, wat minder veeleisend te zijn. Laat twee of drie spelers eenvoudig samen een gesprek voeren over een bepaald onderwerp met hun eigen woorden en volgens hun eigen ideeën, maar wel zo, dat het gesprek op een bepaald van tevoren opgegeven punt moet uitkomen.

Verkennerskrijgsdans

Verkenners gaan in een rij staan met de leider vooraan, ieder met zijn stok in de rechterhand en met de linker op de schouder van zijn voorman.
De leider zingt het Iengonyamalied. De verkenners zingen het refrein en gaan telkens een paar passen vooruit, terwijl ze bij de lange noten allemaal tegelijk op de grond stampen. Als ze voor de tweede keer zingen, gaan ze een paar passen achteruit. Bij de derde keer draaien zij naar links, terwijl ze nog steeds elkaar bij de schouder vasthouden, ze gaan rond in een grote cirkel en herhalen het refrein tot ze de hele cirkel gemaakt hebben.
Dan maken ze een wijde kring, één stapt er midden in en begint dan een krijgsdans, waarin hij laat zien hoe hij het spoor volgde van een vijand en met hem vocht. Hij acteert het hele gevecht zonder iets te zeggen, tot hij uiteindelijk vrede sluit. De verkenners zingen intussen nog steeds het Iengonyama en dansen op hun plaats. Zo gauw het gevecht geëindigd is, begint de leider het „Weest Paraat"-lied, dat drie keer herhaald wordt ter ere van de verkenner die net gedanst heeft. Dan beginnen ze opnieuw met het Iengonyamalied, en een ander verkenner komt in de kring en deze laat in stil spel zien hoe hij een wilde buffel beslopen en gedood heeft. Terwijl hij kruipt en sluipt in de richting van het dier, hurken alle verkenners en zingen zachtjes het refrein. Komt hij dichter bij het dier, dan springen zij op en dansen en zingen het refrein luidkeels. Als de buffel gedood is, zet de leider weer het „Weest Paraat" in, dat drie keer ter ere van die verkenner herhaald wordt.
De verkenners stoten met hun stokken op de grond en stampen tegelijk met hun voeten bij het „bom, bom". Op het eind van de derde ronde zingen ze nog eens „bom, bom". Dan wordt de kring weer kleiner, ieder draait nogmaals naar links en houdt de schouder van zijn voorman vast met

de linkerhand en de rij gaat weg onder het zingen van het Iengonyamalied of, als ze niet weg moeten gaan, gaan de verkenners uiteen na het laatste „bom, bom". Het Iengonyama moet pittig gezongen worden en niet opgedreund.

BUITENSPELEN 'S WINTERS

Poolexpeditie

Iedere patrouille maakt een slee met trektouwen en tuig voor twee man. Twee verkenners gaan een of twee kilometer vooruit, en anderen volgen met de slee. De weg vinden zij door het spoor te volgen en door de tekens die de twee voorgangers in de sneeuw gezet hebben. Alle verdere sporen onderweg worden bekeken en opgetekend, en de betekenis er van wordt nagegaan. Op de slee wordt proviand en kookmateriaal meegevoerd.
Bouw sneeuwhutten. Deze kunnen het beste smal zijn, afhankelijk van de lengte van de stokken die beschikbaar zijn voor het maken van het dak, dat wordt overdekt met takken en dichtgemaakt met sneeuw.

Sneeuwfort

Een sneeuwfort kan door een patrouille volgens eigen opvattingen omtrent vestingwerken gebouwd worden met kijk- en schietgaten, enz. Als het klaar is, wordt het aangevallen door vijandelijke patrouilles die sneeuwballen als kogels gebruiken. Iedere verkenner die getroffen wordt, is dood. Als regel moeten de aanvallers tweemaal zo sterk zijn als de verdedigers.

Siberische mensenjacht

Eén verkenner is een vluchteling, die door de sneeuw wegvlucht waarheen hij maar wil, tot hij een goede schuilplaats vindt. Daar verbergt hij zich.
De overigen geven hem twintig of meer minuten voorsprong en volgen dan zijn spoor. Als ze zijn schuilplaats naderen, gooit hij naar hen met sneeuwballen, en wie getroffen wordt is dood. De vluchteling moet drie keer getroffen zijn voor hij dood is.

In de stad

Verkenners kunnen bij sneeuwweer nuttig werk doen door per patrouille onder leiding van hun patrouilleleider sneeuw

te gaan ruimen van trottoirs, voor huizen, enz. Bij mist kunnen zij als gids dienst doen. Ze kunnen dit doen als goede daad, of zij kunnen er geld voor aannemen voor hun troep- of patrouillekas.

WENKEN VOOR LEIDERS

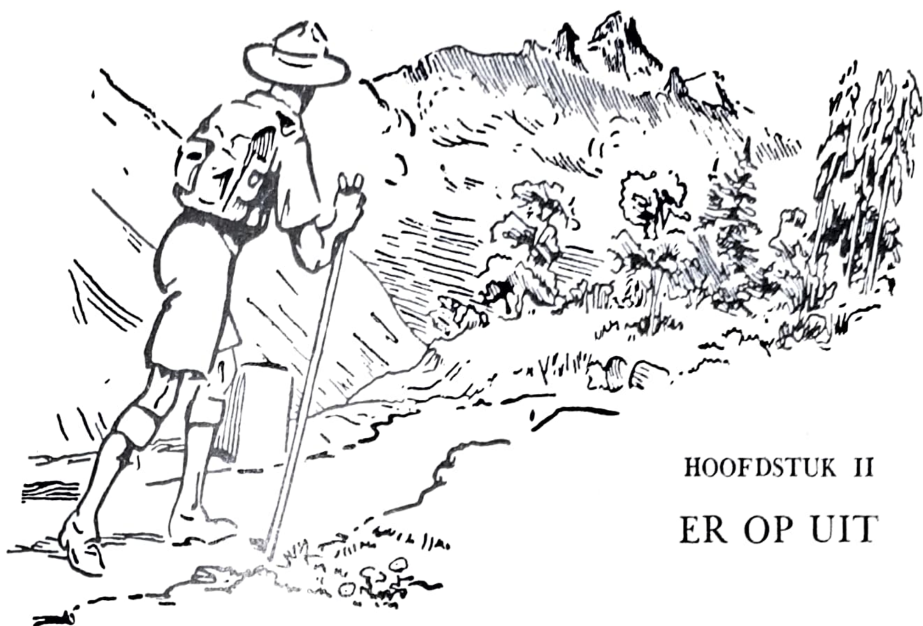
1. *Het verkennerslied en de verkennerskreet zijn uitstekend om „stoom af te blazen".*

2. *Iedere verkenner moet de roep van zijn patrouille leren en zijn patrouilledier kunnen tekenen. Hij moet aangemoedigd worden er de gewoonten van te leren kennen, enz. Dit kan de eerste stap zijn tot natuurkennis. Moedig de verkenners aan de verkennershandtekening te gebruiken.*

3. *Spoortekens zijn er om buiten te gebruiken, maar krijttekens op muren, enz. zijn niet aan te bevelen. Maak spoortekens in het zand of door takjes te gebruiken. Men kan heel goed een spel maken door alleen spoortekens te gebruiken.*

4. *Er zijn hier maar enkele spelen genoemd. Er zijn er nog veel meer, maar doe eerst de spelen die hier staan. Verzin dan zelf andere.*

5. *Iedere vorm van toneelspelen en acteren moet worden aangemoedigd. Schijn-rechtszittingen, onvoorbereid acteren, enz. geven een uitstekende training en zijn nuttig voor de avonden waarop men binnen moet blijven.*

HOOFDSTUK II

ER OP UIT

KAMPVUURVERHAAL 5

Buitenleven

IN HET OPEN VELD — EXPLORATIE — BOOTTOCHTEN — BERGBEKLIMMEN — PATROUILLETOCHTEN — VERKENNEN IN HET DONKER — DE WEG VINDEN — WEERKENNIS — ORIENTEREN

De jongens van de Zoeloe- en Swazistammen in Zuid-Afrika leren het verkennen voordat zij tot de mannen mogen worden gerekend, en zij leren dit zo:
Als een jongen zowat vijftien, zestien jaar is, worden hem door de mannen van het dorp zijn kleren afgenomen en wordt hij van top tot teen wit geschilderd. Hij krijgt een schild en een kleine speer of assegaai en wordt het dorp uitgestuurd met de boodschap dat hij gedood zal worden, als iemand hem vindt zolang hij nog wit is. De jongen moet dan de jungle en de bergen in en hij houdt zich daar schuil voor andere mensen tot de witte verf er af is. Dat duurt meestal ongeveer een maand. Al die tijd moet hij dus voor zichzelf zorgen, wild besluipen met die ene assegaai, het doden en in stukken snijden. Hij moet vuur maken door twee stokken tegen elkaar te wrijven om het vlees te kunnen roosteren. Van de huid van het dier moet hij zich een bedekking maken, en hij moet weten wat voor wilde wortels, bessen en blaren eetbaar zijn. Als hij al die dingen

niet kan, sterft hij van honger of wordt gedood door wilde dieren. Slaagt hij er in zich in het leven te houden en kan hij de weg naar zijn dorp terug vinden, dan keert hij als de witte verf is afgesleten terug en wordt met grote vreugde door zijn vrienden en familie ontvangen. Hij mag dan een krijger worden in de stam, omdat hij getoond heeft dat hij voor zichzelf kan zorgen.

En in Zuid-Amerika, in de koude, regenachtige streken van Patagonië, dragen de jongens van de Yaghan-stam geen kleren, en voor zij zich tot de mannen mogen rekenen, wordt hun moed op de proef gesteld op deze manier: de jongen moet een speer diep in zijn dij steken en tegelijkertijd blijven glimlachen, ondanks de pijn. Het is een wrede proef, maar het bewijst dat deze wilden begrijpen hoe noodzakelijk het is dat jongens mannen worden en niet mogen opgroeien tot armzalige nietsnutters, die naar echt mannenwerk alleen maar kunnen kijken.

Vroeger in Engeland kregen de jongens een zelfde soort training voordat zij tot de mannen gerekend mochten worden, en de training die wij nu ondergaan als verkenners, is bedoeld om in de behoefte daaraan zo ver als mogelijk is te voorzien.

Als iedere jongen hard werkt aan die training en alles leert, wat wij hem proberen bij te brengen, zal hij op de duur ook enig recht hebben zichzelf verkenner en man te noemen, en hij zal merken dat, als hij ooit in vreemde landen komt, hij zonder moeilijkheden voor zichzelf kan zorgen.

Een oude Canadese woudloper en trapper, meer dan tachtig jaar oud, Bill Hamilton, heeft een boek geschreven: „My Sixty years in the Plains" („Zestig jaren in de prairie"), waarin hij de gevaren beschrijft van dat avontuurlijke leven. Het grootste gevaar was: in handen te vallen van de Indianen. „Gevangen genomen worden door de Indianen betekende sterven op een manier, die lang niet verkieselijk was. Langzaam verbrand worden is nog barmhartig vergeleken met de wreedheden die de Indianen bedreven. Dikwijls vroeg men mij waarom wij ons aan zulke gevaren bloot stelden. Mijn antwoord was altijd dat er van het buitenleven van een verkenner een aantrekkingskracht uitgaat, waar men niet meer aan ontkomen kan zo gauw deze op iemand vat heeft gekregen. Geef mij maar de man, die opgegroeid is in de grootsheid van de natuur. Hij oefent zich in eer-

lijkheid, onafhankelijkheid en zelfvertrouwen. Hij is edelmoedig, trouw aan zijn vrienden en trouw aan de vlag van zijn land."

Ik kan het helemaal eens zijn met wat die oude woudloper zei, en bovendien vind ik dat de mannen, die uit de meest afgelegen streken komen en daar wat wij zouden noemen een ruw en ongecultiveerd leven leiden, tot de edelmoedigste en ridderlijkste van hun volk behoren, wat vooral ten opzichte van vrouwen en zwakken blijkt. Zij worden „gentlemen" door hun contact met de natuur.

Theodore Roosevelt, president van de Verenigde Staten van Amerika (1901—1909), was ook overtuigd van de waarde van het buitenleven. Toen hij op jacht was geweest in Oost-Afrika, inspecteerde hij op zijn terugreis in Londen enige verkenners en gaf blijk van grote waardering voor hen. Hij schreef:

„Ik ben heel erg voor buiten-activiteiten, en ik geef er niets om dat het er wel eens ruw toegaat, of dat zij die er aan meedoen soms gewond raken. Ik voel niets voor de overdreven gevoeligheid die een jonge man in de watten wil houden. De man van het buitenleven zal altijd de beste blijken te zijn in de strijd van het leven. Als je speelt, speel dan volop. Maar laat je spel en sport niet in botsing komen met je werk".

Ik heb een oude Boer gekend, die na de Zuidafrikaanse oorlog zei dat hij niet samen met Engelsen in het land kon leven, want als zij het veld inkwamen, waren zij zo dom, dat zij niet eens wisten hoe zij voor zichzelf moesten zorgen, en hoe zij het zich in een kamp gemakkelijk konden maken, hoe zij hun voedsel moesten bemachtigen of toebereiden. Bovendien raakten zij steeds de weg kwijt in de wildernis. Hij gaf toe, dat de Engelse soldaten na een maand of zes aardig begonnen te leren hoe zij zichzelf konden redden, als zij maar zo lang in leven bleven. Maar dikwijls lukte dat niet en vaak vonden zij de dood door langs de verkeerde kant van de muilezel te lopen. Het is een feit dat de mannen die groot gebracht zijn in een beschaafd land, nooit geleerd hebben in het veld of in de bossen voor zichzelf te zorgen en het gevolg is dat ze, als ze naar een ander land vertrekken, nog een hele tijd hulpeloos zijn en veel ontberingen en narigheid meemaken. Die zouden ze niet ondervinden als zij als jongen op kamp of op tocht hadden geleerd voor zichzelf te zorgen. Zij zijn niet meer dan „teerpoten".

Ze hebben nooit een vuur hoeven aan te steken, of hun eigen eten moeten koken, altijd was er iemand die het voor hen deed. Als zij thuis water wilden hebben, draaiden zij maar aan de kraan. Ze hadden absoluut geen idee dat ze in de woestijn water konden vinden door te kijken naar het gras of de struiken, of door in het zand te krabben tot ze een vochtige plek vonden. Als ze de weg kwijt waren of niet wisten hoe laat het was, konden ze altijd bij een politieagent terecht. Altijd was er een onderdak en een bed om in te slapen. Nooit hoefden zij dat zelf te maken, net zo min als ze hun schoenen en kleren hoefden te verzorgen. Dat is de reden, waarom een „teerpoot" spreekt over het harde kampleven. Maar kamperen is voor een verkenner die de kunst verstaat helemaal niet hard. Hij kent duizend handigheidjes om het zichzelf gemakkelijk te maken, en als hij dan in de beschaafde wereld terugkomt, heeft hij daar door de tegenstelling ook meer plezier in. En zelfs daar kan hij veel meer doen voor zichzelf dan de gewone sterveling die nooit echt geleerd heeft voor zichzelf te zorgen. Een man die de handen uit de mouwen heeft moeten steken, zoals een verkenner in het kamp, merkt, wanneer hij terugkomt in de beschaafde wereld, dat het eenvoudiger voor hem is aan een baan te komen, doordat hij klaar staat om iedere soort werk dat zich voordoet aan te pakken.

Exploratie

Goed verkennerswerk kunnen verkenners doen wanneer ze per patrouille op exploratie gaan. Ze kunnen het ook doen in paren, als dolende ridders op tocht door het land, op

zoek naar mensen die hulp nodig hebben, en die ze dan ook van dienst zijn. Dat kan ook op de fiets gebeuren of 's winters op de schaats. Wanneer verkenners een dergelijke zwerftocht ondernemen, slapen ze bij voorkeur nooit in een huis. Bij mooi weer slapen ze in de open lucht, waar ze ook zijn, en bij slecht weer proberen ze toestemming te krijgen een hooiberg of schuur te gebruiken. Je moet altijd een kaart bij je hebben en die gebruiken om je weg te vinden zonder dat je deze aan andere mensen hoeft te vragen. Natuurlijk doe je je dagelijkse goede daad als daar maar even kans voor is, maar afgezien daarvan moet je goede daden doen voor de boeren en anderen die je hun schuur laten gebruiken of je op een andere wijze ter wille zijn. Op die manier betuig je je dankbaarheid.
Meestal zul je op je tocht een of ander vast doel hebben. Als je bijvoorbeeld een patrouille stadsjongens bent, zul je van plan zijn een of andere speciale plek te gaan verkennen, een heuvel, een bekend meer of misschien een oud kasteel, een slagveld of het strand. Het kan ook zijn dat je op weg bent naar een troep- of ander groot kamp.
Als je daarentegen uit een dorp komt, kun je naar een stad gaan om daar gebouwen te bezichtigen, de dierentuin, een circus of museum, enz. Alles wat je onderweg ziet moet je opmerken en de hele tocht onthouden, zodat je andere mensen, die later die weg ook willen nemen, inlichtingen kunt geven. Maak een kaart. Ontdekkingsreizigers houden vanzelfsprekend een journaal of logboek bij, waarin ze van iedere dag een kort verslag schrijven met schetsen en foto's van al de interessante dingen die ze zien.

Boottochten

Het is voor een patrouille ook een uitstekende oefening om, in plaats van met de fiets rond te zwerven, een boot te nemen en daarmee een toch door het land te maken. Denk er aan dat niemand de boot in mag die niet goed kan zwemmen. Er zal waarschijnlijk wel iemand over boord vallen en als iedereen kan zwemmen, hindert dat niet, integendeel, dan is het een goede oefening.
Ik heb eens met twee van mijn broers zo'n tocht gemaakt. We namen een kleine opvouwbare canvas boot en voeren de Theems op, zover als we maar konden komen, tot de rivier zo smal en ondiep werd, dat we aanhoudend de boot uit moesten om hem over omgevallen bomen en andere hinder-

nissen heen te slepen. Toen brachten we de boot naar de Avon, die vlak bij de bronnen van de Theems begint, maar naar het westen stroomt. Hier begonnen we waar de rivier smal en ondiep was en we gingen langzamerhand stroomafwaarts tot de rivier een brede stroom werd, en zo voeren we door tot Bath en Bristol en verder tot de Severn. Toen over de Severn de Wye op, Wales in. We hadden tenten, voedsel en kookgerei bij ons, zodat we de hele tijd onafhankelijk van huizen en mensen buiten konden leven. Een plezieriger tocht kan ik me niet voorstellen en het kostte bijna niets.

Op steile hellingen kan je stok je goede diensten bewijzen

Bergtochten

Vooral nu de Beweging een eigen châlet heeft in Kandersteg in Zwitserland, staat de bergsport voor meer verkenners open. Trouwens, ook in andere landen doet zich de gelegenheid wel voor. Het is een machtige sport, je hebt er al je verkennersvaardigheid bij nodig om je pad te vinden en het jezelf in het kamp gemakkelijk te maken. Je raakt natuurlijk voortdurend je richting kwijt als je de berghellingen beklimt en afdaalt, want de kenmerken van het landschap waar je je anders op oriënteert, verlies je uit het

gezicht. Je moet je richting dus op de zon bepalen en met je kompas, en je moet blijven schatten in welke richting je eigenlijke route gaat. Je hebt ook heel veel kans dat je in de mist of in de wolkenbanken verzeild raakt en die brengen telkens weer alle berekeningen in de war, zelfs van de mensen die iedere centimeter grond daar kennen. Dat ondervond ik eens, toen ik in Schotland met een echte Hooglander, die het terrein kende, in de mist terecht kwam. Maar omdat ik dacht dat hij de weg wel kende, vertrouwde ik me helemaal aan zijn leiding toe. Toen we een eindje verder waren, voelde ik me gedrongen op te merken dat ik merkte dat de wind plotseling gedraaid was, want toen we begonnen, waaide het van links en nu kwam er een koude wind tegen onze rechterwang. Maar hij scheen helemaal niet in de war gebracht en liep rustig door. Toen merkte ik ineens dat de wind van achteren kwam, zodat òf de wind, òf de berg, òf wijzelf maar wat ronddraaiden. En tenslotte bleek dan ook wat ik al dacht, dat het niet de wind was die gedraaid had, of de berg. Wij waren het zelf, die in een hele cirkel rondliepen en we waren al weer bijna terug op het punt waar we een uur tevoren waren begonnen.

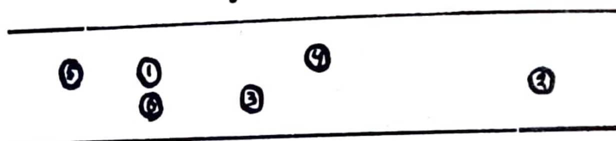
Verkenners die bergen beklimmen, moeten zich oefenen om onderling door touwen verbonden te klimmen en te dalen, zoals bergbeklimmers dat doen op gletschers om niet in gaten in de sneeuw te vallen of langs steile wanden naar beneden te glijden. Als de klimmers op die manier aan elkaar gebonden zijn, dan zal, wanneer er één valt, het gewicht van de anderen voorkomen dat hij in de afgrond valt.

Wanneer mensen zo met een touw aan elkaar verbonden zijn, is er steeds ongeveer vier en een halve meter touw tussen iedere twee man in. Het touw wordt met een lus of een paalsteek om het middel vastgemaakt, de knoop aan de linkerkant. Ieder moet goed afstand bewaren tussen zichzelf en zijn voorman, zodat het touw de hele tijd strak blijft staan. Mocht er dan iemand uitglijden, dan gaan de anderen met heel hun gewicht naar de andere kant hangen en steunen hem zo tot hij weer zijn evenwicht teruggevonden heeft. Voor de lus rond het middel is ongeveer anderhalve meter touw nodig. Aan het eind van het touw maak je een paalsteek en in het midden de gareelsteek of de middelmansknoop.

Verkenners gaan meestal in tweetallen op verkenning, soms ook alleen. Als ze met meer zijn, worden ze patrouille genoemd. Wanneer verkenners per patrouille op tocht gaan, blijven ze zelden dicht bij elkaar. Ze verspreiden zich, zodat

ze meer van het terrein kunnen zien en mochten er tegenstanders in een hinderlaag liggen of pogen hun de weg af te snijden, niet allemaal gevangen genomen worden, maar er een paar kunnen weg komen om verslag uit te brengen. Een patrouille van zes man in het open veld zal meestal een formatie gebruiken die een beetje het model van een vlieger heeft, met de patrouilleleider in het midden. Ga je door een straat of langs een weg, dan loopt de patrouille op dezelfde manier, maar de verkenners die de buitenkant houden, lopen dan dicht langs de heggen of muren. De assistent-patrouilleleider loopt voorop, nrs 5 en 4 rechts en links, no 3 achteraan en no 6 met de patrouileleider in het midden.

Wanneer er bijvoorbeeld acht patrouilleleden zijn, neemt de patrouilleleider de nieuweling mee, de assistent-patrouilleleider no 6, en no 3 tenslotte man nummer 7.
Wanneer patrouilles dwars door open terrein trekken waar het mogelijk is dat tegenstanders of dieren hen zien, moeten ze er zo snel mogelijk over gaan, bijvoorbeeld in verkennerspas, door om beurten gewoon en op een drafje te lopen van het ene dekkingspunt naar het andere. Zodra ze bij zo'n dekking zijn, kunnen ze even uitrusten en rondkijken voor ze weer verder gaan. Wanneer je voorop gaat en het contact met je patrouille verliest moet je, wanneer je langs struiken of bosjes komt, om de paar meter een tak, een

rietstengel of wat gras met het uiteinde *naar voren* ombuigen om je weg aan te geven, want daardoor kun je je weg altijd terug vinden, terwijl je patrouilleleden, of anderen die achter je aankomen, je gemakkelijk kunnen volgen. Uit de ouderdom van de sporen in het gras kunnen ze tamelijk goed opmaken hoelang tevoren je daar langs gekomen bent. Je kunt ook tekens in het zand maken of stenen neerleggen of de andere tekens gebruiken die ik je heb geleerd, om te laten zien hoe je gegaan bent.
Wanneer een troep in zijn geheel langs de weg marcheert, is het goed „de weg te verdelen". Dat wil dan zeggen dat de verkenners in twee enkele rijen ieder aan een kant van de weg lopen. Daardoor heb je geen last van stof en je komt niet in de knoop met het verkeer.

Verkennen in het donker

Verkenners moeten in het donker hun weg even goed weten te vinden als overdag.
Wanneer mensen echter niet flink oefenen, raken ze 's nachts het spoor al vlug bijster, afstanden lijken groter en opvallende punten in het terrein zijn nauwelijks te zien. Ook maak je nu eenmaal wanneer je je 's nachts voortbeweegt, al gauw meer lawaai dan overdag, doordat je per ongeluk op droge takken trapt, steentjes wegschopt, enz.
Als je in het donker op de loer ligt voor een tegenstander, moet je veel meer op je oren vertrouwen dan op je ogen en ook meer op je neus, want een verkenner die goed getraind is in het ruiken en zijn reukorganen niet verknoeid heeft door te roken, kan een tegenstander vaak al van verre ruiken. Ik heb dat zelf dikwijls gedaan en er erg veel aan gehad.
Wanneer verkenners in het donker in patrouilleverband op pad zijn, blijven ze dichter bij elkaar dan overdag en op heel donkere plaatsen, bijvoorbeeld in een dicht bos, houden ze contact met elkaar doordat ieder het eind vasthoudt van de verkennersstok van de man die achter hem komt.
Wanneer je er in je eentje op uit bent, is de verkennersstok bijzonder handig om er in het donker je weg mee af te tasten, droge takken mee weg te duwen, enz.
Wanneer verkenners in het donker los van elkaar te werk gaan, houden ze contact door van tijd tot tijd hun patrouilleroep te laten horen. Een tegenstander hoeft dan geen verdenking te krijgen. Alle verkenners zijn in het donker

vaak op de sterren aangewezen om hun weg te vinden, en gewoonlijk werken ze per patrouille of in tweetallen.

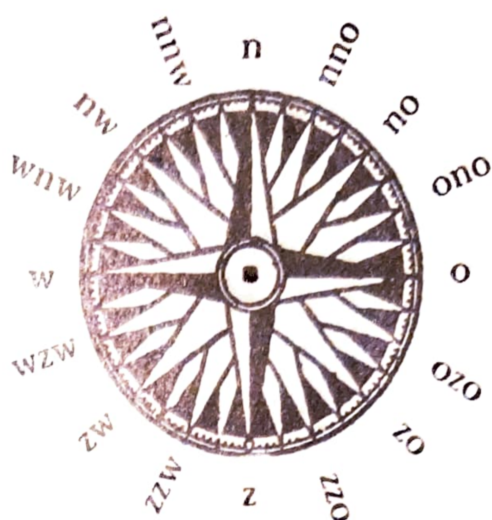
De weg vinden

Bij de verkenners van de Indianen werd de man die in vreemd terrein bijzonder goed zijn weg kon vinden „padvinder" genoemd. Dat was een grote eer, want aan een verkenner die de weg niet kan vinden heb je niet veel. Menig „teerpoot" is op vlakten of in bossen verdwaald en nooit meer teruggezien, alleen doordat hij als jongen niet een klein beetje had leren verkennen: hij had geen „oog voor het landschap". Ik heb er zelf veel voorbeelden van gekend. In één geval was het een man die even de wagen uitging, toen men door de met kreupelhout begroeide streek in Matabele-land trok, terwijl de muilezels werden verwisseld. Hij liep waarschijnlijk een paar meter de bosjes in en toen de wagen weer klaar was om door te rijden, riep men hem en zocht in alle richtingen, maar kon hem niet vinden. Tenslotte kon de wagen niet langer wachten en ging verder. Men liet de boodschap achter dat die man moest worden opgespoord. Een uitgebreide speurtocht werd ondernomen, zijn sporen werden zo ver mogelijk gevolgd, al was de grond daarvoor eigenlijk te hard. Men vond hem echter pas weken later en ontdekte zijn lijk bijna vijf en twintig kilometer van de plaats waar hij weggegaan was, vlak bij de weg.

Het komt vaak voor dat je minder goed oplet in welke richting je gaat, wanneer je buiten of zelfs in de stad alleen op pad bent. Je verandert immers vaak van richting doordat je om een omgevallen boom, een paar rotsen of een andere hindernis heenloopt en, wanneer je er voorbij bent, niet weer meteen de goede richting neemt. De mens is geneigd iets naar rechts af te wijken met het gevolg dat je, wanneer je denkt dat je rechtuit loopt, dat in werkelijkheid helemaal niet doet. Als je de zon of je kompas of bijzondere kenmerken van het landschap niet goed in de gaten houdt, zul je al gauw merken dat je na een tijdje in een grote cirkel rondloopt.

Als in zo'n geval een teerpoot merkt dat hij de richting kwijt is en verdwaald is in de woestijn of in het woud, aakt hij meteen zijn hoofd kwijt, wordt hij opgewonden begint misschien domweg hard te lopen. Het enige wat je et doen is: kalm blijven en iets goeds gaan doen en wel:

je eigen spoor terugvolgen, of, als dat niet lukt, brandhout verzamelen om daar seinvuren mee te maken, zodat je degenen die naar je op zoek zijn, de weg kunt aangeven.
Het gaat er op de allereerste plaats om dat je niet verdwaalt.
Elke ervaren verkenner kijkt, zodra hij 's morgens buiten komt, uit welke richting de wind waait.

Wanneer je alleen of met een patrouille op tocht gaat, moet je op je kompas zien welke richting je inslaat. Je kijkt hoe de wind waait, want daar kun je heel veel aan hebben om koers te houden, vooral als je geen kompas hebt of de zon niet schijnt. Je moet verder alle opvallende punten in het terrein opmerken, wil je je weg kunnen vinden. Buiten zijn dat heuvels of hoge torens, steile hellingen, merkwaardige bomen, rotsen, poorten, bruggen, enz. Eigenlijk dus alle punten waardoor je je weg terug kunt vinden of waardoor je anderen dezelfde route zou kunnen laten volgen. Wanneer je op je heenweg die kenmerken opmerkt, kun je je weg altijd terugvinden, maar van tijd tot tijd moet je eens achterom kijken als je er voorbij bent, zodat je weet hoe ze er van de andere kant uitzien — dat kan je op je terugweg van pas komen. Hetzelfde geldt ook wanneer je in de stad bent, of in een onbekende plaats met de trein aankomt. Meteen wanneer je uit de trein stapt, kijk je waar de zon staat of welke kant de rook uitgaat. Let ook weer op opvallende punten, wat kunnen zijn: grote

gebouwen, kerken, fabrieksschoorstenen, straatnamen en namen van winkels en dergelijke, zodat je je weg naar het station weer zonder moeilijkheid kunt terugvinden, ook al ben je talloze straten doorgegaan. Het is wonderlijk gemakkelijk wanneer je het een paar keer gedaan hebt en toch raken een boel mensen de weg kwijt als ze in een onbekende stad een paar hoeken omgeslagen zijn.

Als er erg weinig wind is, kun je toch de richting, waaruit hij komt, bepalen door een beetje droog gras omhoog te gooien of een handvol stof en dat te laten vallen. Je kunt ook rondom aan je duim likken en hem in de lucht steken.

Wanneer je als verkenner de weg voor een groep mensen moet zoeken, ga je voor hen uit lopen en houd je je hele aandacht gericht op wat je doet, want je hebt de kleinste aanwijzingen nodig om je weg te bepalen en als je dan intussen loopt te praten of aan andere dingen denkt, loop je de kans dat je ze over het hoofd ziet. Ervaren verkenners zijn meestal erg zwijgzaam doordat ze gewend zijn hun aandacht helemaal te houden bij wat ze doen. Dikwijls merk je dat een „teerpoot", die voor het eerst meegaat, denkt dat de verkenner die vooruitgaat zo alleen is. Hij komt daarom naast hem lopen of rijden en begint te praten, totdat de verkenner hem op de een of andere manier door zijn reacties wel laat merken dat hij op dat ogenblik echt niet veel behoefte aan hem heeft. Op sommige schepen zie je een bordje: „Spreek niet met de roerganger", en hetzelfde geldt voor een verkenner die voor een groepje als gids dienst doet. Wanneer je verkenner bent, moet je al je aandacht tot één onderwerp bepalen, net zoals Kim deed toen Lurgan probeerde hem onder zijn invloed te brengen.

Weerkennis

Iedere verkenner moet, vooral wanneer hij berg- of boottochten gaat maken, de kenmerken van het weer kennen. Hij moet op een barometer kunnen kijken. Hij moet aan de volgende punten denken:

Avondrood, mooi weer aan boord.
Morgenrood, water in de sloot.
Gele zonsondergang voorspelt wind.
Waterig-gele zonsondergang voorspelt regen.
Dauw en nevel 's morgens vroeg: mooi weer.
Heldere horizon: het gaat regenen of het heeft net geregend.

Zon komt rood op: mooi weer.
Lage dageraad (zon is bij de opgang aan de horizon zichtbaar): mooi weer.
Hoge dageraad (zon komt op van achter een wolkenbank): wind.
Zachtomlijnde wolken: mooi weer.
Hardomlijnde wolken: wind.
Gekarteld of gerold: wind.

„Komt de wind voor de regen,
Daar kunnen de zeilen wel tegen.
Maar komt de regen voor de wind,
Berg dan je zeilen maar gezwind.”

Oriënteren

Iedere jongen die van varen houdt, kent de streken van het kompas op zijn duimpje, en iedere verkenner moet ze net zo kennen. Ik heb al het een en ander gezegd over het noorden, en je begrijpt dat het een verkenner geweldig helpt om zijn weg te vinden, wanneer hij het noorden kan bepalen.

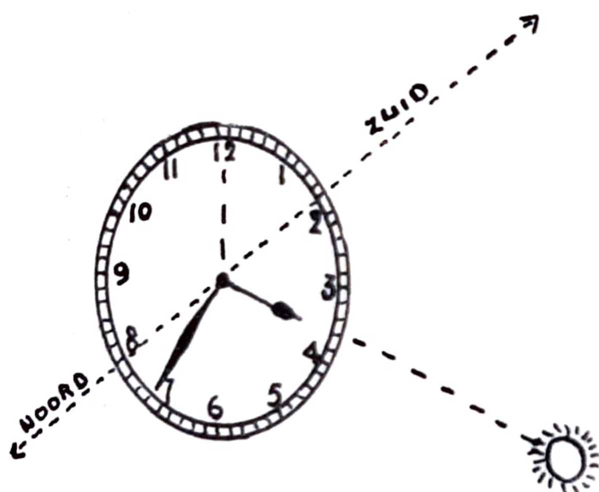
Als je geen kompas hebt, kan de zon je overdag en kunnen maan en sterren je 's nachts vertellen waar het noorden is.

Om zes uur 's morgens staat de zon pal in het oosten, om negen uur in het zuidoosten en om twaalf uur in het zuiden, om drie uur in het zuid-westen en 's avonds om zes uur in het westen. 's Winters is de zon om zes uur al lang onder, maar dan is zij, wanneer zij ondergaat, nog niet in het westen.

De Phoeniciërs, die in de oude tijden om Afrika heen zeil-

den, merkten dat de zon, wanneer ze op weg gingen, aan hun linkerkant opkwam — dan gingen ze naar het zuiden. Toen meldden ze dat ze in een vreemd land kwamen, waar de zon aan de verkeerde kant opkwam, namelijk aan hun rechterhand. In werkelijkheid waren ze rond Kaap de Goede Hoop gevaren en voeren weer naar het noorden langs de oostkust van Afrika.

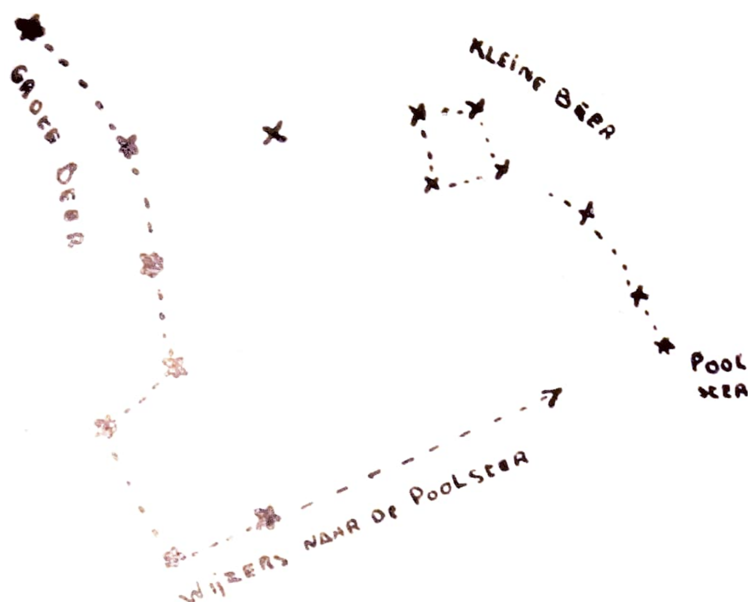
Je kunt overdag altijd het zuiden vinden met hulp van de zon. Houd je horloge met de wijzerplaat naar boven zodat de zon er op schijnt. Draai het tot de kleine wijzer naar de zon wijst. Zonder dan verder het horloge te bewegen leg je een stukje papier of een potlood over het horloge, zó dat je de hoek tussen de kleine wijzer en de 12 middendoor deelt. De lijn die je potlood dan aangeeft is de noord-zuid-

lijn. Dit geldt alleen voor het noordelijk halfrond. Op het zuidelijke richt je de 12 op de zon in plaats van de kleine wijzer en dan doe je weer hetzelfde. Denk, zo nodig, aan de afwijking die door zomertijd of Middeneuropese tijd wordt veroorzaakt.

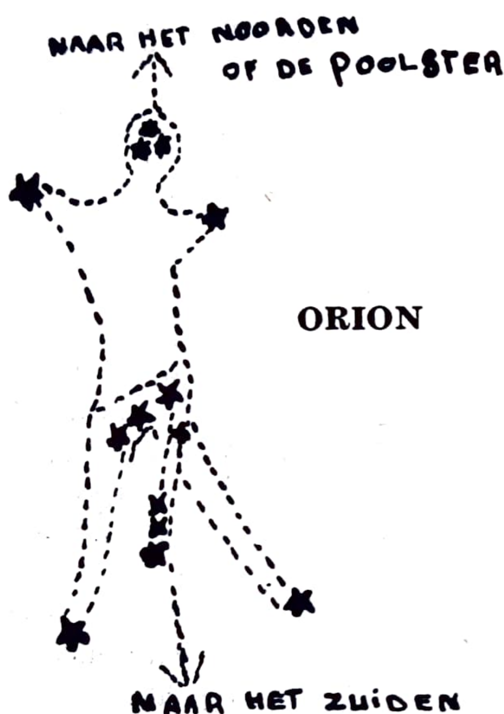
De *sterren* schijnen 's nachts boven ons rond te draaien, maar in werkelijkheid draaien wij onder de sterren door.
Er zijn verschillende groepen die alle een naam hebben omdat ze min of meer een beeld van mensen of dieren schijnen te vormen, sterrenbeelden genaamd.
De Grote Beer is gemakkelijk te vinden, hij lijkt een beetje op een steelpannetje, de vier sterren in een boog vormen zijn staart. Het is de enige beer die ik ken met zo'n lange staart. Verkenners hebben er wel het meeste aan als ze deze

kennen, want op het noordelijk halfrond geeft hij precies aan waar het noorden is.
De twee buitenste sterren, op de tekening de wijzers ge-

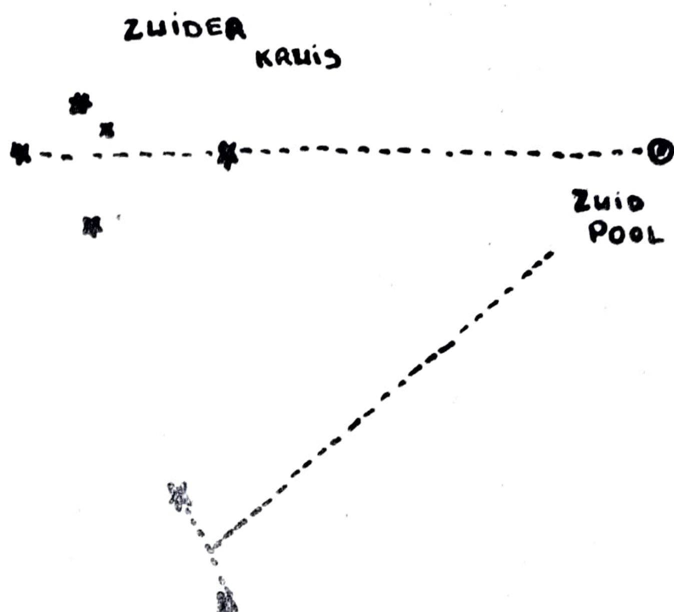

noemd, wijzen naar de Noord- of Poolster. Zoals ik gezegd heb draaien alle sterren en sterrenbeelden rond, maar de Poolster blijft in het noorden staan. Dan is er ook nog de Kleine Beer, in de buurt van de Grote: de laatste ster in de staart er van is de Poolster.
Je kunt het uitspansel vergelijken met een paraplu die boven je hoofd is uitgespannen. De Poolster staat dan op de plek waar de stok door het midden gaat.
Iemand heeft eens werkelijk een paraplu genomen en alle sterren daarin op de juiste plaatsen aangegeven. Wanneer je er onder gaat staan en hem langzaam ronddraait, zie je precies hoe de sterren rustig ronddraaien maar de Poolster in het midden blijft.
Een andere sterrengroep (of sterrenbeeld) stelt een man voor met een zwaard en een gordel. Deze wordt Orion genoemd. Hij kan gemakkelijk herkend worden aan de drie sterren op een rij die zijn gordel, en drie andere, kleinere, ook op een rij dicht daarbij, die zijn zwaard vormen. Twee sterren beneden rechts en links van het zwaard zijn de voeten, nog twee boven de gordel de schouders en tenslotte een groepje van drie daartussen is het hoofd.
Je kunt uit Orion altijd opmaken waar de Poolster staat,

bovendien kun je hem zowel op het noordelijk als op het zuidelijk halfrond zien. De Grote Beer zie je alleen op het noordelijk halfrond. Ben je op het zuidelijk dan zie je het Zuiderkruis.
Als je met de stok tegen de lucht een lijn trekt van de middelste ster van Orion's gordel en door het midden van zijn hoofd en deze dan doortrekt door twee grote sterren tot je bij een derde komt, dan is die derde de Poolster.
Ruwweg aangegeven: van Orion's zwaard naar boven — via de drie kleine sterren — wijst naar het noorden.

De Zoeloe-verkenners noemen Orion's gordel en zwaard de Ingolubu, d.w.z. de drie varkens, achtervolgd door drie honden. De Masai in Oost-Afrika zeggen dat de drie sterren in Orion's gordel drie vrijgezellen zijn die door drie oude vrijsters achtervolgd worden. Zo zie je dat verkenners Orion allemaal kennen, zij het onder andere namen.
Aan de zuidkant van de wereld, dat is in Zuid-Afrika, Zuid-Amerika, Nieuw-Zeeland en Australië, is de Grote Beer niet te zien, maar wel het Zuiderkruis. Het Zuiderkruis geeft precies aan waar het zuiden is en is daar voor een verkenner natuurlijk even belangrijk als de Grote Beer die op het andere halfrond het noorden helpt vinden.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Laat de patrouilles met hulp van een waterkaart een tocht over water uitzetten.*
2. *Oefen de patrouille-formaties.*
3. *Leer de bergbeklimmersknopen.*
   Laat zo mogelijk een bergbeklimmer de verkenners komen uitleggen hoe van touw gebruik gemaakt kan worden.
4. *Overdag kan voor oefeningen in het donker getraind worden door de ogen met enkele lagen zwart crêpe of iets dergelijks te bedekken. De verkennersstok moet gebruikt worden.*
5. *Werk zoveel mogelijk met kompasrichtingen, bijv. „nw-hoek van het lokaal", „oost van het kampterrein", enz.*
6. *Oefen het oriënteren met behulp van een horloge.*
7. *Gebruik een kaart van de plaats om de windrichtingen tussen twee punten te bepalen.*
8. *Laat de patrouilles, door hun kompasrichtingen op te geven, langs verschillende routes naar de verzamelplaats komen.*
9. *Wijs, zo vaak dat mogelijk is, 's avonds sterren en sterrenbeelden aan.*

KAMPVUURVERHAAL 6

Zeeverkenners — Luchtverkenners
Onze zeevarende natie

Als morgenmiddag iemand op straat je zou vragen of je zin had het ruime sop te kiezen en te gaan varen, zou je dan „nee" zeggen? Weinig jongens zouden weerstand bieden aan zo'n uitnodiging om frank en vrij door het leven te gaan, vreemde landen te zien en te zwerven van de ene haven naar de andere, van horizon tot horizon. Natuurlijk *is* het niet zo eenvoudig, want schepen varen niet zo zeer voor het plezier van de bemanning, ze varen om mensen en goederen te brengen en te halen. „De zee moet worden bevaren", zeiden de Romeinen al.

Hoe het ook zij, plezier of plicht, er zijn maar weinig jongens, die geen bewondering hebben voor zeehelden, of het nu grote admiraals zijn uit onze Gouden Eeuw, of de meestal onbekende mannen van de reddingsboten. Pioniers zijn het telkens weer, want de zee is altijd ongebaand en het water en de wind zijn telkens anders. Ook de bouwers van dijken en bruggen, de mannen die ons land verdedigen tegen en veroveren op het water, zijn zoekers naar wat nu nog onmogelijk lijkt.

Men zegt dat ons Nederlandse volk een zeevarend volk is. Dat is maar voor een klein gedeelte waar. Het merendeel van jullie zal later nooit een beroep vinden waarbij de zee moet worden bevaren, maar dat neemt niet weg dat het fijn is er wat van te weten. Dat kan je altijd te pas komen.

Diep in hun hart hebben de meeste jongens een zwak voor de zee en hun belangstelling is dan ook gauw gewekt voor alles wat met varen samenhangt.

Dat is ook geen wonder. De volksstammen die in het begin van onze geschiedenis een woonplaats hebben gekozen tussen de armen van de grote rivieren, Rijn, Maas en Schelde, hadden die woonplaatsen niet alleen te veroveren op en te verdedigen tegen het water, zij vonden er ook hun middelen van bestaan: de visserij en de handel. Zij moesten hun bestaan beschermen tegen concurrentie en waren er steeds op uit nieuwe wegen te zoeken. Zo veroverde een klein volk met energie en doorzettingsvermogen een plaats onder de omringende volken, een plaats veel groter en belangrijker dan men ooit had verwacht.

Zeker, de tijden van verovering zijn voorbij, maar wat niet voorbij is: de energie, de durf en het doorzettingsvermogen. De energie moet uit je zelf komen. In durf en doorzettingsvermogen moet je je trainen. Dat zijn eigenschappen die geen man mag missen, ze zullen altijd een rol spelen in je leven, als je tenminste het ideaal — en de energie — hebt om een rol in het leven te willen spelen.

Als je zou denken dat grote mannen voor grote daden in de wieg gelegd worden, dan is daar de geschiedenis uit de bloeitijd van ons land als zeevarende natie, om dat te weerleggen.

Men meende wel eens — en soms nu nog — dat personen van voorname geboorte het meest geschikt zijn de zware taak van vloot-commandant uit te oefenen. Maar onze zeehelden zijn voortgekomen uit alle rangen en standen. Roep maar enkele namen in je geheugen terug.

Daar was de dappere pekbroek Jacob van Heemskerck die na de overwintering op Nova Zembla in 1607 aan het hoofd van de vloot kwam te staan. Maar reeds na drie maanden liet hij helaas het leven bij Gibraltar.

De roemruchte veroveraar van de Zilvervloot: Pieter Pieterszoon Heyn, heeft maar kort als opperbevelhebber gediend. Hij liet het leven in een gevecht met de Duinkerker kapers.

Jonkheer Philips van Dorp, die hem opvolgde, bezat wel persoonlijke moed, maar moed alleen is niet genoeg, het

ontbrak hem aan organisatievermogen en voldoende overwicht over zijn ondergeschikten.
Maarten Harpertszoon Tromp had al van zijn achtste jaar gevaren. Sedertdien had hij alle rangen doorlopen en was kapitein geworden op een van de schepen van Piet Heyn. Toen hij in 1616 het bevel over de vloot in handen kreeg, had hij veel werk om de toestand waarin de vloot verkeerde, te verbeteren, de discipline te herstellen en te zorgen dat hij voldoende schepen ter beschikking kreeg om de vijanden van de Republiek het hoofd te kunnen bieden. Tromp baande de weg voor de roem van De Ruyter, die hem opvolgde.
Over deze zeehelden zijn goede boeken verschenen, waaruit je menig spannend avontuur kunt lezen.
Neen, het leven als zeeman en zeeverkenner is niet zo gemakkelijk: veel van huis, gevechten tegen wind en water. Om daar je boot en bemanning veilig doorheen te loodsen, moet je goed getraind zijn en van wanten weten. Getraind in lichamelijke kracht, durf en uithoudingsvermogen en gehard tegen de wisselvalligheden van wind en water. Dan moet je bewijzen vrienden van elkaar te zijn, want een scheepsbemanning is op elkaar aangewezen, er moet gehoorzaamd worden aan de man die het bevel voert en ieder moet zijn taak goed en snel kunnen uitvoeren om geen brokken te maken.
Of je nu zeeverkenner in een zeeverkennerstroep bent, of lichtmatroos aan boord van Harer Majesteits oorlogsschepen, ter koopvaardij, op de vissersvloot, de binnenvaart of waar ter wereld ook: je hebt je mannetje te staan voor eigen veiligheid, voor het welzijn van anderen en voor de welvaart van het land. Je mag nooit denken: „ieder voor zich en God voor ons allen", maar: „één hand voor je schip en één voor jezelf".

Onze „redders"

Er zijn misschien geen groter helden en betere „verkenners" dan de zeelui die aan de kusten langs de wereldzeeën de reddingsboten bemannen. Bij gevaarlijk stormweer moeten zij *paraat* zijn om op ieder moment te kunnen uitvaren, ook als de storm op zijn sterkst is, en hun leven wagen om anderen te redden. Omdat zij het zo dikwijls doen en zonder veel ophef, zijn we het haast gewoon gaan vinden, maar daarom is het niet minder prachtig en bewonderenswaardig.

Ik ben blij dat zo veel verkenners zeeverkenner worden en leren omgaan met boten en zich trainen in zeemanschap. Ze zijn in staat hun plaats in te nemen in dienst van hun land bij de marine of de koopvaardij, of bij de mannen van het reddingswezen.
Een schip kan een hemel of een hel zijn, dat hangt helemaal af van de mensen aan boord. Zijn ze nurks, kankeren ze gauw, zijn ze slordig, dan zal het een onplezierige bemanning zijn. Zijn ze, net als verkenners, opgewekt van plan er het beste van te maken, te geven en te nemen, en hun verblijven netjes en schoon te houden, dan zullen ze een saamhorige groep vormen en plezier in het leven te hebben.

Zeemanschap

Het is noodzakelijk dat een verkenner kan zwemmen, je weet nooit of je ooit een rivier zult moeten oversteken, zult moeten zwemmen om je leven te redden of het water in moet om er iemand uit te halen. Degenen van jullie die niet kunnen zwemmen, moeten het dus dadelijk gaan leren. Het is niet moeilijk.

Een verkenner moet weten hoe hij met een boot moet omgaan. Je moet een roeiboot goed langszij een schip of aanlegplaats kunnen brengen, door in een grote bocht zo te sturen, dat je boot met de boeg in gelijke richting ligt als

het schip dat je langszij komt, maar op een rivier moet je steeds aanleggen tegen de stroom op. Je moet met één riem in de maat kunnen roeien als lid van een sloepbemanning, je moet met twee riemen kunnen roeien, en met één riem wrikken.

Bij het roeien wordt het blad van de riem horizontaal gedraaid als het boven water is (snijden), zodat het minder wind vangt en de boot daardoor minder vaart verliest.

Je moet weten hoe je een tros (lijn) over gooit naar een andere boot of naar een steiger (aanlegplaats), en hoe je een lijn vangt en vastlegt. Je moet een vlot kunnen maken van materiaal dat voorhanden is: planken, boomstammen, tonnen, een zak met stro of hooi, en zo meer. Het kan voorkomen dat je op tocht een rivier wilt oversteken met je proviand en bagage terwijl er geen boten beschikbaar zijn, of het zou kunnen gebeuren dat je een schipbreuk meemaakt en dat niemand een vlot kan maken om zich te redden. Ook moet je een reddingsboei of reddingslijn kunnen werpen naar een drenkeling. Dat kun je alleen maar leren door het te doen.

Als verkenner moet je kunnen vissen, want je zou wel erg hulpeloos zijn en misschien van honger omkomen, wanneer je op een rivier zat vol met vis en niet wist hoe je die moest vangen.

Het eerste verkennen dat ik als jongen deed was zeeverkennen. Met mijn broers kruiste ik in een zeilboot langs de kust van Engeland en Schotland. Het was een prachttijd. Ik hoop dat je evenveel plezier hebt als je er mee begint, als ik toen had.

Luchtverkenners

Toen het eerste verkennerskamp werd gehouden, op Brownsea-eiland in het Kanaal, in 1907, waren er maar weinig mensen die zich konden indenken dat het vliegtuig de lucht zou veroveren. Ze hadden wel gehoord van vreemde proefnemingen door Wilbur en Orville Wright met zweeftoestellen en met een soort vliegmachine. Maar niemand kon dromen wat het vliegtuig in zo korte tijd zou gaan betekenen.

Niet zonder reden denken we vaak aan een vliegtuig als een vernielingswerktuig. Maar voor de beschaving heeft het ook ontzettend veel waardevolle mogelijkheden.

Zo zijn in Canada bijvoorbeeld grote, nooit onderzochte

gebieden gefotografeerd en in kaart gebracht. Mijnbouwwerktuigen zijn naar de verste uithoeken getransporteerd. Handelsposten en ontginningen, die op grote afstanden van de bewoonde wereld liggen, kunnen per vliegtuig voorraden, brieven en kranten krijgen.
In Australië leggen de artsen per vliegtuig enorme afstanden af om zieken te helpen, en transportvliegtuigen brengen zieken naar de ziekenhuizen.
In grote bosgebieden kunnen vliegtuigen onmiddellijk bosbranden ontdekken, en dan tevens aangeven hoe deze het beste te bestrijden zijn.
Zelfs de vissersboten hebben er gemak van, want vanuit de hoogte kan de piloot zien waar de scholen vis zwemmen.
Insecten die neerstrijken en de oogst vernielen, kunnen door bespuiting vanuit de lucht verdelgd worden. Rijst en graszaad kunnen in korte tijd over grote gebieden uitgezaaid worden.
Allerlei interessante ontdekkingen zijn er gedaan, en niet alleen in de nog niet onderzochte delen van de wereld. Want oude gebouwen en nederzettingen zijn vanuit de lucht vaak duidelijk te herkennen en te fotograferen. Er is een piloot die ergens het volgende schreef: „Ik herinner me mijn opwinding toen ik boven de Middellandse Zee vloog en daar naar beneden keek. In de diepte zag ik onder water de ruïnes van het paleis van Cleopatra liggen, op een plek niet ver van Alexandrië".
Zo zie je dat er volop ontdekkingsmogelijkheden en avontuur liggen in het nieuwe element dat de mens heeft veroverd.
In veel landen zijn de luchtverkenners nu een deel van de verkennersorganisatie. Maar net als de zeeverkenners moeten zij goed geoefend zijn in het normale landverkennen, want elke verkenner moet oplettend en vindingrijk zijn. Dus, als je veel voelt voor het opwindende werk van een piloot, heb je in het verkennen een kans om er mee te beginnen.

SPEL

Walvisvangst

De walvis wordt van een groot stuk hout gemaakt, waaraan de kop en staart ruwweg zijn aangegeven. Gewoonlijk nemen twee boten aan deze jacht deel. Ieder vaartuig is door een patrouille bemand.
De patrouilleleider is de kapitein, zijn assistent de harpoe-

nier en de overigen van de patrouille zijn de roeiers. Iedere boot hoort thuis in een andere haven. Deze havens moeten één à twee kilometer van elkaar verwijderd liggen. De scheidsrechter neemt de walvis en laat hem ongeveer halverwege de twee havens los. Op een gegeven signaal varen de boten uit om te trachten de walvis te bemachtigen. De harpoenier die het eerst in de nabijheid van de walvis komt, werpt zijn harpoen in de houten vis en de boot keert terug

om de vis naar de eigen haven te slepen. De tweede boot achtervolgt de eerste en als laatstgenoemde wordt ingehaald, harpoeneert de tweede boot de walvis en tracht eveneens de vis naar eigen haven te trekken. Zo ontstaat een soort trekwedstrijd en de beste boot trekt de walvis, en misschien ook de verliezende boot, naar de haven. Men zal zien dat tucht, stilte en strikte gehoorzaamheid aan de orders van de kapitein de kans om te winnen veel groter maken.

WENKEN VOOR LEIDERS

Zelfs wanneer je geen zeeverkenners- of luchtverkennerstroep hebt, kun je toch verschillende van hun activiteiten door je verkenners laten doen, bijvoorbeeld:

1. *Reddingslijn werpen.*
2. *Zwemmen.*
3. *Reddend zwemmen.*
4. *Gebruik maken van luchtfoto's en luchtkartering.*

Verdere inlichtingen over zee- en luchtverkennen kan men bij de Nationale Hoofdkwartieren krijgen.

KAMPVUURVERHAAL 7

Seinen, signalen en commando's

INLICHTINGEN DOOR SEINEN — VERBORGEN BERICHTEN — SEINVUREN — COMMANDO'S — FLUIT- EN VLAGSIGNALEN

Verkenners moeten er bijzonder handig in zijn, in het geheim berichten over te brengen of door middel van seinen contact met elkaar te houden.

Voor het beleg van Mafeking begon, ontving ik een geheim bericht van een onbekende vriend in Transvaal die mij de plannen liet weten die de Boeren voor het beleg maakten, en de aantallen mannen, paarden en kanonnen die zij daarvoor bijeenbrachten. Ik ontving dit bericht in een heel klein briefje dat opgerold was tot een balletje ter grootte van een pil en dat in een gaatje in een ruwe wandelstok was gestopt. Daarna was het gaatje met was dichtgemaakt. De stok werd aan een inboorling gegeven die alleen maar hoefde te zorgen dat hij Mafeking bereikte om mij de stok ten geschenke te geven. Toen hij me de stok bracht en zei dat deze van een andere blanke afkomstig was, vermoedde ik natuurlijk meteen dat er iets aan of in was en ik vond die belangrijke brief dan ook al gauw.

Ik ontving ook nog een brief van een andere vriend. Deze brief was in het Hindoestaans geschreven maar met gewone letters, zodat iemand die hem zou lezen, zich zou afvragen in welke taal het nu wel geschreven was. Maar voor mij was hij glashelder.

Toen we later brieven uit Mafeking moesten sturen, gaven we die aan kaffers die tussen de wachtposten van de Boeren doorslopen. Zodra ze daar doorheen waren, dachten de Boeren dat het hun eigen kaffers waren en letten verder niet op hen. Ze namen de brieven op de volgende manier mee. De brieven werden op dun papier geschreven en zaten in kleine envelopjes. Een half dozijn of meer brieven werden stevig samengeknepen tot een kleine bal en opgerold in theelood. De kaffer droeg dan een paar van die ballen in zijn hand en een aantal aan een touw losjes rond zijn hals. Als hij bang was, dat hij door de Boeren gepakt zou worden, liet hij de ballen vallen en op de grond leken ze precies op gewone stenen. Dan nam hij twee of drie kenmerken

van het terrein er omheen goed in zich op, zodat hij later weer precies de plek waar de brieven lagen kon terugvinden. Hij liep dan rustig door en als de Boeren hem onderzochten, vonden ze niets verdachts. Hij wachtte een dag of twee, drie tot de kust veilig was en kwam weer terug naar de plek, waar hij, geholpen door de kenmerken die hij onthouden had, de brieven terugvond.

Zoals je je zult herinneren kan als kenmerk in een landschap alles dienen wat niet van zijn plaats kan, zoals rotsen, bomen, heuveltjes en andere opvallende punten. Die helpen een verkenner als wegwijzers die hij opmerkt en onthoudt.

Seinen

Drie honderd jaar geleden was kapitein John Smith een van de eersten, die van seinen gebruik maakte om woorden over te brengen. Hij vocht toen met de Oostenrijkers tegen de Turken. Hij vond het een schande als Christenen tegen Christenen vochten wanneer het enigszins kon worden vermeden, maar hij wilde iedere Christen, ook al was hij een vreemdeling, helpen vechten tegen de heidenen. Daarom sloot hij zich bij de Oostenrijkers aan tegen de Turken. Hij vond een systeem uit om 's nachts met fakkels te seinen.

Als deze in een bepaalde stand ten opzichte van elkaar gehouden werden, betekende dat een bepaald woord. Vele officieren in het Oostenrijkse leger oefenden zich in dit seinstelsel tot ze het kenden.
Op een keer bevond een van deze officieren zich in een stad die door de Turken belegerd werd. John Smith kwam 's nachts met versterking te hulp op een heuvel bij de stad. Hier gaf hij met de fakkels een aantal seinen die de officier in de stad opnam. Zo wist hij wat hij moest doen. Toen viel Smith de vijand in de rug aan en daardoor kon het garnizoen met succes uitbreken.
Seinen kun je niet in één dag leren, maar het is wel de moeite waard om het te doen. Het is immers heel plezierig dat je met je vriend aan de overkant van de straat kunt praten, zonder dat andere mensen weten waar je het over hebt. Maar meer dan eens heb ik er werkelijk heel veel aan gehad om in de wildernis contact met een vriend te maken: eens toen we ieder op een andere berg zaten en een andere keer toen we aan verschillende kanten van een brede rivier waren en een van ons de ander belangrijk nieuws te melden had.

Vuurseinen

In alle landen gebruiken verkenners vuren om mee te seinen: rookvuren overdag en vuren met vlammen 's nachts.

Rookseinen. Drie grote rookwolken langzaam achter elkaar betekenen: „Ga verder". Een aantal kleine wolkjes: „Verzamel, kom hier". Een ononderbroken wolk: „Halt". Afwisselend grote en kleine wolken: „Gevaar".
Als je een rookvuur wilt hebben, moet je eerst een gewoon vuur maken en als het dan goed genoeg brandt, doe je er groene bladeren, gras, nat hooi of iets dergelijks op om rook te krijgen.
Houd een natte deken boven het vuur, haal die er af om de rookwolken te laten opstijgen en houd hem er dan weer boven. De grootte van de wolk hangt af van de tijd dat je de deken weghaalt.
Voor een korte wolk neem je de deken twee tellen weg, dan houd je hem er acht tellen boven, dan weer twee tellen weg, enz.
Neem de deken voor een grote wolk ongeveer zes tellen weg.

Vuurseinen. Lange en korte flitsen met vuur hebben

's nachts dezelfde betekenis als rookseinen overdag. Je maakt het vuur met droog hout, zodat de vlammen zo helder mogelijk zijn.

Twee verkenners houden een deken voor het vuur, dus tussen het vuur en degenen naar wie je seint, zodat de andere post dat vuur pas ziet als je dat wilt. Voor een korte flits laat je de deken twee tellen zakken, voor een lange zes tellen en er tussen in houdt je de deken acht tellen voor het vuur.

Geluidsseinen

In de Amerikaanse Burgeroorlog wilde kapitein Clowry, een verkenningsofficier, een sterke afdeling van zijn leger waarschuwen dat de vijand onverwachts zou gaan aanvallen. Maar hij kon zijn mannen niet bereiken doordat er een sterk gezwollen rivier tussen hen was waar hij niet over kon, en het geweldig stormde.

Wat zou jij gedaan hebben als je in zijn schoenen had gestaan? Een reuze idee viel hem in. Er stond een oude stoomlocomotief in de buurt en die gebruikte hij. Hij maakte vuur, zodat de machine onder stoom kwam en begon toen met de fluit punten en strepen te seinen: het morse-alfabet. Zijn vrienden hoorden dit en begrepen het al gauw en antwoordden met hoornsignalen. Toen seinde hij hun een bericht om hen te waarschuwen. Dat vingen zij op en zij maakten er gebruik van. Zo werd hun leger van 20.000 man van een overval gered.

Luitenant Boyd-Alexander vertelt in zijn boek „From the Niger to the Nile" („Van Niger tot Nijl") dat er in Midden-Afrika een negerstam is die berichten seint door op een tam-tam te roffelen. Zelf heb ik in de oerwouden van de westkust van Afrika stammen meegemaakt die dat ook doen.

Iedere verkenner hoort het morse-seinstelsel te kennen, want je hebt er heel veel aan als je over grotere afstanden berichten wilt overbrengen, zoals ze ook in het leger en op de vloot doen en het komt ook te pas als je telegrafist wilt worden. Het is niet moeilijk te leren, als je je er maar werkelijk op toelegt.

In de Boerenoorlog heb ik er eens veel nut van gehad. Mijn colonne probeerde langs een afdeling Boeren te komen die een bergpas bezet hield. Toen we merkten dat ze te sterk voor ons waren, gaven we het 's avonds laat op. We staken

een boel vuren aan alsof we ons kamp voor hun neus opgeslagen hadden. Maar we marcheerden 's nachts snel om de berg heen en kwamen de volgende dag precies achter hen uit zonder dat ze het in de gaten hadden. Toen vonden we een telegraafdraad, die blijkbaar van hen naar hun hoofdkwartier liep, een kilometer of vijf en twintig verderop. We hielden halt bij die draad, maakten er een ander draadje aan vast en luisterden alle berichten die ze stuurden af, waardoor we waardevolle inlichtingen kregen. Maar dat hadden we niet kunnen doen als een paar van onze verkenners geen morse gekend hadden.

Het morse-seinstelsel

E	.	—	T
I	. .	— —	M
S	. . .	— — —	O
H	. . . .		

Tegenstellingen:

A	. —	— .	N
U	. . —	— . .	D
V	. . . —	— . . .	B
F	. . — .	. — . .	L
W	. — —	— — .	G
Y	— . — —	— — . —	Q

Sandwiches:

K	— . —	. — .	R
X	— . . —	. — — .	P

Letters zonder tegenstelling:

C	— . — .
J	. — — —
Z	— — . .

Leestekens:

?	. . — — . .
.	. — . — . —

Dienstteken s:

— . — —	oproepteken
. — . — .	sluitteken
. . . — . —	kwijtingsteken
. — . . .	wachtteken
. . . .	vergissing
— . . — .	scheidteken

Cijfers:

1	. — — — —	—	6
2	. . — — —	— — . . .	7
3	. . . — —	— — — .	8
4	. . . . —	— — — — .	9
5	. . . . .	— — — — —	0

Hieronder vind je de manier waarop tussen twee posten (stations) geseind hoort te worden wanneer het morse-stelsel wordt gebruikt.
Eerst wordt aangegeven hoe het in zijn werk gaat bij het seinen met geluid en licht, daarna bij seinen met vlaggen.

Morse (geluid of licht)	Betekenis	Te seinen door	Gebruik
Roepletters van oproepend en opgeroepen station	Oproep	Seiner	Ben je klaar? Ik heb een bericht.
K	Kom	Opnemer	Ik ben klaar om te ontvangen.
8 E's	Vergissing	Seiner	Ik sein vanaf vorige woord opnieuw.
$\overline{\text{IMI}}$	?	Opnemer	Herhaal vanaf laatste woord.
$\overline{\text{AR}}$	Sluitteken	Seiner	Eind van het bericht.
R	Ontvangstteken	Opnemer	Ik heb het ontvangen.
$\overline{\text{VA}}$	Kwijtingsteken	Seiner / Opnemer	Ik heb niets meer, je kunt gaan.

Evenals bij het seinen met geluid of licht, moeten ook bij het seinen met de vlag de punten en strepen goed van elkaar onderscheiden worden. Houd verder voldoende afstand tussen de letters en ook tussen de woorden onderling.
Sein heel zorgvuldig. Wanneer je bijv. over een grote afstand seint met de vlag moet je letten op de achtergrond en je vlag mag niet in de knoop komen met de stok.

Bij seinen met de vlag bestaat elke post uit twee man: 1. de seiner en degene die het te seinen bericht letter voor letter dicteert. Deze zit vóór de seiner met zijn gezicht naar hem toe. 2. de opnemer en de schrijver. Ook deze helper zit met zijn rug naar de andere post en dus met zijn gezicht naar de opnemer.

Morse (met de vlag)	Betekenis	Te seinen door	Gebruik
$\overline{\text{KA}}$	Attentie	Seiner	Ben je klaar? Ik heb een bericht.
K	Kom	Opnemer	Ik ben klaar om te ontvangen.
T	Woord ontvangen	Opnemer	Na ieder woord.
8 E's	Vergissing	Seiner	Ik sein vanaf vorige woord opnieuw.
$\overline{\text{IMI}}$	?	Opnemer	Herhaal vanaf laatste woord.
$\overline{\text{INT}}$	Vraag-teken	Seiner	Het volgende is een vragende zin
$\overline{\text{AR}}$	Sluitteken	Seiner	Eind van het bericht.
R	Ontvangstteken	Opnemer	Ik heb het ontvangen.
$\overline{\text{VA}}$	Kwijtingsteken	Seiner Opnemer	Ik heb niets meer, je kunt gaan.

Het semafore-seinstelsel

Semafore-seinen is ook heel nuttig, je kunt het gemakkelijk leren en elke matroos kent het. Je seint door je armen telkens onder een andere hoek uit te steken waardoor je alle letters kunt aangeven. En al ziet het er op de tekening misschien wat ingewikkeld uit, wanneer je er aan gaat beginnen, zul je zien dat het heel gemakkelijk is. Op de tekening staan de tekens zoals de lezer ze ziet.

Voor de letters van A t/m G wordt één arm gebruikt. Bij iedere volgende letter gaat de arm een achtste deel van een cirkel verder. Voor H t/m N (behalve de J) maakt de rechterarm een A, terwijl de linker weer de cirkel maakt van de andere letters. Voor O t/m S met de rechter een B en de linker als hiervoor. Voor T, U, Y en „annuleren, fout" staat rechts op C, en de linker begint weer een plaats verder. A t/m I zijn ook de cijfers van 1 t/m 9, K is 0, maar vóór je cijfers seint, moet je het nummersein geven en wanneer je met de cijfers klaar bent de letter J. Om te zien of de cijfers goed ontvangen zijn, herhaalt de *opnemer* deze. Als het blijkt dat de *opnemer* een cijfer fout heeft, seint de *zender* „annuleren, fout", opnemer seint dan A als „begrepen" en de seiner herhaalt dan de cijfers nog eens.

Semafore	Betekenis	Te seinen door	Gebruik
VE	Oproepsein	Seiner	Begin van bericht.
K	Antwoordsein	Opnemer	Antwoord op VE.
Q	Wacht	Opnemer	Wacht even.
AR	Sluitteken	Seiner	Bericht klaar.
R	Begrepen	Opnemer	Antwoord op AR.
Tegengest. van L	Vergissing	Beiden	Direct na fout te gebruiken.
MR	Ga naar rechts	Beiden	Indien seinpost onduidelijk opgesteld is tegen achtergrond.
ML	Ga naar links	Beiden	
MH	Ga hoger/verder	Beiden	
MO	Ga lager/vooruit	Beiden	
Nummersein	Cijfers volgen	Seiner	Voor en na letters of cijfers in bericht.
Lettersein	Letters volgen	Seiner	

De seiner moet altijd met zijn gezicht naar de opnemer staan. Als de opnemer een woord heeft, seint hij „A" als „begre-

1e cirkel	A	B	C	D	E	F	G
2e cirkel	H	I	K	L	M	N	
3e cirkel	O	P	Q	R	S		
4e cirkel	T	U	Y	Herstel sein			
5e cirkel	nummer sein	J Letter sein	V				
6e cirkel	W	X					
7e cirkel	Z						

Semafore-stelsel

pen"-teken. Wanneer hij dat niet doet, weet de seiner dat het woord niet goed is overgekomen en hij herhaalt het tot het begrepenteken volgt.
Als je een bericht wilt maken dat bijna niemand kan lezen, moet je morse- of semafore-tekens gebruiken in plaats van het gewone alfabet. Ieder van je vrienden die kan seinen, begrijpt het echter zeker.
Wanneer je seint is het erg prettig als je goed kunt spellen. Voor iedere letter is er een woord vastgesteld, waarvan de eerste de letter is die je wilt noemen. Zo wordt A altijd Anna genoemd, zodat er geen verwarring ontstaat met de H. B lijkt erg op P, D op T en daarom spel je „Bernard", „Pieter", „Dirk" of „Teunis".

Hier is het volledige lijstje:

A = Anna	G = Gerard	N = Nico	U = Utrecht
B = Bernard	H = Hendrik	O = Otto	V = Victor
C = Cornelis	I = Izaak	P = Pieter	W = Willem
D = Dirk	J = Jan	Q = Quotiënt	X = Xantippe
E = Eduard	K = Karel	R = Rudolf	Y = Ypsilon
F = Ferdinand	L = Lodewijk	S = Simon	Z = Zaandam
	M = Marie	T = Teunis	

Commando's en signalen

Iedere patrouilleleider hoort in het bezit te zijn van een fluit. De volgende commando's en signalen moet je heel vlot kennen, zodat je ze aan de patrouille kunt leren en weet, hoe je ze correct moet gebruiken en geven.

Mondelinge commando's

„Aantreden".
„Sta" (sta in de houding, geef acht).
„Rust" of „plaats rust" (rustend zonder de formatie te verlaten).
„Zitten" (zit of lig zonder de formatie te verlaten).
„Ingerukt mars".
„Rechts" (of „links") (iedere verkenner keert zich die kant uit).
„Rechts" (of „links") zwenken" (patrouille zwenkt om de rechter of linkerman als spil).
„Voorwaarts mars" (beginnen met de linkervoet).
„Looppas mars" (beginnen met de linkervoet).
„Verkennerspas" (afwisselend evenveel gewone als looppassen).

Seinen en signalen

Als een leider zijn troep bijeen wil roepen, kan hij een eigen troeproep gebruiken of het verkennerssignaal fluiten.
Patrouilleleiders roepen dan hun patrouilles door de patrouilleroep en rennen met hun patrouille naar de leider.
Hier zijn een paar *fluitseinen:*

Sein:	*Betekenis:*
1. Een lange stoot ———————	Geef acht, stilte, let op het volgend signaal.
2. Een opeenvolging van lange stoten ——— ——— ———	Voorwaarts, spreiden, ga verder weg.
3. Een opeenvolging van korte stoten — — — — — — — —	Aantreden, verzamelen, kom dichter bij.
4. Afwisselend korte en lange stoten — ——— — ——— — ———	Alarm, kijk uit, houd je klaar.
5. Drie korte stoten en één lange — — — ———	Patrouilleleiders bij de leider komen.

Elk signaal moet ogenblikkelijk gehoorzaamd worden en zo vlug als je maar kunt, het doet er niet toe wat je op dat moment aan het doen bent.

Handsignalen. Deze kunnen eventueel door patrouilleleiders gegeven worden met hun patrouillevlag.

Sein:	*Betekenis:*
Hand of vlag horizontaal op gezichtshoogte zwaaien.	Nee, blijf waar je bent, laat maar lopen.
Gestrekte arm omhoog horizontaal langzaam **heen en** weer zwaaien.	Voorwaarts, ga verder weg, spreiden.
Gestrekte arm omhoog snel heen en weer zwaaien.	Aantreden, verzamelen, kom dichterbij.
Met hand of stok in bepaalde richting wijzen.	Ga in die richting.

Vuisten of vlag snel op en neer bewegen.	Snel, looppas.
Hand of vlag stil boven het hoofd met gestrekte arm	Halt.

Wanneer een leider een order of een bericht naar een verkenner roept die op enige afstand is, houdt de verkenner, zolang hij het bedoelde verstaat, zijn hand op gezichtshoogte. Als hij het niet verstaat, staat hij stil zonder tekens te geven. Dan herhaalt de leider het of laat de verkenner dichterbij komen.
Je kunt zelf nog andere tekens bedenken, waarmee je je eigen patrouille aanwijzingen kunt geven.

Overbrengen van berichten

Een verkenner krijgt een bericht dat hij naar het hoofdkwartier van een belegerde stad moet brengen. Dit kan een echte stad of een boerderij, huis of dorp zijn. Hij moet met een ontvangstbewijs terugkomen. Hij draagt een gekleurd lint van een halve meter lengte aan zijn schouder. Hij begint minstens zes kilometer van de stad waar hij heen moet. De belegeraars, die hem moeten pakken, mogen zich overal vrij bewegen, maar ze mogen niet dichter bij het hoofdkwartier komen dan 300 meter (Het is het beste daarvoor de grenzen aan te geven.). Iemand die door de scheidsrechter dichterbij wordt aangetroffen is dood, doodgeschoten door de verdedigers van het hoofdkwartier. De koerier mag iedere list gebruiken, maar hij mag zich niet als vrouw of meisje vermommen en moet het lint steeds aan zijn schouder blijven dragen. Om hem te arresteren moet de tegenpartij zijn lint zien te bemachtigen. Binnen uiterlijk tien uren moet de koerier zijn bericht hebben afgeleverd en met het ontvangstbewijs terug zijn. De tegenpartij krijgt voor iedere keer dat hij hem ziet drie punten en verliest er drie als de koerier zijn opdracht vervult.
Hetzelfde spel kan midden in de stad gedaan worden, maar enkele regels zullen aan de plaatselijke situatie moeten worden aangepast.

Op trek

Houd een trek door Midden-Afrika. Iedere verkenner draagt zijn uitrusting en voedsel in een bundel op zijn hoofd. Loop achter elkaar met een verkenner 200 meter vooruit. Deze

Oefen er in hoe je je kampuitrusting het best kunt inpakken en vervoeren.

geeft met spoortekens de te volgen weg aan. Maak een brug over een rivier of steek een meer over met een vlot. Maak met takken een pad door een stuk moeras. Laat tekens en berichten achter voor groepen die er bij dag of nacht achteraan zouden kunnen komen.

Geef, om ieder van je verkenners enig idee van tijd en afstand bij te brengen, opdrachten als deze:

„Ga drie kilometer noordnoordoost. Maak een verslag, waaruit nauwkeurig blijkt waar je uitkwam (zo mogelijk met een schetskaart ter toelichting). Lever je verslag zo snel mogelijk in."

Controleer dan op de stafkaart of op een andere manier hoe ver hij uit de richting is geraakt en of hij de juiste afstand aflegde.

Stuur verkenners in tweetallen uit. Laat ze een wedstrijd met elkaar houden. Ieder tweetal gaat langs een andere route naar hetzelfde punt. Ze zoeken hun weg met hulp van de kaart en proberen het doel te bereiken zonder door de anderen gezien te worden. Hierdoor leren ze kaartlezen, krijgen oog voor het landschap, gaan zich onopvallend door het terrein bewegen, letten goed op, enz.

Voor het schatten van tijd stuurt men de verkenners in verschillende richtingen, ieder met een papiertje waarop staat hoelang hij weg moet blijven: de een zeven, de ander tien minuten, enz.

Noteer precies de tijd van vertrek en van terugkomst. De verkenners beloven geen klokken of horloges te zullen gebruiken.

Verkenningswedloop

De leider zet drie verkenners of ploegjes verkenners op afstanden van 300 tot 1200 meter van het beginpunt. Iedere verkenner of elk groepje is zo mogelijk anders gekleed en heeft iets anders bij zich (bijv. een stok, pakje, papier, enz.). Als er andere mensen in de buurt zijn, moeten ze knielen op één knie of een andere houding aannemen waardoor ze van de voorbijgangers te onderscheiden zijn. De leider zet langs drie vaste punten een baan van bijv. 500 m lengte uit die in de rondte loopt liefst met een paar obstakels er in. De deelnemers aan de wedloop moeten hierlangs.
De deelnemers starten en rennen naar punt 1. Daar geeft de beoordelaar hun de kompasrichting van de groep waarover ze verslag moeten uitbrengen. Iedere deelnemer maakt in dat verslag aantekeningen over:

1. het aantal waaruit de groep bestond,
2. hoe ze gekleed en te onderscheiden waren,
3. hun positie ten opzichte van enkele kenmerkende punten in de omgeving,
4. afstand vanaf zijn eigen plaats.

Dan rent hij naar het volgende punt en doet hetzelfde van een andere groep, enz. Tenslotte loopt hij met zijn verslag naar het eindpunt.

Punten: Vijf punten voor iedere correcte en volledige beschrijving van een groep, dus 15 totaal. Voor iedere 10 seconden die iemand later binnenkomt dan de eerste jongen die zijn rapport aan het eindpunt inlevert, wordt een punt afgetrokken. Verder worden punten of halve punten afgetrokken voor fouten of onvolledigheden in het verslag.

N.B. Veel van dit soort spelen kunnen zowel in de stad als buiten gedaan worden.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. Oefen in het klaarmaken, aansteken en gebruiken van rookvuren.

2. Oefen met commando's, fluitseinen en handsignalen.

3. Bericht verbergen: geef iedere verkenner een stukje pa-

Hier heb je een Engelse zin die je kunt gebruiken, wanneer je je oefent in het seinen: „The quick brown fox jumps over the lazy dog." Alle letters van het alfabet zitten er in.

pier en laat hem dat ergens bij zich zelf wegstoppen. Laat dan de verkenners elkaar fouilleren. Degene, voor wie de meeste tijd nodig is, wint.

4. *Laat iedere patrouille een eigen geheimschrift maken. De anderen proberen dat dan te ontcijferen.*
5. *Laat de patrouilles een wedstrijd houden, waarbij zij allerlei methoden moeten uitvinden om morse-tekens te seinen zonder daar speciale apparaten voor te gebruiken.*

N.B. Alle oefeningen in het seinen moeten zo echt mogelijk zijn. Van het begin af aan kunnen ook losse letters over zo groot mogelijke afstanden — liefst buiten — geseind en opgenomen worden.

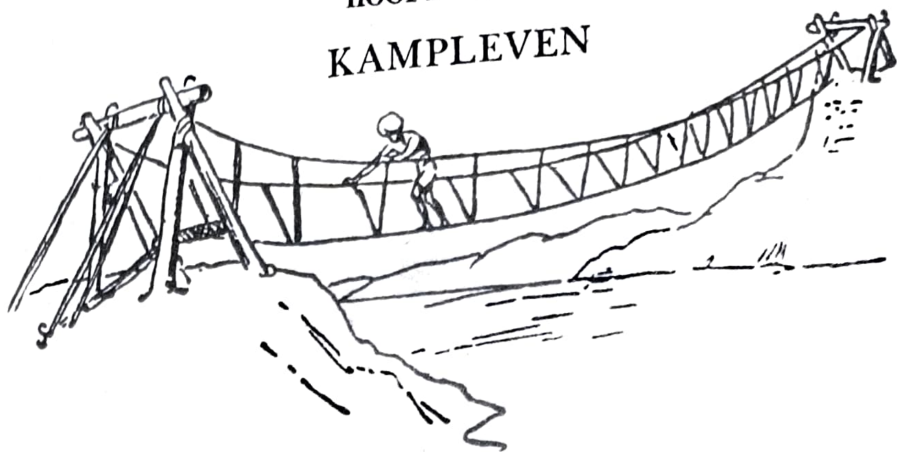
Spelen

N.B. Alle spelen en wedstrijden moeten zo opgezet worden, dat zo veel mogelijk alle verkenners kunnen meedoen, want het gaat er ons niet om een of twee uitblinkers te kweken, terwijl de rest niets waard is. Alle verkenners moeten de

kans krijgen, zich te oefenen en redelijk vaardig te worden. Als er bij wedstrijden in competities of ploegjes gespeeld wordt, moeten de winnaars afvallen in plaats van de verliezers, want het moet er eigenlijk om gaan te zien wie de slechtsten zijn, in plaats van de besten. Degenen die goed zijn, zullen toch hun best blijven doen om niet de slechtste te worden ook al is er nu misschien geen prijs te halen, en dit systeem geeft juist de zwakste de meeste kans zich te oefenen.

HOOFDSTUK III

KAMPLEVEN

KAMPVUURVERHAAL 8

Pionieren

KNOPEN — HUTTEN — PIONIEREN — HAKKEN — BRUGGENBOUW — PERSOONLIJKE MATEN — SCHATTEN VAN HOOGTEN EN AFSTANDEN

Knopen

Pioniers zijn mannen, die in de wildernis of ergens anders vooruit gaan om een weg te banen voor degenen die na hen komen.

Toen ik aan de westkust van Afrika diende, had ik het bevel over een grote afdeling Afrikaanse verkenners en, zoals alle verkenners, probeerden wij ons op alle mogelijke manieren nuttig te maken voor de hoofdmacht, die achter ons optrok. Niet alleen keken we uit naar de vijand en hielden wij zijn bewegingen in het oog, maar we deden ook wat we konden om de weg te verbeteren voor onze eigen troepen, want die weg was niets meer dan een smal pad dwars door dicht bos en moerassen. Zo werden wij behalve verkenners ook pioniers. In de loop van onze mars bouwden we bijna tweehonderd houten bruggen over rivieren. Maar toen ik voor de eerste keer de verkenners aan dit belangrijke werk zette, merkte ik dat van de duizend man velen niet wisten hoe ze met een bijl een boom moesten vellen, en dat met uitzondering van een groepje van een man of zestig niemand knopen kon leggen, zelfs geen slechte. Ze waren dus niet in staat bruggen te bouwen, want dat moest gebeuren door palen aan elkaar te binden.

Iedere verkenner moet dus knopen kunnen leggen. Het lijkt heel eenvoudig een knoop te leggen, maar er zijn goede en verkeerde manieren om het te doen. Een verkenner moet weten hoe het wel moet. Iemands leven kan er vaak van af hangen of een knoop goed gelegd is.
Een goede knoop houdt steeds, hoe hard er ook aan getrokken wordt, en is makkelijk weer los te maken.
Een slechte knoop slipt als er plotseling hard aan getrokken wordt, of werkt zich zo vast, dat hij niet meer los te krijgen is.

De platte knoop, om twee touwen aan elkander te binden. Wordt veel bij Eerste Hulp gebruikt. De beste eenvoudige knoop: slipt niet door en is gemakkelijk los te maken.

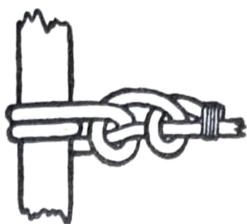
Trompetsteek of touwverkorting, om een touw korter te maken. Neem eerst het te verkorten stuk (1e tekening). Maak dan met delen A en B een halve steek om de omgevouwen einden.

De Schootsteek, om twee touwen van verschillende dikte aan elkaar te binden. Maak lus AB met het dikste touw en doe touweinde C er door en rond de hele lus en weer onder eigen staand einde.

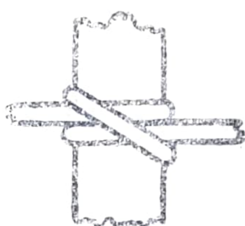
Paalsteek. Een lus die niet aantrekt, te gebruiken bijv. om iemand uit een huis te laten zakken. Maak een lus, dan in het staande gedeelte een tweede kleinere lus. Doe het eind van de grote lus door de kleine lus, achter het staande gedeelte om en weer door de kleine lus.

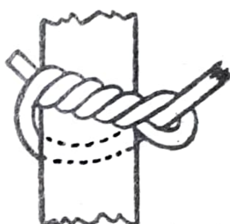
Werpankersteek. Eerst een hele slag om de paal, doe dan touweinde om eigen staand gedeelte en dan weer onder het touw door. Als je het losse einde nogmaals met een lus onder het touw terugvoert, kan de halve steek gemakkelijk worden los gemaakt. Twee halve steken geven een goede knoop.

Vissersknoop. Om twee touwen die nat worden aan elkaar te knopen. Een gemakkelijk te maken knoop, die vlug kan worden losgemaakt door de einden van elkaar te trekken.

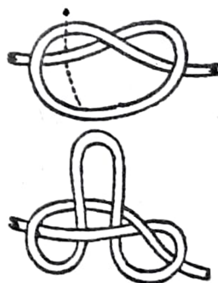
Mastworp, om een touw aan een paal te bevestigen. Aan ieder eind kun je trekken zonder dat het touw losgaat of zakt.

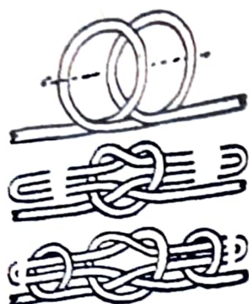
Timmersteek. Om een touw aan een paal vast te maken, bijv. bij het begin van een sjorring.

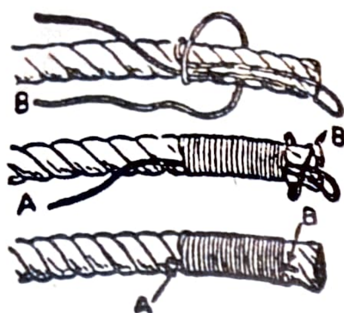
Boeireepsteek. Wordt gebruikt i.p.v. de mastworp en bij tuien.

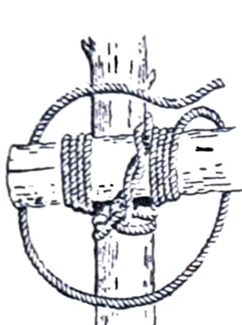
Gareelsteek. Dit is een lus die niet schuift, midden in een touw.

Brandweerlus, zit- of stoelsteek. Twee niet schuivende lussen in een touw.

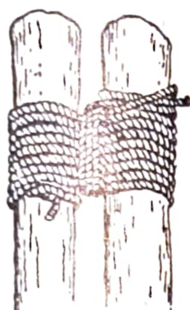
Touwbezetten. Een stevige bezetting voorkomt rafelen van het touw.

Kruissjorring
Om twee palen aan elkaar te sjorren.

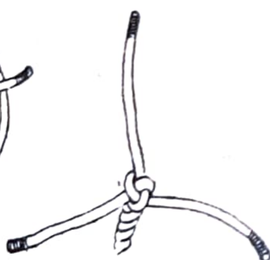
Diagonaal-sjorring
Om palen aaneen te sjorren die van elkaar willen wijken.

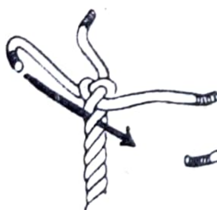

Vorksjorring
Twee palen naast elkaar.

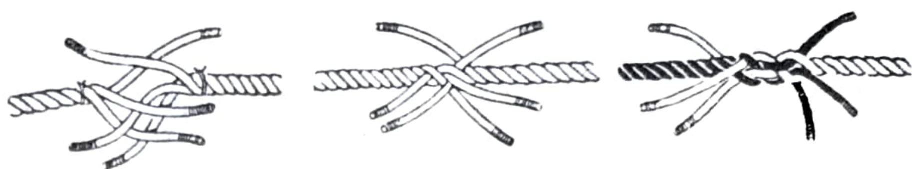

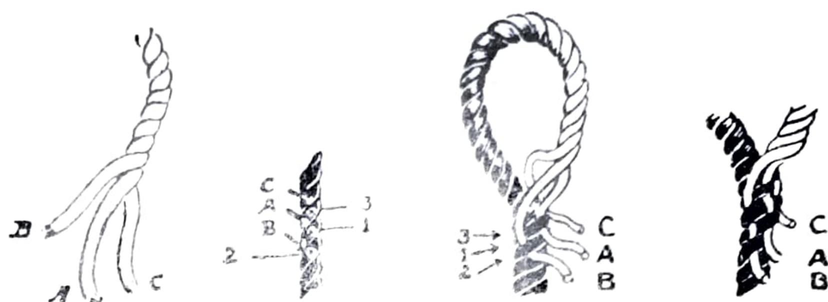

Eindsplits. Hierdoor kan het einde van een touw niet rafelen.

Korte splits. Om twee touwen aan elkaar te zetten.

Oogsplits.

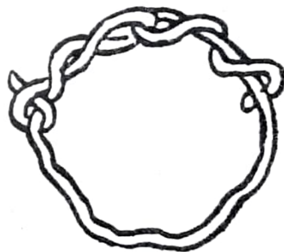
De beste manier om het te leren is, als iemand die het kan ze voormaakt. Je moet dikwijls oefenen, anders vergeet je de knopen zo. Gebruik stevig touw en geen stukjes paktouw of schoenveters.

Voor deze bladzijde vindt je de knopen die iedere verkenner hoort te kennen en ook te gebruiken wanneer hij met touw werkt.

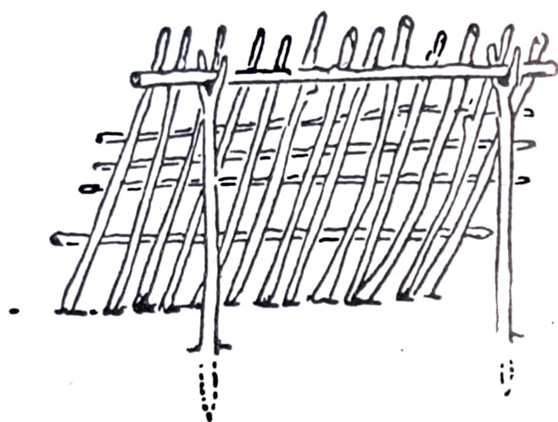
Om te zorgen dat het eind van een touw niet uitrafelt en losdraait, leg je er een bezetting of takeling op. Dat doe je door er dun touw een paar keer omheen te draaien, en dan zo af te werken dat de einden niet meer zichtbaar zijn.

Er zijn verschillende manieren. De tekening laat je een eenvoudige en doeltreffende bezetting zien.

In West-Afrika hadden wij geen touw bij ons, daarom gebruikten wij stevige slingerplanten en dunne twijgen of lange buigzame takken, die wij nog soepeler en buigzamer maakten door het ene eind onder de voet te houden, en het andere eind met de hand rond te draaien. Wilge- en hazeltenen zijn goed bruikbaar. Je ziet vaak dat bussels hout er mee samengebonden zijn. Je kunt er niet alle knopen mee leggen, maar meestal kun je de timmersteek gebruiken.

Om in een kamp geriefelijk te leven, moet een verkenner een schuilplaats kunnen maken voor de nacht, of een hut, als hij langer blijft kamperen.
Wat voor soort hut hangt af van het weer en de streek.
Je moet je dak dakpansgewijs opbouwen of je nu sparretakken, gras of riet gebruikt. Begin beneden, zodat de tweede rij over de eerste heenkomt, enzovoort, waardoor de regen naar beneden loopt en het niet lekt.
Let er op, uit welke richting de wind gewoonlijk waait, en maak de achterkant van je schuilplaats naar de wind toe en je vuur voor de ingang.

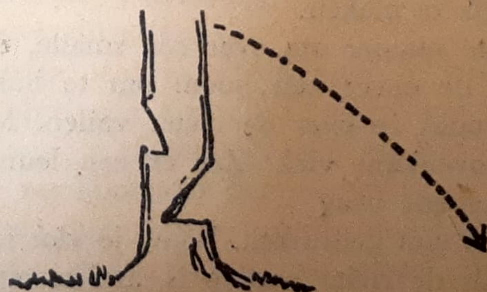
De eenvoudigste schuilhut maak je als volgt. Twee gevorkte takken worden stevig in de grond gestoken, met een dwarsstok als nok er boven op. Tegen deze nok worden lange takken gelegd naar de kant van de wind, met dwarstakken om de kleinere takken en plaggen of wat je maar als dakbedekking gebruikt, te dragen.
Een even goede en zelfs snellere methode is deze: je hakt één paal en zet die tegen een boom. Aan de top sjor je hem vast. Dan maak je weer je hut door er takken, enz. tegenaan te zetten. Heb je geen palen of stevige stokken dan kun je, net als de negers in Zuid-Afrika doen, takkenbossen, hei en dergelijke opstapelen tot een halfrond muurtje om de wind te breken. In de opening stook je een vuur.
Als je tent of hut te warm wordt in de zon, moet je er dekens of meer riet of stro overheen leggen. Hoe dikker het dak, des te koeler is je tent in de zomer. Als de hut te koud is, maak dan de onderkant van de muren dikker of bouw een muurtje van zoden ongeveer 30 cm hoog buiten

langs de benedenrand van de hut. Vergeet niet een gootje te graven rond de hut, als er kans is dat 's nachts bij zware regen je vloer onder water loopt.
De Zoeloe's maken hun hutten door lange stokken in een halve cirkel loodrecht in de grond te zetten. De toppen worden naar elkaar toegebogen en samen gebonden. Dan worden buigzame takken horizontaal tussen de opstaande takken door gevlochten tot je een soort ronde vogelkooi hebt. Daar komen dan rietmatten over of een rieten dak, of tussen de takken wordt riet gevlochten. Soms wordt bovenin waar de takken samenkomen, een kleine opening uitgespaard die als schoorsteen dienst doet.
De Indianen maken hun „teepee" door een stel lange palen samen te binden in de vorm van een pyramide en deze te overdekken met canvas of aan elkaar genaaide dierenhuiden.

Bomen vellen

Een verkenner moet een bijl kunnen gebruiken om kleine bomen te vellen of takken af te hakken.

Om een boom om te hakken maak je eerst een flinke inkeping bij de voet van de boom aan de kant die hij later uit moet vallen. Vervolgens hak je de boom in, een centimeter

of vijf hoger aan de andere kant van de stam tot hij valt. Je wordt alleen een goed houthakker door het veel te doen, maar in het begin moet je erg voorzichtig zijn anders zou je in plaats van in de boom in je been kunnen hakken.
Haal nooit gekke streken uit met een bijl. Een bijl is een gevaarlijk wapen, en als hij niet gebruikt wordt, hoort er een hoes omheen te zitten. Voor je gaat hakken, moet je er zeker van zijn dat je bijl nergens tegen andere takken aan kan komen, want dan kan hij van richting veranderen en iemand verwonden.
Zorg er ook voor dat iedereen op een behoorlijke afstand blijft.
Als de boom begint te vallen, roep dan als waarschuwing: „Van onderen" of iets dergelijks. Blijf niet achter de boom staan, want als de top misschien in de takken van een andere boom terecht komt, kan de voet onverwacht achteruit omhoog komen.

Bruggen bouwen

Zoals ik al verteld heb, kregen mijn verkenners in Ashanti, toen ze ook als pioniers moesten werken, wel tweehonderd bruggen te bouwen. En zij moesten die maken van wat ze ter plaatse aan materiaal konden vinden.
Er zijn verschillende manieren om een brug te maken. De genie maakt meestal bruggen door palen aan elkaar te sjorren. In India, in het Himalayagebergte, maken de Indiërs bruggen door drie kabels over de rivier te spannen en die om de paar meter met V-vormige stokken met elkaar te verbinden, zodat één kabel het looppad vormt en de twee andere aan iedere kant een leuning. Het is een onvast en trillerig soort brug. Maar je komt er mee aan de overkant en ze zijn makkelijk te maken.
De eenvoudigste manier om over een smalle, diepe rivier te komen is aan de oever een boom om te hakken, of twee naast elkaar, zodat ze over de rivier vallen. Met een houw maak je de bovenkant vlak. Zet er een leuning op en je hebt een heel goede brug.
Je kunt ook een vlot gebruiken. Bouw je vlot langs de oever, in het water als de rivier ondiep is, anders op de kant. Als het vlot klaar is, houd je het benedenstroomse deel vast, je duwt het andere eind van de kant af en dan laat je de stroom het verder in de juiste positie brengen.
Een „paalladder". Sjor aan een flinke paal op regelmatige

afstanden dwarspaaltjes stevig vast. Dat zijn dan d
De paal kun je maken door een stel verkennerssto
elkaar te sjorren.

Persoonlijke maten

Iedere pionier moet precies zijn persoonlijke maten kennen. Hier volgen er een paar (waarbij ik de lengten van een mens van gemiddelde grootte geef):

— Nagel van de wijsvinger tot eerste gewricht, tevens breedte van de duim	2,5 cm
— Spanwijdte duim-pink	23 cm
— Spanwijdte duim-wijsvinger	20 cm
— Pols tot elleboog (= lengte van je voet)	25 cm
— Elleboog tot top wijsvinger	42,5 cm
— Midden van de knieschijf tot de grond	45 cm

Van vingertop tot vingertop met uitgestrekte armen (vadem) is ongeveer je lengte.
Polsslag: ongeveer 75 maal per minuut, iedere polsslag iets sneller dan een seconde.
Pas: een pas van een jongen is ongeveer 75 cm, ongeveer 130 passen 100 *m*.
Vlugge passen zijn korter dan langzame.
Stevig doorstappend leg je een kilometer in tien minuten of 6 km per uur af.

Schatten van hoogten en afstanden

Iedere verkenner moet afstanden kunnen schatten van een centimeter tot een kilometer en meer.
Als je je persoonlijke maten nauwkeurig in je hoofd hebt, zijn die een hulp om de afmetingen van allerlei dingen te bepalen. Het is ook handig om vaste maten in je stok te snijden, centimeters, decimeters, meter. Met een meetlat kun je die op je stok uitzetten.
Aftstand schatten leer je alleen door je steeds te oefenen. Op tocht de afgelegde afstand schatten doe je meestal door te zien hoe lang je onderweg bent en hoe snel je vooruit kwam. Als je zes kilometer per uur loopt en je hebt anderhalf uur gelopen, heb je dus zowat negen kilometer afgelegd. Afstanden kun je ook schatten door geluid. Als je een kanon ziet afschieten en je telt het aantal seconden tussen de lichtflits en het moment dat je het geluid hoort, kun je uitrekenen hoever je van het kanon af bent.
Geluid heeft een snelheid van 333 meter per seconde.

Een verkenner moet ook hoogten kunnen schatten van enkele centimeters af tot duizend meter en meer. Dat wil dus zeggen dat hij moet kunnen schatten: de hoogte van een schutting, de diepte van een greppel, de hoogte van een oever, een huis, een boom, toren, heuvel of berg. Het is gemakkelijk als je een paar maal geoefend hebt, want je kunt het zeker niet zo maar uit een boekje leren.

Ook moet je gewichten kunnen schatten: een brief van 25 gram, een vis of een aardappel van een halve kilo, een zak zemelen of een kar kolen. Verder ook het gewicht van iemand zonder hem op te tillen. Ook deze dingen kun je alleen maar leren door je te oefenen en als verkenner zul je je er op moeten toeleggen.

Aantallen moet je ook kunnen schatten, dat wil zeggen dat je met één oogopslag moet kunnen vertellen, hoeveel mensen er *ongeveer* in een groep bij elkaar zijn, in een bus of een grote menigte, uit hoeveel schapen een kudde bestaat, hoeveel stuiters er in een zak zitten, enz. Je kunt je daar altijd en overal in oefenen.

Ga zelf eens na of het volgende uitkomt:

Op 50 meter afstand kun je mond en ogen van een man duidelijk zien. Op 100 meter zijn de ogen stipjes.

Op 200 meter kunnen knopen en onderdelen van de kleding nog onderscheiden worden.

Op 300 m zie je het gezicht nog.

Op 400 m zie je nog het bewegen van de benen.

Op 500 m kun je de kleur van de kleding nog onderscheiden.

Voor grotere afstanden moet je proberen een punt halverwege te vinden. Schat hoever weg dit is en verdubbel dan die afstand.

Een andere manier is nog deze: schat de grootste afstand waarop het voorwerp van je af kan zijn en de kleinste, en neem dan daarvan het gemiddelde.

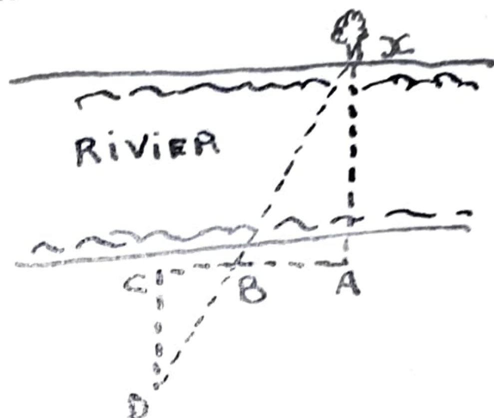
Voorwerpen lijken dichterbij dan ze in werkelijkheid zijn als het licht helder is en op het voorwerp valt, als je over water of sneeuw kijkt, als je omlaag of omhoog kijkt.

Verderweg dan ze in werkelijkheid zijn lijken voorwerpen die in de schaduw zijn, aan de andere kant van een dal, of als de achtergrond dezelfde kleur heeft, als je ligt of knielt en als door de warmte de lucht trilt.

Breedte van een rivier

De breedte van een rivier schat je op de volgende manier.

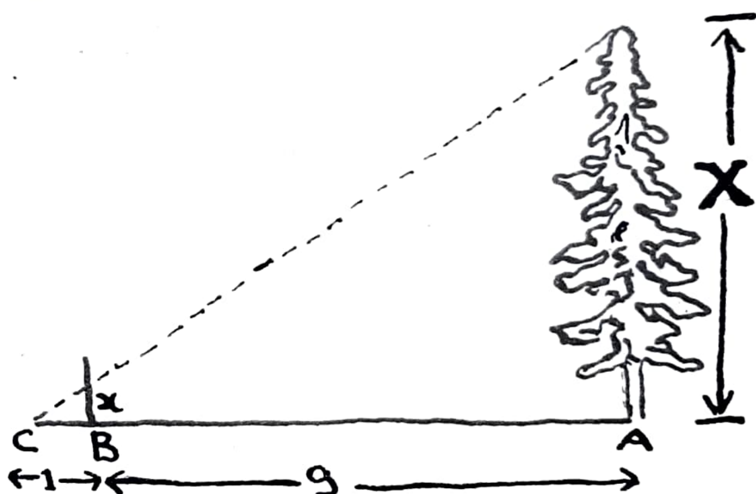
Neem een vast punt, bijv. een boom of een rots, X, op de andere oever. Je staat er recht tegenover, punt A. Maak een rechte hoek en loop langs de oever, bijv. 90 meter. Bij 60 meter zet je een stok in de grond of leg je een steen neer, B. 30 meter verder, bij C, en dus 90 meter van het

beginpunt, maak je weer een rechte hoek, nu landinwaarts. Je meet de afstand van C tot de plek D waar je de stok (B) en de boom (X) in één lijn ziet. De afstand van C naar D is dan half zo groot als de breedte van de rivier, AX.

Hoogte

Wanneer je de hoogte van iets, bijv. een huis of een boom, wilt bepalen loop je 9 pas of meter vanaf de boom. Op deze afstand zet je dan een stok, een andere verkenner houdt

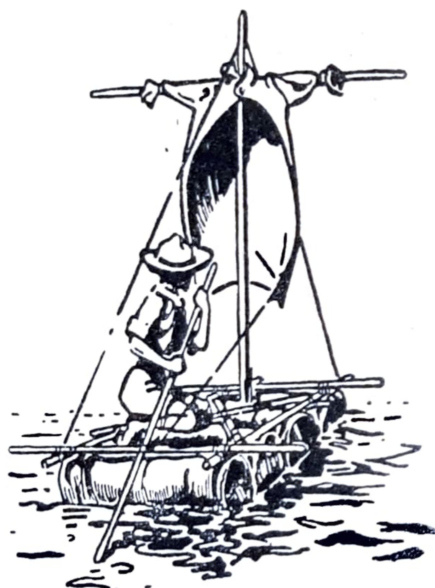

die vast. Nu nog één pas of meter, zodat de totale afstand (in dit geval) door 10 deelbaar is. „Leg je oog op de grond" en kijk naar de top van de boom. De andere ver-

kenner laat dan zijn hand langs de stok zakken tot je zijn hand en de top van de boom in één lijn ziet. De hcogte van de boom is dan gelijk aan 10 maal de hoogte van de stok tot de hand.
Met hulp van de tekening kun je nu zelf achterhalen hoe de zaak in elkaar zit: X : x = AC : BC, ofwel $X = \frac{AC \times x}{BC}$

Een verkenner is handig

Pioniers zijn altijd handige kerels. In het leger zijn mannen van de genie degenen, die in oorlogstijd bruggen en wegen aanleggen, zodat de troepen vooruit kunnen komen. Ze vernielen de bruggen en spoorwegen van de vijand, zodat die niet uit de voeten kan en ze blazen zijn versterkingen op, zodat de rest van de soldaten de plaats kan bestormen en innemen. In vredestijd doen deze troepen, die ook wel pioniers genoemd worden, in de kazernes allerlei nuttig werk.

Je kunt een eenvoudig vlot maken door een soort worsten te fabriceren. Vul een aantal waterdichte grondzeilen met stro of droge bladeren. Sjor ze met verkennersstokken aan elkaar.

Ze timmeren, schilderen, metselen, doen het werk van metaalbewerkers en loodgieters, maken stoelen, tafels, boekenplanken, enz. Wanneer verkenners dus handige kerels willen

worden, moeten ze dat werk ook leren. Ze zullen er later veel plezier van hebben.
Verkenners moeten hun eigen kleren en schoenen kunnen repareren en zelfs vervaardigen, want in de rimboe zijn er geen kleermakers of schoenmakers. Zelf heb ik van allerlei materiaal schoenen gemaakt, maar ik wilde altijd wel dat ik als jongen een beetje had leren schoenmaken van een echte vakman.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Knopen-leggen moet beoefend worden door wedstrijden tegen het horloge. Verliezers komen weer uit tegen verliezers tot de langzaamste jongen overblijft. Hierdoor krijgen de minst vaardigen de meeste kans om het goed te leren. De spanning om niet de slechtste te zijn is minstens even groot als die om te winnen. (Deze methode moet ook bij andere instructies worden toegepast.)*
   Wedstrijden in knopen-leggen kunnen ook in het donker gehouden worden. De leider draait het licht voor enkele seconden uit als hij de knoop opgeeft. De deelnemers kunnen ook geblinddoekt worden.

2. *Begin een timmerklas of een cursus voor electriciën, loodgieter, metaalbewerker, werktuigkundige, marconist, enz., waardoor de jongens handenarbeid leren die hun in hun later leven misschien van pas komt. Wanneer je er zelf niet genoeg van weet, kun je misschien een vriend laten komen die enkele avonden modellen en insrtumenten laat zien.*

3. *Vraag toestemming om de verkenners mee te nemen naar een fabriek waar ze de machines kunnen zien.*

4. *Leer de jongens houthakken. Wanneer ze kisten, enz. leren kleinmaken kunnen ze door er bosjes kachelhout van te maken en die te verkopen flink wat verdienen voor de troepkas.*

5. *Leer hun beweegbaar houten speelgoed te maken (naar een paar goedkope modellen).*
   Hierdoor doen ze een elementair begrip op van werktuigkunde en handigheid met gereedschappen.

6. *Maak modellen van bruggen, vlotten, enz. met stokken en ander materiaal.*

7. *Wedstrijd in het vuurmaken: maak een vuur en kook een halve liter water. Of: maak een vuur en brand daarmee een touwtje door dat 60 cm boven de grond gespannen is.*

8. *Oefen in het schatten van hoogten en afstanden.*

9. *Afstandschatten: zet de verkenners van een patrouille neer in verschillende richtingen en met een verschillende achtergrond, overeenkomstig de kleur van hun kleren. Laat dan een andere patrouille de afstanden schatten. Twee deelnemers worden om de beurt naar verschillende punten gestuurd. Op het eerste punt krijgen ze alleen de kompasrichting naar het volgende, ongeveer 300 m verder, en zo verder. Op elk punt observeert ieder paar verkenners de tegenstander: hoeveel er te zien zijn, hoe ver weg, de kompasrichting waarin ze zich bevinden en hoe ze gekleed zijn. Het beste antwoord wint, mits binnen de aangegeven tijd. Voor het observeren van ieder groepje is één minuut toegestaan, voor het gaan van het ene naar het andere punt een halve minuut.*

KAMPVUURVERHAAL 9

Kamperen

GERIEFELIJKHEID IN HET KAMP — TERREIN — UITRUSTING — NETHEID — DAGINDELING — WEEFGETOUW — WENKEN VOOR LEIDERS

Geriefelijkheid in het kamp

Sommige mensen spreken over het „harde" kampleven. Meestal zijn dat „teerpoten". Een ervaren kampeerder heeft het niet hard, hij weet hoe hij voor zich zelf moet zorgen en hij kent talloze handigheidjes om het zich gemakkelijk te maken. Als er bijvoorbeeld geen tent is, gaat hij niet zitten bibberen en jammeren, maar begint onmiddellijk een afdak of een hut te bouwen. Hij kiest er een goede plek voor uit, waar hij geen last van water heeft als een regenbui hem overvalt. Dan legt hij een vuur aan en maakt een makkelijk bed van varens of droog gras. Een echte verkenner is vindingrijk, wat betekent dat hij steeds een uitweg weet voor elke moeilijkheid en voor ieder ongemak. Hij kent allerlei handigheidjes.

Terrein

Allereerst moet je bedenken waar je je kamp wilt houden en wat voor kamp het zal zijn. Hoe dichter je bij huis blijft, des te minder zijn natuurlijk de reiskosten van en naar het kamp.
Naar mijn mening is de beste plaats voor een kamp in of dicht bij een bos waar je brandhout mag hakken en hutten kunt bouwen. Als je dus een eigenaar in de buurt kent, die je wel toestemming zal geven om een hoekje in zijn bos in beslag te nemen, grijp die kans dan aan. Midden in een bos is het vaak vochtig en bij nat weer heb je last van de drup, daar moet je dus wel voor uitkijken. Als je een goed waterdichte hut bouwt, heb je geen tent nodig.
Langs de kust zijn soms ook goede kampterreinen te vinden, vooral als er boten beschikbaar zijn en je er kunt zwemmen. Soms kun je de beschikking krijgen over een botenloods of de kajuit van een ongebruikt schip. Denk er aan dat je drinkwater en wat brandhout nodig zult hebben.
Je kunt ook naar de bergen, de hei of een rivier trekken en daar toestemming vragen je tent op te slaan. Maar vraag je altijd af, wanneer je je plekje kiest, hoe het daar zal zijn

wanneer het ontzettend gaat regenen of stormen. Ga dan ook op de droogste en meest beschutte plaats zitten, niet te ver af van je drinkwater. Drinkwater moet zuiver zijn en je zult het zeker niet kilometers ver willen halen.

Trektochten

Veel verkenners houden liever een trektocht dan een vast kamp. Het is vanzelfsprekend heel plezierig onbekend gebied in te gaan, maar als je er werkelijk van wilt genieten, moet je mooi weer hebben. Als je zo'n trektocht gaat uitstippelen, moet je eerst vaststellen welke streek je wilt bezoeken, en dan ga je op de kaart de plaatsen uitzetten, waar je de nacht zult doorbrengen. Je zult ondervinden dat een kilometer of acht per dag wel voldoende is. Het is niet gek een trekkar te maken voor het vervoer van tent, dekens, grondzeilen, enz. Aan het eind van iedere dagreis vraag je een boer toestemming je tent op zijn terrein op te zetten of, vooral als het nat weer is, in zijn schuur te slapen.

Boottochten

Een andere fijne manier om te kamperen is er met de boot op uit te gaan en zo een rivier te verkennen, terwijl je verder op dezelfde manier kampeert als op trektocht. Wel moet ieder lid van de patrouille dan goed kunnen zwemmen.
Een van de spelregels zegt: „Verkenners mogen niet deelnemen aan roei- of zeiloefeningen, voordat zij tenminste 50 meter gekleed kunnen zwemmen en zich in het water kunnen ontkleden (blouse, broek en kousen als minimum) of in het het bezit zijn van een erkend zwemdiploma".
Vaak is het gemakkelijk om in de boot te overnachten.

Tenten

Voor je uitmaakt wat voor tent je nodig hebt, moet je bepalen of de tent gebruikt zal worden in een staand kamp of op een trektocht.
In een staand kamp — wanneer je dus niet van plan bent nog verder te trekken — kun je het best een patrouilletent of een ander stevig en wat zwaarder model gebruiken. Deze zijn tamelijk duur, maar geven vrij wat ruimte. Als het dubbeldakstenten zijn, zijn ze volkomen waterdicht, ook al raak je het onderdak aan, en bovendien houdt een bovendak de tent 's zomers koel en 's winters warm.
Soms zijn tenten te duur om te kopen, maar er zijn aller-

lei zaken waar je ze tegen redelijke prijzen kunt huren. Kleine tenten zijn ook goed bruikbaar en — wat misschien wel het mooiste is — die kun je in de winter zelf maken en dat is nog de goedkoopste manier. En als je toch eenmaal bezig bent, maak er dan meteen meer dan een. Die kun je verkopen en je verdient nog iets ook.

Kampuitrusting

Als je weet wat voor soort kamp je zult houden en waar je dat doet, moet je gaan bekijken wat voor materiaal je nodig hebt, dus wat je zult moeten meenemen aan waterzakken, afwaskwasten, tenthamers, enz.
Hier is een lijst van dingen, die in een staand kamp van pas kunnen komen, maar die in een bivak of op trektocht niet allemaal nodig zijn.

Voor de tent — waterzak, lantaarn en kaarsen, lucifers, haringen en tenthamer, schopje, bijltje, vlag, en lijnen om dingen aan op te hangen.

Voor de keuken — pannen, koekepan, waterketel, kookrooster, lucifers, waterzakken, groot mes, pollepels, soep- en juslepel, afwaskwast, afdroogdoeken en dergelijke.

Voor iedere verkenner — waterdicht grondzeil, soms een strozak, twee dekens of slaapzak, wasblik, rantsoenzakjes (een voor suiker en thee, een voor zout en peper en een voor meel en bakpoeder). Er moeten voldoende dekens of slaapzakken aanwezig zijn, zodat iedere verkenner zijn eigen bed kan hebben.

Persoonlijke uitrusting. Iedere verkenner zal het volgende nodig hebben:

Volledig uniform met hoed en stok.
Twee dekens (eventueel dekenspelden) of slaapzak.
Pyama.
Trui.
Extra shirt, halsdoek, broek, kousen en schoenen.
Extra ondergoed.
Gymnastiekschoenen of sandalen.
Zwembroekje.
Handdoeken.

Zeep, kam, tandenborstel, tandpasta, enz. in een zakje.
Zakdoeken.
Naaigerei en schoenpoets.
Regenjas.
Bord en mok (van email).
Lepel, vork en mes in een zakje.
Grondzeiltje.
Zijtas.
Plunjezak of rugzak.

Alles moet goed gemerkt zijn.

Voedsel

Voedsel is vaak een moeilijkheid. Al zal dat wat vreemd klinken voor een teerpoot, verkenners weten dat brood of vlees best gemist kunnen worden om fit te blijven. Zelf eet ik zelden brood of vlees. Droge biscuits zijn een uitstekend kampvoedsel en die kun je in je zak of zijtas meenemen, maar brood neemt daarvoor te veel ruimte in.
Het beste soort kampbrood is dat wat de Boeren en de meeste Zuidafrikaanse jagers gebruiken en je kunt dat gemakkelijk zelf maken. Koop bij de bakker voor de halve prijs een oud brood, snijd het in dikke sneden of hompen en bak die dan in een oven of rooster ze boven een open vuur tot ze hard geworden zijn als biscuits. Je kunt die hompen gemakkelijk meenemen in je zijtas en ze kunnen brood uitstekend vervangen. Zacht en vers brood wordt immers gemakkelijk vochtig, oudbakken en onsmakelijk. Als je vers vlees gebruikt, overtuig je er dan van dat het inderdaad vers is, en onthoud dat eieren, rijst en havermout gemakkelijker bewaard kunnen worden en minstens even voedzaam zijn. Fruit kun je gemakkelijk stoven en het is heel gezond. Chocoladerepen zijn onderweg een goede voeding. Ik heb vaak hele dagen geleefd op leger-biscuits en een reep.

Opslaan van het kamp

Wanneer je de plek voor je kamp hebt uitgezocht, sla je je tent op met de rug naar de wind. Als het heel hard mocht regenen kun je, maar alleen in het uisterste geval, een smalle geul van een centimeter of 10 diep langs de regenkant van de tent graven, zodat deze niet onderloopt. De geul moet het water naar beneden afvoeren. Graaf een klein kuiltje ter grootte van een mok naast de tentpalen, waar je die palen inschuift als het gaat regenen. Daardoor ontspan je in één

keer alle scheerlijnen, zodat ze kunnen krimpen en de tent niet scheurt. In verkennerskampen worden de tenten niet in rijen opgezet zoals soldaten dat doen, maar zij liggen verspreid op afstanden van 50 tot 100 meter of meer, in een grote cirkel rond de tenten van de staf, die met de vlag en de kampvuurcirkel meestal het centrum van het kamp vormen. Daardoor ook blijft iedere patrouille helemaal zelfstandig.

Regen en wind deren je niet als je je tent goed hebt opgezet

Watervoorziening. Als er een bron of een beekje is, moet het beste deel daarvan absoluut schoon gehouden worden voor drinkwater. Stroomafwaarts kan dan een plek aangewezen worden om te baden, kleren te wassen, enz. Verkenners nemen altijd de grootste zorg in acht dat het drinkwater schoon en zuiver blijft, want anders zullen er waarschijnlijk jongens ziek worden.

In het water drijft altijd een groot aantal plantjes en diertjes, die je alleen maar met hulp van een microscoop kunt zien. Sommige zijn gevaarlijk, andere niet. Maar je weet van tevoren niet welke gevaarlijk zijn, zodat het het veiligst is ze allemaal maar te doden. De manier om dat te doen is het water eerst te koken en dan weer te laten afkoelen voor je het gebruikt. Wanneer je het water kookt moet je het niet alleen tot kookhitte laten komen en het dan van het vuur halen, maar laat het maar rustig een kwartier achter elkaar aan de kook, want veel van die kleine wezentjes, of microben zoals ze ook genoemd worden, zijn taaie klanten, en een flinke kooktijd is nodig om ze uit te roeien.

Keukens. Een keukenvuur wordt aan de lijzijde van het kamp gemaakt, dus windafwaarts, zodat rook en vonken niet het kamp in kunnen waaien.
Ervaren verkenners zorgen er speciaal voor dat ze hun keuken altijd volkomen schoon houden. Want als er voedsel blijft liggen, komen er vliegen op af en komt er een luchtje aan, waardoor het langzaamaan vergiftigd raakt. Juist door gebruik van zulk voedsel worden verkenners ziek.
Houd daarom de keuken en het terrein er omheen altijd nauwkeurig schoon. Je zult daarvoor een droge en een natte afvalkuil nodig hebben. Dat zijn kuilen van ongeveer 50 cm in het vierkant en 30 cm diep. De natte afvalput wordt bedekt met een rooster van stro of gras en alle natte afval en het afval- en afgietwater wordt hierdoor heen in de put gegoten. Het rooster zal het vuil tegenhouden en daardoor voorkomen dat er een vuile klont op de bodem ontstaat. Het gras of het stro wordt iedere dag verbrand en vernieuwd. In de droge afvalkuil worden alle dingen gedaan die onbrandbaar zijn. Blikjes en dergelijke worden eerst uitgebrand en platgeslagen voor ze in de afvalkuil gegooid worden. Verbrand verder alles wat mogelijk is, anders raakt je afvalput zó vol. Iedere avond moet je de zaak met een laagje zand bedekken.

Latrines. Een ander belangrijk ding voor de gezondheid van de verkenners is dat je een latrine of „hudo" graaft. Nog voor je tenten gaat opzetten of vuur maakt, moet je de latrine graven en er een scherm omheen maken. Wanneer je op je kampterrein aankomt is het eerste waar je mee begint het maken van de latrine — en verkenners denken daar altijd aan.
Je graaft een geul van 50 cm diep, 30 cm breed en een meter lang. De gebruiker kan er dan over heen hurken met een voet aan iedere kant van de geul. Na gebruik moet er een dikke laag aarde in geworpen worden en na een paar dagen moet de hele geul zorgvuldig met zand gevuld worden. Het scherm is nodig uit een oogpunt van kiesheid, daar letten verkenners altijd zorgvuldig op.
Er moet ook een urinoir of „nebos" zijn. Die maak je door een putje te graven, dat je halfvol grint doet. Zelfs als verkenners een kamp hebben van maar één nacht, graven ze een latrine en als een verkenner buiten het kamp, bijv. op trektocht is, graaft hij een klein kuiltje, dat hij na gebruik

Maak een mededelingenbord. Let op de patrouille-„eetkamer" op de achtergrond.

weer dichtmaakt. Als dit alles niet goed gebeurt, is dat niet alleen schadelijk voor de gezondheid, maar zal de eigenaar of de boer niet gauw nog eens zijn terrein aan verkenners afstaan voor een kamp of een spel. Verkenners, vergeet het dus niet!

Zwemmen

Wanneer je op kamp bent, is zwemmen een van de fijnste dingen en bovendien een plicht. Fijn omdat het plezierig is, en je hoort het te doen, omdat geen enkele verkenner zich een rasverkenner zal willen noemen als hij niet kan zwemmen en redden. Maar er zijn een paar gevaren bij het zwemmen waarvoor iedere verstandige verkenner op zijn hoede is.

Op de eerste plaats kun je kramp krijgen. Dat gebeurt vaak als men te lang in het water blijft. Tien minuten is meestal meer dan voldoende, vijf minuten is veiliger. Als je binnen anderhalf uur na een maaltijd, dus vóór je voedsel verteerd is, gaat zwemmen, heb je veel kans op kramp. Door kramp trek je helemaal samen van pijn, zodat je je armen en benen niet meer kunt bewegen, je gaat naar beneden en verdrinkt, en dat is dan je eigen schuld.

Er hoort altijd een wacht te zijn als er gezwommen wordt,

een reddingsploeg van twee goede zwemmers, die zelf niet het water ingaan, maar in zwembroekje met desnoods een regenjas aan op de kant blijven en die meteen in het water kunnen springen om een zwemmer in moeilijkheden te hulp te komen. De wacht mag zelf niet gaan zwemmen voor de anderen klaar zijn en er moet een reddingslijn bij de hand zijn.
Ieder jaar gaan er door de domheid van jongens die zwemmen, levens verloren, doordat ze hier niet aan denken. Zwemmen mag alleen gebeuren in veilig water en onder streng toezicht.

Opruimen van het kampterrein

Vergeet nooit dat de toestand van een terrein na het kamp precies vertelt of de patrouille of troep die er kampeerde, goed was of niet.
Verkenners die maar iets waard zijn, laten hun terrein nooit of te nimmer vuil achter. Ze vegen ieder vuiltje op en verbranden dat. In dienst gebeurt dat ook om de vijand door wat is achtergelaten geen enkele inlichting te geven. Ga maar na! Wanneer je wat restjes verbandgaas, een paar uniformknopen, voedselresten en dergelijke achterlaat, kan de vijand precies uitmaken welke regimenten in het veld waren, dat er gewonden waren en dat de manschappen alleen nog maar bepaalde soorten voedsel te eten kregen.
In gewone kampen is het even belangrijk de gewoonte aan te nemen, je kampterrein goed op te ruimen voor je weggaat, want dan hoeft de boer het niet voor jou te doen en zal hij je dus graag nog eens zijn grond laten gebruiken.
Denk er aan dat het een schande is als een troep, een patrouille of een afzonderlijke kampeerder zijn terrein vuil en slordig zou achterlaten.
De leden van kampeerclubs weten buitengewoon goed hun terrein zonder een enkel spoor van hun aanwezigheid achter te laten. Ik heb zelfs wel eens gezien dat ze het gras waarop hun tent had gestaan met hun kleerborstel bijveegden, zodat het weer overeind ging staan. En ik vind het leuk dat ik verkenners hetzelfde heb zien doen.
Denk verder nog aan de twee dingen die je moet achterlaten als je je kamp opbreekt:

1. Niets.
2. Je dank aan de eigenaar van het terrein.

Meer dan eens vond ik een mooie totem, die op mijn terrein was achtergelaten, als daar verkenners gekampeerd hadden. Er stonden dan tekens op in morse- of indianenschrift om me te bedanken.

Betaling

Een ander ding waar je aan moet denken, wanneer je het terrein van een boer gebruikt, is dat je voor het gebruik er van iets terug moet doen. Als je dat niet met geld doet, is er best iets anders mogelijk. Je kunt karweitjes opknappen waar hij iets aan heeft. Je kunt hekken of schuttingen repareren, koeien hoeden, distels steken of onkruid wieden, enz. Je hoort altijd „goede daden" te verrichten, zowel voor de boer als voor de mensen die in de buurt van je kamp wonen. Ze zullen dan blij zijn dat je er bent.

Overtredingen

Je moet er vooral voor zorgen toestemming te hebben van de eigenaars van het land in de buurt van je kamp, voor je er op gaat lopen. Zonder toestemming mag je niet buiten de wegen gaan, maar de meeste eigenaars zullen je die geven, als je hun vertelt wie je bent en wat je van plan bent te doen.
Als je over hun land gaat, denk er dan vooral aan:

1. alle hekken zo te laten als je ze aangetroffen hebt,
2. dieren zo min mogelijk te storen,
3. afrasteringen, gewassen en bomen niet te beschadigen.

Wanneer je brandhout nodig hebt, moet je vragen of je dat mag verzamelen en zorg er voor dat je geen hout gebruikt dat in gaten van heggen gestoken is om deze op te vullen.

Nietsnutters in het kamp

Er is veel ruimte in een kamp, maar voor één knaap is er geen plaats en dat is voor degene die niet wenst mee te helpen aan de vele karweitjes en klusjes die opgeknapt moeten worden. Er is geen plaats voor een jongen die „zich drukt", of voor een kankerpit — ja, eigenlijk is er voor hem helemaal geen plaats bij de verkenners, maar zeker niet in een kamp.
Iedereen moet helpen, en vrolijk helpen, om het allemaal naar de zin te maken. Op die manier groeit kameraadschap. Als in dienst een soldaat 's nachts op wacht door en door nat

wordt, zullen de anderen die in de tent achterblijven, zeker een mok hete chocola voor hem hebben als hij binnenkomt, en dat is iets waar iedere verkenner aan hoort te denken, en wat hij ook hoort te doen.

Opmerking voor ouders

Kamperen is het belangrijkste element in het verkennen. Het spreekt de jongen aan en het biedt kans hem zelfvertrouwen te geven en vindingrijkheid te leren, en verder komt het zijn gezondheid en zijn ontwikkeling ten goede.
Veel ouders die zelf nooit enige ervaring in en met het kampleven opdeden, hebben er niet veel fiducie in, omdat het misschien ruw is en gevaarlijk kan zijn voor hun jongens. Maar als ze hun zoons flink, gezond en vrolijk zien terugkomen en tevens moreel verbeterd, mannelijker en meer gemeenschapsmens, waarderen ze steeds het vele goede dat uit een dergelijk verblijf buiten voortkomt.
Ik hoop daarom ernstig dat de jongens niets in de weg gelegd zal worden wanneer ze hun vacantie op de aangegeven manier doorbrengen.

Kampbedden

Je kunt op vele manieren een comfortabel kampbed maken, maar je moet altijd een waterdicht rubber of plastic grondzeil hebben tussen jezelf en de grond. Gras, stro of varens zullen in een dikke laag een goede matras vormen, maar als dat er allemaal niet is en je zo op de grond moet liggen, moet je een klein kuiltje maken ter grootte van een theekopje waar je heup in past als je ligt. Dat scheelt heel veel als je prettig wilt liggen. Een bijzonder gemakkelijk bed,

Met dit model slaapzak kun je zonder tent kamperen

bijna een spiraalmatras, maakt men in Canada. Een flink aantal uiteinden van sparretakken wordt gekapt en zo dicht mogelijk bij elkaar in de grond gestoken, recht overeind net als de haren van een borstel, zo dicht op elkaar dat ze, als je er op gaat liggen, een comfortabele spiraalmatras vormen.

Denk er aan dat het geheim om je zelf in het kamp warm te houden hier in zit, dat je evenveel dekens *onder* je houdt als boven je. Als een patrouille rond een vuur slaapt, ga je allen met je voeten naar het vuur liggen, net als de spaken van een wiel. Wanneer je dekens je niet warm genoeg houden, kun je stro of hei over je heen leggen of kranten, als je die bij je hebt. Het is ook een goed idee om, wanneer je bij koud weer niet voldoende warme kleren aan hebt, een krant onder je jas of shirt rond je lichaam te wikkelen. Dat helpt zeker zo goed als een winterjas.

Als je een bed wilt maken kun je vier palen hakken — twee van twee meter en twee van een — en die op de grond leggen. Dit zijn de randen. Hak dan vier paaltjes van een halve meter, maak er een punt aan en sla ze op de vier hoeken in de grond om de langere palen op hun plaats te houden.

Hak dan een spar om, haal alle takken er af en leg deze dakpansgewijze tot je een dikke matras hebt gemaakt. De buitenste houd je vast door ze onder de zijkanten te stoppen. Leg er dan een deken over heen

Om een ander soort matras te maken kun je een kampweefgetouw gebruiken (aan het eind van dit kampvuurverhaal vind je er een beschrijving van) en een matras weven van varens, hei, stro of gras, twee meter lang en 80 cm breed. Met ditzelfde weefgetouw kun je matten maken van gras of stro, waar je dan weer tenten, hutten, wanden, vloerkleden en dergelijke mee kunt fabriceren.

Kampkandelaars kun je vervaardigen door ijzerdraad tot een spiraal te buigen, door een gespleten stokje in de wand van de hut te steken of door de kaars rechtop te zetten in een bonk klei of in een aardappel, waar je een gat in boort. Een kaarsenhouder van glas is te maken door de bodem van een fles af te snijden en de fles ondersteboven in de grond te steken met de kaars in de hals. De bodem van de fles kan er afgesneden worden door er een centimeter of 5 water in te

doen en hem dan in de as van een vuur te zetten tot hij heet wordt en het glas op de waterrand springt. Het kan ook doordat je een stukje touw rond de fles snel heen en weer draait tot er een hete rand rond de fles ontstaat. Als je dan een flinke tik geeft met de fles of hem in koud water houdt, breekt hij met een klap af. Maar denk er aan dat scherven en blikjes gevaarlijke dingen zijn in het kamp.

Je kunt kampvorken van ijzerdraad maken, je moet de punten dan slijpen.

Het is een kunst precies te weten hoe je in een nat kamp toch kunt gaan zitten. Je moet hurken in plaats van zitten. Inboorlingen in India hurken op hun hielen, maar dat is erg vermoeiend als je het niet van jongsaf gedaan hebt. Maar het is minder vermoeiend als je een wigvormige steen of een stuk hout onder je hakken legt.

De Boeren en andere buitenmensen hurken op één hiel. In het begin is ook dat wat ongemakkelijk.

In een kamp verlies je altijd knopen. Het is daarom erg gemakkelijk dat je weet hoe je knopen kunt maken van veter of touw, hout of bot.

Een goede tip om op kamp lekker te slapen is het volgende. Zorg dat je een plunjezak meeneemt — je kunt er allerlei spullen in kwijt — en wanneer je deze vult met gras of kleren heb je een kussen.

Vuren en hoe je die aanlegt

Voor je vuur maakt moet je als iedere woudloper eerst alle varens, hei, gras, enz. rond de vuurplaats afsteken, want anders vliegt dat in brand. Talloze bosbranden zijn ontstaan doordat teerpoten enorme vuren maakten, waarvan ze dachten dat dat echte woudlopersvuren waren.

Verkenners moeten altijd paraat zijn om bosbranden te blussen als die ergens ontstaan. Je doet dan een „goede daad" voor de eigenaar van het bos of de mensen wier oogst of vee gevaar lopen.

Je hebt er niets aan om vuurmaken te leren uit een boekje. De enige manier is goed op te letten als je verteld wordt hoe het moet en het dan zelf te proberen.

In het boek „Two little Savages" wordt in het volgende versje verteld hoe je een vuur moet aanleggen.

„Eerst een beetje berkebast, zo droog als 't maar kan,
Nu recht van een boom wat twijgjes,
van zacht, dood hout — en dan
Tenslotte flink wat dennenappels, het wordt
warm als een fornuis,
Je krijgt een vuur, zodat je denkt: „het lijkt wel thuis" "

Je moet beginnen met een hoopje kleine spaanders of takjes van goed droog en dood hout en een beetje stro of papier om het aan te krijgen. Hierover heen zet je kleine houtjes tegen elkaar, zodat ze een pyramide vormen en daar over heen weer dikkere takken. Als het vuur aan is, kun je er

Wanneer je je vuur goed opbouwt, kun je het met één lucifer aansteken

steeds dikkere stukken hout bijdoen en tenslotte zelfs flinke houtblokken. Als je moet koken is het heel belangrijk een flinke hoop gloeiende as te maken en wanneer je drie grote blokken gebruikt, moet je ze stervormig neerleggen met hun einden in het vuur. Zo'n vuur hoeft nooit uit te gaan, want als de blokken opbranden, schuif je ze meer in het vuur, zodat je steeds nieuwe as krijgt. Je hebt dan een prachtig kookvuur en het geeft weinig vlammen of rook, zodat een tegenstander je niet al van ver af kan ontdekken.

Wanneer je je vuur 's nachts wilt aanhouden, kun je het met een hoop as bedekken, dan zal het de hele nacht door blijven

Stervuur

smeulen, zodat je het 's morgens gemakkelijk kunt aanblazen. En als je het vuur wilt aanhouden, omdat je licht of warmte wilt hebben, leg dan een paar flinke blokken weer stervormig neer, houd een lange stok in de buurt en dan kun je nu en dan het vuur opstoken zonder dat je hoeft op te staan.

Met een „vuurstok" kun je ook bij nat weer een vuur aanmaken

In Amerika hebben ze nog een andere manier om een goed kookvuur te maken. Sla twee flinke palen ruim een meter van elkaar in de grond. Ze moeten allebei iets achterover hellen. Hak een jonge boom met een stam van ongeveer 4½ meter lang en 25 cm dik. Hak de stam in stukken van anderhalve meter. Leg die drie stukken op elkaar tegen de palen aan. Dat is de achterkant van je stookplaats, de reflector. Met drie andere stukken hout wordt hiertegen aan een

Reflectorvuur

vierkant gemaakt, waarbinnen je een pyramide-vuur maakt, dat dan een grote hitte uitstraalt. De reflector moet natuurlijk met de voorkant naar de wind geplaatst worden.

Het is gemakkelijk bij het vuur een tang te hebben. Die kun je maken van een berketak of ander taai hout, ruim een meter lang en 2½ cm dik. Schilfer het midden van de tak af tot halve dikte en houdt dit stuk eventjes in de hete as. Buig de tak dan tot de twee uiteinden bij elkaar komen. Snijd de binnenkant van de uiteinden vlak, zodat ze beter pakken, en klaar is je tang. Een bezem is nuttig om je kamp schoon te houden. Hij kan gemakkelijk gemaakt worden, door een bosje berketakken stevig om een stok vast te binden.

Indianen en verkenners maken vuur met de vuurboog

Kleren drogen

Gedurende je verkennerswerk zul je vaak nat worden, en je ziet dikwijls dat teerpoten in hun natte kleren blijven rondlopen tot ze weer droog zijn. Maar geen rasverkenner zal dat doen, want het is dé manier om koorts op te lopen en ziek te worden. Als je nat bent, moet je de eerste de beste kans om je kleren uit te trekken en te drogen aangrijpen, ook al heb je geen andere kleren om aan te doen, zoals mij vaak is overkomen. Ik heb wel eens een nacht onder een wagen gezeten, terwijl mijn enig stel kleren bij het vuur te drogen hing. De beste manier om kleren boven een vuur te drogen is een hoop gloeiende as te maken en er dan een bijenkorfvormige kooi van takken overheen te maken. Je hangt de kleren over die kooi en dan zullen ze heel vlug drogen. Het is ook heel gevaarlijk om bij warm weer je kleren aan te houden als ze nat zijn van het zweet. Aan de westkust van Afrika had ik altijd een reserve hemd op mijn rug hangen met de mouwen om mijn nek geknoopt. Zodra ik stilhield trok ik dan mijn natte hemd uit en deed het droge,

dat in de zon op mijn rug had gehangen, aan. Daardoor kreeg ik nooit koorts, terwijl bijna alle anderen daar last van hadden.

Netheid

De grond in het kamp moet steeds schoon en netjes zijn, niet alleen (zoals ik al gezegd heb) om vliegen weg te houden, maar ook om de tegenpartij geen belangrijke inlichtingen te geven, wat je doet wanneer je bij het weggaan het terrein slordig achterlaat. Daarom zijn verkenners uit gewoonte altijd netjes, op kamp en er buiten.

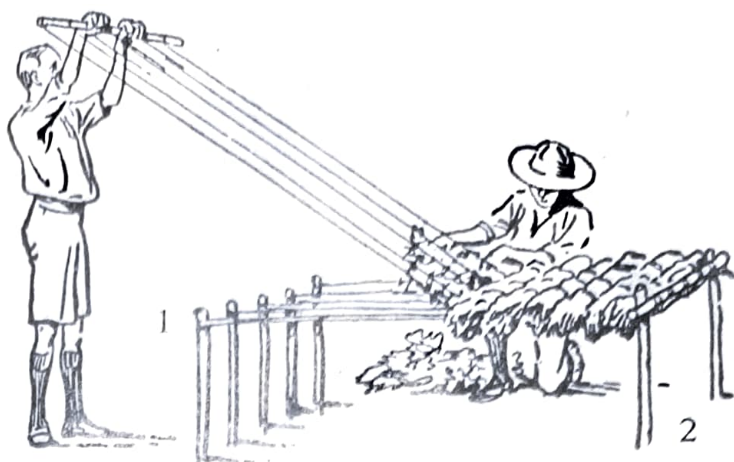
Als je thuis niet netjes bent, zul je dat op kamp ook niet zijn, en als je op kamp niet netjes bent, ben je maar een teerpoot en geen verkenner. Een verkenner is ook netjes in zijn tent, hut of kamer, want er kan plotseling alarm gemaakt worden of iets onverwachts gebeuren. Wanneer hij dan niet precies weet waar zijn bullen zijn, zal het lang duren voor hij klaar is, vooral 's nachts. Maak er daarom thuis al een gewoonte van, voor je naar bed gaat je kleren op te vouwen en ze zó neer te leggen, dat je ze ook in het donker meteen kunt terug vinden en ze vlug kunt aantrekken.

Een verkenner maakt zelfs zijn veters netjes vast. Eigenlijk worden ze niet gestrikt, maar van boven naar beneden door de gaatjes geregen. Dan hoeven ze niet gestrikt te worden.

Kampweefgetouw

Zet een rij (1) van 5 paaltjes van 75 cm flink vast in de grond en op ongeveer twee meter daarvandaan twee palen met een dwarspaaltje (2) of nog een rij van vijf paaltjes. Knoop boven aan ieder paaltje van rij 1 een stevig stuk koord of geteerd touw en maak dit vast aan het tegenover gelegen paaltje of aan de dwarspaal van rij 2. Dan weer terug met het touw naar rij 1, maar houd een lengte van 1½ meter

over. De einden van deze vijf touwen maak je vast aan een losse dwarslat, de „boom", zodat de afstand tussen de touwen precies gelijk is aan die van de paaltjes van rij 1 en 2. Eén verkenner beweegt nu de boom op en neer, terwijl een ander bosjes stro, varens, enz. beurtelings onder en boven de gespannen touwen vlecht. Die bossen worden door de touwen van de op-en-neergaande boom vastgehouden.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Verkenners kunnen zich voor het kamp oefenen bijv. in tenten opzetten, beddenmaken, keukenbouwen, vuurmaken, koken.*
2. *De beste oefening is, te gaan kamperen zo vaak het maar mogelijk is.*
   Wanneer men op kamp gaat is het noodzakelijk, een aantal vaste regels op te stellen, die zo nodig nu en dan kunnen worden aangevuld.
   De patrouilleleiders moeten deze regels goed duidelijk uitgelegd krijgen en zij zijn er verantwoordelijk voor, dat hun verkenners deze regels nauwgezet opvolgen.
   In deze regels kan worden opgenomen dat iedere patrouille afzonderlijk zal kamperen en dat er een soort wedstrijd zal zijn in de reinheid en netheid van de tenten en het terrein.
   Meestal heeft iedere patrouille een eigen tent, op een flinke afstand van de andere patouilles, maar binnen roepafstand van de tent van de leiders.
   Patrouilleleiders moeten verslag uitbrengen over het optreden van hun verkenners. Een uur rust 's middags is

nodig. Zwemmen is alleen onder streng toezicht toegestaan om te voorkomen dat niet-zwemmers in gevaarlijk water komen.

De volgende regels moeten strikt gevolgd worden:

1. Geen verkenner mag zwemmen dan onder persoonlijk toezicht van een leider of een andere volwassene, door de staf aangewezen. Tevoren moet vaststaan dat de plek veilig is en dat alle redelijke voorzorgsmaatregelen genomen zijn. Er moet een reddingslijn zijn.

2. Een wacht van twee goede zwemmers, liefst met insigne Redder, moet (in zwembroek, doch met jas aan) in een boot of aan de kant klaar staan om onmiddellijk ieder die in moeilijkheden komt te hulp te komen. De wacht mag zelf niet zwemmen voor de anderen het water hebben verlaten.

KAMPVUURVERHAAL 10

Koken in het kamp

KOKEN — BROODBAKKEN — HYGIENE — ENKELE TIPS

Koken

Iedere verkenner moet natuurlijk weten, hoe hij vlees en groenten moet klaar maken en hoe hij brood moet bakken, ook zonder allerlei keukengerei. Een verkenner heeft meestal een hike-pannetje om water te koken en daar kan hij ook aardappelen en groenten in koken en vlees in braden. Maar dikwijls heeft hij dat pannetje nodig om uit te drinken en dan zal hij het vlees op een andere manier moeten klaarmaken. Dat kan gebeuren door het aan een puntige stok te steken en het dan dicht bij het vuur te houden zodat het wordt geroosterd. De deksel van een oud biscuitblik kan ook als koekepan gebruikt worden. Doe er vet of water in, anders verbrandt het vlees voor het gaar is.

Je kunt het vlees ook in een paar vellen nat papier of in een omhulsel van klei wikkelen en dat in de gloeiende as van het vuur leggen, waar het dan vanzelf gaar wordt.

Gevogelte en vis kunnen op dezelfde manier klaargemaakt worden, en als je kleï gebruikt, hoeft een vogel niet eens geplukt te worden, want de veren zullen in de klei vast gaan zitten, als die in het vuur hard wordt. Als je de klei dan openbreekt, komt de vogel er zonder veren uit te voorschijn, als een noot uit een dop.

Ook kun je de vogel van binnen schoonmaken en dan een steen die er precies in past zo verhitten, dat hij bijna roodgloeiend is. Doe de steen in de vogel en leg de vogel op een rooster of hang hem aan het spit boven het vuur.

Vogels kunnen het gemakkelijkst geplukt worden als ze pas dood zijn.

Doe niet zoals ik, toen ik nog een teerpoot was. Het was mijn beurt om te koken en ik was van plan wat afwisseling in het menu te brengen door soep te maken. Ik had wat erwtenmeel, mengde dat met water, kookte het en diende het op als erwtensoep. Maar ik deed er geen vlees of bouillon bij. Ik wist niet dat dat nodig was of dat je dat kon proeven. Maar ze merkten het direct, noemden mijn heerlijke soep: „natte erwtenpudding" en zeiden dat ik het zelf maar moest

opeten, en dat niet alleen, maar ze dwongen me er toe het te doen ook! Die fout heb ik nooit meer gemaakt.

Je kunt bij het koken je pannetje op een paar blokken zetten (waar het meestal van af valt, als je niet oplet) of, wat beter is, het gewoon op de grond tussen de hete as zetten. Je kunt verder ook een driepoot van levend hout boven het vuur maken: bind daartoe drie groene stokken van boven aan elkaar en hang er de pan aan met een ijzerdraad of ketting.

Zorg er in ieder geval voor dat je, als er ervaren verkenners in het kamp zijn, geen populieren-takken gebruikt, ook al zijn die gemakkelijk te kappen en de schillen, want ouderwetse verkenners geloven zeker dat je dan pech met het koken zult hebben. Ieder ander soort hout is beter.

Een goede vuurplaats kun je als volgt maken: je legt twee rijen zoden, bakstenen, dikke stukken hout of stenen met een

vlakke bovenkant en ongeveer 1.80 m lang, bijna evenwijdig aan elkaar, zodat ze aan de ene kant ongeveer een decimeter en aan de andere kant zowat 20 cm van elkaar af liggen. De breedste opening moet naar de wind gekeerd liggen.

Als je in een heel stel pannen tegelijk moet koken, kun je ze in twee rijen, een paar centimeter van elkaar, neerzetten. Maak je vuur van klein hout tussen deze rijen, zet een derde rij er boven op, zodat een soort van tunnel gemaakt wordt. Aan de windkant van de tunnel begint je met het vuur. De trek neemt dan de hitte mee door de tunnel en zo worden alle pannen warm. Het vuur moet met kleine stukjes gespleten hout aangehouden worden.

Als je een pan water kookt, moet je de deksel niet te vast aandrukken, want als er stoom begint te komen, moet die ergens kunnen ontsnappen, anders springt de zaak. Om te

zien of het water begint te koken, hoef je de deksel niet van de pan te halen, maar je houdt gewoon een mes of een takje tegen de pan en als het water gaat koken voel je hem trillen.

Kabob. Snijd het vlees in stukjes van ongeveer 1½ of 2 cm dik en 2 of 3 cm in het vierkant. Rijg een aantal van deze stukjes aan een stok, een ijzeren pin of stevig ijzerdraad en zet het geheel een paar minuten voor het vuur of hang het boven de as tot het vlees geroosterd is.

Jachtschotel. Snijd het vlees in dobbelsteentjes. Je kunt het even aanbraden in wat vet in de koekepan, maar je kunt het ook meteen in de pan met kokend water doen. Doe er dan van alles bij: kleingesneden aardappelen, rijst, wortelen, uien, enz. en wat zout. Er moet zoveel water in zijn dat alles net onderstaat. Zet het dan op het vuur, laat het niet hard koken, maar flink sudderen. De tijd die je nodig hebt, hangt af van de ingrediënten. Gebruik geen vlees dat erg vet is.

Gebruik een hooikist

Een hooikist in het kamp is het halve koken. Als je een hooikist gebruikt, kun je intussen rustig je kampspelen doen en als je dan terugkomt is je diner vanzelf klaargekomen — dat wil zeggen, als je het goed doet. Als je het niet goed doet, zal je patrouille je dat wel laten merken!
Zo moet je het doen: neem een kist, leg een aantal kranten op de bodem en aan de zijkanten, doe er dan verder hooi in of nog meer kranten. Zorg dat het goed stevig op elkaar gepakt zit met in het midden een ruimte voor de pan. Er moet flink wat hooi onder en rond de pan zijn. Maak tenslotte een soort van kussen van hooi om op de pan te leggen of bedek hem met een flinke laag kranten.
Als je je voedsel flink aan de kook hebt, zet je de pan in de kist. Zorg dat hij rondom stevig ingepakt is en leg een gewicht op de deksel van de kist.
Havermout moet je een paar minuten laten koken en vervolgens de hele nacht in de hooikist laten. Je ontbijt is dan vlug klaar. Ook bonen, erwten, gort en zelfs de beschreven jachtschotel kun je zo klaar krijgen.

Broodbakken

Je komt met je kookkunst in het kamp al heel ver als je brood, spek en bonen kunt klaarmaken.

Brood maak je door ongeveer 250 gram per persoon zelfrijzend bakmeel of gewoon meel met wat gist — maar zonder gist kan het ook lukken — aan te maken met water. Het is het beste in het midden van het hoopje meel een kuiltje te maken en daar het water in te doen. Vergeet het snuifje zout niet. Dan kneed je net zolang tot het niet meer aan je vingers blijft plakken, wat je ook kunt bereiken door wat droog meel aan je handen te doen. Water voeg je naar behoefte toe, maar het deeg moet stevig blijven. Geef het tenslotte de vorm van een of meer broodjes.

Leg het deeg nu op een rooster boven de hete as van je vuur of schep wat as opzij, leg het deeg op de hete grond, doe er de hete as omheen en laat het deeg vanzelf bakken.

Op deze manier kun je alleen maar kleine broodjes maken. Als je grote broden wilt bakken, moet je een oven gebruiken. Je kunt daarvoor een oude aarden pot of een biscuitblik nemen en deze in het vuur zetten en er rondom hete as opstapelen. Ook kun je een oven van klei maken, binnenin een vuur stoken tot het er goed heet is, het vuur er uit halen en het deeg er in doen. De opening sluit je goed af en na een tijdje is het brood gebakken.

Nog een methode: snijd een flinke, dikke stok, punt het dunne eind aan, schil hem en maak hem heet in het vuur. Het deeg vorm je tot een lange sliert van 5 cm breed en 1 à 1½ cm dik. Deze sliert wind je spiraalvormig om de stok. Plant de stok dicht bij het vuur en laat het deeg roosteren, terwijl je nu en dan de stok een beetje draait. Verkenners noemen dit brood wel „twist", omdat het brood zo om de stok gedraaid is, of stokbrood.

Rantsoenzakjes. In dienst gaf men je vroeger vaak een paar handen vol meel in plaats van brood of biscuits, wat vlees, zout, peper, suiker, bakpoeder en een handvol koffie of thee.

Het was een pracht gezicht als je een recruut die rantsoenen in ontvangst en mee naar zijn bivak zag nemen.
Hoe zou jij het doen?
Je zou natuurlijk de peper in je ene zak kunnen doen, het zout in een andere, de suiker in nog een andere, het meel in je hoed, die je in je ene hand draagt, het vlees in je andere en de koffie in een andere.
Maar als je in je shirt rondloopt, heb je niet zoveel zakken en de meeste mensen hebben maar twee handen, zodat het toch wel moeilijk wordt.
Een ervaren trekker heeft daarom altijd drie rantsoenzakjes, kleine zakjes die hij maakt uit zakdoeken of uit de slip van zijn shirt of zo iets. In het ene doet hij het meel en het bakpoeder, in nummer 2 de koffie en suiker en in nummer 3 het zout en de peper.
We moesten heel vaak onmiddellijk nadat we onze rantsoenen gekregen hadden, op mars. Hoe zouden we binnen een minuut brood gemaakt hebben, denk je?
We mengden het meel met een boel water in een mok en dronken het op! En zo kwam alles toch op de goede plaats terecht.

Het drijven van vee

Voor je je haas kunt braden, moet je hem vangen. En dito met schapevlees of biefstuk: je zult het schaap of de koe moeten drijven naar de plaats waar je die wilt hebben. Dan moet je het dier doden en uitbenen, voor je het vlees kunt bereiden en eten.
Verkenners moeten weten hoe ze schapen, koeien en paarden van de ene plaats naar de andere kunnen krijgen. Teerpoten vergeten altijd iemand voor de dieren uit te laten lopen om ze op gang te houden.
Schapen dringen altijd erg op elkaar, zodat de dieren die midden in de kudde lopen al gauw half versuft raken door stof en hitte. Het is daarom aan te bevelen dat een van de drijvers voortdurend probeert midden tussen de schapen te blijven zodat er wat ruimte blijft, en daardoor komt de hele kudde ook beter vooruit. Wanneer je een of andere hindernis tegenkomt, bijv. een lage omheining of een muurtje, dan moet je er een of twee schapen over tillen en dan volgt de rest vanzelf, als je ze tenminste maar niet opjaagt.
Een verkenner moet koeien of geiten kunnen melken, anders zou hij wel eens vreselijk last van dorst kunnen hebben,

terwijl er meer dan genoeg melk in de buurt is. Het is niet zo gemakkelijk als je denkt een geit te melken. Sommige soorten geiten moet je met je ene hand bij de kop en met de andere bij de achterpoot vasthouden en met je derde hand, als je die hebt, moet je dan melken. Inboorlingen houden die achterpoot met hun tenen vast en zo krijgen ze dan een hand vrij om te melken.

Hygiëne

Je moet er op kamp wel aan denken, dat je, als je ziek wordt, als verkenner nutteloos bent en een last voor de anderen. Meestal word je ziek door je eigen schuld, want je hebt dan bijvoorbeeld geen droge kleren aangetrokken toen je nat was geworden, of je hebt ongerechtigheden in je voedsel laten komen of je hebt slecht water gedronken.
Als je kookt, moet je dus steeds zorgen dat je pannen, borden, vorken, enz. door en door schoon zijn.
Vliegen zijn heel erg gevaarlijk, want zij dragen ziektekiemen bij zich en als ze op voedsel gaan zitten, laten ze vaak die gevaarlijke stoffen daar achter, jij krijgt ze dan binnen en achteraf vraag je je af waarom je ziek bent. Vliegen voelen zich het beste thuis tussen vuil, afval en voedselresten. Je moet er daarom werkelijk voor zorgen dat je kamp volkomen schoon blijft, zodat er geen vliegen op af komen. Alle resten en alle vuil moeten in een behoorlijke afvalkuil gedaan worden, zodat alles goed onder de grond komt en niet in het rond blijft slingeren. Patrouilleleiders moeten er bijzonder op letten dat het zo gebeurt.
Om dezelfde reden is het erg gevaarlijk zo maar uit beekjes en zeker uit stilstaand water te drinken als je dorst hebt, want je zou zo een massa gevaarlijke stoffen naar binnen kunnen krijgen. Als je alleen maar een vijver of een ven in de buurt hebt, kun je het best een meter of drie er vandaan een kuil van een meter diep graven. Daar zal dan water insijpelen en dat is minder gevaarlijk voor het gebruik.
We deden dat in Mafeking, toen de Boeren onze normale wateraanvoer afgesneden hadden, en daardoor zijn er geen ziekten tengevolge van slecht water geweest.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Vóór verkenners op kamp gaan, moeten ze kunnen koken. Laten ze zich oefenen in de belangrijkste dingen als het*

klaarmaken van aardappelen, pap, thee en chocola. Dat kan 's winters gedaan worden.

2. *Oefen in het maken van brood en kabob.*
3. *Maak een hooikist.*
4. *Maak rantsoenzakjes.*
5. *Patrouilles kunnen wedstrijden houden in het maken van menu's, het opstellen van de hoeveelheden, enz.*

HOOFDSTUK IV

SPEUREN

KAMPVUURVERHAAL 11

Opmerken van tekens

HET OPMERKEN VAN TEKENS — BIJZONDERHEDEN AAN MENSEN — AANWIJZINGEN BIJ EEN LIJK — BIJZONDERHEDEN BUITEN — GEBRUIK VAN OGEN, OREN EN NEUS — VERKENNEN BIJ NACHT

Het opmerken van tekens

Onder „tekens" verstaan verkenners alle kleine bijzonderheden als voetafdrukken, gebroken takjes, platgetrapt gras, voedselresten, een bloeddruppel, een haar, enz., dus alles wat kan helpen om die inlichtingen te vinden, die zij zoeken.

Op reis in Kasjmir volgde een dame met enkele Indiase speurders de sporen van een panter die een jonge reebok had gedood en weggesleept. Het dier was een kale, harde rotsvlakte dwars overgestoken, waar het natuurlijk geen spoorafdrukken van zijn zachte poten had achtergelaten. De spoorzoeker ging onmiddellijk naar de verst verwijderde kant van de rotsvlakte, waar deze steil afdaalde. Hij maakte zijn vinger nat en streek er mee langs de rand tot er een paar haren van de bok aan zijn vinger kleefden. Daardoor kwam hij er achter waar de panter met de bok van de rots was afgegaan. Die paar haren waren wat verkenners noemen „tekens".

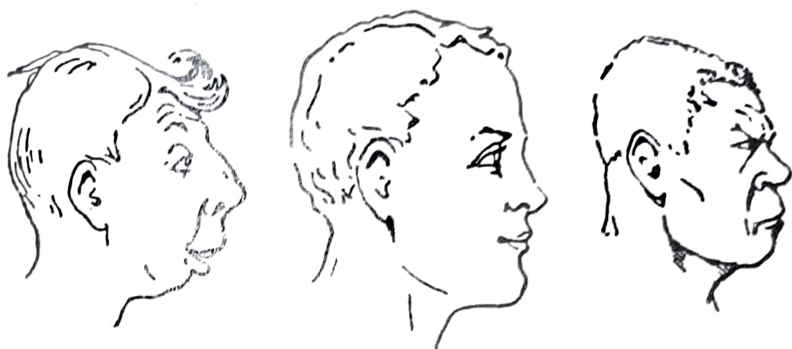
Deze spoorzoeker vond ook beren doordat hij kleine tekens

opmerkte. Eens zag hij een verse kras in de bast van een boom die kennelijk door een bereklauw veroorzaakt was, en een andere keer vond hij een enkel zwart haar aan de schors van een boom, waardoor hij wist dat een beer zich daartegen gewreven had.
Een van de belangrijkste dingen die een verkenner — oorlogsverkenner, jager of vredesverkenner — moet leren is: *niets aan zijn aandacht te laten ontsnappen*. Hij moet kleine aanwijzingen en tekens opmerken en dan uitzoeken, wat ze betekenen. Maar er is heel veel oefening nodig vóór een teerpoot zich werkelijk helemaal de gewoonte heeft eigen gemaakt alles op te merken en niets aan zijn blik te laten ontsnappen. Je kunt het in de stad evengoed leren als op het land.
En op dezelfde manier behoor je ook ieder vreemd geluid of elke merkwaardige geur op te merken, en te achterhalen wat de betekenis er van is. Als je niet leert „tekens" op te merken, krijg je bijna geen gegevens om je gevolgtrekkingen uit te maken en dan ben je dus als verkenner niets waard. Je moet steeds oefenen.
Denk er aan dat een verkenner het altijd een schande vindt, als een niet-verkenner iets eerder ontdekt dan hijzelf, of dat opgemerkte nu ver weg is of vlak onder zijn voeten.
Als je er met een goed geoefende verkenner op uit gaat, zul je zien dat zijn ogen steeds in beweging zijn. Ze kijken in alle richtingen, dicht bij en ver af en merken alles op wat er aan de hand is. Dat gaat gewoon van zelf, en helemaal niet omdat hij wil laten zien hoeveel hij wel opmerkt.
Ik liep eens met een verkenner in Hyde Park in Londen. Plotseling zei hij: „Dat paard loopt een beetje kreupel". Er was geen paard in de buurt, maar ik ontdekte dat hij er een zag in de verte, aan de andere kant van de Serpentine. 't Volgende ogenblik raapte hij een bijzonder soort knoop op die op het pad lag. Zo zie je dat zijn ogen ver weg en dicht bij keken.
In de straten van een vreemde stad zal een verkenner zijn weg onthouden door de belangrijkste gebouwen en zijstraten in zich op te nemen en hij zal in elk geval opmerken, langs wat voor soort winkels hij loopt en wat er in de etalages ligt. Ook ziet hij welke voertuigen hem voorbijgaan. En heel speciaal merkt hij op welke mensen hij ontmoet, hoe hun gezichten zijn, hun kleding, hun schoenen en hun manier van lopen, zodat hij, als hem bijvoorbeeld door een politie-

agent gevraagd zou worden: „Heb je een man met zware wenkbrauwen, gekleed in een blauw pak, die kant op zien gaan?", een antwoord kan geven als dit: „Ja, zijn rechtervoet sleepte een beetje, hij had import-schoenen aan, droeg een pakje in zijn hand en ging de Goudstraat in, de tweede straat links van hier — ongeveer drie minuten geleden".
Dit soort inlichtingen is vaak van de allergrootste waarde geweest om een misdadiger op te sporen, maar heel veel mensen lopen maar wat rond met hun ogen dicht zonder ooit iets op te merken.
In het verhaal „Kim" van Rudyard Kipling wordt verteld hoe twee jongens in „opmerken" worden geoefend om detective of verkenner te worden. Dat gebeurde doordat ze bij wijze van spel een blad met kleine voorwerpen gedurende een minuut te zien kregen. Daarna werden de voorwerpen bedekt en moesten ze alle dingen uit hun hoofd beschrijven. Wij hebben dit spel ook, want het is een uitstekende oefening voor verkenners.
In Italië was een soort revolutionnair genootschap, de Camorra genaamd. Men oefende zijn jongens om dingen vlug op te merken en te onthouden. Als ze door de straten van de stad liepen, stopte de Camorrist plotseling en vroeg de jongen: „Hoe was die vrouw gekleed die bij de deur zat van het vierde huis aan de rechterkant van de vorige straat?" of „Waar spraken die twee mannen over die wij drie straten terug op een hoek tegenkwamen?" of „Waar moest die taxi naar toe en wat was zijn nummer?" of „Hoe hoog is dat huis en hoe breed het raam van de bovenste verdieping?"
Of de jongen moest een minuut naar een etalage kijken, en daarna alles beschrijven wat er in lag. De grote ontdekkingsreiziger en verkenner kapitein Cook werd als jongen op dezelfde manier getraind en ook Houdini, de grote goochelaar.
Iedere verkenner moet vanzelfsprekend de dichtstbijzijnde apotheek weten (voor het geval van ongelukken) en ook het dichtstbijzijnde politiebureau, ziekenhuis, een brandmelder, telefoon, eerste hulppost, enz.
Een verkenner moet ook naar de grond kijken, vooral aan de kant van het trottoir vlak langs de huizen en de goot tussen de straat en het trottoir. Ik heb vaak waardevolle sieraden gevonden die verloren waren en waar talloze mensen overheen gelopen hadden. De dingen waren opzij getrapt zonder dat men ze opgemerkt had.

Bijzonderheden aan mensen

Als je met de trein of de tram reist, moet je altijd alle kleine dingen aan je medereizigers opmerken. Let op hun gezicht, kleding, manier van praten en dergelijke, zodat je ieder van hen achteraf behoorlijk nauwkeurig kunt beschrijven. En probeer uit hun uiterlijk en gedrag op te maken of ze rijk of arm zijn (wat je meestal aan hun schoenen kunt zien), wat ze waarschijnlijk voor beroep hebben, of ze gelukkig zijn, of ziek of hulpbehoevend.

Let op de gezichten van de mensen

Maar als je dat doet, moet je hun niet laten merken dat je hen bekijkt, want dan raken ze op hun hoede. Denk aan de herdersjongen, die de schoenen van de zwerver opmerkte zonder naar hem te kijken en daardoor de landloper geen wantrouwen inboezemde.

In zaken en in de handel is het buitengewoon waardevol, wanneer je de mensen nauwkeurig observeert en hun karakter kunt doorgronden, vooral voor een winkelbediende of een koopman, die mensen overreedt goederen te kopen. En ook om mogelijke oplichters te ontdekken.

Men zegt dat iemands karakter kan beschreven worden uit de manier, waarop hij zijn hoed draagt. Staat de hoed een beetje scheef, dan heeft de drager een opgewekt karakter, staat hij erg scheef dan is hij een opschepper, staat de hoed achter op het hoofd, dan is de drager een slecht betaler en staat hij precies midden op het hoofd, dan is meneer waarschijnlijk eerlijk, maar nogal saai.

De manier waarop een man (of een vrouw) loopt is ook vaak een goede aanduiding van het karakter. Let maar eens op de korte stappen en het armgezwaai van de drukke, kleine opschepper, de gejaagde, schokkerige passen van de on-

rustige, zenuwachtige man, de slepende stap van de lanterfanter of de soepele, vlugge en rustige stap van de verkenner.

Oefen je in waarnemen (observeren)

Als je je een beetje oefent in het waarnemen, kun je tamelijk nauwkeurig iemands karakter uit zijn kleding opmaken.
Schoenen geven van alle bijzonderheden van de kleding meestal de beste aanwijzingen. Onlangs liep ik buiten met een dame, en een jonge vrouw liep vlak voor ons. „Ik vraag me af, wie dat is", zei mijn vriendin. „Ik zou me eerder afvragen van wie ze de dienstbode is", zei ik. Het meisje was zeer goed gekleed, maar toen ik haar schoenen zag, vermoedde ik dat haar kleren van iemand anders waren geweest, haar waren gegeven en door haar zelf vermaakt. Maar ze droeg veel liever haar eigen schoenen. Ze ging het huis, waar wij verbleven door de bedienden-ingang binnen en we ontdekten dat ze het dienstmeisje was van een van de dames, die er ook logeerden.
Niet lang geleden sprak ik met een detective over een man met wie we beiden gesproken hadden en we probeerden zijn karakter te beschrijven. Ik merkte op: „In elk geval vist hij", maar de ander zag niet in waarom. Hij viste dan ook zelf niet. Ik had een stel rafeltjes onderaan uit de linkermouw van zijn jas zien steken. (Veel vissers doen de vliegen, die ze van de lijn nemen in hun pet om te drogen. Anderen doen ze in hun mouw. Als ze de vliegen er uit halen, trekken ze vaak een of twee draden van de stof van de jas mee.)
't Is een aardige bezigheid, als je in de trein of in de bus zit met andere mensen, alleen naar hun voeten te kijken en zonder hoger te kijken, te proberen uit te maken wat voor mensen het zijn, oud of jong, rijk of arm, dik of mager, enz. en tenslotte dan op te kijken om te zien hoe dicht je bij de waarheid was.
Een Amerikaanse toneelspeler vertelde me eens, hoe hij naar een ballonopstijging ging kijken, juist toen hij een stijve nek had. Hij kon alleen maar naar beneden kijken in plaats van naar boven en zag slechts de voeten van de mensenmenigte om hem heen. Toen koos hij die voeten uit, waarvan hij met zekerheid voelde dat ze hoorden aan een vriendelijk en hartelijk mens die hem wel zou vertellen wat de ballon deed.
Ik ben eens in staat geweest een dienst te bewijzen aan

een dame in financiële moeilijkheden. Dat laatste had ik vermoed toen ik achter haar liep en zag dat haar schoenzolen erg versleten waren, terwijl zij verder keurig gekleed was. Ik denk niet dat ze ooit ontdekt heeft hoe ik er achter kwam dat ze het moeilijk had.

Maar 't is wonderlijk hoeveel je van een schoenzool kunt zien wanneer je achter iemand loopt — en ook, hoeveel je uit die schoen kunt opmaken. Men zegt dat iemand die zijn hakken en zolen gelijkmatig verslijt zakelijk en eerlijk is. Wanneer je ze aan de buitenkant slijt ben je een man met fantasie en zin voor avontuur. Maar als de hakken aan de binnenkant eerder opraken, geeft dat slapheid en besluiteloosheid weer. Dit laatste gaat meer op bij mannen dan bij vrouwen.

Denk eens aan Sherlock Holmes toen deze een vreemdeling tegenkwam en opmerkte dat die er nogal welgesteld uitzag, nieuwe kleren droeg met een rouwband om zijn mouw, een militaire houding en een zeemansgang had. Hij had ta-toueringen op zijn handen, was bruin verbrand en had wat speelgoed bij zich. Wat zou jij denken dat die man was? Sherlock Holmes concludeerde terecht, dat hij onlangs als sergeant van de Koninklijke Marine met pensioen gegaan was, dat zijn vrouw was gestorven en hij thuis een paar kleine kinderen had.

Doordat verkenners weten hoe ze mensen moeten observeren, zonder te laten merken dat ze dat doen, kunnen ze vaak heel bruikbare inlichtingen verkrijgen.

Aanwijzingen bij een lijk

Het zou een of ander van jullie wel eens kunnen overkomen, dat je de eerste bent die een lijk vindt. In dat geval moet je er aan denken, dat het je plicht is zelfs de kleinste aanwijzingen die op en bij het lijk te vinden zijn, op te merken en te noteren vóór het lijk vervoerd wordt of de grond wordt omgewoeld en platgetrapt. Behalve dat je de ligging van het lichaam precies moet opnemen (foto's er van maken, precies zoals het gevonden werd, is eigenlijk het beste), moet de grond er om heen nauwkeurig onderzocht worden zonder dat je er meer op loopt dan absoluut nodig is, anders zouden sporen uitgewist kunnen worden. Als je ook een kleine schets van de ligging van het lichaam kunt tekenen, met vermelding van mogelijke aanwijzingen, zou dat wel eens van grote waarde kunnen zijn.

Onlangs is het twee keer gebeurd dat lijken werden gevonden van mensen van wie men dacht dat ze zichzelf opgehangen hadden. Maar toen men de grond er om heen nauwkeurig onderzocht, bewezen in het ene geval wat afgescheurde takjes en vertrapt gras en in het andere een omgekruld karpet, dat er een moord was gepleegd en men de lijken na de dood had opgehangen om het te doen voorkomen dat er zelfmoord gepleegd was.

Je moet speciaal op vingerafdrukken op voorwerpen letten: als ze niet van de vermoorde zijn, dan zijn ze misschien van de moordenaar, die dan geïdentificeerd kan worden, doordat de afdruk met zijn vinger vergeleken wordt. Dat gebeurde eens in India, waar een man vermoord gevonden werd met een bloedige vingerafdruk op zijn kleren. De eigenaar van de vingerafdruk werd gevonden en veroordeeld.

Je hebt het geval gehad van de oude geleerde die dood in zijn slaapkamer gevonden werd met een wond aan zijn voorhoofd en een aan zijn linkerslaap.

Na een moord zal de moordenaar heel vaak weglopen, nog met bloed aan zijn handen, en dan een deur vastpakken of een bakje water om zijn handen te wassen.

In dit geval lag er een krant op tafel met drie bloedige vingerafdrukken er op.

De zoon van de dode werd verdacht en door de politie gearresteerd.

Maar een nauwkeurig onderzoek van de kamer en van de vingerafdrukken toonde aan dat de oude heer 's nachts niet goed was geworden en uit bed was gegaan om wat medicijn te pakken. Toen hij echter bij de tafel kwam, werd hij weer duizelig, viel en sloeg met zijn hoofd tegen de punt van de tafel. Daardoor kreeg hij de wond aan zijn slaap: de vorm er van paste juist in die hoek. Toen hij probeerde op te staan had hij de tafel met de krant er op vastgepakt en zo de bloedige vingerafdrukken gemaakt. Toen was hij weer gevallen en verwondde zijn hoofd voor de tweede maal, nu aan de poot van het bed. De vingerafdrukken werden met de vingers van de dode vergeleken en ze waren precies dezelfde. En wist je, dat er geen twee op de 64.000.000.000.000 mensen dezelfde vingerafdrukken hebben? 't Was duidelijk dat er geen moord in het spel was, de zoon van de dode was dus onschuldig en werd vrijgelaten.

In Leningrad, in Rusland, vond men een vermoorde bankier.

Bij het lijk lag een sigarenpijpje met een mondstuk van barnsteen. Dit mondstuk had een merkwaardige vorm en kon maar in één stand in de mond gehouden worden, en er waren twee afdrukken van tanden in. Deze afdrukken lieten zien dat de tanden niet even lang waren.
De tanden van de vermoorde waren heel regelmatig, dus het pijpje was niet van hem. Maar zijn neef had tanden, die overeen kwamen met de afdrukken. Daarom werd deze gearresteerd en men kon ook nog uit andere gegevens bewijzen dat hij de moordenaar was.

(Vergelijk het verhaal in „Sherlock Holmes' Memoirs", genaamd „De inwonende patiënt", waarin verteld wordt dat men een man vond van wie men dacht dat hij zich opgehangen had om zelfmoord te plegen. Maar toen Sherlock Holmes kwam, wees die verschillende „tekens" aan als sigarenpeukjes door tanden van ongelijke lengte afgebeten en voetafdrukken, waaruit bleek dat er een tijdje vóór de moord drie mannen geweest waren in de kamer bij de gedode, die hem hadden opgehangen.)

Bijzonderheden buiten

Als je buiten bent moet je de tekens in het landschap opmerken, d.w.z. dingen die je kunnen helpen je weg te vinden of niet te verdwalen, zoals heuvels en kerktorens in de verte, en, dichterbij, opvallende gebouwen, bomen, hekken, enz.
En denk er aan dat je, wanneer je zulke tekens in het landschap opmerkt, misschien je kennis ooit zult moeten gebruiken om iemand te wijzen hoe hij de weg kan vinden. Daarom moet je die tekens goed in je opnemen, zodat je ze goed en in hun juiste volgorde kunt aangeven.
Je moet ieder weggetje en ieder pad opmerken en *onthouden*. Je moet verder ook de kleinere tekens zien, zoals vogels, die verschrikt opvliegen, wat betekent dat daar een mens of dier is. Dieren, mensen en voertuigen die zich bewegen jagen stof op.
Natuurlijk moet je buiten net zo goed als in de stad de voorbijgangers goed observeren — wat ze aan hebben, hoe hun gezicht er uit ziet, hoe ze lopen — en let ook op hun voetafdrukken. Maak er een schets van in je schetsboek, zodat je de afdrukken herkent als je deze ergens anders weer tegenkomt (zoals de herdersjongen in het verhaal in

Een oorlogslist: veel stof maar weinig ruiters!

het begin van dit boek deed). Let ook op alle sporen, van mensen, dieren, vogels, wielen, enz. waaruit je belangrijke aanwijzingen kunt aflezen.
Het lezen van sporen is zo belangrijk, dat ik er een apart kampvuurverhaal aan zal wijden.

Kijk uit je ogen

Laat niets, hoe klein ook, aan je aandacht ontsnappen. Een knoop, een lucifer, sigarenas, een veer of een blad kunnen van groot gewicht zijn.
Denk er ook aan dat een aantal mensen het dankbaarheids-insigne draagt en het zou een schande zijn als een verkenner deze mensen voorbijging zonder het te zien.
Een verkenner moet niet alleen voor zich uit kijken, maar ook links en rechts en achter zich. Hij moet „ogen achter in zijn hoofd hebben" zoals het gezegde luidt.
Dikwijls zul je, wanneer je plotseling omkijkt, een verkenner van de tegenpartij of een dief in de gaten krijgen, die zich niet zou hebben laten zien als hij geweten had dat je zou omkijken.
Er is een interessant verhaal van Fennimore Cooper, „Padvinder en lederkous", waarin het optreden van een Indiaanse verkenner goed beschreven wordt. Hij had „ogen achter in zijn hoofd" en toen hij een paar bosjes voorbij was, zag hij twee of drie verdorde bladeren tussen wat groene. Daardoor kreeg hij het vermoeden dat iemand die bladeren daar had

gelegd om een betere schuilplaats te maken, en zo ontdekte hij een paar verborgen vluchtelingen.

Verkennen in het donker

Een verkenner moet in het donker even goed als overdag kleine tekens kunnen opmerken, en dat doet hij voornamelijk met zijn oren en soms op de tast of met zijn neus.
In de stilte van de nacht dragen geluiden verder dan overdag. Als je je oor tegen de grond houdt of tegen een stok of een vat dat de grond raakt, zul je al van ver gedreun van paardenhoeven kunnen horen of het gebons van de voetstappen van mensen.
Je kunt ook een knipmes gebruiken met een mes aan beide kanten van het heft. Het ene steek je in de grond, het andere houd je tussen je tanden en je zult reeds beter horen. Ook al spreekt iemand zachtjes, de stem van een mens is op grote afstand te horen en kan niet verward worden met ander geluid. Ik ben 's nachts dikwijls langs wachtposten gekomen, nadat ik er achter gekomen was waar ze geposteerd waren doordat ik hen zacht hoorde praten of degenen die sliepen hoorde snurken.

Spelen in opmerken

Vingerhoedzoeken (binnen)

Stuur de patrouille het lokaal uit.
Neem een vingerhoed, ring, munt, stukje papier of een ander klein voorwerp en leg het op een plek waar het goed te zien is, maar waar de jongens het niet gauw zullen opmerken. Laat de patrouille binnenkomen en zoeken. Als een van de verkenners het voorwerp ziet, gaat hij rustig zitten zonder de anderen te laten merken waar het is.
Na een tijdje moet hij de jongens die het nog niet hebben gevonden aanwijzen waar het is. (Daardoor bewijst hij, dat hij het inderdaad gezien heeft).

Etalage beschrijven (in de stad)

De leider neemt een patrouille mee langs zes winkels. Hij geeft een halve minuut per winkel en geeft iedere jongen daarna een potlood en een kaart en laat hem opschrijven, of schrijft het zelf op, wat hij zich herinnert van bijv. de derde en de vijfde winkel. Wie de meeste voorwerpen goed opschrijft, wint. Het is goed de jongens twee aan twee tegen

elkaar te laten uitkomen. De verliezer weer tegen de volgende en zo wordt de zwakste er uit gehaald. Die minst goede verkenner krijgt daardoor meteen de meeste oefening.

Dergelijk spel binnen

Laat iedere jongen een halve minuut een kamer binnengaan. Als hij er uit komt, maakt hij een lijst van de meubels en voorwerpen die hij gezien heeft. Wie het meest gezien heeft, wint.

De eenvoudigste manier om de uitslag op te tekenen is het maken van een lijst van de voorwerpen met een kolom voor iedere verkenner. Het totaal van iedere jongen kan dan gemakkelijk worden opgeteld.

Plaats bepalen (binnen)

Laat een serie foto's of schetsen zien van dingen in de buurt, die alle verkenners horen te kennen als ze hun ogen open houden — zoals bijvoorbeeld kruispunten, een eigenaardig raam, een bijzondere daklijst of windwijzer, een boom, een weerspiegeling in het water (daarbij nagaan welk gebouw weerkaatst wordt), enz. Om te oefenen kunnen bovengenoemde spelen ook door verkenners in tweetallen gebeuren, die er dan een onderlinge wedstrijd van maken.

Een patrouilleleider kan het ene tweetal van zijn verkenners tegen het andere laten uitkomen en hen op die manier werkelijk oefenen, en wanneer ze er heel goed in zijn geworden kan hij andere patrouilles uitdagen om het tegen de zijne op te nemen.

Volg het spoor

Stuur een „haas" weg, lopend of op de fiets met een zak vol notedoppen, snippers papier of knopen e.d. bij zich. Hier en daar laat hij iets er van vallen, zodat de patrouille het spoor kan volgen.

Of ga er op uit en zet hier en daar op muren, hekken, de straat, lantarens, bomen, enz. het patrouilleteken en laat de patrouille je door middel van die tekens trachten te vinden. De patrouille hoort al die tekens uit te vegen als hij er langs komt. Dat staat netter en men komt een volgende keer niet in de war.

De andere spoortekens moeten ook gebruikt worden: die waardoor aangegeven wordt dat een bepaalde weg niet ge-

bruikt moet worden of dat ergens een bericht verborgen ligt waarin verteld wordt wat het volgende punt is.

Reukspel (binnen)

Maak een aantal zakjes klaar die precies eender zijn en doe in elk iets met een andere geur, bijv. snippers ui, leer, rozenbladeren, anijszaad, sinaasappelschil, enz. Leg die zakjes een eindje uit elkaar op een rij en laat iedere deelnemer de rij afgaan en vijf seconden aan ieder zakje ruiken. Aan het eind heeft ieder een minuut om uit zijn hoofd in de juiste volgorde op te schrijven wat er in zat, of om dit aan de leider te vertellen.

Veraf en dichtbij

De leider gaat met de patrouilles in patrouilleformatie langs een aangegeven route. Hij heeft een kaart bij zich met de namen van de verkenners er op. Iedere verkenner kijkt uit naar de verlangde voorwerpen, en onmiddellijk als hij er een ziet, rent hij naar de leider, vertelt het hem en overhandigt het voorwerp of wijst het aan. De verkenner die op de tocht de meeste punten krijgt wint.

Men zou bijzonderheden als de volgende kunnen nemen om het opmerkingsvermogen van de verkenner te ontwikkelen en hem aan te moedigen dichtbij en in de verte, omhoog en naar de grond te kijken.

Iedere keer als het spel gespeeld wordt, moeten andere bijzonderheden genomen worden. Acht of tien per keer is voldoende.

Iedere gevonden lucifer	1 punt
Iedere gevonden knoop	1 punt
Spoor van een vogel	2 punten
Vlek op kleren of schoenen van voorbijganger	2 punten
Grijs paard	2 punten
Spreeuw	1 punt
Vliegende houtduif	2 punten
Esdoorn.	2 punten
Gescheurde schoorsteen	2 punten
Gebroken vensterruit	1 punt.

WENKEN VOOR LEIDERS

Het is moeilijk zwart op wit wenken te geven voor het oefenen in waarnemen en deduceren. De jongens moeten leren

door het te doen. Men kan alleen een paar voorbeelden en aanwijzingen geven, de rest hangt van jezelf af, van je fantasie en de plaatselijke omstandigheden.

Het belang van opmerken en deduceren is voor een jonge burger enorm groot. Kinderen zijn spreekwoordelijk bij de hand in opmerken, maar als ze ouder worden, wordt dit minder, voornamelijk doordat nieuwe ervaringen wel indrukken achterlaten, maar reeds vertrouwde niet meer.

Opmerken is inderdaad een gewoonte waarin een jongen zich moet oefenen. Spoorvolgen is een belangwekkende stap in de goede richting. Deductie, of het maken van gevolgtrekkingen, is de kunst om uit de opgemerkte dingen de betekenis op te maken.

Als de gewoonte van opmerken en gevolgtrekken bij een jongen eenmaal is aangekweekt, is een belangrijke stap op het pad van zijn karakterontwikkeling gezet.

Het belang van spoorvolgen en spelen waarin spoorvolgen verwerkt is, mag als onderdeel van de verkennerstraining niet onderschat worden. Het is zeker niet zo moeilijk als veel mensen denken. Spoorvolgen buiten, en instructie over sporen en spoorvolgen binnen, moeten in alle verkennerstroepen aangemoedigd worden.

1. In de stad: Oefen de jongens eerst door hen onder het lopen de verschillende winkels in een straat te laten opmerken. Aan het eind van de oefening moeten ze deze in de juiste volgorde kunnen noemen. Daarna moeten ze de opschriften op de winkels zien en onthouden.

Dan moeten ze de inhoud van een etalage na twee minuten kijken, in zich opnemen en onthouden. Tenslotte moeten ze verschillende etalages ieder een halve minuut bekijken.

De jongens moeten ook opvallende gebouwen en punten in de omgeving opmerken. Hoe vaak de straat een bocht maakt, namen van andere straten, bijzonderheden aan auto's en andere voertuigen. En vooral bijzonderheden aan mensen, hun kleren, uiterlijk, gang. Ook nummers van auto's, enz.

Neem hen de eerste maal mee om te laten zien hoe het moet. Stuur ze daarna weg en ondervraag hen als ze terugkomen. Breng hen zover dat ze zelf gaan opmerken en onthouden waar apotheken, politieposten, EHBO-posten, enz. zijn.

2. Buiten: Neem de patrouilles voor een tochtje mee naar buiten en vertel de jongens dat ze opvallende dingen in het landschap, zoals heuvels, kerktorens en dergelijke moeten

opmerken, en dichterbij opvallende gebouwen, bomen, hekken, weggetjes en paden, soorten heggen en gewassen, verschillende soorten bomen, dieren, vogels, sporen, en mensen, voertuigen en dergelijke. Ook opvallende geuren van planten, dieren, mest, enz.

Stuur hen dan alleen op tocht en laat hen na afloop een voor een mondeling verslag uitbrengen, of laat hen het antwoord opschrijven op bijv. zes vragen, die hun met betrekking tot verschillende punten die ze gezien moeten hebben gesteld kunnen worden.

De waarde van de oefening wordt nog vergroot, wanneer men tevoren een aantal kleine tekens in of op de grond achterlaat, of knopen of lucifers e.d., die de jongens moeten opmerken of meenemen (om hen te oefenen zowel het terrein dichtbij als voorwerpen verder weg goed te bekijken).

3. Laat op een troepbijeenkomst een „ongeluk" gebeuren. Bijvoorbeeld: er komt een man binnen die de hopman een steek met een mes geeft. De man vlucht. Vraag dan elke patrouille een verslag te schrijven over wat gebeurde, een beschrijving van de man, enz.

4. Leg op een blad een hoeveelheid voorwerpen die uit iemands zakken afkomstig kunnen zijn. Vraag de verkenners er uit op te maken wie en wat de man was, wat zijn hobbies zijn, enz.

KAMPVUURVERHAAL 12

Spoorzoeken

MENSENSPOREN — DIERENSPOREN — HOE JE LEERT SPOORZOEKEN

Mensensporen

Generaal Dodge van het Amerikaanse leger vertelt, hoe hij eens een troep Indianen moest achtervolgen die enkele mensen hadden vermoord.

De moordenaars hadden een voorsprong van bijna een week en waren er te paard vandoor gegaan. Maar generaal Dodge had een uitstekend spoorzoeker, Espinosa genaamd, om hem te helpen. De Indianen reden allen op één na op onbeslagen paarden. Espinosa had het spoor al kilometers gevolgd, toen hij plotseling van zijn paard sprong en vier hoefijzers uit een spleet in de rotsen te voorschijn haalde. De Indianen hadden die blijkbaar van de hoeven van het paard afgehaald om geen sporen achter te laten.

Zes dagen lang achtervolgde men de troep en de meeste tijd waren er voor een gewoon oog geen sporen te zien en toch, toen men meer dan 200 km had afgelegd, haalde men de troep in en nam de hele bende gevangen. Maar dat was dan ook helemaal aan Espinosa's spoorzoekkunst te danken.

Bij een andere gelegenheid achtervolgden Amerikaanse soldaten een aantal Indianen die blanken hadden overvallen en vermoord. Men had er enkele Indiaanse verkenners bij, juist voor hulp bij het spoorzoeken. Om de moordenaars met succes te kunnen overvallen, marcheerden ze 's nachts. De spoorzoekers vonden de sporen in het donker op de tast, en kwamen toch nog vrij snel vooruit over een flinke afstand door het spoor maar even met de hand aan te raken. Opeens stopten ze en rapporteerden dat het spoor door een vers spoor gekruist werd, en toen de commandant er naar toe ging hielden de Indianen nog steeds hun hand op het spoor om vergissingen te voorkomen. Men bracht een lantaarn en toen bleek dat het verse spoor er een was van een beer, die dat van de vijand gekruist had. Toen ging men zonder incidenten verder en de vijand werd bij verrassing 's morgens vroeg gegrepen.

De verkenner Burnham, die bij de groep van Wilson was in Zuid-Afrika, werd, kort voor deze groep bij de Shangani-rivier in Matabele-land werd ingesloten en uitgemoord, met

een bericht weggestuurd. Hij trok alleen 's nachts, om te voorkomen dat hij door de vijand zou worden opgemerkt. Hij vond de weg door in de modder de sporen te voelen van de colonne die daar 's morgens langs was gekomen.

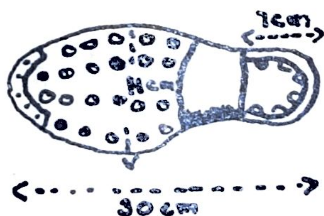
Zelf heb ik eens een colonne door een onbekend gedeelte van de Matopobergen in Rhodesia geleid. We trokken 's nachts, om de vijand, wiens positie ik de dag tevoren had verkend, onverhoeds aan te vallen. Ik vond de weg door mijn eigen sporen te voelen, soms met mijn hand, soms door de zolen van mijn schoenen, die erg dun waren, heen. Het kostte me helemaal geen moeite mijn richting te vinden.

Spoorzoeken en spoorvolgen zijn wel de belangrijkste dingen waardoor verkenners zich inlichtingen verschaffen en jagers wild weten te vinden. Maar om een goed spoorzoeker te worden, moet je jong beginnen en het steeds doen als je buiten bent, in de stad en in de natuur.

Als je er in het begin steeds aan denkt om het te doen, zul je gauw zien dat het een gewoonte wordt, zonder dat je er verder bij hoeft te denken. Het is een goede gewoonte en de saaiste tocht wordt er interessant door.

Als jagers in een bepaalde streek op zoek zijn naar groot wild, kijken ze eerst uit naar sporen, oude of verse, om te weten of er dieren in die streek zijn. Dan bestuderen ze de verse sporen om na te gaan waar de dieren zich schuil houden. Als zij tenslotte een heel vers spoor ontdekt hebben volgen ze het tot ze het dier hebben gevonden en dan doden ze het. Vaak moeten ze daarna langs hun eigen spoor hun weg terug naar het kamp zoeken. Oorlogsverkenners doen hetzelfde met de vijand.

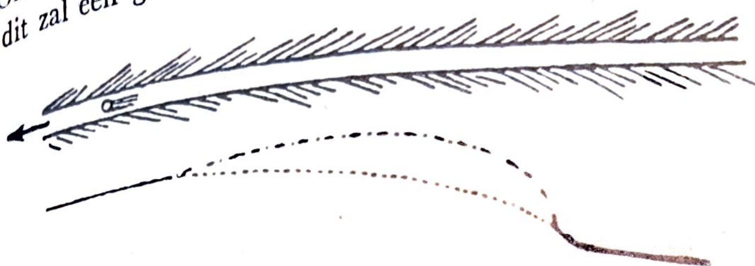
Allereerst moet je de ene voetafdruk van de andere kunnen onderscheiden door de grootte, de vorm, de indrukken van spijkers, enz. Dito met sporen van paarden en andere dieren. Je kunt tot zekere hoogte uit de grootte van een voetafdruk en de lengte van een pas afleiden hoe lang iemand is.

Bij het maken van aantekeningen over voetafdrukken moet je een duidelijke afdruk nemen en heel nauwkeurig nagaan de totale lengte, de lengte van de hak, de afmeting van het

breedste gedeelte van de afdruk, aantal rijen spijkers en aantal spijkers in iedere rij, hak- en teenplaatjes of -spijkers, vorm van de spijkerkoppen en ontbrekende spijkerkoppen, enz. Je kunt het best een tekening maken.
Verder moet je ook heel precies de lengte van de passen, gemeten van de tenen van de ene tot de hak van de andere voet, opnemen.
In een rivier vond men eens een drenkeling. Men dacht dat hij er per ongeluk ingevallen was en dat de sneden in zijn hoofd door stenen en dergelijke veroorzaakt waren. Maar iemand maakte een tekening van zijn schoenen, en toen men goed zocht op de oever, vond men zijn sporen. Men volgde deze tot men bij een plek kwam, waar kennelijk gevochten was: de grond was platgetrapt, struiken waren tot bij de waterkant beschadigd en er waren sporen van twee mannen. En al vond men de andere man niet, het was duidelijk dat er een moord had plaats gevonden, iets wat men anders niet ontdekt zou hebben.
Een verkenner moet leren in een oogopslag te zien hoe snel degene die het spoor maakte liep.
Een volwassene die gewoon loopt, zet zijn hele voet op de grond, de voeten ongeveer 90 cm van elkaar. Als hij hard loopt, wordt de teenafdruk dieper, er wordt wat aarde opgeworpen en de afstand is groter dan 90 cm. Soms loopt iemand om de achtervolgers op een dwaalspoor te brengen achteruit, maar een goed verkenner ziet dat meestal meteen doordat de passen korter zijn, de tenen meer naar binnen staan en de hakken dieper ingedrukt zijn.
Als dieren hard lopen, drukken de poten dieper in de grond, ze gooien wat zand op en hun passen zijn langer dan anders. Je moet ook onmiddellijk wanneer je de sporen van een paard ziet, kunnen vertellen welke gang het dier had.
Stapvoets maakt een paard twee paar hoefindrukken, die van het linkerachterbeen dicht voor die van het linkervoorbeen en die van het rechtervoorbeen even achter die van het rechterachterbeen. Bij het gaan in draf zien we hetzelfde, maar de stappen zijn langer. De indrukken van de achterhoeven zijn gewoonlijk langer en smaller van vorm dan die van de voorhoeven.
Inheemse spoorzoekers beweren dat ze niet alleen iemands geslacht en leeftijd uit zijn sporen kunnen opmaken, maar ook zijn karakter. Ze zeggen dat mensen die met hun tenen naar buiten lopen, vaak leugenaars zijn.

Rovers uit vroeger dagen, en nog niet zo lang geleden ook paardendieven, hadden de gewoonte de paarden achterstevoren te beslaan om spoorzoekers die hen wilden achtervolgen te misleiden, maar een goed spoorzoeker loopt daar niet in. Om dezelfde reden lopen dieven ook wel achteruit, maar ook dit zal een goed speurder gauw in de gaten krijgen.

Wielsporen moet je ook goed bekijken, zodat je het verschil kunt zien tussen de sporen van een kanon, rijtuig, boerenkar, een auto of een fiets *en kunt bepalen in welke richting zij reden.*

Steentje, door het wiel eerst naar voren geduwd en toen naar achteren.

Vlak achter een kuiltje is de bandafdruk iets breder.

Verder moet je ook leren zien hoe oud sporen zijn. Dat is bijzonder belangrijk, maar je hebt heel veel oefening nodig voor je het werkelijk goed kunt beoordelen.
Veel hangt af van de toestand van de grond en het weer, en de invloed daarvan op de sporen. Als je bijvoorbeeld op een droge en winderige dag over afwisselend terrein een spoor volgt, zul je merken dat het er op lichte, zanderige grond gauw oud uitziet, doordat de vochtige grond, die door de stappen onder de bovenlaag uitkomt, heel gauw droog wordt

en dezelfde kleur krijgt als de rest, terwijl de scherpe randen van de indrukken gauw afgerond worden door de wind die over het droge zand heen speelt. In vochtige grond ziet dezelfde afdruk er veel verser uit, doordat de zon de omgewoelde grond nog maar gedeeltelijk gedroogd heeft en de wind daardoor nog niet de scherpe kanten van de afdruk heeft kunnen afronden. In klei of onder bomen e.d., waar de zon ze niet kan bereiken, zullen dezelfde afdrukken, die er in het zand al oud uitzagen, er nog heel vers uitzien.
Natuurlijk is een belangrijk hulpmiddel om de ouderdom van spoorafdrukken te bepalen, te weten of het sinds ze gemaakt werden geregend heeft en wanneer. Ook kunnen stof en zaadjes die er in gewaaid zijn (als je tenminste onthouden hebt wanneer het waaide) of andere sporen die de oorspronkelijke kruisen, of platgetrapt gras en de mate waarin het sindsdien zich weer oprichtte of helemaal verdorde, waardevolle aanwijzingen geven. Wanneer je een paard volgt kun je achterhalen hoelang geleden het daar liep door te letten op de ouderdom van wat het liet vallen, maar je moet goed rekening houden met de inwerking van zon, regen en vogels!
Als je sporen en de ouderdom er van hebt leren onderscheiden, moet je je oefenen om ze over allerlei soort terrein te volgen. Dat is iets waar je je hele leven mee kunt bezig blijven en je zult merken dat je aan het eind nog steeds bijleert en het steeds beter gaat doen.
Er is ook veel te leren uit de as van vuren, of die nog warm of al koud is, en uit voedselresten, waardoor je ziet wat de mensen aten en of ze genoeg of te weinig te eten hadden.
Je moet niet alleen scherp letten op tekens die door andere verkenners gemaakt zijn, maar ook op die van een tegenpartij. Vreemde verkenners hebben hun eigen tekens, en zwervers ook. Hieronder vind je enkele tekens die door zwervers op muren en hekken van huizen waar ze gebeld hebben, gemaakt worden. Ze maken die tekens om hun soortgenoten in te lichten.

⊙	Slecht, men levert je hier over aan de politie.	⅄	Geeft niets, niets te halen.
△	Hier zijn al te veel zwervers geweest.	□	Slecht volk.

In de Soedan en in Egypte zag ik enkele bijzonder goede inheemse spoorzoekers aan het werk.

Er waren een paar dingen gestolen uit het huis van een kolonel van de Egyptische cavalerie en daarom liet men een speurder komen van de Jaalin-stam uit de buurt. Hij vond al gauw de voetsporen van de dief, volgde deze een heel eind de woestijn in en vond daar de plek waar de gestolen voorwerpen begraven waren. De sporen liepen vandaar terug naar de kazerne. Toen moest het hele regiment zonder schoenen langs de speurder lopen, zodat deze kon zien of de dief er bij was. Toen hij tenslotte iedere man gezien had zei hij: „Nee, de dief is er niet bij". Op dat moment kwam juist de oppasser van de kolonel met een bericht binnen en de speurder, die er bij stond, zei tegen de kolonel: „Dat is de man die het gestolene begraven heeft". De oppasser, onthutst dat het uitgekomen was, bekende toen dat hij de eigendommen van zijn baas gestolen had. Hij dacht dat hij wel de laatste zou zijn op wie de verdenking zou vallen.

Mr. Deakin, die eerste-minister van Australië is geweest, vertelde me dat hij eens aan boord van een schip was, waar ook een aantal Australische inboorlingen op was, voor het eerst van hun leven op zee. Toen het schip vertrok, zag hij dat al die mensen plat op het dek waren gaan liggen met hun hoofd over de rand en gespannen vooruit over het water keken. Ze waren zo verdiept in het turen op het water dat hij maar geen antwoord kreeg op zijn vraag waar ze toch naar keken, tot tenslotte een van hen zei: „We begrijpen niet hoe het schip in het water zijn weg weet te vinden. We zien het spoor niet dat het volgt. We weten dat aan land onze ogen scherp genoeg zijn, want dikwijls als we blanken langs een spoor brengen, zeggen zij dat ze niets zien, terwijl de sporen voor ons heel duidelijk zijn. Hun ogen zijn heel anders dan de onze. Maar hier op zee zien de Engelse zeelieden kennnelijk sporen voor zich uit, want anders zouden ze niet weten in welke richting het schip moet varen — en toch kunnen wij, die aan land zo scherp kunnen zien, geen enkel teken zien van een spoor op het water."

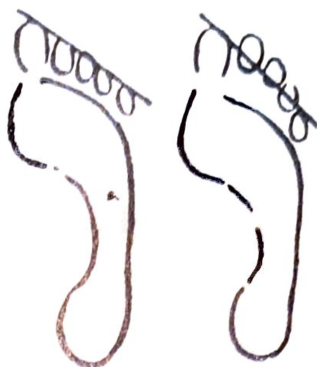
Wanneer een ervaren jager een heel vers spoor van mensen of dieren volgt zal hij meestal zorgen dat hij er niet met zijn neus op blijft lopen, want het achtervolgde dier zal dikwijls nog eens omkijken om te zien of het gevolgd wordt. Daarom loopt de spoorzoeker in een kring en komt dan steeds weer terug op de plek waar hij denkt het spoor te kunnen vinden. Als hij het terugvindt maakt hij weer een cirkel verder naar voren tot hij het niet meer vindt. Dan weet hij dat hij voor

doorgekropen zou kunnen zijn. De grond was nog steeds hard en er was niets op te zien, maar aan een van de stekels van de cactus in het gat zat een kluitje natte modder. Dat was de oplossing. Op deze harde grond was er geen modder, maar het zwijn had blijkbaar modder aan zijn poten meegenomen toen het door het natte terrein liep. Dit kleine teken hielp de spoorzoeker in de goede richting te zoeken, en zo ging het verder tot hij het spoor tenslotte in zachtere grond weer terug-vond en het wilde zwijn tot in zijn schuilplaats kon volgen. Ik heb in de Soedan eens een spoorzoeker sporen zien volgen die voor het gewone oog een hele tijd niet te zien waren. Als het spoor duidelijk was, maakte hij zijn eigen passen even lang als die van het spoor en ging zo stap voor stap met het spoor mee. Tijdens het lopen tikte hij met zijn stok ieder spoorteken even aan. Als de voetsporen op harde grond of onder opgewaaid zand verdwenen, bleef hij in dezelfde pas doorlopen en op de grond tikken op de plekken waar een afdruk had moeten staan. Soms zag hij een onduidelijke indruk of een ander teken waardoor bleek dat daar een voetindruk geweest was, en dan wist hij dat hij nog op het goede spoor was.
Voor een beginneling is het erg moeilijk sporen van blote voeten uit elkaar te houden, ze lijken allemaal op elkaar. Maar hier volgt de manier waarop de Indiase politie ze uit elkaar houdt. Het is misschien nuttig voor een verkenner die in Zuid-Afrika of Egypte komt of in andere landen waar men blootsvoets loopt.
Voor het meten van een voetafdruk van degene die je achterna zit, trek je een lijn van de bovenkant van de grote naar

Sporen van twee vogels.
Een er van is meestal op de grond te vinden, de andere in bosjes en bomen. Van welke is het ene spoor, van welke het andere?

die van de kleine teen. Dan kijk je hoever de andere tenen hier al dan niet buitensteken en dat noteer je in je zakboekje. Als je dan een stel voetafdrukken tegenkomt hoef je die maar met je aantekening te vergelijken en je pikt de jouwe er uit.

Bij alle mensen is de stand van de tenen enigszins anders. Probeer het met de verkenners in je patrouille, laat ieder van jullie een afdruk maken met zijn blote voet en kijk dan waarin die verschilt van die van de anderen. Trek ook die teenlijn.

Spooroefeningen en -spelen

Spoor onthouden

Laat een patrouille met de voeten omhoog gaan zitten, zodat de andere verkenners deze kunnen bekijken. Geef iedere verkenner bijvoorbeeld drie minuten om de schoenen te bekijken. Laat dan een lid van de patrouille zonder dat de verkenners hem kunnen zien afdrukken maken op een geschikt plekje grond. Laat de verkenners een voor een het spoor zien en vertellen wie het gemaakt heeft.

Spoor-tekenen

Neem een patrouille mee naar een spoor van voetafdrukken. Kijk welke verkenner de nauwkeurigste tekening van een van de indrukken kan maken. De verkenners mogen in het spoor de duidelijkste afdruk zoeken.

Zoek de dief

Laat een onbekende zonder dat de verkenners het zien een spoor maken. De verkenners bekijken het nauwkeurig, zodat ze het kunnen terugvinden.
Zet de onbekende dan tussen acht of tien anderen en laat allen om de beurt een spoor maken voor de ogen van de

jongens. Iedere verkenner fluistert dan om de beurt de leider in wie het oorspronkelijk spoor maakte. De verkenner die het goed heeft wint. Als meer antwoorden goed zijn, wint degene die uit zijn hoofd de beste schets van de afdruk kan maken.

Smokkelaars over de grens

De grens is een of andere lijn van ongeveer 400 meter lengte in het terrein, bij voorkeur een weg of zandpad waarop men gemakkelijk voetafdrukken kan zien. Eén patrouille bewaakt de grens met posten langs deze weg, met een reserve verder landinwaarts, halverwege de grens en de stad. De stad kan een boom, een gebouw, enkele vlaggen zijn, ongeveer een halve kilometer van de grens. Een andere patrouille, de smokkelaars, komt ongeveer een halve kilometer aan de andere kant van de grens bij elkaar. Ze mogen de grens overgaan op de manier die hun het beste lijkt, ieder afzonderlijk, tezamen of verspreid. Ze proberen naar de stad te komen, rustig lopend, hard lopend of in verkennerspas. Slechts een van hen heeft smokkelwaar bij zich en deze draagt spoorijzers, waarvan de wachtposten, die pas na een alarmsein mogen hardlopen, dan de sporen kunnen zien. Zodra een post zo'n spoor ziet, alarmeert hij de reserve en begint zelf zo snel mogelijk het spoor te volgen. De reserveposten werken met hem samen om te proberen de smokkelaar voor hij de stad bereikt te pakken. Is de smokkelaar binnen de grenzen van de stad, dan is hij vrij en wint hij het spel.

Alarm: „Houd de dief"

's Morgens wordt in het kamp of lokaal een rode lap opgehangen. De leider fluistert tegen iedere verkenner: „Er is een dief in het kamp", maar tegen één fluistert hij: „Er is een dief in het kamp en jij bent hem, ingang Rijksmuseum", of een andere bekende plek een kilometer weg. Die verkenner weet dan dat hij op een of ander moment in de volgende drie uur de vlag moet stelen en naar het Rijksmuseum brengen. Verder weet niemand wie de dief is, wanneer hij de lap zal stelen en waarheen hij hem zal brengen. Zodra iemand merkt dat de lap gestolen is, maakt hij alarm, iedereen houdt op met wat hij aan het doen is en rent weg om de dief te achtervolgen. De verkenner die de lap of een stuk er van bemachtigt, wint. Als niemand er in slaagt, wint de dief. Hij moet de lap om zijn nek dragen en niet in zijn zak of ergens anders weg stoppen.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *De leider laat de verkenners een zanderige plek van 3 of 4 meter in het vierkant goed rollen of glad maken. Een van de jongens moet er overheen gaan, eerst gewoon, dan hardlopend en daarna fietsend. Laat hem ook achteruit lopen en lopen met iets op zijn schouders. Een deel van de zandbak kan nat zijn, alsof het geregend heeft, en een deel droog.*
Dan kan de leider de verschillen tussen de sporen aan zijn verkenners laten zien, zodat ze later dadelijk van alle sporen die ze tegenkomen kunnen bepalen of de maker gewoon of hard liep.

2. *Maak zo mogelijk de volgende dag verse sporen naast de oude en laat de verkenners het verschil opmerken, zodat ze ook de ouderdom van sporen leren bepalen.*

3. *Maak dan verschillende soorten sporen die door elkaar heenlopen, bijv. iemand op een fiets ontmoet een lopende jongen en hun sporen lopen dooreen. Laat de verkenners de betekenis van de sporen achterhalen.*

4. *Stuur een jongen er op uit om sporen te maken, laat de patrouille hem volgen en opmerken wanneer andere sporen het zijne daarna gekruist hebben, zodat men kan zien wie of wat na hem gekomen is.*

N.B. Er bestaan spoorijzers die men als een paar schaatsen aan de zolen van de schoenen van een verkenner kan vastmaken. Waar de verkenner dan ook gaat, hij laat steeds een spoor achter dat op dat van een ree lijkt. In plaats van spoorijzers kunnen ook enkele spijkers extra in de zool of de hak van zijn schoenen geslagen worden of in het ondereind van zijn stok, en wel op zo'n manier dat er een duidelijk te onderscheiden afdruk mee gemaakt kan worden.

5. *Laat iedere verkenner een schoen uittrekken en er een tekening van maken. Alle spijkers en andere kenmerken moeten aangegeven worden. Of geef iedere verkenner buiten een plek zand waarop de omtrek van een schoen staat. Hij moet dan van een andere voetafdruk of van zijn eigen schoen de kenmerken van spijkers, enz. invullen. Hij moet ook de lengte van zijn eigen stap noteren en hoever zijn voeten naar buiten afwijken van de rechte lijn die*

door of langs een aantal afdrukken getrokken kan worden.

6. *Stuur de patrouilles langs verschillende routes en laat ze na thuiskomst verslag uitbrengen over de sporen die ze van mensen, dieren en voertuigen gezien hebben.*

7. *Verzamel de afdrukken van de blote voeten van alle verkenners in de troep.*
   Wanneer men drukinkt op een zacht oppervlak uitrolt, kan elke verkenner er zijn voet op zetten en dan daarmee een afdruk op een vel papier maken. Zet op het papier gegevens als naam, leeftijd, gewicht e.d. van de verkenner, en de datum.

8. *Probeer te achterhalen of er verband bestaat tussen de lengte van de pas en de lengte van de man. Laat iedere patrouille dit zelf uitzoeken.*

9. *Laat de verkenners sporen van katten, honden en paarden bekijken en nameten. Op het platteland kunnen de sporen van groot- en kleinvee onder de loupe genomen worden en misschien ook die van in het wild levende dieren als de vos en de das.*

10. *Maak gipsafdrukken van sporen. De troep kan er een troepmuseum mee inrichten wanneer op iedere afdruk aangegeven wordt waar en wanneer ze gemaakt zijn en wat verder van belang is. Gipsafdrukken kunnen op de volgende manier gemaakt worden: gebruik vers gips, maak een muurtje van zand of takjes rond de afdruk, of gebruik een ring van blik of papier. Doe water in een mok, voeg er onder goed roeren gips aan toe tot het een dikke brij is. Giet deze dan in het spoor. Wanneer de afdruk bijna droog is, kunnen de datum en verdere gegevens er ingekrast worden. Haal de afdruk als hij helemaal droog is voorzichtig uit de grond en spoel hem af.*

11. *Moedig de verkenners aan zich te oefenen voor het insigne Speurder.*

KAMPVUURVERHAAL 13

Deductie of gevolgtrekken

HET TREKKEN VAN CONCLUSIES — SHERLOCK HOLMES — VOORBEELDEN VAN DEDUCTIE

Wanneer een verkenner zich geoefend heeft „tekens" op te merken, moet hij leren conclusies te trekken, d.w.z. de *betekenis* te achterhalen van wat hij gezien heeft. Dat wordt deductie genoemd. Een voorbeeld van wat ik bedoel wordt gegeven in „Forest and Stream", waaruit blijkt dat een jonge verkenner de betekenis van „tekens" kan achterhalen als hij er maar in getraind is.

Er was een cavalerist verdwenen en enkele van zijn kameraden doorkruisten het land om hem te vinden. Ze ontmoetten een jongen en vroegen of hij de verdwenen man gezien had. Hij zei meteen: „Bedoelt u een heel lange soldaat op een roodbruin paard dat een beetje kreupel was?"

„Ja, dat is hem", zeiden ze, „waar heb je hem gezien?"

De jongen antwoordde: „Ik heb hem niet gezien, maar ik weet waar hij langs is gekomen". Toen arresteerden ze die jongen, want ze dachten dat die soldaat vermoord was en uit de weg geruimd, en dat de jongen er meer van wist. Maar toen legde die jongen uit dat hij sporen van de man had ontdekt en dat hij die kon aanwijzen.

Hij bracht hen toen naar een plaats waar de „tekens" lieten zien, dat de soldaat stilgehouden had. Het paard had langs een boom gewreven en er waren een paar haren aan de bast blijven zitten, waardoor bleek dat het een roodbruin paard was geweest. De hoefindrukken toonden aan dat het kreupel was, want de indruk van de ene voet was niet zo diep als die van de andere en de stap van dat been was korter dan die van het andere. Dat de ruiter soldaat was bleek uit een schoenafdruk, gemaakt door een soldatenschoen. Toen vroegen ze aan de jongen hoe hij wist dat het zo'n lange soldaat was en de jongen liet zien dat de soldaat een tak had afgebroken, zo hoog, dat iemand van normale lengte er niet bij had kunnen komen.

Deductie is net als het lezen van een boek.

Een jongen die nooit heeft leren lezen en jou een boek ziet lezen, kan je vragen hoe je dat doet, en dan zeg je dat een aantal kleine tekens op een bladzijde letters zijn. Een stel

letters vormt een woord. Woorden vormen zinnen. Zinnen delen iets mee, hebben een betekenis.
Zo zal een getrainde verkenner, die kleine tekens en sporen ziet, deze in gedachten samenvoegen en er snel de betekenis uithalen, op een manier als een ongetrainde nooit zou kunnen.
Door veel te oefenen, ziet hij de betekenis in een oogwenk, zoals jij doet, wanneer je een boek leest, zonder dat je ieder woord letter voor letter hoeft te spellen.
Eens maakte ik, gedurende de Matabele-oorlog met een Afrikaner een verkenningstocht op een uitgestrekte grasvlakte bij de Matoppoheuvels. Opeens kruisten we een spoor dat nog vers was, want de grashalmen waren nog groen en vochtig, al waren ze platgedrukt. Ze waren in één richting gebogen, waardoor we konden zien in welke richting de mensen gegaan waren. We volgden het spoor tot het op een zanderige plek uitkwam en toen zagen we dat het het spoor was van een paar vrouwen (kleine voeten met rechte rand en korte passen) en jongens (kleine voeten, gebogen rand en langere passen), die rustig naar de heuvels acht kilometer verder waren gelopen. We dachten dat de vijand zich daar schuil hield.

Toen zagen we een meter of tien buiten het spoor een blad liggen. Kilometers in het rond waren er geen bomen te be-

kennen, maar we wisten dat bomen met deze bladeren groeiden in een dorp op twintig kilometer afstand, in de richting waar de voetstappen vandaan kwamen. Het zag er daarom naar uit dat de vrouwen uit dat dorp gekomen waren, dat blad hadden meegenomen en naar de heuvels waren gegaan.
Toen we het blad opraapten merkten we, dat het vochtig was en naar inheems bier rook. De korte passen gaven aan dat de vrouwen een vracht droegen. Dus vermoedden we dat ze potten met eigen gebrouwen bier op hun hoofd gedragen hadden, zoals ze dat daar steeds doen. De opening van die potten was met bladeren dichtgestopt en een van die bladeren was er uit gevallen. Maar we vonden het tien meter van het spoor af. Toen het er af viel, had het dus gewaaid. Nu, om zeven uur, was het windstil, maar rond vijf uur had het een beetje gewaaid.
Uit al die kleine tekens maakten we op dat een groepje vrouwen en jongens 's nachts vanuit het dorp, 20 kilometer de andere kant op, bier had gebracht naar de vijand in de heuvels en dat ze daar kort na zes uur waren aangekomen. De mannen zouden het bier waarschijnlijk meteen opdrinken (want het wordt binnen een paar uur zuur) en, tegen dat wij daar konden aankomen, slaperig en niet erg op hun hoede zijn, zodat we een prachtige kans zouden hebben om hun positie te bepalen.
We volgden toen het spoor van de vrouwen, vonden de vijand, deden onze waarnemingen en kwamen zonder moeilijkheden weg. Dat alles leerde ons dat ene blad. Je ziet dus hoe belangrijk het is om zelfs een onbelangrijk ding als dat op te merken.

Voorbeelden van deductie

Door heel kleine dingen op te merken hebben detectives misdaden tot oplossing gebracht.
Toen er eens een misdrijf begaan was, had men de jas van een vreemdeling gevonden, maar men kon niet achterhalen wie de eigenaar was. De jas werd in een grote zak gedaan en daar sloeg men op met een stok. Het stof in de zak werd verzameld en onder een sterk vergrootglas bekeken. Toen zag men dat er fijn zaagsel in zat, zodat het waarschijnlijk de jas van een timmerman of zo iemand was. Toen werd het stof onder een nog sterker vergrootglas — een microscoop — gelegd, en toen zag men dat er ook wat korreltjes gelatine

en houtlijm inzaten. Dat wordt niet door timmerlieden gebruikt, zodat de jas wel van een meubelmaker moest zijn — en de politie kwam de misdadiger op het spoor.
Het stof uit zakken of uit de hoekjes van een zakmes kan, wanneer het goed bekeken wordt, veel inlichtingen geven.
Men zegt dat Dr Bell uit Edinburgh de man was, die Sir Conan Doyle inspireerde tot zijn figuur van Sherlock Holmes. Deze arts gaf colleges aan medische studenten in een ziekenhuis. Er werd dan een patiënt binnengebracht, zodat de dokter kon laten zien hoe een zieke of gewonde moest worden behandeld. Eens kwam een patiënt hinkend binnen en de dokter vroeg aan een van de studenten: „Wat is er met deze man aan de hand?"
De student antwoordde: „Dat weet ik niet, dokter, want ik heb het hem nog niet kunnen vragen".
De arts zei: „Dat hoef je hem niet te vragen, je kunt het zelf zien. Zijn rechterknie is gewond. Hij hinkt met dat been. Hij heeft daar een brandwond, je ziet dat zijn broek bij de knie verbrand is. Het is nu Maandagmorgen. Gisteren was het mooi weer, maar Zaterdag was het regenachtig en modderig. De broek van de man is helemaal bemodderd. Hij is Zaterdagavond in de modder gevallen".
Toen vroeg hij aan de man: „Je hebt Zaterdag je loon gekregen, bent toen nogal wat gaan drinken en toen je thuis probeerde je broek bij het vuur te drogen, ben je tegen de kachel gevallen en is je knie verbrand, nietwaar"?
„Ja, mijnheer", antwoordde de man.
In de krant las ik eens een geval van een kantonrechter die ook op kleinigheden lette en dan zijn conclusies trok. Iemand was gedaagd, omdat hij zijn schulden niet betaalde.
De man zei dat hij geen werk kon krijgen.
De rechter zei: „Maar waarom hebt u dan een potlood achter uw oor als u niet aan het werk bent?" De man moest toegeven, dat hij zijn vrouw geholpen had met haar zaak, die, zoals bleek, heel winstgevend was. Daarop veroordeelde de rechter hem tot betaling van zijn schulden.
Dr Reiss van de politiedienst van de universiteit van Lausanne vertelt hoe de politie een spoor volgde:
In een huis was ingebroken en men vond voetsporen van de dief in de tuin. De sporen, die nåår het huis liepen waren niet zo diep als die er van áf-liepen en ze stonden ook niet zo dicht bij elkaar. Daaruit maakte de politie op, dat de

inbreker iets zwaars meegenomen had, zodat hij door het gewicht dieper in de grond gezakt was.

Echt gebeurde verkennersverhalen

Kapitein Stigand geeft in „Scouting and Reconnaissance in Savage Countries" de volgende voorbeelden van verkenners die uit kleine aanwijzingen belangrijke inlichtingen wisten op te maken.

Toen hij op een morgen buiten het kamp de ronde deed, zag hij het verse spoor van een stappend paard. Hij wist dat al zijn paarden alleen maar draafden en daarom moest dit een vreemd paard geweest zijn. Daardoor kwam hij er achter dat een bereden verkenner van de vijand 's nachts rustig zijn kamp was komen bekijken.

Toen hij in Midden-Afrika in een dorp kwam, waaruit de bewoners waren weggevlucht, wist hij niet welke stam hier had gewoond, tot hij een krokodillepoot in een van de hutten zag. Daardoor wist hij dat het het dorp was van de Awisa-stam, want deze eet krokodillen en de stammen in de buurt doen dat niet.

Op bijna een kilometer afstand zag men een man op een kameel rijden. Een bewoner die hem zag zei: „Dat is een man met slavenbloed". „Hoe kun je dat op zo'n afstand zien?" „Omdat hij met zijn benen zwaait. Een echte Arabier rijdt met zijn benen stijf tegen de kameel aan."

Generaal Joubert, opperbevelhebber van het Boerenleger in de Boerenoorlog van 1900, vertelde me (enkele jaren daarvoor) dat in de vorige Boerenoorlog van 1881 zijn vrouw het eerst gezien had dat Britse troepen de Majubaberg bezetten. De Boeren hadden toen hun kamp aan de voet van de berg en meestal stond er een klein aantal mannen als uitkijk op de top. Juist op deze dag hadden ze het plan 's ochtends vroeg weg te trekken, zodat de wachtpost niet naar de top gestuurd was.

Toen ze klaar waren voor vertrek, keek Mevrouw Joubert, die kennelijk verkennersogen had, naar boven en zei: „Er zit een Engelsman op de top van de Majuba". De Boeren zeiden: „Nee, dat moet iemand van ons zijn die toch naar boven is gegaan". Maar Mevrouw Joubert hield vol en zei: „Kijk maar naar de manier waarop hij loopt, dat is geen Boer, het is een Engelsman". En het was er inderdaad een, ze had gelijk. Een Engelse afdeling had 's nachts de berg beklommen, maar door de domheid van de man die zich

tegen de lucht ziet zien, werd hun aanwezigheid meteen door de Boeren ontdekt, die, in plaats van door de Engelsen verrast te worden, nu onder de steile rotswanden door ongezien naar boven klauterden, de Engelsen overvielen en hen met grote verliezen verdreven.

Je kunt vlak bij huis sporen vinden waaruit je een hele geschiedenis kunt aflezen. Deze sporen vertellen het simpele verhaal van een hond die een kat achtervolgt en van de boze eigenaar van de kat.

Een officier verloor op manoeuvre in de woestijn tien kilometer van Cairo zijn verrekijker en liet een paar inlandse spoorzoekers komen om die te zoeken.
Ze vroegen het spoor van zijn paard te mogen zien. Het paard werd buiten gebracht en liep rond, zodat ze zijn hoefafdrukken konden zien. Die onthielden ze en ze gingen naar de plaats van de manoeuvre. Daar vonden ze tussen honderden hoefindrukken van de cavalerie en de artillerie al vlug die van het paard van de officier en ze volgden dat, tot ze de verrekijker zagen liggen, op de plaats waar deze in de woestijn uit het etui gevallen was.
Deze spoorzoekers kunnen erg goed kamelen volgen. Voor iemand die er niet aan gewoon is, lijkt het spoor van de ene kameel precies op dat van de andere, maar voor een geoefend oog zijn ze even verschillend als gezichten en deze spoorzoekers onthouden ze even gemakkelijk als jij gezichten van mensen onthoudt.
Een paar jaar geleden werd in de buurt van Cairo een kameel gestolen. Men liet de spoorzoeker van de politie komen en toonde het spoor. Hij volgde het over een flinke afstand

tot het in een paar straten tussen allerlei andere sporen verloren liep. Maar een jaar later zag deze speurder plotseling weer een vers spoor van deze kameel. Hij had al die tijd het spoor onthouden. De kameel liep blijkbaar samen met een andere, waarvan hij ook het spoor kende en die aan een bekende kamelendief behoorde. Zonder dan ook verder te proberen het spoor te volgen, liep hij met een politie-agent recht naar de stal van die dief en vond daar de kameel die al zo lang zoek was.
De gaucho's of inheemse cow-boys in Zuid-Amerika zijn prachtige verkenners. De weidegronden voor het vee zijn tegenwoordig meestal omheind, maar vroeger moesten de gaucho's vaak gestolen en weggelopen koeien kilometers ver volgen en ze waren dus goede spoorzoekers. Men vertelt dat een van die mannen een gestolen paard moest gaan zoeken, maar het niet kon vinden. Toen hij tien maanden later in een heel ander deel van het land was, zag hij plotseling het verse spoor van dit paard. De hele tijd had hij de vorm er van onthouden. Hij volgde het meteen en vond het paard voor zijn baas terug.

Nog een voorbeeld van deductie

Een eenvoudige deductie uit tekens die ik op een ochtend op een wandeling in Kasjmir zag. Ik liep bij stormachtig weer over een bergpad.
Tekens die ik zag: Boomstronk, ongeveer een meter hoog, langs het pad. Een steen ter grootte van een kokosnoot, die er vlak bij lag en waar wat uitgedroogde stukjes walnoot aan kleefden. Er lagen ook wat walnootschillen op de stronk. Dertig meter ten zuiden van de stronk langs het pad lagen de doppen van nog vier noten. De enige noteboom die te zien was, stond 100 meter ten noorden van de stronk. Onder aan de stronk lag een hard geworden kluit modder met de indruk van een gevlochten schoen.
Wat zou jij hier uit opmaken? Mijn oplossing was deze: Iemand was twee dagen geleden op een lange tocht met een vracht uit het zuiden gekomen. Hij had op de stronk zitten rusten en een paar noten gegeten.
Mijn gevolgtrekkingen waren als volgt:
Het was een man die een vracht droeg, want dragers gaan niet zitten als ze willen rusten, maar laten hun vracht leunen tegen een overhangende rots. Als hij geen vracht had gehad, zou hij op de stronk zijn gaan zitten, maar hij ging liever

30 meter verder naar de rots. Vrouwen dragen geen vracht, dus was het een man. Maar eerst had hij de noten, die hij van de boom, 100 meter naar het noorden, had meegenomen, onder zijn schoen op de stronk gekraakt. Dus trok hij naar het zuiden op een lange tocht, want hij had schoenen aan. Als hij in de buurt van zijn huis was geweest zou hij op blote voeten gelopen hebben. Drie dagen geleden had het geregend, de voetindruk was gemaakt toen het nog nat was. De notedoppen en schilletjes waren ook droog, zodat er een flinke tijd tussen geweest moest zijn.
Hier zit geen belangrijk verhaal aan vast, het is alleen maar een voorbeeld van eenvoudig oefenen, zoals verkenners het ook horen te doen.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Laat een vriend die de jongens niet kennen, tijdens een troepbijeenkomst binnenkomen en met je praten. Laat de jongens daarna een beschrijving van hem geven, alsof zijn opsporing verzocht was.*

2. *Laat een paar mensen die de jongens niet kennen, als voorbijgangers door een straat lopen. De jongens moeten hen dan ieder voor zich opnemen. Na een tijdje wordt van ieder van de jongens een beschrijving van de voorbijgangers gevraagd, van hun uiterlijk, opvallende dingen en wat hun beroep is.*

3. *Maak een vertrek of een stuk grond klaar met kleine tekens, sporen, enz. Vertel dan het verhaal van de misdaad tot op dat ogenblik en laat iedere jongen of patrouille op zijn beurt de scène gedurende een bepaalde tijd bekijken en dan ieder apart de oplossing geven.*
   Men moet heel eenvoudig beginnen en het dan langzaamaan moeilijker maken. Begin bijvoorbeeld met wat voetstappen en afgebrande lucifers bij een boom, waardoor te zien is dat iemand daar geprobeerd heeft zijn pijp aan te steken, enz.

4. *Neem voor een moeilijker geval een thema als dat in „Herinneringen van Sherlock Holmes”, met name „De inwonende patiënt”. Prepareer een vertrek als de kamer waar de patiënt opgehangen werd gevonden, met afdrukken van modderige voetstappen op het vloerkleed, sigarenpeukjes en -as, schroevedraaier en schroeven, enz. Leg*

een rijtje stenen neer of zakdoeken of vellen papier, waar de jongens op kunnen staan, zonder dat ze de sporen verstoren. Laat iedere verkenner of patrouille apart binnenkomen en gedurende drie minuten de zaak bekijken. Dan gaan ze naar buiten en moeten een half uur later mondeling of schriftelijk hun conclusies geven.

5. Laat iedere patrouille een scène uit de verhalen van Sherlock Holmes opvoeren, waardoor ze hun waarnemingsvermogen laten zien en tonen hoe je kunt deduceren.

HOOFDSTUK V

WOODCRAFT
of
KENNIS VAN DIEREN EN VAN DE NATUUR

KAMPVUURVERHAAL 14

Bespieden

HULPMIDDEL VOOR OBSERVATIE — HOE JE JEZELF KUNT VERBERGEN — HOE JE KUNT LEREN BESPIEDEN — SPELEN

Op manoeuvre naderden eens twee vijandelijke patrouilles elkaar terwijl ze probeerden elkaar in de gaten te krijgen. Op een gegeven ogenblik werd het terrein tussen hen in erg vlak en open, zodat het voor een verspieder een hopeloze taak scheen hier ongezien over heen te komen. Er liep wel een greppel van zowat een halve meter diep en overgroeid met struiken door een stuk van het terrein, vanaf het punt waar een van de patrouilles verborgen zat. Ze zagen twee kalveren van de overkant van het open terrein naar het eind van de greppel komen aanlopen en daar beginnen te grazen. Een van de verspieders maakte gebruik van de greppel, hij wilde er doorheen kruipen tot hij bij de kalveren uitkwam. Daar hoopte hij wel iets te vinden om weer verder te komen of in elk geval van dichterbij de vijand te kunnen bespieden. Toen hij ongeveer halverwege de greppel was, werd er door een verspieder van de tegenpartij die ook al in die greppel zat, op hem gevuurd.

Toen de scheidsrechter aan die man vroeg hoe hij daar zo ongezien had weten te komen, zei deze, dat hij zag dat hij de greppel niet ongezien zou kunnen bereiken en dat hij toen

de twee kalve[...], waar zijn patrouille zat. Hij was tussen ze in gaan lopen, had ze bij hun staart bij elkaar gehouden en zo de greppel bereikt. Daar liet hij de dieren los en gleed zelf onopgemerkt in de greppel.

Hoe je je kunt verbergen

Als je in het wild levende dieren wilt observeren, moet je ze besluipen, dat wil zeggen dat je naar ze toe moet kruipen, zonder dat ze je zien of ruiken.

Als een jager wilde dieren besluipt, houdt hij zich helemaal verborgen, en dat doet een oorlogsverkenner die op de vijand uit is ook. Een politie-agent vangt geen zakkenrollers door in uniform op hen te gaan staan wachten. Hij kleedt zich aan als een gewone man en kijkt vaak in een etalage en ziet dan alles wat achter zijn rug gebeurt als in een spiegel. Wanneer iemand die iets op zijn geweten heeft, merkt dat er op hem gelet wordt, zal hij op zijn hoede zijn, terwijl iemand die een zuiver geweten heeft, zich zal ergeren. Als je dus iemand in de gaten wilt houden, moet je niet naar hem gaan staan staren, maar je moet de bijzonderheden die je wilt weten in een enkele blik opmerken, en als je hem beter wilt bekijken, kun je achter hem gaan lopen. Je kunt minstens evenveel ontdekken, wanneer je iemand van achteren bekijkt zonder dat hij merkt dat je hem observeert, tenzij het een verkenner is en hij dus vaak om zich heen kijkt.

Oorlogsverkenners en jagers op groot wild nemen altijd twee dingen bijzonder in acht als ze niet gezien willen worden. Ten eerste zorgen ze dat het terrein, de bomen of de gebouwen achter hen dezelfde kleur hebben als hun kleren.

En ten tweede blijven ze onbewegelijk stilstaan of stilliggen zodra en zolang de vijand of het dier in hun richting kijkt. Daardoor zal een verkenner zelfs in open terrein vaak ongemerkt kunnen wegkomen.

Als je je achtergrond kiest, moet je denken aan de kleur van je kleren. Als je iets khakikleurigs aan hebt, moet je niet voor een witte muur gaan staan of voor een donker bosje, maar je moet iets van dezelfde tint opzoeken, bijv. een rots of gras of zand en dan heel onbewegelijk blijven. Dan is het voor een vijand zelfs op korte afstand heel moeilijk je te ontdekken.

Als je donkere kleren aan hebt, moet je in een donker bosje gaan zitten of in de schaduw van rotsen of bomen, maar zorg er voor dat het terrein en de grond achter je ook donker

zijn. Want als bijvoorbeeld het terrein voorbij de bomen waaronder je staat, lichtgekleurd is, zul je daartegen duidelijk afgetekend staan.
Als je iets roods aan hebt, moet je achtergrond iets zijn van rode baksteen, rode aarde of rotsen, enz.
Als je heuvels gebruikt als uitkijkpost, moet je oppassen, dat je je niet op de top en tegen de horizon laat zien. Dat is een fout die een teerpoot meestal maakt.
Je kunt heel veel leren als je een Zoeloe-verkenner een heuveltop of een hoge plek in het terrein als uitkijkpost ziet gebruiken. Hij zal plat op handen en voeten door het gras vooruit kruipen. Wanneer hij de top bereikt heeft, zal hij langzaam, centimeter voor centimeter zijn hoofd opheffen tot hij rond kan kijken. Als hij de tegenstander ziet, dan kan hij hem goed bespieden en als hij denkt dat ze ook naar hem kijken, houdt hij zijn hoofd een enorme tijd stil, in de hoop dat hij voor een steen of een boomstronk aangezien zal worden.

Oefen in sluipen. Blijf zo vlak mogelijk op de grond

Als hij niet ontdekt wordt, zal hij langzamerhand zijn hoofd weer centimeter voor centimeter laten zakken en dan rustig wegsluipen. Plotselinge en snelle bewegingen tegen de horizon zullen, zelfs op grote afstand, gemakkelijk de aandacht trekken.
's Nachts moet je je zoveel mogelijk vlak tegen de grond, in

greppels, enz. verbergen, zodat je in het donker onzichtbaar blijft, terwijl een tegenstander die in de buurt komt, gemakkelijker zichtbaar is, doordat hij zich tegen de sterren zal aftekenen omdat hij hoger staat.
Zo heb ik eens door zelf laag in de schaduw van de struiken heel stil te blijven liggen, 's nachts een verspieder van de vijand tot binnen een meter afstand van me laten komen, zodat ik, toen hij zich omdraaide, kon opstaan en mijn armen om hem heen kon slaan.
Waar je ook aan moet denken als je je ongezien wilt voortbewegen, vooral 's nachts, is, dat je heel rustig moet lopen. Het geluid van iemand die 's nachts loopt, is al van ver hoorbaar, maar een verkenner of een jager loopt altijd heel licht op de bal van zijn voet en niet op zijn hiel. Daar moet je je binnen en buiten, overdag en 's nachts goed in oefenen, altijd als je loopt, zodat het volkomen een gewoonte wordt licht en onhoorbaar te lopen. Je zult merken, dat je, als je er aan gewend raakt, ook gemakkelijk grotere afstanden kunt afleggen, wat je niet zou kunnen wanneer je bleef doorlopen op de gewone hos-klos-en-dreun manier van de meeste mensen.
Denk er altijd aan dat je, wanneer je een dier in het wild of een goed verkenner moet besluipen, onder de wind moet blijven, zelfs als die zo zwak is, dat hij nauwelijks te merken is.
Daarom moet je, voor je je tegenstander gaat besluipen, precies uitmaken uit welke richting de wind waait en dan tegen de wind ingaan. Om dat te bepalen kun je je duim rondom met je tong nat maken, hem opsteken en voelen welke kant koud wordt. Je kunt ook wat zand of droog gras of bladeren opgooien en kijken welke kant een en ander uitwaait.
De Indiaanse verkenners hadden, als ze een vijandelijk kamp wilden verkennen, de gewoonte een wolvevacht op hun rug te binden en dan op handen en voeten 's nachts rond die kampen te sluipen. Ze deden ook nog het gehuil van een wolf na.
In Australië besluipen de inlanders emoes — grote vogels die een beetje op struisvogels lijken — met een emoehuid om. Ze lopen dan een beetje gebogen met één hand in de lucht om de nek en de kop van het dier na te bootsen.
Amerikaanse verspieders zetten vaak een muts van wolfsvel op hun hoofd met de oren er nog aan, zodat ze voor een wolf aangezien kunnen worden als ze over een rand heen-

Een Australiër op emoe-jacht. Hij heeft een boemerang in zijn hand en een speer tussen zijn tenen.

kijken of op een punt staan, waar hun hoofd tegen de horizon zou afsteken.
Onze verkenners binden vaak een ring of band om hun hoofd als ze in gras of hei op de loer liggen, en daar steken ze dan een hele boel gras in. Sommige bosjes staan recht op en andere vallen naar beneden, zodat hun hele hoofd onzichtbaar is.
Als ze achter een grote steen of een rotsblok verborgen zitten, kijken ze er niet over heen, maar aan de zijkant er langs.

Sluipspelen

Jacht op een verkenner

Eén verkenner krijgt tijd om zich te gaan verbergen. Daarna gaan de anderen hem zoeken. Hij wint als hij niet gevonden wordt of als hij binnen een bepaalde tijd naar het beginpunt weet terug te komen zonder getikt te zijn.

Bericht overbrengen

Een verkenner moet binnen een bepaalde tijd over een gegeven afstand een bericht overbrengen.
De andere verkenners zijn tegenstanders en moeten dat verhinderen. Ze verbergen zich daarom links en rechts om de koerier te verhinderen zijn doel te bereiken.
Minstens twee verkenners moeten de koerier hebben getikt voor hij het bericht heeft kunnen afleveren, wil hij gevangen genomen zijn.

Sluipen

De leider is het hert, hij verbergt zich niet, maar staat overeind en kan een beetje op en neer wandelen.
De verkenners gaan ieder op hun eigen manier proberen hem ongezien te naderen.
Zodra de leider een verkenner ziet, laat hij hem opstaan.
Na een tijdje roept de leider: „Tijd", en ieder staat op waar hij verborgen ligt. De dichtstbijzijnde wint.
Hetzelfde kan gedaan worden om de verkenners te oefenen in onhoorbaar lopen. De leider is dan geblinddoekt. Dit kan het best gedaan worden in terrein waar veel dood hout ligt, of grint, enz.
De verkenners beginnen bijv. op een afstand van 100 meter en moeten tamelijk snel, bijv. binnen twee minuten, proberen de geblinddoekte aan te raken voor hij hen hoort.

Bespieden en rapporteren

De leider gaat op een open plek staan en stuurt de verkenners alleen of in tweetallen ongeveer een halve kilometer weg in verschillende richtingen. Als hij een vlag als beginsein zwaait, verbergen ze zich en beginnen hem te besluipen, terwijl ze blijven kijken wat hij doet. Als de scheidsrechter weer met de vlag zwaait, staan ze op en brengen schriftelijk of mondeling verslag uit over al wat hij deed. Intussen is de leider steeds blijven rondkijken en hij trekt voor elke keer dat hij een verkenner heeft gezien, twee punten af. Hij heeft allerlei dingen gedaan, bijv. zitten, knielen, door een verrekijker kijken, hoed even afnemen, een paar keer rondlopen, om de verkenners de kans te geven iets te zien om de rapporteren. Voor ieder ding dat de verkenners hebben opgemerkt en goed rapporteren krijgen ze drie punten. De leider spaart tijd, als hij tevoren een lijstje maakt met kolommen, waarop alle verkenners genoteerd worden en alle dingen, die hij deed, plus een kolom waarin aangetekend wordt wie hij gezien heeft.

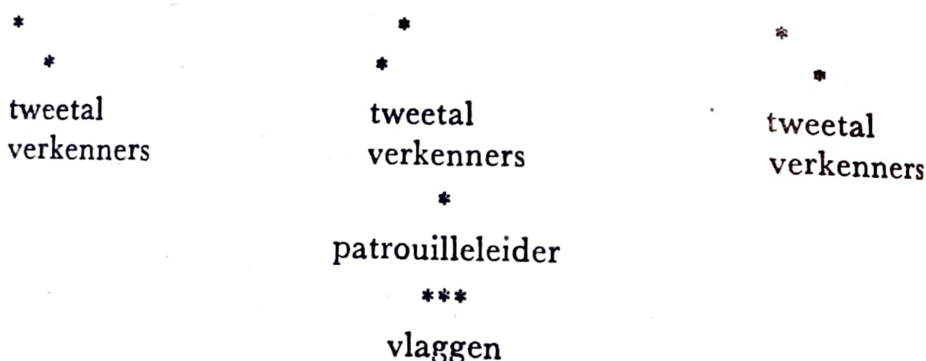
Spin en vlieg

Een stuk van het terrein of een wijk in de stad van ongeveer een kilometer in het vierkant is het web. De grenzen er van en het tijdstip waarop de operaties beginnen, worden nauwkeurig aangegeven.
Eén patrouille (of een halve) is de spin die zich gaat verbergen. De rest van de patrouilles (of de andere helft) gaat een

kwartier later weg dan de vlieg die de spin gaat zoeken. De verkenners kunnen zich verspreiden als ze dat willen, maar houden voortdurend contact met hun leider om over alles wat ze ontdekken verslag uit te brengen.
Met iedere partij gaat er een leider mee. Als binnen een bepaalde tijd (bijv. twee uur) de vlieg de spin niet ontdekt heeft, wint de spin. De spinnen noteren de naam van ieder van de vliegenpartij, die ze gezien hebben. Hetzelfde doen de vliegen met de spinnen, met de aanwijzingen omtrent de schuilplaats er bij.

Vlagveroveren

Iedere partij twee of meer patrouilles.
Iedere partij vormt een bewakingspost binnen de aangegeven grenzen van het terrein en bewaakt drie vlaggen (of 's avonds drie lantaarns, een halve meter boven de grond). De vlaggen of lantaarns staan minstens 200 meter ('s avonds 100 meter) van de post af. De bewakers liggen bijeen of in paren verdekt opgesteld. Dan worden verspieders uitgestuurd om de positie van de tegenpartij te verkennen. Als deze de vlaggen hebben gevonden, zullen deze al sluipend proberen de vlaggen te veroveren en naar hun eigen post te brengen. Een verkenner mag maar één vlag tegelijk meenemen. In het algemeen is de opstelling van een partij op een dergelijke bewakingspost als volgt:

Iedere verkenner die binnen 50 meter van een sterkere tegenpartij komt, wordt, wanneer deze hem ziet, buiten gevecht gesteld. Als hij naderbij kan sluipen zonder gezien te worden, is het goed.
Verkenners die op post staan, mogen zich niet verplaatsen, maar ze tellen voor twee en ze mogen koeriers uitsturen naar de mensen van hun eigen partij verderop of naar hun eigen verspieders.

Bij iedere wachtpost en bij iedere patrouille die er op uittrekt is een scheidsrechter.

Op een vastgesteld uur wordt geëindigd en allen komen bij elkaar om verslag uit te brengen. De punten zouden als volgt gegeven kunnen worden:

Iedere veroverde en binnengebrachte vlag of lantaarn: 5 punten.

Iedere melding of schets over de ligging van de tegenpartij tot 5 punten.

Iedere melding van bewegingen van verspieders van de andere partij: 2 punten.

De partij met de meeste punten wint.

(N.B. Voor dit soort „buitenspelen" is het nodig een of andere manier van doden en gevangennemen te hebben. Een draadje wol, verschillend van kleur voor iedere partij, kan om de arm tussen schouder en elleboog gedragen worden. Als het draadje gebroken is, kan de dode bij de scheidsrechter een nieuw leven krijgen (anders is het plezier er af). Men kan ook de das in de riem doen bij wijze van staart, of om het hoofd binden. Ook kunnen projectielen gebruikt worden, bijv. zakjes met krijtpoeder. De kleinste verkenner moet een even grote kans hebben een ander te doden als de sterkste).

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Laat zien hoe gewichtig het is een goede achtergrond te kiezen door verkenners tegen verschillende achtergronden te plaatsen.*
2. *Laat zien hoe bewegingen opvallen. Zet verkenners goed verborgen neer (in struiken, enz.) en laat zien hoe moeilijk het is hen te ontdekken, tot ze zich bewegen.*
3. *Oefen in het snel gaan van de ene dekking naar de andere, het kruipen door greppels, achter uitspringende randen en van struik naar struik.*
4. *Oefen sluipen in het donker. Verscheidene van de boven aangegeven spelen kunnen ook in de schemering of in het donker gespeeld worden (begin niet in het pikkedonker).*
5. *Moedig de verkenners aan te werken voor het insigne Bespieder.*

KAMPVUURVERHAAL 15

Dieren

DE ROEP VAN WILDE DIEREN — ZOOGDIEREN — VOGELS — REPTIELEN — VISSEN — INSECTEN — PRACTISCHE INSTRUCTIE OVER DIEREN — SPELEN

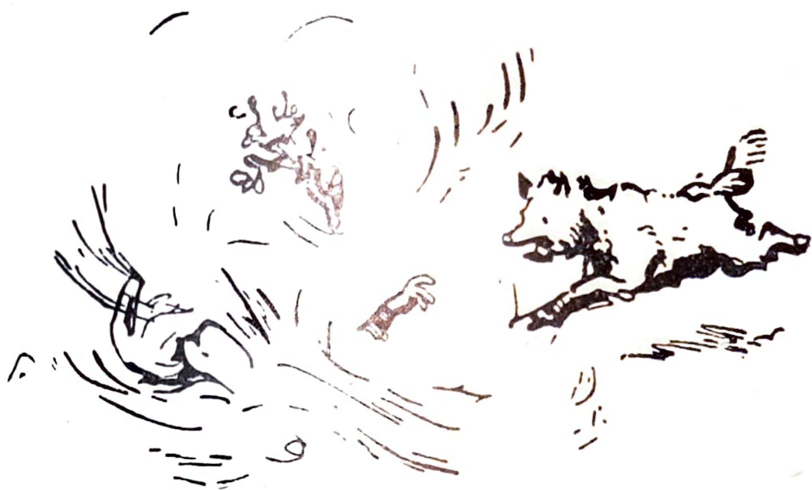
In vele delen van de wereld gebruiken verkenners de roep van in het wild levende dieren om met elkaar contact te houden, vooral 's nachts, in dichte bossen, in mist, enz., maar je hebt er ook veel aan als je de roep kunt nadoen wanneer je de gewoonten van die dieren wilt leren kennen. Je kunt beginnen met het geluid van een kip te leren of met een hond in zijn eigen taal toe te spreken! Je zult dan gauw merken dat je het boze gegrom of speelse gekef van een hond kunt laten horen. Uilen, houtduiven en wulpen hebben een roep die je gemakkelijk kunt nadoen.

In India heb ik een inheemse stam ontmoet die jakhalzen eet. Nu is een jakhals een van de wantrouwendste dieren die er bestaan, en het is heel moeilijk er een in een val te vangen, maar deze mensen lukt dat toch door hun roep na te doen. Enkele mannen verbergen zich met een paar honden in het gras en in de bosjes om een veldje. Midden op dat open veldje doet een van de mannen de roep van een jakhals, die een ander roept, na. Hij roept harder en harder tot het lijkt alsof ze op elkaar afkomen, beginnen te grommen en tenslotte met elkaar onder luid geblaf, gegrom en gekrijs vechten. Tegelijk schudt hij een bundel droge bladeren,

Jakhalzen-jacht ....

wat een geluid geeft alsof de dieren door het gras springen. Dan gaat hij op de grond liggen en gooit stof de lucht in, zodat hij helemaal onzichtbaar is, terwijl hij doorgaat met de grom- en vechtgeluiden. Als een jakhals dat hoort, komt hij de rimboe uitgerend en springt het stof in om mee te vechten. Als hij daar dan een man vindt, loopt hij snel weg. Maar intussen zijn de honden losgelaten en die vangen en doden hem dan.

. . . . *in India*

William Long vertelt in zijn interessante boek „Beasts of the Field" hoe hij eens een „moose" nadeed. Dat is een enorm groot hert met een lelijke, vooruitspringende neus. Hij leeft in de wouden van Noord-Amerika en Canada en je kunt er moeilijk dicht bij komen. Hij is flink gevaarlijk als hij boos is.

Long zat in een kano te vissen toen hij een moose-stier in het bos hoorde brullen. Voor de grap ging Long aan de wal, sneed een reep bast van een berk en rolde die op tot een soort toeter van 40 cm lang, 12 cm aan de brede en ongeveer 5 cm aan de smalle kant. Hiermee begon hij het gebrul van de stier na te doen. Het effect was geweldig. De oude moose kwam aangestormd en kwam zelfs het water in om hem te pakken, en alleen door heel hard te peddelen ontkwam hij nog.

Een van de fijnste dingen in het verkennen is de jacht op groot wild: olifanten, leeuwen, neushoorns, wilde zwijnen, herten en dergelijke. Je moet een heel goed verkenner zijn als je er succes mee wilt hebben.

Het is heel opwindend, en gevaarlijk ook, en alles wat ik je over opmerken, spoorvolgen en je onzichtbaar maken heb verteld, heb je er bij nodig. Bovendien moet je alles van die dieren en hun gewoonten afweten, wil je iets bereiken.
Ik zei dat de „jacht" op groot wild een van de fijnste dingen in het verkennen is, niet het doden of schieten. Als je namelijk die dieren gaat bestuderen, ga je er hoe langer hoe meer van houden en dan zul je gauw ondervinden dat je ze niet wilt doden alleen maar om te doden. Hoe meer je er van ziet, des te meer ga je er het wondere werk van God in zien. Al het genoegen van de jacht zit in het avontuurlijke leven in de rimboe, in de kans dat het dier achter jou aangaat in plaats van omgekeerd, in de spanning, wanneer je probeert het te volgen, te besluipen, te zien wat het allemaal doet en zijn gewoonten tracht te leren kennen. Het eigenlijke schieten van het dier, dat daarna komt, is maar een heel klein deel van het plezier.
Geen enkele verkenner moest ooit een dier doden, tenzij er werkelijk reden voor is, en dan moet hij het zo vlug en zo goed mogelijk doen, zodat het zo min mogelijk te lijden heeft. Het is zelfs zo, dat vele jagers op groot wild tegenwoordig liever de dieren met de camera dan met een geweer onder schot nemen. Dat geeft minstens even aardige resultaten. Alleen wanneer jij en je inheemse helpers honger hebben, moet je natuurlijk zo'n groot dier doden.
Mijn broer was in Oost-Afrika eens op jacht naar groot wild en was druk bezig met de camera. Hij leefde in de rimboe, volgde sporen en besloop olifanten, neushoorns en andere grote dieren, en nam er dan foto's van.
Op zekere dag was hij tot dicht bij een olifant geslopen, had zijn camera opgesteld en zijn hoofd onder de doek gestoken om het toestel in te stellen, toen zijn helper riep: „Pas op, mijnheer" en wegliep. Mijn broer kwam te voorschijn en zag dat op slechts enkele meters afstand een grote olifant op hem af kwam. Hij drukte meteen af en zette het ook op een lopen. De olifant rende naar de camera, hield stil en scheen tenslotte te zien dat het maar een fototoestel was. Hij glimlachte maar wat en wandelde weer onverstoord de rimboe in.
Het boek van Schilling „Met flitslicht en buks" bevat een heel interessante verzameling foto's van wilde dieren, die door die dieren zelf gemaakt zijn, doordat ze 's nachts draden aanraakten die opzettelijk uitgezet waren, en waardoor ze

„Kiekeboe!"

zelf een flitslicht deden ontbranden. Hij kreeg zo prachtige foto's van leeuwen, hyena's, allerlei soorten herten, zebra's en andere dieren. Er is er een bij van een leeuw midden in zijn sprong naar een reebok.
Het wilde zwijn is zeker het moedigste dier van allemaal. Het is werkelijk de „koning van de rimboe" en de andere dieren weten dat. Als je 's nachts naar een drinkplaats in de wildernis zou komen, zou je zien dat de dieren er heel ze. nuwachtig naar toe gaan terwijl ze alle kanten opkijken om verborgen vijanden te ontdekken. Maar het wilde zwijn wandelt er zwaaiend met zijn grote kop en zijn blinkende slagtanden zelfbewust heen. Het is voor niemand bang, maar iedereen is het voor hem. Zelfs een tijger die aan de plas drinkt, zal grommend en vlug weglopen.
Dikwijls ben ik als de maan scheen er 's nachts op uit gegaan om naar wilde zwijnen te kijken. Dat is minstens even aardig als ze alleen maar op te jagen om ze te doden. Ik heb een wild zwijntje en een jonge panter gevangen. Ze waren heel vermakelijk en interessant. Het zwijntje hield ik in mijn tuin, maar het werd nooit helemaal tam, ook al was het heel jong toen ik het ving.
Als ik het riep, kwam het naar me toe, maar erg op zijn qui vive. Naar een vreemde ging het nooit toe, en wanneer een inlander het probeerde te lokken, ging het hem achterna zitten en probeerde het hem te raken met zijn slagtandjes. Het oefende zijn slagtanden door in de tuin met volle vaart om een oude boomstronk heen te draaien. Dan weer rende

het er op af, draaide minstens vijf minuten achter elkaar achtjes, en ging tenslotte hijgend liggen uitrusten.
Mijn panter was ook een fraai, aardig en speels dier en ging als een hondje met me mee. Maar hij was niet te vertrouwen met vreemden. Als hij te lastig werd, droeg mijn Afghaanse bediende hem weg.
Ik geloof dat men meer van dieren gaat afweten en ze beter gaat begrijpen als men ze eerst als huisdier houdt, en ze dan later in hun natuurlijke staat gaat bespieden.
Maar vóór iemand in de wildernis groot wild gaat bestuderen, moet hij eerst allerlei wilde en tamme dieren thuis leren kennen. Een goede hond is de beste makker van een verkenner en hij moet zich pas een goed verkenner vinden als hij een jonge hond alles geleerd heeft, wat hij van hem verlangt. Er is veel geduld voor nodig en je moet werkelijk voor je hond voelen. Honden worden vaak gebruikt om verdwenen mensen op te sporen, om berichten over te brengen en om blinden te leiden.
Een hond is het menselijkste van alle dieren en daarom de beste kameraad van de mens. Hij is altijd hoffelijk, altijd klaar om te spelen, goedmoedig, trouw en aanhankelijk.
Natuurlijk heeft een verkenner die buiten leeft, meer kans om zoogdieren en vogels te bestuderen dan een jongen in de stad. Maar toch, ook in Amsterdam zijn er in de parken veel verschillende vogels te zien: eenden, zwanen, allerlei meeuwen, houtduiven, spechten en nog vele andere. In Artis kun je bijna ieder dier dat er bestaat in levende lijve vinden, en in het museum vind je talloze opgezette dieren. Een Amsterdamse verkenner moet daarom bijna evenveel van dieren afweten als wie dan ook. Verder heb je nog verscheidene dierenwinkels, en soms is er ook nog een markt, waar dieren verkocht worden.
Niet in alle steden is het zo gemakkelijk, maar in de parken is toch heel veel te zien. Je kunt ook beginnen met een voederplaats voor vogels te maken bij je raam. Maar het beste is toch wel, wanneer je maar even kans ziet, de trein of je fiets te nemen, of de benenwagen, en naar buiten te trekken. Daar kun je dan allerlei dieren als konijnen, hazen, waterratten, vogels, vissen, enz. bespieden, kijken wat ze doen, soorten en namen leren kennen en uitzoeken wat voor sporen ze maken, hoe hun nesten en eieren er uit zien, enz.
Als je zo gelukkig bent een fototoestel te bezitten, is het het beste een fotoverzameling te maken van zoogdieren en vogels,

die je in het wild fotografeert. Zo'n verzameling is tien keer zo interessant als de verzameling postzegels, lucifersdoosjes of handtekeningen van een gewone jongen. Zo iets kan iedereen klaar krijgen door thuis te blijven zitten en andere mensen er om lastig te vallen.

De dieren waarover ik nu ga praten, leven in Nederland in het wild.

Als verkenner moet je de gewoonten van zoveel mogelijk van de volgende dieren bestuderen:

Herten en reeën	Dassen	Otters	Kikkers
Hazen	Vossen	Vleermuizen	Egels
Konijnen	Wezels	Mollen	Wilde zwijnen.
Ratten	Muizen	Eekhoorns	

Ieder dier is even belangwekkend, en het is even moeilijk een wezel te bespieden als een leeuw. Zelfs de eenvoudige egel kan onder de dieren een held zijn.

Hier heb je de beschrijving van een gevecht tussen een egel en een adder.

Iedereen weet dat de egel een gezworen vijand is van slangen in het algemeen en van adders in het bijzonder. Weinig mensen weten echter hoe hij zo'n gevaarlijke vijand de baas blijft.

Een boswachter deed 's zomers eens de ronde in een bos waar veel adders zaten en zag er een heel grote in de zon liggen slapen. Hij stond op het punt het beest met een geweerschot af te maken, toen hij een egel voorzichtig zag aankomen en de slang geruisloos naderen. Toen zag hij iets bijzonders. Zodra de egel dicht genoeg bij zijn prooi was, greep hij de adder met zijn tanden bij de staart en rolde zich meteen tot een bal ineen. De adder werd wakker van de pijn, draaide zich om en deed een hevige uitval. De egel bewoog zich niet. De adder werd woedend, strekte zich, siste en kronkelde. Binnen vijf minuten zat hij vol bloed, was zijn bek (door de stekels van de egel) één grote wond en lag hij uitgeput op de grond. Nog een paar pogingen zich te verweren, een laatste stuiptrekking, en het beest was dood.

Toen de egel merkte dat de adder dood was, liet hij los en ontrolde zich heel kalm. Hij wilde juist zijn maal beginnen en de adder opeten, toen hij schrok van de boswachter, die gedurende het gevecht dichterbij gekomen was. Hij rolde zich weer tot een bal samen tot de man in het bos was verdwenen.

We denken nogal gauw dat alle dieren bij wat ze doen door hun intsinct geleid worden, dat wil zeggen door een soort ingeboren aandrift. Zo geloven we bijvoorbeeld dat een jonge otter meteen zwemt als hij in het water komt, of dat een hertje van de mensen wegvlucht door een ingeboren mensenvrees. Maar William Long laat in zijn boek „School of the Woods" zien dat dieren hun slimheid en kennis voornamelijk aan hun moeder te danken hebben, die hen als ze jong zijn, op weg helpt. Zo zag hij een otter met twee of drie jongen op haar rug het water ingaan en eerst een beetje rond zwemmen. Toen dook ze plotseling onder hen vandaan en liet ze rondspartelen. Maar ze kwam vlak bij ze boven en hielp ze naar de kant terugzwemmen. Op die manier leerde ze hen geleidelijk zwemmen.

In Oost-Afrika zag ik eens een leeuwin met haar vier welpen op een rij naar me zitten kijken. Ze keek precies alsof ze haar jongen leerde wat ze moesten doen als een mens naderde. Ze zei kennelijk tegen ze: „Nou moeten jullie goed opletten, jongens, hoe een mens er uit ziet. Dan moeten

jullie een voor een wegspringen en met een zwaai van je staart maken dat je wegkomt. Als je in het lange gras buiten zijn gezichtsveld bent, moet je kruipen en sluipen tot je aan zijn lijzijde (beneden de wind) gekomen bent. Volg hem dan, en zorg dat je hem altijd aan de kant van de wind houdt, want dan kun je ruiken, waar hij is en kan hij je niet vinden."

In „The School of the Woods" schrijft Long verder nog: Kijk bijvoorbeeld eens naar een kraaiennest. Opeens zul je de moedervogel naast het nest zien staan en haar vleugels uitstrekken boven haar jongen. Plotseling gaan ook de jongen staan en strekken hun vleugeltjes, net als zij. Dat is de eerste les.

De volgende dag zul je misschien zien dat de oude vogel op haar tenen gaat staan en zich door met haar vleugels te

klapperen in evenwicht hou
en ze leren al gauw dat hun vleugels
De volgende dag kun je dan zien, dat beide ouders
tot tak springen met hulp van hun vleugels. De kleintjes gaan meedoen en spelen en ja, ze hebben leren vliegen, zonder dat ze in de gaten kregen dat ze les hadden gehad.

Vogels

Iemand die vogels bestudeert, wordt ornitholoog genoemd. De geestige en goedhartige Amerikaanse schrijver Mark Twain zegt: „Er zijn mensen die boeken over vogels schrijven en er zo dol op zijn, dat ze honger lijden en zich afmatten om een nieuwe vogel te vinden — en, als ze die dan hebben, maken ze hem dood. Ze worden „ornithologen" genoemd. Ik zou zelf een ornitholoog hebben kunnen zijn, want ik heb altijd van vogels en andere schepselen gehouden. Ik ben zelfs begonnen te leren hoe ik er een kon worden. Ik zag een vogel op een dode tak van een hoge boom zitten zingen met zijn kopje omhoog en zijn bekje open en zonder verder na te denken schoot ik er op met mijn geweer. Zijn liedje hield plotseling op en hij viel van de tak, slap als een doek. Ik liep er heen en raapte hem op. Hij was dood. Zijn lijfje was warm in mijn hand en zijn kopje rolde heen en weer alsof zijn nek was gebroken. Er zat een wit vliesje over zijn oogjes en er was een druppel rood bloed aan de ene kant van zijn kopje en... meer kon ik door mijn tranen niet zien. Sinsdien heb ik nooit meer een wezen dat mij geen kwaad deed gedood, en ik zal het nooit meer doen ook."

Een goed verkenner is meestal een goed „ornitholoog", om het woord van Mark Twain te gebruiken. Dat wil zeggen, dat hij graag vogels besluipt om te zien wat ze doen. Hij ontdekt daardoor waar en hoe ze hun nest bouwen.

Hij voelt er niets voor, als een gewone jongen, hun eieren te gaan stelen, maar hij wil zelf zien hoe de ouden de eieren uitbroeden en hun jongen leren zich te voeden en te vliegen. Hij leert de vogels herkennen aan hun roep en door hun manier van vliegen. Hij weet welke vogels het hele jaar blijven en welke trekken. Wat ze het liefst eten en hoe ze van veren veranderen. Wat voor nesten ze bouwen en waar, en hoe hun eieren er uit zien.

Er zijn ruim 300 verschillende vogels in Nederland, waarvan 175 hier broeden. Hier zijn enkele van de meest voorko-

mende vogels, die een verkenner moet kunnen herkennen aan hun uiterlijk en hun roep.

Houtduif	Spreeuw	Roek
Fazant	Merel	Kraai
Patrijs	Lijster	Wulp
Koekoek	Kwikstaartje	Reiger
Leeuwerik	Zwaluw	Kievit
Snip	Specht	Ekster
Wilde eend	Meeuw	Vlaamse gaai
Plevier	Uil	Sperwer
Wilde gans	Havik	Goudhaantje
Stern	Valk	Mees.

Je kunt heel wat van de natuur leren kennen door thuis vogels te houden of ze in de buurt te bekijken, vooral als je ze 's winters dagelijks voert. Het is bijvoorbeeld heel interessant op te merken hoe een vogel op verschillende manieren geluid maakt. Sommige proberen een wijfje te lokken, andere kraaien of zingen om een ander uit te dagen voor een gevecht. Een zeemeeuw doet erg raar als hij probeert te zingen en een vrouwtje tracht aan te trekken, en een oude kraai doet het niet veel beter. Het is ook erg interessant te zien hoe jonge vogels uit het ei komen: sommigen naakt, zonder veren, ogen dicht en bekje open — en andere komen uit met een donslaag over zich heen en vol leven en energie. Jonge waterhoentjes zwemmen bijvoorbeeld al zodra ze uit het ei komen. Jonge kuikentjes beginnen binnen een paar uur rond te lopen en vliegen te vangen. Maar een jonge spreeuw kan dagenlang nog niets doen en moet door zijn ouders gevoed en verzorgd worden.

Er zijn bijna 300 soorten vogels die ieder jaar opnieuw naar Nederland komen vanuit andere landen, vooral uit het Middellandse Zeegebied. Deze voorjaarstrek begint al in Februari. In April bereikt de trek een hoogtepunt, dan komen onder andere allerlei kleine zangertjes, meeuwen en steltlopers terug. Als de voorjaarstrek nog niet ten einde is — Mei, Juni — aanvaarden de eerste kieviten en spreeuwen alweer de reis naar het zuiden.

Het zoeken van nesten lijkt wel wat op de jacht op groot wild. Je zoekt op plaatsen waar wel eens die vogels zouden kunnen komen waarvan je het nest wilt zien. Maar ga nu niet het nest vernielen en de eieren meenemen. Als je werkelijk eieren wilt verzamelen, kun je één ei meenemen.

De rest moet je laten liggen. Zorg er bovenal voor, dat je het nest niet in de war maakt, want dan zullen de ouden het verlaten, en alle eieren, waaruit anders jonge vogels zouden zijn gekomen, zijn dan voor niets gelegd.
In plaats van de eieren mee te nemen, kun je veel beter een foto of een schets maken van het wijfje dat op het nest zit, of een verzameling afbeeldingen aanleggen van de soorten nesten die door verschillende vogels gemaakt worden.
Men gelooft dat speciaal Aberdeen in Schotland rijk gezegend is met leeuweriken en wel door de volgende oorzaak. Een aantal jaren geleden woedde er eind Maart een geweldige sneeuwstorm en landinwaarts werden de heuvels zo onder ijs en sneeuw bedolven dat de vogels naar het lagere land en naar de kust verdreven werden. De velden bij de kust zaten vol vogels.

Als een jonge vogel uit het nest valt komen de ouden hem voedsel brengen

Talrijke mensen trokken er op uit om ze te vangen met lijmstokken, netten, strikken en geweren. Grote aantallen werden levend gevangen en naar de markt in Londen en andere steden gestuurd. Iemand trof toen een man aan die een kooi vol van die vogels verkocht. Ze zaten op elkaar gepakt en fladderden in hun pogingen te ontsnappen doodsbang heen en weer. De meneer had zo'n medelijden, dat hij de hele partij kocht en meenam naar zijn pakhuis, waar hij ze voldoende ruimte, voedsel en water kon geven. Toen bood hij aan, alle leeuweriken die voor de verkoop gevangen werden, tegen marktprijs te kopen. Zo kreeg hij er meer dan duizend. Hij liet ze los in een groot vertrek waar ze wat meer vrijheid hadden en genoeg voedsel. Men zegt dat het lawaai van hun gezang 's morgens oorverdovend was en dat massa's vogels bij het huis kwamen om ze te horen.
Tenslotte was het slechte weer voorbij, de zon scheen weer, de velden werden fris en groen en toen deed de vriendelijke

man, die de vogels onderdak gegeven had, de ramen van het vertrek open en alle vogels vlogen er in een vrolijke zwerm uit, ze tsjilpten en zongen toen ze in de warme lucht opstegen of wegfladderden naar de velden en bossen in de buurt. En daar hebben ze hun nesten gebouwd en hun jongen uitgebroed, zodat nog vandaag de dag het lied van de leeuwerik overal rond Aberdeen gehoord wordt.
Door gebrek aan kennis van de natuur zien veel mensen niet het verschil tussen sperwers, boomvalken en slechtvalken. Men doodt ze omdat men denkt dat ze schadelijk zijn. Sperwers doden inderdaad jong wild. Slechtvalken houden huis onder de vogels, maar boomvalken voeden zich hoofdzakelijk met insecten. De sperwer schiet rond hoeken en hekken, in de hoop zo zijn prooi te verassen.

Reptielen en vissen

In Nederland komen voornamelijk ringslangen en, hoewel steeds zeldzamer, ook adders voor. Verder ook duinhagedissen, kleine hagedissen en hazelwormen.
De volgende zoetwatervissen worden in ons land gevangen:

Snoek	Baars	Karper	Blei
Brasem	Blankvoorn	Rietvoorn	Zeelt.
Hesseling	Windvoorn	Paling	

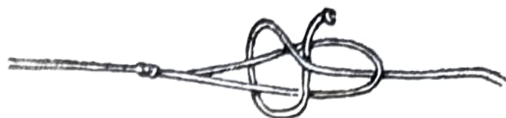
En dan is er nog de zeevis.
Iedere verkenner moet kunnen vissen, zodat hij zichzelf aan voedsel kan helpen. Het zou erg raar staan als een teerpoot aan de oever van een rivier vol vis van honger omkwam, en toch zou het iemand die nooit heeft leren vissen, kunnen overkomen.
Om te vissen, vooral als je wilt vissen met vliegen, moet je een aantal dingen van je verkennerstraining in practijk brengen. Wil je succes hebben dan moet je een boel weten van de gewoonten van de vis, in welk water hij te vinden is, bij wat voor weer en op welke tijd van de dag hij op voedsel afkomt, waar hij het meest van houdt, op welke afstand je hem kunt zien, enz. Als je daar allemaal niets van afweet, kun je vissen tot je een ons weegt, zonder er ooit een te vangen.
Een vis heeft meestal zijn eigen plekje in het water en als je dat ontdekt hebt, kun je gemakkelijk dichtbij komen om hem te bespieden.
Dan moet je ook verschillende knopen kunnen leggen in heel dunne vislijnen en snoeren, wat voor een nieuweling, wiens handen nog verkeerd staan, heel moeilijk is.

Ik zal je hieronder een paar knopen laten zien, maar er zijn nog vele andere mogelijkheden. Ze zijn hier halfaangetrokken getekend.

Een eenvoudige lus.

En om een lijn aan een lus vast te maken, gebruik je de schootsteek:

Ongeveer dezelfde knoop maak je om een vishaak aan een lijn vast te maken.

Wanneer je twee einden touw van dezelfde of verschillende dikte aan elkaar moet knopen gebruik je deze methode:

Je moet enorm veel geduld hebben. Je lijn raakt verward in de struiken, het riet of je kleren, of, als hij niets anders kan vinden, raakt hij zelf wel in de knoop. Je hebt er niets aan als je boos wordt. Je hoeft maar twee dingen te doen: op de eerste plaats moet je even grinniken en daarna op je gemak de knopen er uit halen. Je zult verder vaak genoeg pech hebben doordat je lijn breekt en je vis er vandoor gaat of zo iets. Maar dat gebeurt iedereen die pas gaat vissen, en het is des te plezieriger wanneer het dan later wel goed gaat.

Doe net als ik, wanneer je aan het vissen slaat: houd alleen die vis, die je wilt eten of om een andere reden bewaren, maar gooi de andere meteen in het water terug als je ze gevangen hebt. De prik van de haak in hun leerachtige bek kan niet veel kwaad en doet geen pijn, en ze zwemmen meteen weer vrolijk weg als ze het water voelen.

Als je gedroogde vliegen gebruikt, moet je de vlieg aan de oppervlakte van het water houden, in plaats van er onder, en je moet dan werkelijk de vis besluipen, net als een hert of ander groot wild, want een forel is schuw en ziet scherp. Je kunt ook vissen met een net of, zoals verkenners dikwijls

moeten doen, met een heel scherpe drietandige speer. Ik heb het vaak gedaan, maar er is heel wat oefening nodig om inderdaad iets te vangen.
Een verkenner moet natuurlijk allerlei soorten dieren kennen en in de gaten houden, deels ook juist met het oog op de vraag of ze misschien ooit als voedsel kunnen dienen. Reptielen zien er voor voedsel niet erg aanlokkelijk uit, maar als je eens goedgebakken kikkerpootjes hebt gegeten, vraag je naar meer.
Ik geloof dat gebakken slang, net als gebakken paling, ook zo kwaad niet is.
Wat slangen betreft, er zijn er hier gelukkig niet veel en daarvan is alleen de adder giftig. Je kunt hem onderscheiden van andere slangen doordat hij een zwart V- of pijlpuntvormig teken op zijn kop heeft en een donkere zig-zag lijn op zijn rug. Hij is meestal donkerbruin van kleur.

Adder

Natuurlijk moet een verkenner iets van slangen afweten, want in bijna alle warme landen kun je ze bij bosjes tegen komen en veel er van zijn gevaarlijk. Ze hebben de afschuwelijke gewoonte in tenten, onder dekens of in schoenen te kruipen. Je zult merken dat een oude rot in die landen 's avonds in het kamp altijd eerst zorgvuldig zijn dekens nakijkt en dat hij 's morgens zijn schoenen voor hij ze aantrekt zorgvuldig uitschudt. Soms doe ik dat nu thuis nog wel eens uit macht der gewoonte.
Slangen houden er in het algemeen niet van over een ruwe oppervlakte te kruipen. Daarom maken ze in India rond de huizen vaak een paadje van ruwe en hoekige stenen om slangen, die vanuit de tuin naar binnen willen kruipen, tegen te houden.
Op de prairie leggen jagers een harig touw in een kring rond hun dekens op de grond. Een dergelijk harig touw heeft zoveel kriebelhaartjes, dat een slang gekieteld wordt en er niet overheen komt.
Toen ik op school was, ving ik wel slangen met een lange vorkstok. Als ik een slang zag, besloop ik hem, plantte de

vork over zijn nek, bond hem met een paar repen van een oude zakdoek aan mijn stok en nam hem mee om hem aan iemand die een huisdier wilde hebben, te verkopen. Maar ze zijn meestal niet erg geschikt voor huisdier, want de meeste mensen zijn er flink bang voor en het is dus niet erg sportief ze in huis los te laten als bedienden of anderen er de stuipen van op het lijf kunnen krijgen.
Giftige slangen hebben hun gif in een soort zakje in hun bek. Ze hebben twee giftanden die plat langs het tandvlees liggen tot de slang boos wordt en wil gaan doden. Dan gaan de tanden recht overeind staan en de slang duikt naar voren om zijn vijand te bijten. Als hij dat doet, komt het gif uit de zakjes of gifklieren en dringt door twee gaatjes, die de tanden in de huid bijten, het lichaam binnen. Dat gif komt dan in het bloed van degene, die gebeten is en wordt meteen in een paar seconden het hele lichaam door gevoerd, tenzij onmiddellijk alles gedaan wordt om dat tegen te gaan door de wond uit te zuigen en de aders heel goed af te binden. Als je het bij het uitzuigen binnenkrijgt, kan het geen kwaad.

Insecten

Het is erg interessant insecten te verzamelen, te bekijken of te fotograferen.
Het is heel belangrijk dat een verkenner, die vist of vogels en reptielen probeert te leren kennen, ook iets van insecten afweet, bijv. waar ze van leven in de verschillende seizoenen of op de verschillende uren van de dag.
De gewone insecten waar een verkenner iets van moet weten zijn:

Motten	Muggen	Bijen en wespen
Sprinkhanen	Mieren	Torren of kevers
Gloeiwormen	Vlinders	Luizen.

Alleen al over bijen zijn boeken vol geschreven, want zij hebben het wonderlijke vermogen om honingraat te maken, hun weg over grote afstanden, soms wel tien kilometer, terug te vinden, om de juiste soort bloemen te vinden voor het puren van het suikerachtige vocht waar ze honing uit maken, en om weer naar hun korf terug te komen.
Ze vormen een model-gemeenschap.
Sommige insecten zijn bruikbaar als voedsel. Mieren kunnen als zout dienen. Grote sprinkhanen worden in India en Zuid-

Afrika gegeten. We waren wat blij toen er een paar zwermen boven Mafeking kwamen. Toen ze neerstreken gingen we er met lege zakken op af en sloegen ze neer. Ze werden daarna gedroogd in de zon, gestampt en opgegeten.

Het lijkt niet erg opwindend insecten te bekijken, maar de grote Franse bioloog, Henri Fabre, zoon van een boer, besteedde tijden aan het bestuderen van het leven en de gewoonten van insecten, en hij ontdekte er allerlei merkwaardige dingen aan.

Sommige insecten zijn onze vrienden, zoals de zijde-rups en het lieve-heersbeestje, maar andere zijn vijanden, bijv. de voor de tuin zo schadelijke groene vliegjes op rozenplanten en de koolvlieg, die op groente afkomt.

Jullie weten allemaal dat muggen gevaarlijke ziekten als malaria en gele koorts overbrengen. Ik hoef je er verder niet aan te herinneren dat de gewone huisvlieg ziektekiemen kan overbrengen. Daarom moet én in het kamp én thuis voedsel altijd zorgvuldig afgedekt worden, en er mag geen vuil of afval blijven liggen.

De insectenwereld is een wonderlijke wereld vol romantiek. Het is een enorm afwisselende wereld, want alleen al in ons land zijn er meer dan 12.000 soorten!

WENKEN VOOR LEIDERS

Dit is een onderwerp dat verkenners gemakkelijk kan gaan vervelen. Geef daarom geen lessen, maar moedig hen aan de dingen zelf uit te zoeken als onderdeel van hun verkennen, en niet als natuurstudie.

Een buitenman en woudloper moeten alles van het buitenleven afweten, en daarom moet een verkenner dit ook willen weten. In de steden zijn er parken, musea of dierentuinen, waar veel opgedaan kan worden, en elk kamp en alle tochten moeten daar ten volle voor uitgebuit worden.

1. Begin met het patrouilledier. Iedere verkenner moet de roep herkennen en kunnen nadoen, en weten hoe het dier er uit ziet, waar het leeft, wat zijn gewoonten zijn en welke sporen het maakt. Als het dier ter plaatse niet in het wild leeft, kan het in een museum of dierentuin bestudeerd worden.

2. Moedig bespieden en spoorvolgen aan.

3. Ga er zelf op uit om de dieren te leren kennen. Dat werkt aanstekelijk. Train jezelf samen met je verkenners.

4. Laat iedere patrouille een maand lang een natuurlogboek bijhouden en vergelijk dan de logboeken van de patrouilles. Iedere verkenner moet er aan meewerken door aan te tekenen wat hij zag, schetsen van vogels te leveren e.d.

5. Laat de verkenners vraagstukken oplossen, bijv.:
Hoe graaft een konijn zijn hol? Als een aantal konijnen opgeschrikt wordt, loopt een konijn dan alleen weg, omdat de andere dat ook doen, of kijkt het eerst rond om te zien welk gevaar er eigenlijk dreigt?
Breekt een specht de bast van een boom weg om de insecten te bereiken of pikt hij die uit de gaten in de bast of hoe anders?
Als een forel door mensen langs de oever verstoord wordt, vlucht hij dan stroom op- of stroom afwaarts? Gaat hij helemaal weg of komt hij nog terug? Hoelang blijft hij weg?

6. Probeer een verrekijker te krijgen, zodat de verkenners graag vogels en andere dieren gaan bekijken.

7. Moedig het maken van foto's aan. Zelfs het goedkoopste fototoestel kan gebruikt worden om de omgeving waarin een vogel zijn nest maakt te laten zien.

8. Laat de patrouilles natuurplakboeken aanleggen, waarin samengebracht worden: foto's, een natuurkalender, knipsels uit kranten en tijdschriften, schetsen, enz.

9. Zit er iets in een troep- of patrouille-aquarium? Het is niet moeilijk om een eenvoudig aquarium op de kop te tikken, maar, net als met huisdieren, moeten de verkenners leren regelmatig voor de vissen te zorgen.

10. Verhalen over dieren worden graag gehoord en deze moedigen de belangstelling er voor aan. Er bestaan verschillende goede boeken met dergelijke verhalen.

11. De jongens moeten aangemoedigd worden vogels te voeren, vooral 's winters. Dat kan ook in de stad gebeuren. Een voederplankje in een raamkozijn of op een vensterbank trekt al heel wat vogels aan. Bij droogte 's zomers is het van belang te zorgen voor water voor de vogels.

12. Voor de verkenners moeten er boeken over vogels, bloemen, enz. beschikbaar zijn, liefst met gekleurde afbeeldingen.

13. Moedig de verkenners aan te werken voor de insignes Natuurkenner en Vogelbeschermer.

14. Men kan films over de natuur vertonen. Als dergelijke films in een plaatselijke bioscoop vertoond worden, kan men de aandacht van de verkenners daarop vestigen.

15. Verkenners zouden bijenkorven kunnen maken en bijen houden. Dat is een heel interessante en nuttige liefhebberij. Misschien kan er ook een observatiekast gemaakt worden. Laat een imker de verkenners helpen op gang te komen. Sommige verkenners kunnen werken voor het insigne Imker.

16. Leer de verkenners het gebruik van vergrootglazen en zo mogelijk van een microscoop. Instrumenten als verrekijkers en microscopen zijn aantrekkelijk voor een jongen en de nieuwe wereld, die er door geopend wordt, zal zeker heel wat verkenners fascineren.

Planten

BOMEN EN HUN BLADEREN — EETBARE PLANTEN — OEFENINGEN EN SPELEN IN VERBAND MET PLANTEN

Bomen

Al zijn het geen dieren, bomen zijn dingen waar verkenners iets van af horen te weten. Dikwijls moet een verkenner het landschap dat hij gezien heeft, beschrijven en als hij zegt dat er „nogal wat bos is", kan het voor degene die zijn verslag leest, van groot belang zijn te weten, welke bomen in die bossen stonden.

Eik

Als het bijv. een sparren- of lariksbos is, betekent het, dat er palen te vinden zijn om bruggen te bouwen. Als het palmen zijn, weet je dat er dus kokosnoten zijn (of dadels, als het dadelpalmen zijn). Zijn er wilgen, dan is er water in de buurt.

Als er dennebomen, suikerrietbosjes of gombomen zijn, wil dat zeggen, dat er veel brandhout is. Een verkenner moet een populier aan de vorm kunnen herkennen, zodat hij in een kamp geen populierenhout zal gebruiken als er ervaren verkenners in de buurt zijn, want die hebben een soort van bijgeloof dat populieren ongeluk betekenen.

Een verkenner neemt daarom op zich de namen van de bomen in zijn land te leren kennen en er voor te zorgen, dat hij weet hoe ze er uitzien. Hij moet proberen van alle soorten bomen een blad te krijgen en die met de bladeren aan de bomen te vergelijken.

En dan leert hij de vorm en het uiterlijk van iedere soort kennen, zodat hij ze ook op een afstand kan herkennen, niet alleen 's zomers, maar ook 's winters.
De paardenkastanje wordt niet zo genoemd, omdat paarden van kastanjes houden, maar omdat op de schors van de kleinere takken tekentjes voorkomen die op hoefijzers lijken, compleet met de nagels er in.

Olm of iep

Populier

Plataan

Esdoorn

Sommige bomen hebben een opvallend silhouet, zoals de eik, de olm en de populier van de tekeningen. Probeer eens andere te vinden, bijv. van een spar, berk, wilg en taxis.
De bomen die in ons land het meest voorkomen en die iedere verkenner dus moet kunnen herkennen zijn:

Eik	Populier	Hulst	Beuk
Olm of iep	Spar	Paardenkastanje	Berk
Plataan	Lariks	Amerikaanse eik	Noteboom
Den	Wilg	Esdoorn	Linde
Es	Appel	Peer	Kers.

Een verkenner beschadigt nooit een boom door er met een mes in te snijden of met een bijl in te hakken. Er is niet veel tijd nodig om een boom om te hakken, maar het kost veel jaren voor een boom groot wordt, daarom hakt een ver-

Es

Kastanje

kenner alleen maar bomen om als er een goede reden voor is en niet alleen maar om zijn bijl te gebruiken. Voor iedere omgehakte boom horen twee nieuwe geplant te worden.

Het is meestal niet nodig bomen te hakken voor brandhout, want er ligt gewoonlijk meer dan genoeg dood hout op de grond, en dat brandt nog veel beter. Een dode tak kan afgehakt worden. Maar dood hout in een heg mag er nooit uit worden gehaald, want misschien heeft de boer dat er juist ingestopt om een gat dicht te maken.

Een verkenner is erg voorzichtig met vuur. Als hij een vuur heeft aan gehad, kijkt hij als hij weggaat heel zorgvuldig of het wel goed uit is.

Het vuur moet met veel water en zand worden uitgemaakt en goed worden aangestampt, en dan moeten de plaggen die opzij zijn gelegd, vóór het vuur gemaakt werd, worden teruggelegd zo dat er nauwelijks meer een spoor van het vuur en de vuurplaats overblijft.

De Canadezen zeggen: „Uit één boom kunnen een millioen

lucifers gemaakt worden, maar één lucifer kan een millioen bomen vernietigen".

Hoe hout brandt

Appel brandt goed met een zoetige geur.
Es, dood en levend, brandt goed. Is gemakkelijk te hakken en te splijten. Brandt ook lang. Kan uitstekend met zacht hout door elkaar gebruikt worden.
Beuk, dood en levend, vlamt goed.
Berk is gemakkelijk aan te krijgen.
Kastanje is goed, mits goed droog en dood.
Olm is moeilijk aan te krijgen, smeult alleen, weinig vlam.
Hulst, ook levend, brandt goed. Geeft goede as.
Droge esdoorn geeft veel hitte.
Eik brandt langzaam en regelmatig.
Dennenhout is gemakkelijk om vuur aan te maken, maar brandt vlug op.

Planten

Je moet weten, welke planten tot voedsel kunnen dienen. Stel je voor dat je zonder voedsel in de wildernis zit. Als je dan niets van planten afweet, kom je misschien om van honger, of door een vergiftiging, omdat je niet weet welke vruchten en wortels gevaarlijk zijn en welke niet.
Er zijn bessen, noten, wortels, schorsen en bladeren die eetbaar zijn. Zo ook verschillende soorten graan, knoppen, bladeren, wortels en knollen. Zeewier wordt in Ierland en Schotland veel gegeten. Sommige soorten mos en paddestoelen worden ook wel gegeten.
Verkenners moeten ook allerlei gewone bloemen die in het wild voorkomen, leren herkennen. Sommige zijn verwant aan onze tuinbloemen. Dan zijn er kruiden die als medicijn gebruikt kunnen worden. Het kan zijn dat je niet van kamillethee houdt, maar deze wordt gemaakt van een kruid met heel nuttige eigenschappen.
Onze voorvaderen hadden meestal een kruidentuin om huismiddeltjes te kunnen maken.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Laat de verkenners exemplaren bijeen brengen van bladeren, vruchten, bloesems van allerlei bomen en struiken enz. Laat ze ook vorm en bijzonderheden van bomen, zowel 's zomers als 's winters nagaan.*

2. Houd dan, als ze iets van bomen en planten afweten, een plantenrace.
Stuur de verkenners per fiets of te voet weg waar ze maar heen willen, om exemplaren van bepaalde opgegeven planten, enz. te verzamelen, bijv. een twijg van een olm, een blad van de Amerikaanse eik, het hoefijzerteken in een kastanje, en dergelijke.
De opzet daarbij is hun kennis van planten te toetsen en hun geheugen te scherpen door het herkennen van de verlangde soorten en hun bovendien te leren een dergelijke opdracht met spoed uit te voeren.

3. Laat de verkenners zien, hoe afdrukken van bladeren gemaakt worden en houdt dan een wedstrijd tussen de patrouilles welke de beste verzameling maakt. De methode is eenvoudig. Neem wat carbonpapier, leg het blad met de kant waar de nerven uitspringen op het carbon. Leg hier een dun vel papier overheen en wrijf flink. Pak dan het blad op en leg het, weer met de nerven, op het papier waar de afdruk op moet komen. Leg er weer een papiertje op en wrijf flink. Hierdoor kun je een duidelijke afdruk verkrijgen.

4. Maak een inventaris van de bomen uit de omgeving.

5. Moedig de verkenners aan een verzameling van in het wild groeiende bloemen aan te leggen en deze dan na te tekenen en te kleuren en naam, datum en vindplaats er bij aan te geven. Bloemen kunnen gedroogd worden tussen bladen vloeipapier die stevig samengedrukt worden, maar vaak verdwijnt dan de kleur. Een verzameling tekeningen of planten van de omgeving is een waardevol bezit voor een troep buiten. Een stadstroep kan bloemen in tuinen en parken leren kennen.

6. Moedig, indien mogelijk, het tuinieren aan. De troep kan een tuin hebben of de verkenners afzonderlijk. De verkenners moeten de verschillende fasen van de groei nagaan.

HOOFDSTUK VI

WEERSTANDS-VERMOGEN

KAMPVUURVERHAAL 17

Hoe je sterk kunt worden

VERKENNERS MOETEN STERK ZIJN — OEFENINGEN — ZORG VOOR HET LICHAAM — NEUS — OREN — OGEN — TANDEN — NAGELS

Weerstandsvermogen

In een ziekenhuis in India lag een verkenner met de dodelijke ziekte die cholera heet. De arts zei tegen de inlandse verpleger dat de enige kans om hem in het leven te houden was, zijn voeten flink warm te houden en het bloed in zijn lichaam in beweging te houden door de patiënt voortdurend te wrijven. De dokter had zijn rug nog niet gedraaid, of de inlander hield op met wrijven en ging rustig een strootje zitten roken. Al kon de arme patiënt niet spreken, hij had precies gehoord hoe de toestand was en hij werd zo boos over de houding van de verpleger, dat hij zich op dat eigen ogenblik voornam beter te worden, al was het alleen maar om die inlander een lesje te kunnen geven. En hij werd beter.

Een verkennersgezegde luidt: „Zeg nooit „ik sterf" voor je dood bent." Als een verkenner daarnaar handelt, zal deze

wijsheid hem over een boel moeilijke momenten heen helpen, juist als alles lijkt mis te gaan. Een combinatie van moed, geduld en kracht is er wel voor nodig en dat noemen we weerstandsvermogen.

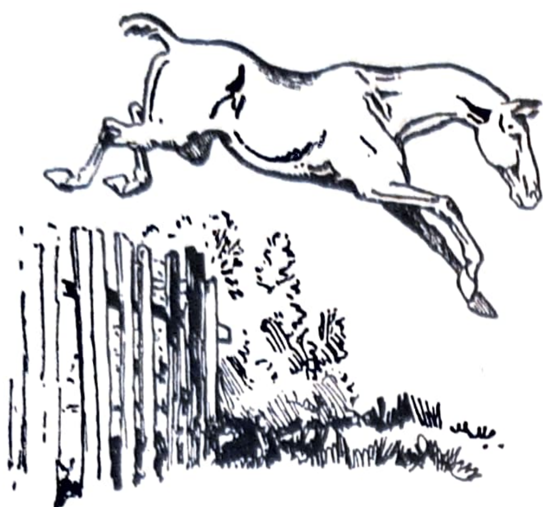
De grote Zuidafrikaanse jager en verkenner F. C. Selous gaf een goed voorbeeld van het weerstandsvermogen van een verkenner, toen hij enkele jaren geleden in Barotseland, ten noorden van de Zambesi, op jachtexpeditie was. Midden in de nacht werd het kamp plotseling overvallen door een vijandige stam, die van dichtbij schoten afvuurde en aanviel. De jager en zijn inlandse helpers verspreidden zich meteen in de duisternis en verborgen zich in het lange gras. Selous had nog zijn geweer en wat kogels mee kunnen grijpen. Maar van zijn mannen kon hij er geen meer terugvinden en toen hij merkte dat de overvallers zijn kamp in bezit hadden genomen en zag dat het nog wel een paar uur donker zou blijven, waardoor hij weg kon komen, ging hij, afgaande op het Zuiderkruis, in zuidelijke richting.

Hij sloop langs een vijandelijke post, die hij hoorde praten, zwom over een rivier en kwam veilig weg, met alleen nog een shirt, een broekje en schoenen aan. De volgende dagen en nachten bleef hij in zuidelijke richting voortlopen. Hij moest zich vaak voor vijandige negers verbergen. Om voedsel te krijgen schoot hij wild. Op een nacht werd hem in een dorp, waarvan hij dacht dat het hem goedgezind was, zijn geweer ontstolen en weer was hij een vluchteling, maar nu zelfs zonder iets om zich te beschermen of voedsel te bemachtigen. Maar hij was er de man niet naar om het op te geven als er nog een kans over was. Hij zette door en kwam tenslotte ergens terecht waar hij een paar van zijn dragers, die ook waren weggekomen, ontmoette. Ze zwierven nog een stuk verder en bereikten tenslotte bevriend terrein.

Maar wat moeten ze een verschrikkelijke tijd gehad hebben. Sinds de overval waren drie weken voorbijgegaan en het grootste deel van die tijd was Selous alleen geweest, opgejaagd, hongerig, 's nachts door en door koud en overdag smeltend van de hitte.

Alleen een verkenner met een enorm uithoudings- en weerstandsvermogen kon dat alles overleven, maar Selous had zich als jongen al geoefend om sterk te worden. Hij dronk niet en hij rookte niet. En al die tijd hield hij zijn positieven bij elkaar.

Dit relaas laat je zien dat je, wanneer je veilig door dat

Dieren weten hoe ze sterk en lenig blijven. Een paard in vrijheid schijnt voor zijn plezier te springen.

soort avonturen wilt komen en een kerel en geen slampamper wilt zijn, als jongen al moet trainen om sterk, gezond en actief te worden.

Het doorzettingsvermogen van Selous wordt ook nog hierdoor bewezen, dat hij nog tegen de Duitsers in Oost-Afrika ging vechten, toen hij bijna zeventig jaar was.

Onlangs vertelde me iemand heel trots, dat hij zijn zoon uithoudingsvermogen bijbracht door hem enorme wandelingen en fietstochten te laten maken. Maar ik vertelde hem dat hij misschien wel het omgekeerde zou bereiken, want dat het voor een jongen, om sterk te worden, niet nodig is records te breken, *omdat dat wel eens schadelijk zou kunnen zijn voor zijn hart en hem zou kunnen uitputten*. Het is veel beter dat een jongen sterk en gezond wordt door goede voeding en matig oefenen, zodat hij als volwassene zijn spieren allemaal in vorm heeft en *dan* allerlei ontberingen en inspanningen kan verduren, terwijl een zwakkere misschien omkomt.

Oefeningen en het doel er van

Er wordt op het gebied van de lichamelijke training veel onzin bedreven. Heel veel mensen schijnen te denken dat het enige doel moet zijn enorme spieren te kweken. Maar als je sterk en gezond wilt worden, is het nodig eerst aan de binnenkant te beginnen en je bloed in orde te krijgen en te zorgen dat je hart goed werkt. Dat is het hele geheim, en lichaamsoefeningen helpen je daarbij.

Het kan op de volgende manier:

a. Maak je hart sterk, zodat je bloed goed naar alle delen van je lichaam wordt gepompt en daardoor je vlees, botten en spieren goed groeien.

Oefening: Worsteling en polsduwen.

b. Maak je longen sterk, zodat er voldoende frisse lucht in je bloed kan komen.

Oefening: Worstelen en polsduwen.

c. Laat je huid goed ademen om de afvalstoffen uit het bloed kwijt te raken.

Oefening: Iedere dag douchen, baden of je met een natte handdoek afwrijven.

d. Laat je maag goed werken, zodat je bloed gevoed wordt.

Oefening: Romprollen, rompdraaien.

e. Zet je darmen in beweging om daardoor de voedselresten en „de slakken" uit je lichaam kwijt te raken.

Oefening: romprollen en kneden van de buik. Drink voldoende helder water. Zorg voor een geregelde dagelijkse stoelgang.

f. Zet de spieren in ieder deel van je lichaam aan het werk, zodat het bloed overal door heen kan stromen, waardoor je sterker wordt.

Oefening: hardlopen en wandelen en speciale oefeningen voor de afzonderlijke spieren, als polsduwen en dergelijke.

(Deze oefeningen worden enige bladzijden verder beschreven.)

Het geheim om fit en gezond te blijven zit hier in, dat je je bloed zuiver en in beweging houdt. De verschillende oefeningen zullen daarvoor zorgen als je ze iedere dag doet. Iemand heeft eens gezegd: „Als je iedere ochtend lichaamsoefeningen doet, word je nooit ziek. En als je dan nog iedere avond een halve liter warm water drinkt, ga je nooit dood". Je bloed blijft gezond door eenvoudig en goed voedsel, flink wat oefening, flink wat frisse lucht, reinheid van lichaam van *binnen* en van *buiten* en voldoende regelmatige rust van lichaam en geest.

Neus

Een verkenner moet goed kunnen ruiken, zodat hij 's nachts een tegenstander kan vinden. Als hij steeds door zijn neus ademhaalt en niet door zijn mond, komt hij al een eind in de richting. Maar er zijn nog gewichtiger redenen waarom je steeds door je neus moet ademhalen. Een Amerikaan schreef eens een boek „Shut your mouth and save your life" (Houd je mond dicht en red je leven), waarin hij liet zien dat de Indianen dat al lang geleden hun kinderen bijbrachten door 's nachts hun mond dicht te binden, zodat ze alleen maar door hun neus konden ademhalen.
Wanneer je door je neus ademt, voorkom je dat ziektekiemen uit de lucht je keel en maag binnenkomen.

Voor een verkenner is het nog van speciaal nut door de neus te ademen.
Wanneer je je mond dicht houdt, word je niet dorstig als je hard aan het werk bent. En als je de gewoonte hebt door je neus adem te halen, dan zul je 's nachts niet snurken. Snurken is gevaarlijk als je ergens in een vijandelijk land slaapt. Oefen je er daarom in, je mond dicht te houden en altijd door je neus adem te halen.

Oren

Een verkenner moet goed kunnen horen. De oren zijn meestal heel teer en als ze eenmaal beschadigd zijn, is er veel kans, dat men doof wordt. Sommige mensen knoeien nogal met hun oren als ze die met de punt van een zakdoek proberen schoon te maken, of er harde proppen watten in stoppen. Dat is allemaal erg gevaarlijk voor een teer orgaan als het oor,

want het trommelvlies, een strak gespannen vlies, is erg kwetsbaar. Bij veel kinderen is het trommelvlies onherstelbaar beschadigd doordat ze een draai om hun oren kregen.

Ogen

Een verkenner moet natuurlijk scherp kunnen zien. Hij moet alles zeer vlug opmerken en in de verte kunnen zien. Als je je ogen oefent door naar dingen in de verte te kijken, zullen ze sterker worden. Als je jong bent, moet je je ogen zoveel mogelijk sparen, want anders worden ze niet zo sterk. Lees daarom zo min mogelijk bij slecht licht en ga me je rug of je zij naar het licht zitten als je overdag met iets bezig bent. Als je naar het licht toe zit, span je je ogen te veel in.
Jongens in de groei spannen hun ogen vaak teveel in zonder dat ze het weten, door die inspanning krijgen ze dan hoofdpijn. Als een jongen zijn voorhoofd of wenkbrauwen fronst, is dat dikwijls een teken dat hij zijn ogen te veel inspant.
Behalve dat een verkenner goed moet kunnen zien, moet hij ook goed kleuren kunnen onderscheiden. Kleurenblindheid is een ongemak waar veel jongens last van hebben. Het beroofde hen van veel vreugde en maakt hen ongeschikt voor bepaalde ambachten en beroepen. Een seinwachter, treinbestuurder of zeeman is niet veel waard, als hij geen verschil kan zien tussen rood en groen.
Voor de practijk kun je, als je merkt dat je er last van hebt, op de volgende manier oefenen die kleuren toch te onderscheiden: Je maakt een verzameling van stukjes hout en papier van allerlei kleuren, pikt er die uit waarvan je denkt dat ze rood, blauw, geel, groen, enz. zijn en haalt er dan iemand bij die je zegt of je het goed of fout hebt. Dan doe je het nog eens en je zult merken dat het beter gaat, tot je geen moeite meer hebt de goede kleuren te herkennen.

Tanden

Onder de Boerenoorlog kwam iemand die vrijwilliger wilde worden zich bij de recruteringsofficier aanmelden. Het bleek dat hij sterk genoeg was en goed gebouwd, maar toen men zijn gebit ging onderzoeken, zag men dat zijn tanden en kiezen erg slecht waren en men zei hem dat hij niet als soldaat aangenomen kon worden. Daar antwoordde hij op: „Maar, mijnheer, dat is toch onbillijk. We hoeven de vijand toch niet op te eten als we hem gedood hebben?"
Een verkenner met een slecht gebit is voor verkennerswerk

niets waard, want hij moet op harde biscuits en taai vlees kunnen leven, en die kan hij niet kauwen en verteren wanneer zijn kiezen niet goed zijn.
Je houdt een goed gebit als je er goed voor zorgt wanneer je jong bent. Dat wil zeggen dat je het goed schoon moet houden. Minstens twee keer per dag moet je je tanden poetsen, 's morgens als je opstaat en 's avonds voor je naar bed gaat, aan de binnen- en aan de buitenkant, met een tandenborstel en tandpasta. Na iedere maaltijd moet je ze, vooral als je fruit of zuur voedsel gegeten hebt, met water spoelen. Verkenners kunnen in de wildernis niet altijd tandenborstels vinden, maar ze maken ze dan van droge takjes, die ze aan een kant splijten, zodat een soort borstel ontstaat.

Men denkt wel eens dat cowboys in het „Verre Westen" in Amerika nogal rauwe klanten zijn, maar in werkelijkheid zijn het eersteklas vredeskenners. Ze hebben een ruw leven, doen hard en gevaarlijk werk, ver weg van de steden en de bewoonde wereld waar niemand hen ziet. Maar één beschaafde gewoonte houden ze er altijd op na: Ze poetsen hun tanden iedere dag, 's ochtends en 's avonds.
Jaren geleden reisde ik te paard door Natal en probeerde een onderdak voor de nacht te vinden, toen ik langs een hut kwam waarin blijkbaar een blanke woonde, maar er was niemand in de buurt. Toen ik de hut binnenkeek, zag ik dat deze nogal primitief was ingericht, maar er lagen een paar tandenborstels op een soort wastafel. Daaruit maakte ik op dat de bewoner een nette kerel moest zijn, en ik deed alsof ik er thuis was tot hij thuiskwam, en het bleek dat ik goed geraden had.

Nagels

Soldaten en ook andere mensen hebben vaak veel pijn en

ongemak bij het lopen doordat de nagel van hun grote teen aan de zijkant ingroeit. Dat gebeurt vaak als men de nagel te lang laat worden, tot hij door de druk van de schoen zijwaarts de teen ingedrukt wordt. Iedere verkenner zorgt er daarom voor dat hij vaak zijn nagels knipt, iedere week of tien dagen en ze moeten vierkant en niet rond geknipt worden met een scherp schaartje. De nagels van je vingers hoor je ook ongeveer eens per week en met een scherp schaartje te knippen om ze in orde te houden. Nagelbijten is slecht voor de nagels.

Een gemakkelijke manier om gezond te blijven

Iedere jongen kan, ook al is hij klein en tenger, zorgen dat hij sterk en gezond wordt, als hij slechts de moeite neemt elke dag een paar lichaamsoefeningen te doen. Dat kost maar een minuut of tien en toestellen als ringen, een brug en zo, heb je er niet voor nodig. Het is het eerste wat je 's morgens moet doen als je opstaat en het is ook goed het nog eens te doen voor je naar bed gaat. Het is het beste de oefeningen buiten of voor het open raam te doen met weinig kleren of alleen een zwembroekje aan. De waarde van de oefeningen wordt nog groter als je er aan denkt door je neus in en door je mond uit te ademen. Want wanneer je door je neus ademhaalt voorkom je dat je allerlei giftige en ongezonde kiemen, die altijd in de lucht rondzweven, binnenhaalt, vooral in kamers waar geen frisse lucht binnenkomt. Zulke kamers bergen veel gevaarlijke stoffen.
Heel veel mensen die bleek zijn en zich onwel voelen zijn zo geworden, doordat ze in kamers huizen waar de ramen zelden opengaan en de lucht vol zit met schadelijke gassen en kiemen. Doe je ramen, vooral aan de bovenkant, iedere dag open, zodat de bedorven lucht er uit kan waaien.

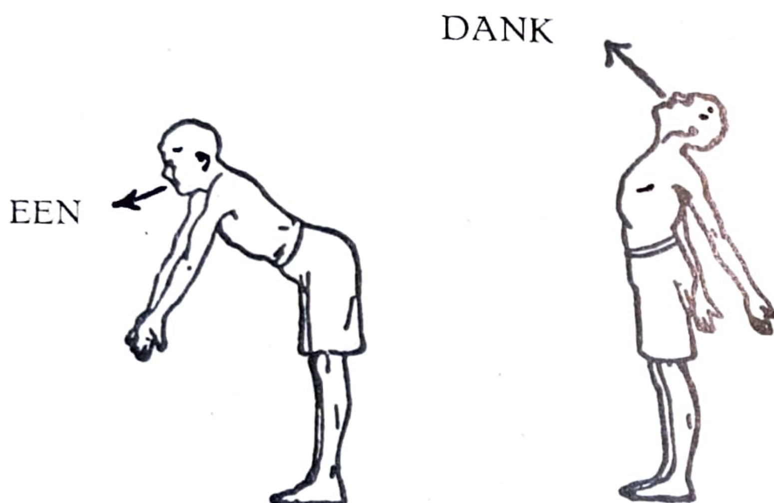
Hier zijn een paar goede oefeningen:

1. Voor hoofd en nek
2. Voor de borst
3. Voor de maag
4. Voor de romp
5. Voor het onderlijf en de achterkant van de benen
6. Voor benen, voeten en tenen.

Je voeten en tenen worden sterker als je de oefeningen blootsvoets doet.

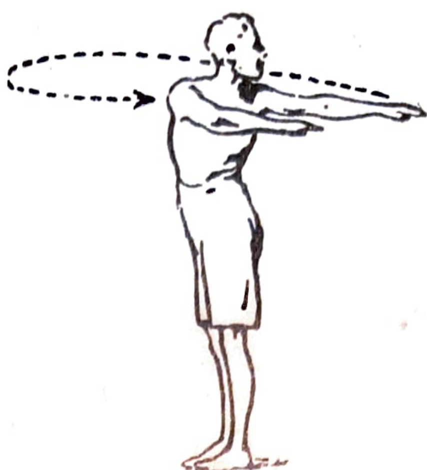
1. *Hoofd.* Wrijf een paar maal flink met de palm en vingers van beide handen over je hoofd, gezicht en nek. Wrijf de spieren van nek en hals met je duimen.
Borstel je haar, poets je tanden, spoel je mond en snuit je neus, drink een glas koud water en doe dan de volgende oefeningen.
Je moet de bewegingen zo langzaam mogelijk uitvoeren.

2. *Borst.* Ga rechtop staan, buig dan naar voren met je armen naar beneden, de rug van je handen ter hoogte van de knieën tegen elkaar. Adem uit. Handen langzaam boven je hoofd heffen en zo ver mogelijk naar achteren buigen, intussen *door je neus* diep inademen, wat betekent dat je Gods lucht je longen en bloed laat binnenkomen. Armen langzaam naar opzij terwijl je het woord „Dank" (aan God) door je mond uitademt.

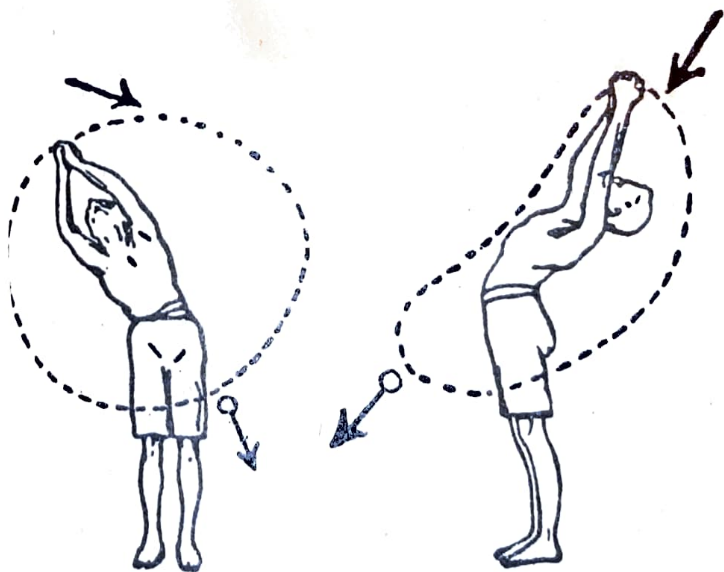
Buig tenslotte weer naar voren, adem het laatste beetje lucht uit en noem dan hard op het aantal keren, dat je deze oefening deed. Doe die oefening twaalf maal.
Als je deze oefening doet moet je er aan denken dat het doel er van is je schouders, borst, hart en ademhalingsorganen te ontwikkelen.

3. *Maag.* Sta rechtop, steek beide armen met uitgestrekte vingers recht naar voren, draai dan vanuit je heupen zonder je voeten te bewegen naar rechts en wijs met je rechterhand zo ver als je maar kunt. Houd beide armen op schouderhoogte of iets hoger, draai dan langzaam zover mogelijk door naar de andere kant. Doe dit een dozijn keren.

Door deze oefening breng je beweging in je lever en ingewanden en zet ze aan de gang. Bovendien maak je er de spieren rond je ribben en van je maag sterker door. Als je deze oefening doet, moet je je ademhaling zorgvuldig regelen. Adem in door je neus (niet door je mond) als je naar rechts draait en adem uit door je mond, als je de andere kant uitgaat en tel tegelijkertijd hardop het aantal keren dat je draait — of nog beter, maak er een deel van je ochtendgebed van door hardop te zeggen: „Zegen Jan", „Zegen Vader", en zo noem je de leden van je familie en je vrienden. Als je zes keer naar rechts gezwaaid hebt, verander je je ademhaling, je ademt dan in bij de linkerzwaai en uit bij de rechter.

4. *Romp.* Romprollen. Sta in de houding, hef beide handen zo hoog mogelijk boven je hoofd, vingers in elkaar, buig achterover, en draai je armen langzaam in het rond, zodat

je handen boven je hoofd en rond je lichaam een grote cirkel beschrijven. Je lichaam draait vanuit de heupen, buigt over naar een kant, dan naar voren, naar de andere kant en naar achteren. Hierdoor oefen je de spieren van je middel en je maag. Je moet de oefening een keer of zes beide kanten op doen. Intussen probeer je met je ogen alles te zien wat achter je gebeurt.

Aan de oefening zit nog een betekenis vast waar je aan moet denken als je er mee bezig bent: de vingers in elkaar betekenen dat je verbonden ben met vrienden, dat wil zeggen, verkenners, overal om je heen als je zo naar voren, rechts, achteren en links rondzwaait. In iedere richting ben je met vrienden verbonden. Liefde en vriendschap zijn een gave van God. Wanneer je dan ook de opwaartse beweging maakt, kijk je naar de hemel en drink je de lucht en een gevoel van geluk in die je dan weer naar je vrienden rondom je uitademt.

5. *Onderlijf*. Dit is net als alle andere oefeningen tegelijkertijd een ademhalingsoefening waardoor longen en hart ontwikkeld worden en het bloed sterk en gezond wordt. Je staat gewoon recht, reikt zo hoog mogelijk in de lucht en buigt dan achterover terwijl je je armen achter je hoofd vouwt. Daarna buig je naar voren en beneden tot je vingers je tenen raken — *je knieën mag je niet buigen.*

Ga nu met je voeten iets van elkaar staan, armen gestrekt boven je hoofd, handen gevouwen, kijk omhoog en buig dan zo ver mogelijk naar achteren zoals in figuur 1.

Als je je morgengebed met je oefeningen samenvoegt zoals

fig. 1

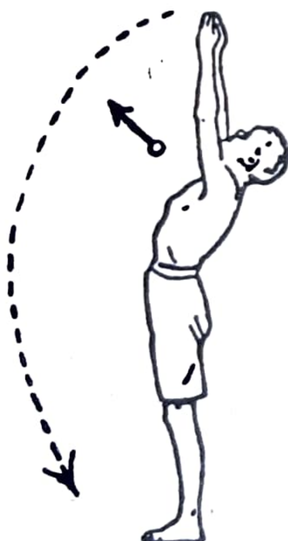

fig. 2

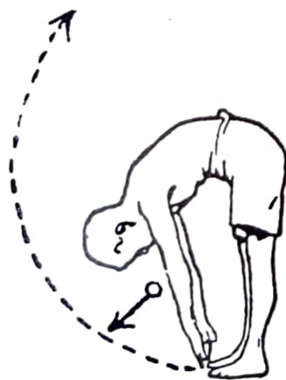

fig. 3

ik hiervoor aangaf, kun je, als je in de eerste houding staat tegen God zeggen: „Ik ben van U van top tot teen”, en Gods frisse lucht (door je neus, niet je mond) inademen. Reik dan met je handen zo hoog mogelijk (fig. 2) en terwijl je uitademt zeg je het getal van de keren dat je de oefening doet. Buig dan langzaam naar voren, knieën recht, tot je weer je tenen met je hand aanraakt (fig 3.). Lendenen hol als je naar beneden buigt. Armen en knieën gestrekt houden, langzaam weer omhoog komen in de eerste houding en de oefening een keer of twaalf doen.

Het doel van deze oefening is niet je tenen te raken, maar je maag in beweging te brengen. Als je merkt dat je niet bij je tenen kunt komen, moet je het niet forceren door maar door te duwen en zeker niet door een ander dat te laten doen. De waarde van de oefening zit minstens evenveel in de zwaai omhoog, als naar beneden.

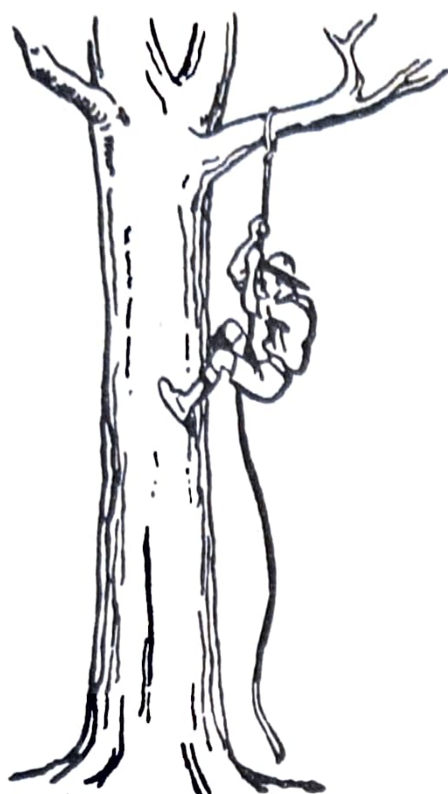
6. *Benen en tenen*. Ga blootvoets in de houding staan. Zet je handen in je zij, ga op je tenen staan, draai de knieën naar buiten en buig ze langzaam tot je in de hurkzit komt, maar houd je hielen de hele tijd van de grond.

Kom dan weer langzaam omhoog tot de beginstand. Doe het twaalf keer. Je lendenen moeten hol blijven. Inademen door je neus als je omhoog komt, door je mond uitademen als je zakt. De hele tijd moet je lichaam helemaal op je tenen rusten en wanneer je je knieën naar buiten drukt, houd je gemakkelijker je evenwicht. Als je deze oefening doet, moet je in gedachten houden dat het doel er van is dat je dij-, kuit- en teenspieren sterker worden en je maag in beweging gezet wordt. Als je deze oefening in verloren ogenblikken vaker op de dag doet, zal je dat des te meer goed doen. Je kunt aan deze oefening nog iets vastknopen en wel, doordat je beurtelings opstaat en hurkt, dat je jezelf in de hand zult houden (zoals je handen op je heupen doen) en je alleen zult inzetten voor het goede, of je nu staat of zit, werkt of rust.

Klimmen

Iedere jongen houdt van klimmen en als je het blijft doen en er werkelijk goed in wordt, zul je er steeds mee blijven doorgaan.

De meesten van de grote bergbeklimmers begonnen als jongen met in touwen, palen en later bomen te klimmen. Daarna, een hele tijd daarna — want als je niet heel veel oefening gehad hebt en je spieren sterk hebt gemaakt, zou je waarschijnlijk naar beneden vallen en een begrafenis mee moeten maken als hoofdpersoon — begin je met rotsen te beklimmen en tenslotte komen dan bergen aan de beurt.

Het is een luisterrijke en avontuurlijke sport, maar al je ledematen moeten sterk zijn en je hebt moed, vastberadenheid en doorzettingsvermogen nodig. Maar dat komt wel met het oefenen.

Het is bij bergbeklimmen enorm belangrijk dat je je evenwicht weet te bewaren en je voeten heel precies en vlug op de goede plaats weet neer te zetten. Om je daarin te oefenen is er niets zo goed als het balanceren op een evenwichtsbalk, het lopen op stenen die op verschillende afstanden van elkaar liggen en de Morris-dansen.

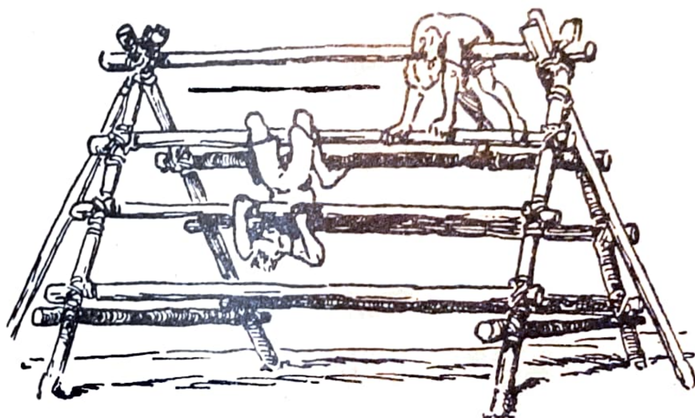
Toen ik nog jong was, deed ik aan serpentinedansen. Ik hield er de mensen op regimentsfeestjes mee bezig en het was een goede oefening. Maar pas later ontdekte ik een ander nut er van, toen ik in dienst op verkenning moest tegen de Mata-

bele-stam in Zuid-Afrika. Ik was in het uitgestrekte bergland van de Matoppo-heuvels en werd door mijn vijanden ondekt. Ik moest rennen voor mijn leven, hun opzet was me levend te vangen. Want ze wilden me op een meer aparte manier dood-maken dan door alleen een schot door mijn hoofd. Ze hadden een bijzonder onprettige marteling voor me in het vooruit-zicht. Dus toen ik op de vlucht sloeg deed ik dat maar al te graag.

De berg bestond voornamelijk uit geweldige, op elkaar gesta-pelde granietblokken. Mijn vlucht was zodoende grotendeels een springen van het ene blok op het andere en toen kwamen het evenwichtsgevoel en voetenwerk, die ik met het serpentine-dansen had ontwikkeld, van pas. Terwijl ik de berg afdaalde, zag ik, dat ik gemakkelijk op mijn achtervolgers uitliep, want zij waren mensen uit de vlakte, wisten niet hoe ze over die rotsen moesten lopen en gleden en daalden omslachtig langs de rotsen achter me aan. Zo ontkwam ik. En met het vertrouwen dat ik op die manier opdeed, ging ik later nog vaak met veel succes de bergen in.

Een klimrek

Hier is een idee voor iets waarmee je, zoals gebleken is, veel plezier kunt hebben en waarmee verkenners zich goed kun-nen oefenen om zelfvertrouwen te krijgen. Het apparaat wordt

gemaakt van palen van ongeveer vier meter lengte. Het kan door de verkenners zelf gebouwd worden — het is dan meteen een goede oefening in het sjorren. Je kunt er op leren balan-ceren, dan begin je laag en gaat met hoe langer hoe meer gemak naar omhoog, je kunt zwaaien aan je handen, wed-

strijden houden, kortom, er valt een heleboel mee te verzinnen!

Spelen om sterk te worden

Boksen, worstelen, roeien, touwtje springen en hanengevecht zijn waardevolle middelen om sterk te worden. Maar klimmen is wel het best van alles.

„De worsteling". Twee verkenners staan ongeveer een meter van elkaar, armen zijwaarts gestrekt, vingers van beide handen in elkaar. Ze buigen zich naar elkaar tot ze elkaar met de borst raken, duwen dan borst tegen borst en kijken wie de

ander terug kan duwen naar de muur van het lokaal of over een streep. In het begin is een heel korte strijd al voldoende om hun hart flink aan de gang te zetten, maar als het een paar keren gedaan is, wordt het hart sterker en kunnen ze er langer mee doorgaan.

„Polsduwen", door één verkenner. Strek beide armen naar voren ter hoogte van de heup. Maak vuisten en kruis de polsen zo, dat de knokkels van de ene hand naar boven, die van de ander naar beneden wijzen. Probeer nu met de bovenste hand de andere naar beneden en met de onderste de eerste naar boven te duwen.
Druk zo hard je kunt en laat pas na grote inspanning de onderste hand de andere omhoog drukken tot je ter hoogte van je voorhoofd komt, druk dan met de bovenste de andere weer naar beneden.
Het kan ook gedaan worden met *twee verkenners,* die schuin

tegenover elkaar staan. Op armafstand kruisen ze de vuisten die het dichtst bij elkaar zijn. Dan maar tegen elkaars polsen duwen en proberen de ander achteruit te krijgen.

Al lijken deze twee oefeningen misschien erg eenvoudig, als je ze met alle kracht die je hebt, doet, worden bijna alle spieren van je lichaam ontwikkeld, vooral die in de buurt van je hart. Je moet ze niet te lang achter elkaar doen, zo ongeveer een minuut, maar je kunt ze op één dag met flinke tussenpozen herhalen.

Stokgooien. Pak je stok met je rechterhand bij een eind en houd hem omhoog. Gooi hem dan een eindje de lucht in en vang hem met je linkerhand bij het eind als hij neerkomt. Gooi hem dan met je linkerhand op en vang hem met de rechter, en zo verder, tot je het honderd keer achter elkaar kunt doen zonder hem te laten vallen.

Volg de leider. Met een groot aantal verkenners kan dit een aardige en gemakkelijk uit te voeren vertoning zijn. Met muzikale begeleiding wisselt men af gewone looppas, gestrekte looppas en knieheffen. Je kunt het ook in het donker doen, iedere jongen draagt dan een lampion aan zijn stok. Binnenshuis moet dan natuurlijk het licht worden uitgedraaid. Een vaak voorkomende fout is dat het te lang gedaan wordt zodat de toeschouwers én de deelnemers er genoeg van krijgen.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Op persoonlijke verantwoordelijkheid van de jongen moet in praatjes over de gezondheid de nadruk gelegd worden. Van tijd tot tijd horen vijf of tien minuten aan dit onderwerp te worden besteed. Het voorbeeld zal veel helpen, niet alleen het voorbeeld van de leider, maar ook doordat tijdens de binnen-bijeenkomsten de ramen open staan en in het kamp de tentdeuren. In het kamp kan de verkenners heel veel bijgebracht worden, aangezien de leider daar de kans heeft goed te letten op de hygiëne en gezonde gewoonten kan aankweken.*

2. *Laat de verkenners de zes hierboven beschreven oefeningen doen, maar gebruik ze niet om te drillen. Moedig de verkenners van tijd tot tijd aan de oefeningen dagelijks te doen en geef het voorbeeld!*

3. *Geef iedere verkenner een kaart, waarop hij zijn persoon-*

lijke maten kan bijhouden. Zorg dat die maten iedere drie maanden genomen worden.

4. *Probeer niet allerlei stunts bij wijze van lichamelijke oefening te laten doen (behalve de zes eenvoudige, boven beschreven oefeningen), tenzij je speciaal geleerd is, hoe en wat je met opgroeiende jongens kunt doen.*

5. *Denk er in het kamp aan hoe belangrijk het is, dat de jongens voldoende rust en ruimschoots de gelegenheid voor gezonde slaap krijgen. Na het middagmaal moet er een uur rust zijn. Als de verkenners niet rustig te krijgen zijn, kan deze tijd gebruikt worden om verhalen te vertellen, voor te lezen of hen in rustige vaardigheden, als knopen leggen, te instrueren.*

Gezonde gewoonten

WEES ZINDELIJK — ROOK NIET — DRINK NIET — WEES REIN — STA VROEG OP — LACH EN WORD DIK

Hoe je gezond blijft

Alle grote vredesverkenners die succes hadden op hun ontdekkingstochten of jachtexpedities in de wildernis, hadden dat alleen, doordat ze zelf vrij goede dokters waren. Want er is altijd wel een van hen of hun mannen die last van ziekten, ongelukken en wonden heeft, maar artsen en apothekers om hen te helpen zijn in de rimboe niet te vinden. Daarom zal een verkenner die niets van die dingen afweet het niet erg ver brengen. Hij kan dan veel beter thuis blijven.

Zorg er daarom zelf voor dat je gezond blijft, dan zul je anderen ook kunnen helpen gezond te blijven.

Op die manier kun je veel goede daden doen.

De grote zendeling en vredesverkenner David Livingstone maakte zich bij de inboorlingen zeer geliefd door zijn bekwaamheid als arts.

Als je voor je zelf weet te zorgen, hoef je nooit geld uit te geven voor geneesmiddelen. De grote Engelse dichter Dryden schreef in zijn gedicht „Cymon and Iphigenia" dat het beter is op frisse lucht en lichaamsoefening te vertrouwen om gezond te blijven, dan doktersrekeningen te betalen.

> „Better to hunt in fields for health unbought
> Than fee the doctor for a nauseous draught:
> The wise, for cure, on exercise depend;
> God never made his work for man to mend."

Wees zindelijk

Als je je in een vuile hand snijdt, heb je veel kans op een ontsteking en veel pijn. Maar als je hand schoon en pas gewassen is, zul je geen last krijgen. De wond begint dadelijk te helen. Een schone huid geeft zuiver bloed. Artsen zeggen dat lichaamsoefeningen maar half zoveel waard zijn als je je er na niet onmiddellijk helemaal wast. Het is misschien niet mogelijk iedere dag een bad of douche te nemen, maar je kunt jezelf in elk geval wel iedere dag met een natte of droge

handdoek flink afwrijven. Je moet dat geen enkele dag overslaan als je fris en fit wilt blijven.
Wees zindelijk op je boven- en onderkleren. Klop ze iedere dag uit voor je ze aantrekt.
Om gezond en sterk te worden en te blijven moet je je bloed gezond en zuiver houden. Dat doe je door diep adem te halen en hopen frisse en zuivere lucht in te ademen, en door alle afvalstoffen uit je maag te verwijderen door zonder mankeren iedere dag stoelgang te hebben. Sommige mensen voelen zich nog beter, als ze dat tweemaal per dag doen. Als je er een dag moeilijkheden mee hebt, moet je flink wat fris water drinken, vooral voor en vlak na het ontbijt, en flink lichaamsoefeningen doen, dan komt het wel in orde.
Begin 's morgens nooit aan je werk voor je iets binnen hebt, als is het maar een glas warm water. Het is helemaal niet nodig al die poeiers, pillen en andere middeltjes te slikken waarvoor altijd zo'n aanlokkelijke reclame gemaakt wordt. Vaak zijn ze op de duur maar schadelijk.
Ga nooit vlak na het eten zwemmen, want dan kun je gemakkelijk kramp krijgen, waardoor je in elkaar krimpt en verdrinkt.

Roken

Een verkenner rookt niet. Iedere jongen kan roken, het is helemaal niet zo moeilijk. Maar een verkenner doet het niet omdat hij geen dwaas is. Hij weet dat een jongen die rookt voor hij helemaal volwassen is, vrijwel zeker zijn hart verzwakt,

en het hart is het belangrijkste orgaan van je lichaam. Het pompt het bloed overal door je heen, waardoor vlees, beenderen en spieren gevormd worden. Als het hart zijn werk niet doet, kan het lichaam niet gezond groeien. Iedere verkenner weet dat roken zijn gezichtsvermogen en zijn reuk bederft, terwijl die toch zo van belang zijn als hij actief wil verkennen.

Artsen hebben ons verteld wat voor slechte uitwerking roken op de gezondheid van de jongens heeft. Een heel groot aantal sportslieden, militairen, zeelieden en anderen roken niet. Ze hebben ervaren dat het zonder dat beter gaat.

Toen professor Osler een redevoering hield tegen het roken, zei hij dat het erg goed zou zijn als al het bier en alle sterke drank op een goeie dag in zee gegooid zouden worden, en wanneer dan de volgende dag alle tabak er achteraan ging, zou dat voor iedereen erg gezond zijn, al was het dan wat ongezond voor de vissen.

Geen enkel jongen is ooit begonnen met roken omdat hij het lekker vond, maar meestal omdat hij bang was door andere jongens uitgelachen te worden omdat hij niet durfde, of omdat hij dacht dat hij daardoor op een volwassene zou lijken — maar in werkelijkheid lijkt hij in beide gevallen op een ezel.

Geen valse schaamte dus, maar neem het besluit dat je niet zult roken, voor je volgroeid bent, en houdt je er aan. Daardoor blijkt veel meer dat je een kerel bent dan wanneer je met een peukje tussen je lippen rondlummelt. De anderen zullen uiteindelijk veel meer eerbied voor je hebben en je misschien stiekem navolgen. Als ze dat doen, heb je tenminste al één goed ding voor de maatschappij gedaan, al ben je nog jong.

Na dat kleine begin zul je vast wel doorgaan en dan als je volwassen bent grootse dingen verrichten.

Drinken

Een geestelijke in de havenwijk van Londen heeft geconstateerd dat van de duizend gevallen van ellende en armoede die hij kende, er maar twee of drie niet door de drank veroorzaakt waren.

Op zekere avond kwam er een man met een militair voorkomen bij me en hij liet zijn militair zakboekje zien, waaruit bleek dat hij in Zuid-Afrika onder mij gediend had. Hij zei dat hij geen werk kon krijgen en dat hij gebrek leed. Iedereen had wat tegen hem, blijkbaar omdat hij soldaat geweest

was. Maar mijn neus en mijn ogen vertelden me onmiddellijk iets anders, en wel de werkelijke oorzaak van zijn ellende. Er hing een sterke, verschaalde lucht van tabak en bier aan zijn kleren, zijn vingers waren bruin van het sigarettenroken, hij had zelfs een of andere pastille met een geurtje ingenomen om te proberen de whiskeylucht van zijn adem weg te werken. Geen wonder dat niemand hem in dienst wilde nemen of hem geld geven, dat hij toch maar zou omzetten in drank, want dat deed hij met al het geld dat hij in handen kreeg.

Heel veel van de armoede en ellende op de wereld wordt veroorzaakt doordat mensen hun tijd en geld aan drank besteden. Ook misdaad, ziekte en zelfs krankzinnigheid kunnen gedeeltelijk aan die gewoonte worden geweten. Men heeft helemaal geen sterke drank, bier en jenever nodig om sterk te zijn. Integendeel. Het oude gezegde: „Sterke drank maakt slappe mensen" is nog steeds erg waar.

Iemand die drinkt kan eenvoudig geen verkenner zijn. Raak geen sterke drank aan en houd dat zo. Water, thee en koffie zijn goed genoeg om je dorst te lessen of je te verkwikken en wanneer het erg heet is zijn limonade en kwast een uitstekende verfrissing.

Een goed verkenner traint zich om het zonder drinken te kunnen stellen. Het is vooral een kwestie van gewoonte. Als je je mond dicht houdt wanneer je wandelt of hardloopt, of op een kiezelsteentje zuigt (waardoor je vanzelf je mond dicht houdt), krijg je geen dorst, wat wel gebeurt wanneer je je mond alsmaar open houdt en daardoor lucht en stof naar binnen haalt.

Maar je moet wel gehard en in goede conditie zijn. Als je door gebrek aan lichaamsbeweging te dik bent, krijg je zeker gauw dorst en wil je iedere kilometer wat drinken. Als je er niet aan toegeeft, gaat de dorst na een tijdje over. Wanneer je onderweg of onder het spel telkens gaat drinken, word je gauw moe en raak je eerder buiten adem.

Het is vaak niet eenvoudig om aan de drank te ontkomen, bijv. als je vrienden je iets aanbieden, maar meestal hebben ze des te meer waardering voor je als je zegt dat je er geen behoefte aan hebt, want ze hoeven er dan ook niet voor te betalen. Als ze blijven aandringen kun je altijd nog iets onschuldigs nemen. Maar het is een domme mode op elkaars vriendschap te drinken. Gelukkig wordt dat allemaal nu wel minder. Verstandige mensen doen er niet meer aan, omdat ze weten dat het hun geen goed doet. Nietsnutters zitten graag

in de kroeg te kletsen en te drinken, meestal op kosten van een ander. Maar het zijn dan ook nietsnutters en je kunt beter uit hun gezelschap weg blijven als je vooruit wilt komen en het prettig wilt hebben.

Matigheid

Onthoud dat drank nog nooit een moeilijkheid heeft opgelost. De moeilijkheden worden er alleen maar door vergroot. Wel laat de drank iemand zijn zorgen een tijdje vergeten, maar hij vergeet ook alle andere dingen. Als hij vrouw en kinderen heeft, vergeet hij dat hij verplicht is voor hen te werken en hen uit de ellende te halen, inplaats van zich nog meer ongeschikt te maken om te werken.

Sommige mensen drinken omdat ze het prettig vinden licht in het hoofd te worden, maar ze zijn niet wijs, want als ze eenmaal aan de drank zijn zal geen enkele werkgever hen meer vertrouwen. Ze raken dan al vlug werkloos, worden gemakkelijk ziek en komen ellendig aan hun eind. Het staat helemaal niet flink om dronken te zijn. Als iemand eenmaal aan de drank toegeeft, ruïneert hij zijn gezondheid, zijn loopbaan, zijn eigen geluk en dat van zijn gezin. Er is maar één raad voor: begin er niet aan.

Reinheid

Roken en drinken trekken sommige mensen aan en anderen niet, maar er is één bekoring die je zeker eens zult ondergaan en ik wil je er voor waarschuwen.

Je zou verbaasd zijn, als je wist hoeveel jongens me geschreven hebben om me te danken voor wat ik in „Verkennen voor Jongens" en elders hierover gezegd heb. Daarom verwacht ik dat er nog meer jongens blij zullen zijn met een goede raad tegen de geheime ondeugd, die zoveel jongens in haar greep heeft.

Juist als bij jongens die beginnen te roken, vinden sommigen het flink en stoer schunnige verhalen en moppen te vertellen of er naar te luisteren, maar ze bewijzen er alleen maar door dat ze dwaas zijn.

Zulke gesprekken en het lezen van smerige boeken of het bekijken van onzedelijke plaatjes brengen een onnadenkende jongen gemakkelijk tot zelf-bevlekking. Dat is erg gevaarlijk, want als het een gewoonte wordt, kom je van kwaad tot erger.

Soms wordt het verlangen opgewekt door slechte spijsverte-

ring, door te zwaar voedsel of door verstopping. Je kunt in dat geval de oorzaak wegnemen door meteen een koud bad te nemen of je bovenlichaam beweging te geven, door armoefeningen, boksen, enz.
Het lijkt in het begin misschien moeilijk de bekoring te overwinnen, maar als het eenmaal lukt, gaat het daarna gemakkelijker. Slechte dromen zijn ook vaak een oorzaak van moeilijkheden. Die dromen worden veroorzaakt door slapen in een te warm bed met teveel dekens of door op je rug te slapen. Doe dat dus niet. Als je er nog last van blijft houden, moet je het niet voor je houden, maar naar je leider gaan en er met hem over spreken en dan komt alles in orde.

Vroeg opstaan

's Morgens vroeg is een verkenner het meest actief, want dat is de tijd waarop de wilde dieren zich voeden en rondsluipen. In oorlogstijd is het gebruikelijke uur voor een aanval vlak voor zonsopgang, zodat de aanvallers in het donker ongezien kunnen aansluipen. Het wordt dan juist genoeg licht om plotseling te kunnen aanvallen, terwijl de anderen nog slapen.
Daarom oefent een verkenner zich in vroeg opstaan. Als hij er eenmaal aan gewend is, kost het hem geen moeite meer, zoals sommige dikkerds die na zonsopgang nog liggen te slapen.
Keizer Karel de Grote, lang geleden een groot verkenner, stond altijd midden in de nacht op.
De hertog van Wellington, die, net als Napoleon, het liefst op een veldbed sliep, zei vaak: „Als het tijd is om je in bed nog eens om te draaien, is het tijd om er uit te komen".
Veel mensen spelen het klaar meer werk dan anderen te ver-

zetten, door een uur of twee eerder op te staan. Als je vroeg opstaat, krijg je ook meer tijd voor je liefhebberijen.

Als je een uur eerder opstaat dan anderen, leef je per maand dertig uur langer dan zij. Zij hebben twaalf maanden in een jaar, maar jij krijgt 365 uur of dertig dagen extra, dat wil zeggen dat jouw jaar dertien maanden telt.

Het oude rijmpje

„Vroeg naar bed en vroeg uit de veren,
Brengt iemand welstand, gezondheid en ere"

bevat veel waarheid.

Lach

Gebrek aan vrolijkheid betekent gebrek aan gezondheid. Lach zoveel je kunt. Als je eens hartelijk kunt lachen, laat het dan niet. En laat ook andere mensen lachen als dat kan, het zal hun goed doen.

Als je pijn hebt of in moeilijkheden zit, probeer dan te glimlachen. Als je hier aan denkt en het werkelijk probeert, zul je merken dat dat al een heel verschil maakt.

Als je leest over grote verkenners als kapitein John Smith, de „Padvinder", en anderen, zul je meestal zien dat het opgewekte kerels waren.

Een gewone jongen zal nogal gauw zijn wenkbrauwen fronsen, als hij zich moet inspannen, maar een verkenner moet juist voortdurend glimlachen. Als hij zuur kijkt, maakt hij een slechte beurt.

Stokspelen

Duw de bal

Twee partijen tegenover elkaar, iedere verkenner met een stok. In het midden ligt een zware bal of iets anders. Op „af" probeert iedere partij de bal *alleen met de punt van de stok* naar de muur aan de overkant te duwen.

Stok-springestafette

Estafette opstelling. Achterste verkenner van iedere patrouille heeft een stok. Op „af" loopt hij naar voren en steekt no 1 het andere eind van de stok toe. Deze pakt het eind vast en samen lopen ze terug. Alls verkenners springen er over. No 1 loopt naar voren en no 2 pakt het andere eind, enz., tot de man die oorspronkelijk achteraan stond, voorop staat. De patrouille die het eerst klaar is, wint. De stok moet een halve meter boven de grond gehouden worden.

Hezelfde kan gedaan worden met de stok op halshoogte, de verkenners moeten er dan onder door duiken.

Over de hoofden

Estafette-opstelling. Verkenners zitten een halve meter van elkaar. No 1 pakt de stok aan beide einden en houdt deze boven zijn hoofd, armen gestrekt. Op „af" leunt hij naar achteren en geeft de stok door aan no 2, enzovoorts. De laatste man geeft hem weer naar voren door.

Pak hem vast

Troep in een kring, verkenners houden hun stok vast door hun hand er boven op te houden. Op „links" of „rechts" gaat iedere verkenner een plaats naar links resp. rechts, laat zijn eigen stok staan en probeert de stok van zijn buurman overeind te houden. Verkenners die de stok op de nieuwe plaats laten vallen zijn af.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Dit soort en andere in dit boek aangegeven spelen moeten vaak gedaan worden. Ze moeten zoveel mogelijk in de open lucht gebeuren. De verkenners moeten zo min mogelijk aan hebben (liefst een voetbalbroekje) en zo mogelijk na afloop een douche nemen of zich afwrijven.*

2. *Gedurende rustperioden of aan kampvuren moeten van tijd tot tijd vijfminuten-praatjes over dit soort onderwerpen gehouden worden.*

3. *Breng de verkenners het belang bij van diep ademhalen en laat het hen doen.*
   Diep ademhalen is van enorm belang. Frisse lucht wordt via de longen in het bloed gebracht en de borstomvang wordt vergroot, maar het moet met beleid gebeuren op de aangegeven manier. Het mag niet zo fors gebeuren dat het hart zich te veel moet inspannen. Adem de lucht langzaam door de neus in tot je ribben, vooral ook aan de rugzijde, zo wijd mogelijk zijn uitgezet. Adem dan na een tijdje langzaam en geleidelijk door de mond weer uit tot je geen spoortje lucht meer over hebt. Adem dan na enkele ogenblikken weer in door je neus, als tevoren.

KAMPVUURVERHAAL 19

Het voorkomen van ziekten

KAMPGENEESKUNDE — HOE ZIEKTEKIEMEN WORDEN BESTREDEN — GOED VOEDSEL — KLEDING — EXERCEREN

Kampgeneeskunde

Toen ik een paar jaar geleden in Kasjmir, Noord-India, was, brachten enkele inwoners op een draagbaar een jongeman bij me. Ze zeiden dat hij van een hoge rots gevallen was, zijn rug had gebroken en op sterven lag. Ik merkte al gauw, dat hij slechts zijn schouder onwricht en een paar schrammen opgelopen had en dacht dat hij wel zou sterven.

Ik trok dus mijn schoen uit, ging naast hem zitten met mijn gezicht naar hem toe, stak mijn hiel in zijn oksel, pakte zijn arm en trok uit alle macht tot zijn arm weer in de kom vloog. Door de pijn viel hij flauw en zijn vrienden dachten dat ik hem nu echt had laten doodgaan, maar hij kwam na enkele minuten weer bij en merkte dat zijn arm in orde was. Toen dachten ze dat ik een geweldig goede dokter was en lieten alle zieken uit de buurt naar me toekomen, opdat ik ze beter zou maken. De volgende twee dagen waren ellendig. Alle mogelijke zieken werden aangedragen en ik had bijna geen medicijnen om iets te kunnen doen, maar ik deed wat ik kon, en ik geloof werkelijk dat sommigen van die arme drommels beter werden, eenvoudig doordat ze *geloofden* dat ik hen

genezen had. Maar de meesten waren ziek doordat ze vies waren en hun wonden lieten infecteren door vuil. En velen waren erg ziek doordat hun ingewanden niet goed werkten, door het drinken van troebel water, enz.
Ik legde dat aan de dorpshoofden uit en ik hoop daarmee voor hun gezondheid blijvend iets goeds gedaan te hebben. In elk geval waren ze erg dankbaar en ze hielpen me later steeds op alle mogelijke manieren.
Als ik niet een beetje had kunnen dokteren, had ik voor die arme drommels niets kunnen doen.
Nu we over dokteren praten, wil ik je nog waarschuwen tegen een overdreven gebruik van patent-geneesmiddelen en alle mogelijke middeltjes waar zoveel reclame voor gemaakt wordt, alsof het middelen tegen alle kwalen zijn. Sommige kunnen goed werken, maar andere kunnen bijzonder schadelijk zijn, vooral als ze in grote hoeveelheden ingenomen worden. Als je ziek bent, ga dan naar een arts en koop niet een of ander middeltje dat volgens de advertenties alles wat maar verkeerd is, zal genezen.

Hoe ziektekiemen worden bestreden

Ziekte wordt verspreid door onzichtbare organismen, microben of ziektekiemen. Je kunt ze gemakkelijk door je mond inademen en met drank of voedsel naar binnen krijgen en dan verwekken ze een ziekte. Wanneer je bloed werkelijk in orde is, krijg je er meestal geen last van. Maar als je bloed niet in orde is door zwakte of doordat je last hebt van verstopping, zullen deze kiemen je misschien ziek maken. Het is daarom heel belangrijk, als je kunt, te voorkomen dat die ziektekiemen een kans krijgen. Microben houden van donkere, vochtige en vuile plaatsen. Ze komen uit vuile afvoerpijpen, oude vuilnisbakken, rottend vlees, enz., ja, meestal daar vandaan waar het stinkt. Houd daarom je kamer, je kamp en je kleren schoon en droog, en laat de zon en de frisse lucht er flink in doordringen. Blijf uit de buurt van plaatsen waar een slechte lucht hangt. Was en borstel voor tafel je handen en nagels, want die ziektekiemen kun je daaraan gemakkelijk meedragen van het een of ander waarmee je tevoren bezig bent geweest.
In bussen en in publieke gelegenheden zie je vaak een verzoek hangen „Niet spuwen". Dat verzoek wordt gedaan, omdat juist vaak mensen met zieke longen spuwen. Vanuit hun speeksel komen de ziektekiemen in de lucht, gezonde mensen

krijgen ze in hun longen en worden dan ook ziek. Het kan namelijk best zijn dat je al een paar jaar een ziekte onder de leden hebt zonder dat je het weet, en als je dan spuwt, heb je veel kans dat je die ziekte op gezonde mensen overbrengt. Terwille van hen mag je dus niet spuwen. Maar je hoeft niet bang te zijn voor ziekten als je door je neus ademhaalt en je bloed gezond houdt. Het is erg goed, wanneer je uit een volle bioscoop, kerk of zaal komt, eens te kuchen en je neus te snuiten om de ziektekiemen die je misschien in de volte hebt ingeademd, kwijt te raken. Vroeger had een op de dertig mensen die je tegenkwam tuberculose en die ziekte is erg besmettelijk. Men krijgt ze vaak als men in een huis woont waarvan de ramen altijd dicht blijven. Als je tbc krijgt, is de beste manier om er van af te komen, steeds buiten te slapen.

Een verkenner moet veel buiten slapen en daarom slaapt hij thuis ook met de ramen zo wijd mogelijk open, anders voelt hij zich benauwd. En bovendien, als hij zich er aan zou wennen in een warme kamer te slapen wordt hij op kamp verkouden en niets is belachelijker of meer teerpootachtig dan een verkouden verkenner. Als hij er eenmaal aan gewend is zijn raam open te hebben, zal hij binnen nooit verkouden worden.

Voedsel

Heel veel ziekten ontstaan doordat men teveel of verkeerd voedsel eet.

Een verkenner moet op zichzelf kunnen passen, anders heb je niets aan hem. Hij moet lenig en actief blijven. Wanneer zijn spieren eenmaal in vorm zijn, kan hij verder zonder die spieren nog bijzonder te oefenen, fit blijven, als hij zich maar op de goede manier voedt. Toen we onder het beleg van Mafeking op heel kleine rantsoenen gezet waren, hadden die mensen in het garnizoen die gewend waren weinig te eten, niet zoveel hinder als zij die zichzelf in vredestijd altijd erg te goed deden. Die werden zwak en prikkelbaar. Tegen het eind van het beleg werd ons voedsel beperkt tot een homp brood, een halve kilo vlees en een liter van een goedje, dat leek op verkeerd uitgevallen behangersstijfsel.

We eten meestal meer vlees dan nodig is, ja, we konden het er eigenlijk best zonder doen, als we het maar probeerden, en we zouden er heus niet slechter van worden. Het is een kostbare luxe. De goedkoopste en beste levensmiddelen zijn

droge erwten, meel, havermout, aardappelen en kaas. Verder nog vers fruit, groenten, vis, eieren, noten, rijst en melk. Je kunt zonder vlees heel goed in leven blijven. Bananen zijn erg voedzaam, ze zijn niet zo duur, hebben geen hinderlijke pitten, hun schil beschermt ze tegen ziektekiemen en de vrucht zelf is lekker en voedzaam.
De negers van de Westkust van Afrika eten hun hele leven bijna niets anders en ze zijn dik en gezond.
Wanneer je genoeg frisse lucht krijgt, heb je niet veel voedsel nodig. Als je daarentegen de hele dag binnen zit, word je van veel eten dik en slaperig — en dus kun je in beide gevallen beter matig zijn. Van de andere kant moeten jongens in de groei natuurlijk niet te weinig eten, maar ze hoeven toch niet te zijn zoals die kleine dikzak op dat schoolfeest. Toen ze vroegen of hij niet nog iets wou eten, antwoordde hij: „Ja, ik zou nog best willen, maar ik heb geen ruimte meer".
Een van de oorzaken van allerlei ziekten is tegenwoordig dat zoveel mensen allerlei middelen slikken, ook al is er helemaal geen reden voor. De beste geneesmiddelen zijn frisse lucht en lichaamsbeweging en een flink glas water 's morgens, wanneer je last van verstopping hebt, en een halve liter warm water voor je naar bed gaat.

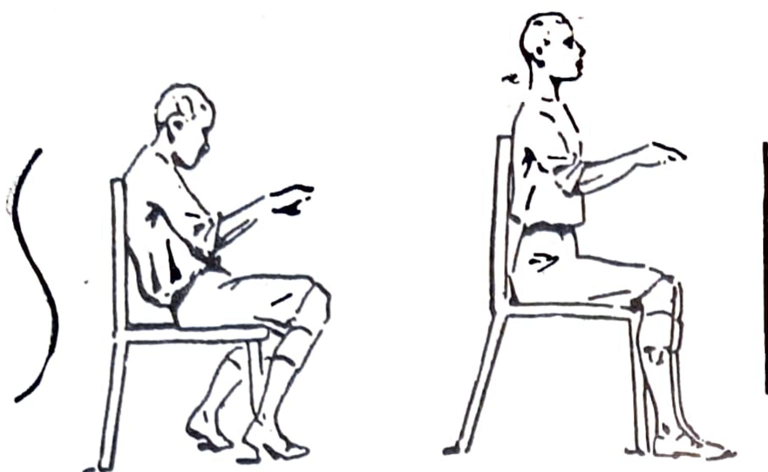
Kleding

De kleding van een verkenner moet zoveel mogelijk van wol of flanel zijn, want die nemen gemakkelijk vocht op. Katoen op je huid is niet goed, tenzij je meteen iets anders aantrekt als het nat is, je loopt anders waarschijnlijk een kou op, en aan een verkenner die op non-actief is, heeft niemand iets. Voor één ding moet een verkenner heel veel zorg hebben, wil hij in staat zijn een lange mars goed en in goede conditie te volbrengen, en dat is voor zijn schoeisel. Een verkenner die een wat grotere afstand aflegt en dan pijnlijke voeten krijgt, kan voor niemand nog iets betekenen.
Je moet er daarom in het bijzonder voor zorgen, dat je ruime, lage of hoge schoenen van een juiste pasvorm en goede kwaliteit draagt. Ze moeten ruim zitten en zoveel mogelijk het model hebben van je blote voet, met een min of meer rechte binnenkant — anders dan zoveel luxe schoenen. Verkenners hebben niets aan luxe schoenen.
Je moet je voeten goed droog houden. Als ze nat worden, wordt de huid zacht en krijg je blaren of rauwe plekken op de plaatsen waar de schoen knelt.

Ze worden natuurlijk van buitenaf en door transpiratie vochtig, en om dit te verhelpen moet je goede wollen sokken of kousen dragen.
Ik heb liever lage schoenen dan hoge, omdat ze de voeten meer lucht geven.
Iemand die dunne katoenen of zijden sokken draagt, is geen echte wandelaar. Iemand die voor het eerst naar verre landen gaat, wordt een „teerpoot" genoemd, omdat hij meestal pijnlijke voeten krijgt, tot hij door ondervinding leert hoe hij zijn voeten in orde moet houden. Het is een goed idee je voeten en je sokken of kousen voor je ze aantrekt met zeep of vet in te smeren.
Als je nog al last hebt van transpirerende voeten, kun je ze het beste bewerken met talkpoeder of met een poeder, bestaande uit gelijke delen boorzuur, stijfsel en zinkoxyde. Dat moet je dan vooral ook flink tussen je tenen wrijven, zodat je geen likdoorns krijgt. Je kunt verder je voeten nog enigszins harden door ze te baden in water met aluin of met zout.
Houd je schoenen zacht door ze flink in te smeren met schapenvet, leervet of wonderolie, vooral als ze nat geworden zijn door de regen, enz. Was je voeten ieder dag.

Exerceren voor verkenners

Verkenners moeten zich oefenen om zich snel en in goede orde van het ene punt naar het andere te kunnen verplaatsen. Een beetje exerceren maakt hen pittig, correct en vlug. Het versterkt de spieren en door een rechte houding krijgen longen en hart voldoende ruimte voor hun werk, de inwendige organen blijven in de juiste positie voor een goede spijsvertering, enz.
Een slappe houding brengt daarentegen die organen in de verdrukking en verhindert dat ze behoorlijk functionneren, zodat men gemakkelijk zwak en vaak ook ziek wordt.
Jongens in de groei zijn vaak slap en moeten daarom alles doen om dat tegen te gaan, door flink wat lichaamsoefeningen en exercitie.
Als je staat, sta dan rechtop, en als je zit, zit dan recht, flink naar achteren in een stoel. Kwiekheid van lichaam, of je nu loopt, staat of zit, betekent kwiekheid van geest en die is bijzonder waardevol, want menig werkgever zal eerder een jongen aannemen, die er kwiek uitziet dan een die een slappe indruk maakt. Als je aan een tafel zit te schrijven en zelfs

wanneer je je schoenveter vastmaakt, moet je je rug niet buigen, maar je lendenen intrekken, waardoor je je lichaam sterk maakt.

Op het woord „sta", „houding" of „geef acht" staat een verkenner rechtop, voeten bij elkaar, armen opzij van het lichaam, vingers gestrekt, en kijkt hij recht voor zich uit.

Op het woord „rust" zet hij zijn linkervoet 15 centimeter naar links, brengt zijn handen op zijn rug en mag dan zijn hoofd draaien. Op het commando „zitten" kan hij gaan zitten. De order „zitten" moet meestal gegeven worden als men de jongens niet in de houding wil laten staan en de grond droog is. Op het commando „voorwaarts, mars" beginnen de jongens met de linkervoet. Ze gaan met stevige pas, en de armen zwaaien vrij, want dat is een goede oefening voor de spieren en inwendige organen. Op het commando „looppas" lopen de jongens op een drafje, met kleine gemakkelijke passen, de armen zwaaien los en vrij en de handen worden niet in de zij opgetrokken. Na het commando „verkennerspas" doen de jongens afwisselend twintig pas looppas en twintig pas gewone pas tot het commando „gewone pas" of „halt" wordt gegeven.

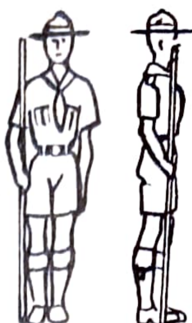
Exerceren met de stok

N.B. In het midden van de stok moet een inkeping gemaakt worden, zodat men gemakkelijk met zijn hand dat midden vinden kan.

Troepopstellingen

Linie: Patrouilles in volgorde op een rij, patrouilleleiders rechts, assistent-patrouilleleiders links van hun patrouille. Verkennersleider midden voor.

HOUDING of GEEF ACHT!

RUST

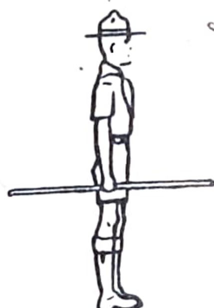
STOK ONDER DE ARM

ZITTEN

RUST OP DE STOK (bij begrafenissen)

STOK NEER

SCHOUDER STOK

EERBIED (bij gebed)

SALUUT

ONDER HET LOPEN

BIJ „HOUDING"

ZONDER STOK

GEHEIM SALUUT (met en zonder stok).

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Colonne: patrouilles achter elkaar.

Open colonne: Commando „patrouilles rechts zwenken" (vanuit de linie) — „halt" (wanneer ze precies achter elkaar staan op de juiste onderlinge afstand, zodat naar rechts of naar links weer tot één gelid kan worden gezwenkt).

Gesloten colonne. de achterste patrouilles komen naar voren zodat ze minder ruimte innemen of beter binnen het bereik van de stem komen.
De linieopstelling kan worden gevormd uit de „open colonne" door naar rechts of links te zwenken of doordat de voorste patrouille blijft staan (of naar voren komt), terwijl de andere patrouilles in looppas naar voren komen en weer hun plaats innemen, de tweede door rechts, de derde door links van de voorste patrouille te gaan staan en zo verder, even nummers naar rechts, oneven naar links.
Aan de achterkant van de open colonne kan de linieopstelling gemaakt worden door allen een halve draai (steeds rechtsom) maken en dan als boven werd aangegeven hun plaats te doen innemen.

(N.B. Deze opstellingen worden hier wel aangegeven maar zijn alleen bedoeld voor officiële gelegenheden als erewachten en défilé's maar niet voor gewoon troepgebruik. Militaire excercities moeten we in onze trainig vermijden. Verkenners zijn jonge woudlopers en geen namaaksoldaten).

Exerceren op tekens

Met een kwieke troep kunnen allerlei opstellingen gemakkelijk zonder commando's uitgevoerd worden. Het enige wat nodig is, is dat de leider een teken geeft en dat iedere verkenner dan prompt de juiste plaats inneemt. Punt van uitgang voor iedere formatie is de leider. Zo kan hij voor „linie" beide armen op schouderhoogte zijwaarts strekken. „Open colonne": beide armen weer zijwaarts, onderarmen met een rechte hoek omhoog. „Gesloten colonne" hetzelfde, maar dan met de armen op schouderhoogte naar voren.
„Hoefijzerformatie" bij ceremonies. Meestal wordt als teken gebruikt een zwaaien van de armen in een halve cirkel vóór het lichaam. Voor spelen tussen patrouilles wordt de estafette-formatie gebruikt. Patrouilles naast elkaar, patrouilleleiders voorop, assistent-patrouilleleiders achteraan, gezicht naar de leider. Gebruikelijke teken: ellebogen naar voren, handen naar de schouder. De verkenners komen altijd in

looppas en in volkomen stilte in de door tekens aangegeven opstellingen.

Verkenners-rally

Verkenners paraderen meestal niet zoals soldaten in gelederen, enz., maar ze verbergen zich tot hun leider een teken geeft. Dan rennen ze van alle kanten toe, de patrouilles achter hun patrouilleleiders, terwijl ze ondertussen juichen en hun patrouilleroep laten horen. Tenslotte vormen ze een kring rond hun leider, ongeveer twintig meter van hem af. Zijn er veel verkenners, dan blijven de verkenners achter hun patrouilleleider staan. Anders gaan ze naast elkaar staan. De leider laat hen dan gaan zitten. Degene ter wiens ere de rally gedaan wordt kan dan zijn toespraak houden of geeft een sein of commando om weg te gaan. Allen keren zich dan om en gaan rustig per patrouille weg. Iedere verkenner laat onder het weggaan een langgerekt gefluit horen tot ze van het terrein af zijn. Dan kunnen ze weer op hun oorspronkelijke schuilplaats neerhurken.

Spelen

Spring

Troep in een kring van ± 4 meter doorsnee: in het midden staat een verkenner met een touw, aan het eind van het touw zit iets zwaars (bijv. een zakje zand), het touw wordt rondgezwaaid. De verkenners moeten over het touw springen als het bij hen komt. Wie touw of zakje raakt is af. Doorgaan tot één man overblijft, deze wint. Het touw kan lager en hoger, langzamer of vlugger worden rondgezwaaid.

Buldog

De stevigste verkenner is buldog. Troep aan een kant van het lokaal, buldog in het midden. Op commando „buldog" rent de troep naar de andere kant. Buldog probeert er een tegen te houden en op te tillen, deze is dan ook een buldog en zo verder. De man die overblijft is winnaar.

Het andere kamp

Aan beide kanten van het lokaal wordt met krijt een cirkel gemaakt. Aanvoerders van beide partijen krijgen een krijtje. Het gaat er om je eigen kamp te verdedigen en een kruis in het andere te zetten.
Het kan er nogal fors toegaan. Het krijtje kan doorgegeven worden.

Paard en ruiter

Troep in een dubbele kring. Verkenners van de binnenste kring zijn de paarden, die van de buitenste de ruiters. Op commando „stijg op" gaan de ruiters op de paarden zitten. Er kunnen verschillende commando's gegeven worden, bijv. „twee keer links om de kring heen en onder de benen van je paard door — af". Ruiters springen dan van hun paard af, lopen tweemaal naar links, om alle paarden heen, kruipen onder de benen van hun eigen paard door en stijgen dan weer op. De laatste valt uit. (Dit is een snel en „stevig" spel.) Denk er aan dat ruiters en paarden moeten wisselen om ieder een kans te geven flink te lopen.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. Wanneer ik hier een eenvoudig systeem van exerceren voor verkenners geef, wil ik dat er geen twijfel over kan bestaan, dat het mijn bedoeling is dat verkennersleiders hierdoor in staat gesteld worden hun troepen en patrouilles behoorlijk te verplaatsen bij officiële gelegenheden. Het is niet mijn bedoeling dat de jongens dit regelmatig beoefenen, wanneer ze andere dingen kunnen doen. Als ik zie dat een troep wel keurig in formatie loopt, maar geen spoor kan volgen of een maaltijd koken, dan weet ik dat de leider niet goed is. Een onverschillige, fantasieloze leider valt steeds weer op exerceren terug als zijn enige mogelijkheid.

2. *Iedere troep moet zijn eigen geluidloze tekens bedenken en gebruiken. Wat hierboven gegeven werd is alleen als suggestie bedoeld.*

3. *Verschillende punten van dit kampvuurverhaal kunnen in vijfminuten-praatjes verwerkt worden.*

HOOFDSTUK VII

RIDDERLIJKHEID

KAMPVUURVERHAAL 20

Ridderlijkheid tegenover anderen

DOLENDE RIDDERS — ANDEREN HELPEN — HOFFELIJKHEID TEGENOVER DAMES

Het moet een mooi gezicht geweest zijn in de oude riddertijd een ruiter van top tot teen in het staal door de donkergroene wouden te zien rijden, met zijn glanzende wapenrusting, met schild en lans en wuivende helmbos, gezeten op zijn moedig paard, dat sterk genoeg was om die last te dragen, en vol vuur om een tegenstander aan te vallen. Naast hem reed zijn schildknaap, een jongeman, zijn helper en gezel, die óók eens ridder zou worden. Achter hem reed zijn afdeling, zijn patrouille krijgslieden, dappere, stoere soldaten, bereid om hun ridder desnoods tot de poorten van de dood te volgen. Dat waren in de oude tijden de stoere kerels die voor hun land zo menig gevecht wonnen door hun moed en hun toewijding aan de ridders.

In vredestijd, als er niets te vechten viel, reed de ridder dagelijks uit om te zoeken naar een kans voor een goede daad ten behoeve van iemand die hulp nodig had, speciaal een vrouw of een kind in nood. Als hij op die manier op goede daden uittrok, noemde men hem een „dolende ridder". Zijn pa-

trouille volgde natuurlijk de leider, en ieder krijgsman was altijd even bereid als zijn ridder om hen die in nood verkeerden met sterke arm bij te staan. Die ridders van vroeger waren de patrouilleleiders van hun land en de krijgslieden waren de verkenners.

Jullie, patrouilleleiders en verkenners, lijkt heel veel op die ridders en hun volgelingen, vooral als je je eer altijd hoog houdt en je best doet anderen te helpen als ze in moeilijkheden verkeren of bijstand nodig hebben. Jullie motto is „Weest Paraat", en het motto van de ridders was ongeveer hetzelfde, namelijk: „Sta altijd klaar".

Ongeveer 1500 jaar geleden stelde koning Arthur in Engeland de ridderstand in.

Toen zijn vader, koning Uther Pendragon, stierf, woonde hij bij zijn oom en niemand wist wie koning moest worden. Zelf wist hij niet eens dat hij de zoon was van de overleden koning. Toen werd er op een kerkhof een grote steen gevonden, waarin een zwaard stak. Op die steen stond:

> „Hij, die dit zwaard uit deze steen zal trekken, is de rechtmatige koning van heel Engeland".

De voornaamste edelen probeerden allen het zwaard er uit te trekken, maar niemand kreeg er beweging in.

Er was die dag een tournooi waarin een neef van Arthur moest vechten, maar toen die op het tournooiveld kwam, merkte hij, dat hij zijn zwaard vergeten had en hij stuurde Arthur om het te halen. Arthur kon het niet vinden, maar hij dacht aan het zwaard op het kerkhof, ging er heen en trok er aan. Het liet meteen los en hij bracht het aan zijn neef. Na het tournooi zette hij het weer in de steen en toen probeerden ze allen het er uit te trekken, maar niemand kon er beweging in krijgen.

Toen Arthur het echter probeerde, trok hij het er zonder moeite uit.

Daarom werd hij tot koning uitgeroepen.

Later verzamelde hij een aantal ridders om zich heen, en dan zat hij meestal met ze om een grote ronde tafel, en zo kwamen ze aan de naam: „Ridders van de ronde Tafel". De tafel is te Winchester nog te bezichtigen.

Als patroon hadden ze Sint Joris, want onder alle heiligen was dat de enige die ruiter was. Hij is beschermheilige van de cavalerie en van de verkenners in heel Europa.

Sint Jorisdag is 23 April en op die dag denken alle verken-

ners aan hun Belofte en aan de Wet. Niet dat een verkenner die ooit vergeet, maar op Sint Jorisdag beschouwt hij het als een speciale opdracht er bij stil te staan. Denk er aan als het weer 23 April is.

Riddercode

De wetten van de ridders waren de volgende:

> „Sta altijd klaar met uw wapenrusting aan, behalve wanneer ge 's nachts rust.
> Verdedig de armen en help hen die zich niet kunnen verdedigen.
> Doe niets wat een ander kan kwetsen of beledigen.
> Wees bereid in de strijd uw land te verdedigen.
> Wat ge ook doet, tracht er eer mee te verdienen en een reputatie van eerlijkheid en betrouwbaarheid.
> Breek nimmer een belofte die ge gedaan hebt.
> Houd de eer van uw land hoog met uw leven.
> Sterf liever eervol dan in schande te leven.
> Ridder zijn vraagt, dat de jeugd geoefend wordt om de moeilijkste en nederigste taken opgewekt en stijlvol te verrichten en anderen goed te doen.

Dat zijn de eerste regels waarmee de oude ridders begonnen en vanwaar onze Wet van nu afkomstig is.
Een ridder (of verkenner) is altijd een heer. Heel veel mensen denken dat heren een heleboel geld moeten hebben. Maar geld maakt geen heren. Een heer is iemand die de regels van de ridders uitvoert. Een Londense politie-agent, bijvoorbeeld, is een heer doordat hij goed gedisciplineerd is, trouw, beleefd, moedig, goed-gehumeurd en hulpvaardig voor vrouwen en kinderen.

Onzelfzuchtigheid

De oude Engelse avonturier van drie honderd jaar geleden, kapitein John Smith, was nogal een lastige klant voor wie het met hem aan de stok kreeg, want hij had in elk deel van de wereld gevochten en was ontelbare malen gewond geraakt. Maar hij had een goed en vriendelijk hart. Hij was het beste soort verkenner dat je maar kunt vinden. Een van zijn geliefde uitdrukkingen was: „We zijn niet voor onszelf geboren, maar om anderen goed te doen", en hij leefde daar zelf ook naar, want hij was bijzonder onzelfzuchtig.

Zelfopoffering

Een jongen van achttien jaar, Currie genaamd, zag bij Clydebank een meisje spelen op de rails van de spoorbaan en de trein kwam juist aan. Hij probeerde haar te redden, maar door een ongeluk met voetballen was hij kreupel geworden en daardoor kon hij haar niet vlug genoeg wegkrijgen. De trein reed over beiden heen en beiden kwamen om het leven. Maar de moedige poging van Currie is een voorbeeld van ridderlijkheid dat verkenners dienen na te volgen. Hij offerde zichzelf op bij zijn poging een kind te redden. Meer dan achttienhonderd keer hebben verkenners op moedige wijze levens gered. Een voorbeeld daarvan is de dappere Douglas Smith van de 4de Ealingtroep, die een kanaal in dook om een verdrinkende jongen te redden, zonder te denken aan enig gevaar voor zichzelf. Hij verdronk zelf, maar door zijn heldhaftige daad gaf hij zijn kameraden een schitterend voorbeeld van moed en zelfopoffering.

Vriendelijkheid

„Vriendelijkheid en goedheid zijn grote deugden", zegt een oud Spaans spreekwoord. En er is nog een ander dat luidt: „Help zonder te bedenken wie je helpt", wat wil zeggen dat je voor iedereen vriendelijk moet zijn, groot of klein, rijk of arm.

Het hoofdkenmerk van een ridder was, dat hij altijd vriendelijk was voor iedereen en iedereen goede daden bewees. Zijn opvatting was, dat iedereen eens moet sterven, maar dat je er doelbewust naar moet streven iets goeds te doen voor je tijd komt. Doe het daarom meteen, want je weet nooit wanneer je er niet meer zult zijn. Daarom is een van de punten van onze belofte dat we iedereen helpen, waar we kunnen. Het hindert niet hoe klein die goede daad ook is, al is het maar dat je een oud vrouwtje een pak helpt dragen of een kind een drukke straat helpt oversteken, of een paar centen doet in een armenbus. Iedere dag van je leven moet er iets goeds gedaan worden en je moet vandaag nog beginnen deze regel na te komen, en vergeet het je verdere levensdagen nooit meer. Denk aan de knoop in je das en aan het lint van het verkennersinsigne, ze helpen je herinneren aan je goede daad. En doe je goede daad niet alleen voor je vrienden, maar ook voor onbekenden en zelfs voor je vijanden. In het begin zal het wel moeilijk zijn iedere dag aan deze

plicht te denken en het kan zijn dat je wat moeite zult hebben om iets te vinden waardoor je anderen kunt helpen. Maar hou vol, en als je jezelf dwingt het iedere dag te doen, groeit het al gauw tot een gewoonte, en dan zul je er achter komen hoeveel kleine dingen je kunt doen, dingen die allemaal als goede daden kunnen gelden, ook al zijn ze op zich genomen misschien maar klein.

Edelmoedigheid

Sommige mensen doen niets liever dan hun geld oppotten en het nooit uit te geven. Het is heel goed zuinig te zijn, maar het is ook goed geld weg te geven wanneer het ergens nodig is. Ja, dat is zelfs voor een deel het doel van het sparen. Maar als je liefdadig bent, moet je er wel voor oppassen dat je het niet op de verkeerde manier doet.
Het is bijvoorbeeld heel gemakkelijk en prettig een arme bedelaar op straat een dubbeltje te geven, maar dat moet je niet doen. Die arme bedelaar op straat kan wel een doortrapte oude bedrieger zijn, en als je hem een dubbeltje geeft, moedig je hem en anderen aan daar mee door te gaan. Er zijn misschien — of wel zeker — honderden werkelijk arme en behoeftige mensen, die dat niet laten merken, die je nooit ziet en voor wie dat dubbeltje een godsgeschenk zou kunnen zijn.
Je hoeft niet rijk te zijn om edelmoedig te zijn. Heel veel ridders waren arm. Er was zelfs een tijd dat sommigen op hun wapenschild de afbeelding van twee ridders op één paard hadden staan, wat betekende dat ze te arm waren om zich ieder een paard te veroorloven.

Fooien

Het bestaan van fooien is een kwaad ding.
Waar je maar komt, overal willen mensen fooien krijgen voor de onbenulligste dienst die ze eigenlijk uit gewone beleefdheid hadden moeten verrichten. Een verkenner neemt nooit fooien aan, ook al worden ze hem aangeboden, tenzij het een echte betaling is voor werk dat gedaan werd. Het is dikwijls moeilijk te weigeren, maar voor een verkenner is het gemakkelijk. Hij hoeft alleen maar te zeggen: „Dank u wel, maar ik ben verkenner en onze regels laten niet toe dat we iets aannemen voor een goede daad".
Fooien verknoeien je verhouding met wie dan ook.
Je kunt nooit vriendschappelijk met iemand werken als je

je intussen afvraagt hoeveel fooi je wel van hem zult kunnen loskrijgen, of als hij er over piekert hoeveel hij wel zal moeten geven. Alles wat een verkenner voor een ander doet, moet op een vriendschappelijke en prettige manier gebeuren. Ik heb heel veel brieven gehad waarin met bewondering over de verkenners in vele delen van het land geschreven werd, juist omdat ze goede daden gedaan hadden en weigerden er fooien voor aan te nemen. Verkenners, ik ben erg blij dat te horen.

Denk er aan dat het verkennen naar de Verenigde Staten is overgekomen doordat een verkenner weigerde een fooi aan te nemen toen hij een Amerikaan in Londen had geholpen. Op Gilwell Park, ons internationale trainingscentrum en kampterrein in Epping Forest bij Londen, staat het beeldje van een bison, dat ons door de verkenners van de Verenigde Staten geschonken werd als herinnering aan die goede daad. Behoorlijke betaling, verdiend doordat je er werk voor hebt verricht, is natuurlijk wat anders, en dat geld kun je vanzelfsprekend aannemen.

Vriendschappelijkheid

Het grote verschil tussen een woudloper in de wildernis en iemand die thuis blijft zitten is, dat de eerste zijn mouwen heeft opgerold en de ander zijn jasje stijf dicht heeft, en hun karakters komen daarmee overeen. De woudloper is openhartig en meteen met iedereen kameraadschappelijk, terwijl een stadsmens zich in zijn jasje voor zijn naasten afsluit, en er is heel wat moeite voor nodig voor je hem er uit krijgt en hij wat vriendschappelijk wordt. De gewoonten van de woudloper, die vrij in de buitenlucht met zijn mouwen opgerold door het leven gaat, rekenen met die opgeslotenheid af, en zo wordt het leven voor iedereen om hem heen veel plezieriger. Een verkenner moet er aan denken dat hij op de woudloper lijkt en net als Kim een vriend is voor iedereen. Maar laat je vriendschappelijkheid je niet tot een dwaasheid verleiden die onder ons volk maar al te zeer een gewoonte geweest is: je zuur verdiende spaarcenten weggooien door met rondjes tegen je vrienden op te bieden.

Beleefdheid

Een voorbeeld van beleefdheid in oorlogstijd kwam voor in de slag van Fontenoy, toen de Engelsen tegen de Fransen vochten.

De Coldstream Guards trokken over een heuvel en stonden toen eensklaps vlak tegenover de Fransen. Beide partijen waren verrast en gedurende een paar minuten schoten ze geen van beiden.

Als in die dagen mannen onenigheid hadden, vochten ze hun verschil van mening vaak uit in een duel op het pistool. In een duel hoorden beide partijen op hetzelfde ogenblik te vuren als het teken gegeven was, maar het gebeurde vaak dat een van beiden zijn tegenstander verzocht eerst te schieten, om te laten zien hoe dapper hij was. Zo ook in dit geval. Toen beide partijen zover waren dat ze konden gaan schieten, boog de commandant van de Britse Guards naar de Franse commandant en zei, om zijn hoffelijkheid en onverschrokkenheid te tonen: „Vuurt u maar eerst, mijnheer". Toen de Franse soldaten aanlegden, riep een van de Coldstreamers uit: „Moge de Heer ons dankbaar stemmen voor wat wij gaan ontvangen". In het salvo dat volgde viel een groot aantal Engelsen, maar de overlevenden vuurden toen minstens even dodelijk terug, voerden een charge uit met de bajonet en verdreven de Fransen van het terrein.

Een van de verhalen die de ridders als een voorbeeld van beleefdheid aanhaalden, betrof Julius Caesar. Deze gebruikte eens bij een arme boer het maal en toen de man hem een schaal met zure augurken gaf, in de veronderstelling dat een zo hoge officier die wel erg lekker zou vinden, at Caesar de hele schaal leeg, en hij deed alsof hij het heerlijk vond, ook al verbrandde hij zijn mond en bekwam het hem slecht.

Als je in Spanje iemand de weg vraagt zal hij je die niet alleen wijzen, maar hij neemt zijn hoed af, maakt een buiging, zegt dat het hem een groot genoegen zal zijn met je mee te gaan, en dan brengt hij je waar je moet zijn. Een beloning neemt hij niet aan. Een Fransman neemt zijn hoed af als hij een vreemdeling aanspreekt. Dat kun je in de grote steden zien als ze een politie-agent de weg vragen.

De Nederlandse zeevissers zijn stoere en gespierde knapen en ze hebben de hele straat nodig als ze lopen. Maar als er een vreemdeling aankomt, gaan ze keurig opzij.

Een dame vertelde me eens dat ze nogal schrok, toen ze in een stadje in het verre westen van Canada een groepje cowboys tegenkwam. Maar toen ze dichterbij kwamen, gingen ze opzij en namen zeer beleefd hun hoed af.

Hoffelijkheid tegenover vrouwen

De ridders van vroeger hechtten bijzonder veel waarde aan eerbied en hoffelijkheid tegenover vrouwen.
Sir Nigel Loring, een van de personen uit „The White Company" van Conan Doyle, is een goed voorbeeld van zo'n hoffelijke ridder.
Al was hij erg klein en half blind doordat een vijand hem in het begin van zijn loopbaan kalk in zijn ogen had gegooid, hij was bijzonder dapper en tegelijk heel bescheiden en behulpzaam voor anderen.
Maar boven alles had hij eerbied voor vrouwen. Hij had een grote lelijke vrouw, maar hij verdedigde haar deugden en charme tegen iedereen die er anders over dacht. Tegenover arme vrouwen, oud of jong, was hij ook altijd hoffelijk en behulpzaam. En dat moet een verkenner ook zijn.
Koning Arthur, die de regels voor de ridders opstelde, was zelf ridderlijk tegenover vrouwen van welke stand ook.
Op zekere dag kwam een meisje schreeuwend om hulp zijn kasteel binnenlopen. Haar haar zat los en vol modder, haar armen waren door bramenstruiken geschramd en ze had alleen wat vodden aan het lijf. Ze was door een troep rovers die het land al plunderend rondtrokken, overvallen. Toen koning Arthur haar relaas gehoord had, sprong hij meteen op zijn paard en reed zelf naar het hol van de rovers. Hij vocht met hen met gevaar voor eigen leven en versloeg hen, zodat ze zijn onderdanen niet meer konden lastig vallen.
Als een verkenner op straat met een dame of een kind loopt zal hij aan de kant van het verkeer lopen om hen tegen ongelukken, modderspatten en dergelijke te beschermen.
Vanzelfsprekend gaat een man die een vrouw of een kind tegenkomt, opzij, ook al moet hij dan van het trottoir af en misschien in de modder stappen.
Geen man die werkelijk een kerel is, zal in een volle tram of trein een vrouw of een kind laten staan als hij zelf zit. Hij zal zijn plaats meteen afstaan. Als verkenner hoor je wat dat betreft een voorbeeld te geven, doordat je de eerste bent die dat doet. Als je het doet, doe het dan opgewekt en lachend, zodat men niet denkt dat je het met tegenzin doet.
Als je op straat bent moet je altijd uitkijken of je ergens vrouwen en kinderen kunt helpen. Heel vaak zie je dat ze een straat willen oversteken of de weg niet weten. Grijp dan die kans, help hen en neem geen beloning aan.

Onlangs zag ik een jongen een dame uit een auto helpen en toen hij het portier achter haar gesloten had, wilde ze hem wat geld geven, maar hij tikte tegen zijn pet, zei lachend: „Dank u wel, mevrouw, het is mijn plicht", en wandelde weg. Toen heb ik hem de hand geschud, want ik voelde dat deze jongen van nature verkenner was.

Dat is het soort hoffelijkheid dat men van de hedendaagse jongens graag ziet.

Een paar jaar geleden werd in Londen een meisje beroofd. Ze liep achter de dief aan en achtervolgde hem tot hij een slop in ging waar zij hem niet kon volgen, maar ze wachtte op hem — en dat deed de toegelopen menigte ook. Toen hij er weer uit kwam, pakte ze hem in zijn kraag en probeerde hem niet te laten onstnappen. Maar niemand van de mensen die er omheen stonden stak een vinger uit om haar te helpen, al waren er zelfs mannen en jongens bij. Dat moet wel een zielig stelletje geweest zijn, dat ze niet eens een meisje hielpen.

Mannen en jongens zorgen er bij ongelukken natuurlijk altijd voor dat vrouwen en kinderen eerst in veiligheid gebracht worden, voor ze aan zichzelf denken. Bij twee schipbreuken in 1907 aan de zuidkust van Engeland, nl. die van de *Jebba* en de *Suevic*, viel het op hoe zorgvuldig men te werk ging om eerst vrouwen, kinderen en ouden van dagen te redden, voor men er ook maar aan dacht de mannen een kans op redding te geven.

Je moet tegenover vrouwen altijd hoffelijk zijn. Als je zit en er komt een dame de kamer binnen, moet je opstaan en zien of je haar op de een of andere manier kunt helpen voor je weer gaat zitten.

Ga niet om met een meisje waarmee je niet graag door je moeder of zuster gezien zou worden. Flirt niet met een meisje, als je niet van plan bent haar te trouwen.

Trouw niet met een meisje voor je haar en enkele kinderen kunt onderhouden.

Dank u!

Dan is er nog een bijzonder belangrijke uiting van hoffelijkheid die maar al te vaak vergeten wordt, maar nooit door een echte verkenner, en dat is: je *dank betuigen* voor iedere welwillendheid die je ondervindt. Een cadeau is niet van jou, voor je er voor bedankt hebt. Je kamp is niet afgelopen, ook al heb je alles ingepakt en het terrein opgeruimd, voor je de

eigenaar voor het gebruik er van hebt bedankt en God, omdat je een fijne tijd gehad hebt.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Moedig de goede daad aan door er op de geschikte momenten aan te herinneren (maar niet te veel) en door een enkele maal de verkenners te vragen welke goede daden ze de afgelopen tijd hebben verricht. Dat kan gebeuren zonder dat iemand zich ergens op laat voorstaan (let daar op en doe er iets tegen als je het ergens gewaar wordt), maar hoe dan ook: de goede daad is een van de allerbelangrijkste elementen van onze training.*

2. *Let op de manier van doen van de verkenners als je er met hen op uit bent en maak hen later attent op de kansen die ze gemist hebben, zonder hierover te gaan schoolmeesteren en vooral zonder hatelijk te worden.*

3. *Je eigen voorbeeld legt het meeste gewicht in de schaal.*

4. *Moedig patrouille- en troep-goede daden aan. Zo hebben de Canadese verkenners een hele programma voor de reparatie van speelgoed. Er zijn heel veel manieren waarop troepen ergens hulp kunnen bieden. Zoek ze.*

5. *De ereraad behoort in dit onderdeel van de training een zeer belangrijk en werkzaam aandeel te hebben. De leden kunnen goede daden, welke door de patrouilles en de troep worden verricht, bespreken. Schending van de troepeer moet door de ereraad behandeld worden.*

KAMPVUURVERHAAL 21

Zelfbeheersing

EER — GEHOORZAAMHEID — MOED — OPGEWEKTHEID

Eer

Een echte ridder stelde zijn eer boven alles, zijn eer was hem heilig.
Op een man die zijn eer hooghoudt, kan men altijd vertrouwen. Hij zal nooit iets oneervols doen, bijvoorbeeld door leugens te vertellen of zijn meerderen, werkgevers of ondergeschikten te bedriegen, en hij dwingt altijd het respect van zijn medemensen af. Zijn eer wijst hem in alles wat hij doet de weg.
Bij iedere schipbreuk blijft de kapitein tot het laatste toe aan boord. Waarom? Het schip is toch maar een brok staal en hout, en zijn leven is evenveel waard als dat van de vrouwen en kinderen aan boord, maar toch zorgt hij er voor dat iedereen in veiligheid is, voor hij zijn eigen kostbare leven redt. Waarom? Omdat het schip zìjn schip is en hem is geleerd dat het zijn plicht is er op te blijven. Hij vindt het eerloos anders te handelen en daarom stelt hij zijn eer hoger dan zijn veiligheid. Op die manier moet ook een verkenner zijn eer boven alles stellen.

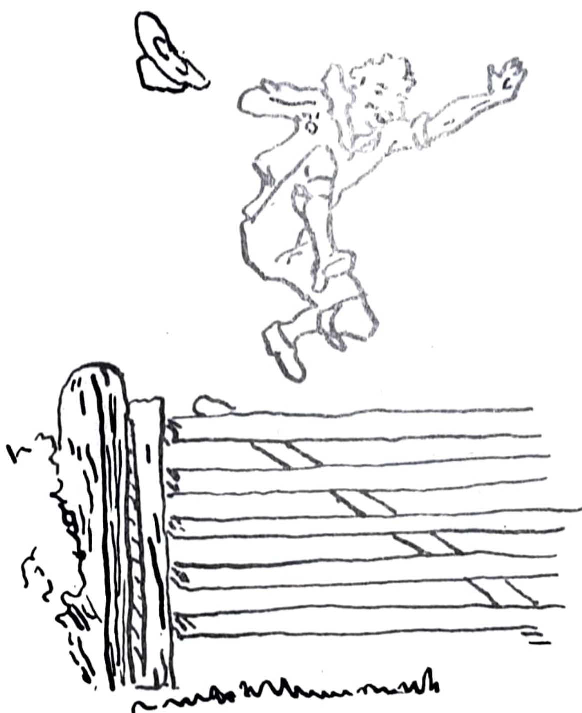
Eerlijk spel

Als je een grote knul op een kleine of zwakke jongen ziet losstormen, houd je hem tegen, want dat is geen eerlijk spel. En wanneer iemand met een ander aan het vechten is en hem op de grond krijgt, moet hij die ander niet slaan zolang deze nog ligt. Iedereen zou hem anders een bruut vinden. Toch bestaan hier geen geschreven wetten over, je zult hem er de gevangenis niet voor in krijgen. Maar het gaat er om dat „eerlijk spel" een oud en ridderlijk begrip is dat rechtstreeks van de oude ridders tot ons is gekomen, en dat begrip moeten we altijd vasthouden.

Eerlijkheid

Eerlijkheid is een vorm van eer. Een man van eer is altijd te vertrouwen, het doet er niet toe om hoeveel geld of wat voor kostbaarheden het gaat, hij zal niemand een cent te kort doen.

Bedriegen is altijd laag en gemeen.
Als je neiging voelt om vals te spelen of je verongelijkt voelt, of als je in een spel aan de verliezende hand bent, moet je tegen jezelf zeggen: „Het is toch eigenlijk alleen maar spel. Ik zal er niet van doodgaan als ik verlies. Je kunt niet altijd winnen, al zal ik 't de volgende keer heus wel weer geducht proberen".
Wanneer je er zo over denkt, zul je merken dat je toch vaak genoeg wint, juist omdat je je hoofd niet verliest en gaat wanhopen.

Een verkenner neemt alle hindernissen

En vergeet niet, wanneer je verliest en een echte verkenner bent, meteen de overwinnende partij toe te juichen of je winnende tegenstander de hand te drukken en te feliciteren. Dit is een regel die door verkenners bij *alle* spelen en wedstrijden nageleefd wordt.
„God, help me dat ik win, maar als Ge in Uw ondoorgrondelijke wijsheid wilt dat ik niet win, maak mij dan, o God, een goed verliezer."

Trouw

God moeten we het meest trouw zijn. Dat kunnen we tonen,

door onze plicht te doen tegenover de Kerk waartoe we behoren en door onze belofte na te komen.
Trouw was boven alles een van de deugden waardoor de ridders zich onderscheidden. Ze waren altijd trouw aan hun koning en hun land en steeds graag bereid voor de verdediging daarvan te sterven. Op dezelfde manier moet iemand die de ridders navolgt, trouw zijn, niet alleen aan de koning, maar aan al zijn meerderen, superieuren en werkgevers, en het is zijn plicht hun door dik en dun trouw te blijven. Wanneer hij niet van plan is trouw te zijn, zal hij, als er nog een sprankje eer en mannelijkheid in hem leeft, zijn plaats ruimen. Zo moet hij ook even trouw zijn aan zijn vrienden en hen in goede en in slechte tijden bijstaan.
Trouw aan zijn plicht toonde zich de Romeinse soldaat die op zijn post bleef toen de stad Pompeii door as en lava van de Vesuvius werd overstroomd. Zijn lijk is er nog te vinden, met zijn hand beschermt hij neus en mond tegen de verstikking, waardoor hij tenslotte toch omkwam.

Plicht voor alles

Je hebt allemaal wel eens gehoord van de „Lynch-wet". Daaronder verstaat men een strenge rechtspleging waarbij men een boosdoener ophangt. De naam is afkomstig uit Galway in Ierland, waar nog steeds een gedenkteken herinnert aan de daad van stadsbestuurder Lynch, die in het jaar 1493 zijn eigen zoon liet terechtstellen voor het vermoorden van een jonge Spanjaard.
De moordenaar had op de voorgeschreven manier terechtgestaan en was veroordeeld. Zijn moeder smeekte de burgers, haar zoon te redden wanneer deze uit de gevangenis naar de strafplaats zou worden overgebracht, maar zijn vader had dat voorzien en liet het vonnis in de gevangenis voltrekken, waar de jonge Lynch aan een raam werd opgehangen.
Het plichtsgevoel van de oude Lynch moet wel heel sterk zijn geweest, dat hij op die manier zijn gevoelens als vader kon laten wijken voor zijn geweten als stadsbestuurder.
Generaal Gordon offerde zijn leven door zijn plichtsgevoel. Toen hij in Karthoem werd belegerd, had hij zelf wel kunnen wegkomen als hij gewild had, maar hij vond het zijn plicht bij de Egyptenaren te blijven die hij in die positie gebracht had — ook al had hij geen bewondering voor hen. Hij bleef dus bij hen en toen de stad tenslotte door de vijand werd veroverd, vond hij de dood.

Gehoorzaamheid en discipline

Discipline en gehoorzaamheid zijn voor verkenners en soldaten minstens zo belangrijk als moed.

De *Birkenhead* was een troepentransportschip. Het schip had 630 soldaten, vrouwen en kinderen en 130 zeelieden aan boord. Op een nacht liep het bij Kaap de Goede Hoop op een rots en begon doormidden te breken. De soldaten moesten zich meteen op het dek opstellen. Sommigen kregen opdracht de boten uit te zetten en de vrouwen en kinderen er in te laten gaan en anderen moesten de paarden uit de ruimen halen en overboord laten zakken, zodat ze misschien nog naar de kust konden zwemmen. Toen dat allemaal gedaan was, bleek dat er verder geen ruimte meer was in de boten en daarom moesten ze in het gelid blijven staan. Toen brak het schip en begon te zinken. De kapitein schreeuwde de mannen toe overboord te springen en zich zo te redden, maar hun commandant, kolonel Seaton, gaf order: „Blijf in het gelid". Want hij voorzag dat als ze naar de boten zouden zwemmen en zouden proberen daarin te komen, deze misschien zouden omslaan. De mannen bleven dus in het gelid staan, slaakten nog een juichkreet en verdwenen met het schip in de diepte. Van de 760 mensen aan boord werden er maar 192 gered, maar zelfs dezen zouden waarschijnlijk verdronken zijn, als de anderen niet een dergelijke discipline en zelfopoffering getoond hadden.

Een ander Brits opleidingsschip, de *Fort Jackson,* bemand met zeevaartleerlingen, werd aangevaren door een stoomschip, maar evenmin als op de *Birkenhead* brak hier paniek uit. De jongens traden onmiddellijk met hun zwemvesten aan en zagen het gevaar kalm onder ogen. Geen enkel leven ging verloren.

Gibraltar is een grote versterkte rots aan de zuidkust van Spanje, die aan Engeland behoort. Ongeveer 150 jaar geleden werd het door de gezamenlijke legers van de Fransen en Spanjaarden belegerd.

Het Spaanse leger viel Gibraltar van de landzijde aan en de Fransen kwamen van de zeekant, maar al vochten ze gedurende meer dan drie jaar met grote volharding, de Britse troepen die het fort verdedigden, waren tegen hen opgewassen en hielden met succes stand tot zij ontzet werden door de Thuisvloot.

Generaal Elliot, die cavalerie-officier geweest was bij het 15e

regiment Huzaren, was commandant van de troepen in Gibraltar en vooral dank zij de strenge discipline die hij onder zijn mannen handhaafde, slaagde het garnzioen er in stand te houden. Iedere man had geleerd zonder aarzelen of vragen te gehoorzamen.

Op zekere dag voerde een soldaat een bevel niet uit, en daarom liet generaal Elliot hem voor zich verschijnen. Hij legde hem uit dat iemand die in dergelijke omstandigheden insubordinatie pleegde, niet goed bij zijn verstand moest zijn. Hij gaf daarom opdracht het hoofd van de ongehoorzame soldaat kaal te scheren, hem toe te takelen tot bloedens toe en in een dwangbuis te stoppen. Verder moest hij als een krankzinnige op water en brood in een cel gezet worden en in de kerk moest men voor hem bidden!

De Indianen moesten wel moedig zijn, wilden ze in leven blijven. Ze waren afhankelijk van buffels om vlees te krijgen, en de buffeljacht was gevaarlijk.

Nederigheid

Nederigheid was een van de deugden die de ridders beoefenden, dat wil zeggen dat ze zich nooit ergens op lieten voorstaan, ook al konden ze meestal beter vechten dan anderen.

Schep dus niet op. Verbeeld je niet dat je in deze wereld andere rechten hebt dan die je zelf hebt verdiend. Je hebt het recht, steeds geloofd te worden als je dat verdiend hebt door altijd de waarheid te spreken, en je hebt recht op de gevangenis als je het verdiend hebt door te stelen. Maar er zijn massa's mensen die al maar over hun rechten praten,

zonder dat ze ooit iets gedaan hebben om deze te verdienen. Doe eerst je plicht, dan zul je daarna ook je rechten krijgen.

Moed

Weinig mensen worden als held geboren, maar iedereen kan dapper worden als hij er zich op toelegt, vooral wanneer hij begint als hij nog jong is.
Iemand met moed stort zich zonder aarzelen in het gevaar, terwijl iemand met minder moed geneigd is zich achteraf te houden. Het lijkt wel wat op zwemmen. Een heel stel jongens zal in een rivier gaan zwemmen, maar als puntje bij paaltje komt blijven ze op de oever staan bibberen, vragen zich af hoe diep het water wel zal zijn en of het erg koud is. Maar een die durft, rent in één keer tussen hen door en gaat met een grote duik het water in en zwemt in de kortste keren vrolijk rond.
De kneep is dat je, als er gevaar opduikt, niet moet blijven stilstaan om er naar te kijken —want hoe langer je er naar kijkt, des te minder zul je het leuk vinden — maar duik er in. Ga er zonder blikken of blozen op af, en wanneer je er eenmaal in zit, is het niet half zo erg als het er uit zag.

Vastberadenheid

De ridders waren mannen die nooit iets opgaven. Ze waren altijd bereid om tot het laatste vol te houden.
Het is een veel voorkomende fout dat mensen al veel te lang van tevoren moeilijkheden zien aankomen of bang worden, terwijl het nog echt niet nodig is. Dikwijls houden ze met werken op als ze niet onmiddellijk succes hebben, terwijl ze met een klein beetje doorzetten wel resultaat hadden bereikt. Men moet zich op hard werken en uitblijven van succes in het begin voorbereiden.
Sommigen van jullie hebben misschien wel eens het verhaal van de twee kikkers gehoord. Zo niet, dan volgt het hier: Twee kikkers gingen op zekere dag uit wandelen en ze kwamen bij een grote schaal met room. Toen ze er in keken, vielen ze er allebei in.
De ene zei: „Dit soort water ken ik niet, hoe kun je hier nou in zwemmen? Ik begin er niet aan". Toen zonk hij en verdronk omdat hij de moed verloor.
De andere kikker was veel mannelijker en hij zwom dapper rond en plonsde met voor- en achterpoten zoveel hij kon om zich drijvend te houden. Als hij merkte dat hij onder dreigde

te gaan, dan spande hij zich met verdubbelde kracht in en verloor de moed niet. Toen hij tenslotte zo moe werd dat hij dacht dat hij het werkelijk niet langer kon houden, gebeurde er iets merkwaardigs. Doordat hij zo geweldig met zijn poten had rondgetrapt, was de room zo stijf geworden, dat hij plotseling merkte veilig en wel op een kluit boter te zitten! Blijf dus lachen en neuriën wanneer de zaken er donker uitzien, dan kom je er best doorheen.

Je doet een grote stap op de weg naar succes, wanneer je teleurstellingen kunt verdragen.

Goed humeur en opgewektheid

De ridders spanden zich steeds in om nooit hun goede humeur te verliezen. Ze vonden het een gebrek aan goede manieren als ze hun goede humeur verloren en een kwade bui kregen. Kapitein John Smith, over wie ik al meer verteld heb, was het type van iemand die altijd opgewekt is. Zo zelfs dat twee jongens (en hij trok graag met jongens op) aan wie hij zijn avonturen had verteld, er een boek over schreven. Maar ze

Kapitein John Smith viel eens in een sloot, terwijl hij zijn Indiaanse gids aan zijn pols vast had gebonden. Toen hij gevangen genomen werd, hielp zijn opgewektheid hem vrij te komen.

zeiden er bij dat het hun de grootste moeite kostte om alles wat hij vertelde, te verstaan, omdat hij steeds weer brulde van het lachen bij het beschrijven van zijn moeilijkheden. Maar het is wel zeker dat hij de helft van de gevaren die

hij in zijn loopbaan moest doorstaan, niet zou hebben overwonnen, als hij niet zo'n vrolijke baas geweest was.
Herhaaldelijk werd hij door vijanden gevangen genomen — soms door nogal wilde vijanden — maar hij slaagde er altijd in hen in de ban te brengen van zijn plezierig optreden en vrienden met hen te worden, zodat ze hem dikwijls weer loslieten of niet eens probeerden hem te vangen als hij ontvluchtte.
Wanner je je werk opgewekt doet, wordt dat veel plezieriger en als je vrolijk bent, breng je andere mensen ook in een goede stemming. En dat is een plicht die je als verkenner hebt. Sir John M. Barrie schreef: „Zij die in het leven van anderen een zonnestraal brengen, kunnen zelf het geluk niet ontlopen". Dat wil zeggen dat je, wanneer je andere mensen gelukkig maakt, jezelf gelukkig maakt.
Ik zal je het geheim vertellen hoe je je werk gemakkelijker kunt maken, wat het ook is. Wanneer je moet studeren op school of werkt voor een baas of in een winkel of op een kantoor, dan kun je vreselijk het land aan je werk krijgen, als je daaraan toegeeft. Wanneer je voortdurend zit te denken, wat voor prettigs je zult gaan doen wanneer je vrij bent en hoe andere jongens, die niet zo'n taak hebben, toch veel beter af zijn, dan zul je je werk gaan haten. Het ligt dan zwaar op je maag, je zult het slecht doen en je komt niet verder. Maar als je het in de andere richting zoekt, kijkt wat je werk voor resultaat zal hebben en ziet wat er aan goeds uit voortkomt voor jezelf en voor anderen voor wie je werkt, dan zul je het graag gaan doen en al gauw merk je dat je er van gaat houden, in plaats van omgekeerd, en dat je het steeds beter gaat doen.
Wanneer je de dingen altijd van de zonnige kant bekijkt, zul je niet gauw in moeilijkheden komen, want als de moeilijkheid of het gevaar erg groot lijkt, moet je, als je verstandig bent, jezelf dwingen er om te lachen. Maar ik geef toe dat dit in het begin wel eens moeilijk is. Maar heus, als het je lukt te lachen, schijnt het ergste ineens verdwenen en dan ben je er gemakkelijk tegen opgewassen.
Een goed humeur kan iedere jongen hebben als hij maar wil. Het zal hem in elk spel dat je maar kunt spelen, helpen en vaak nog meer in moeilijkheden en gevaarlijke omstandigheden, waarin iemand die wat kort aangebonden en gauw boos is, er niet tegen op kan of er ijlings vandoor gaat.
Ruwe taal en vloeken worden net als roken vaak gebruikt

door jongens die willen opscheppen om te laten zien hoe flink ze wel zijn, maar ze laten alleen maar het tegendeel zien. Meestal raakt iemand die vloekt gemakkelijk overstuur, hij verliest zijn hoofd in moeilijke situaties en je kunt dan niet erg op hem rekenen. Jij wilt in de grootste moeilijkheden volkomen rustig en kalm blijven. Vloek daarom niet als je erg bang, opgewonden of boos bent, maar dwing jezelf te glimlachen en je bent direct weer in evenwicht.

Kapitein John Smith rookte en vloekte nooit en hij had een middeltje tegen vloekers dat onze verkenners hebben overgenomen. In zijn dagboek zegt hij dat zijn mannen bij het hakken van bomen blaren aan hun lieve vingertjes opliepen, zodat ongeveer om de andere klap een luide vloek de echo van de bijl overstemde. Om daarvan af te komen maakte hij een plannetje. Iedere vloek werd genoteerd en 's avonds kreeg de dader voor elke vloek een kan water in zijn mouw „waardoor de dader zo gewassen werd dat men een week lang nauwelijks meer hoorde vloeken".

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Vijf- of tienminuten-praatjes over mensen die de boven beschreven deugden getoond hebben, kunnen de verkenners met deze ideeën vertrouwd maken.*

2. *Het allerbelangrijkste wat een verkennerleider zijn jongens moet bijbrengen, is een juist eergevoel. Dat is niet altijd gemakkelijk, maar het is het fundament bij het vormen van karakters.*

   Zijn eigen voorbeeld is van groot belang en hij moet op zijn hoede zijn voor dat soort kleinere oneerlijkheden, die algemeen aanvaard worden om ergens „onderuit" te komen. Bij spelen kan men hier veel aan doen als men er sterk op let, dat de regels worden nagekomen. Als de troeptraditie eenmaal is opgebouwd, kan deze een krachtige invloed hebben.

3. *Al deze dingen kunnen behandeld worden in padvindersaandachten en avondwaken. Het praatje moet wel kort gehouden worden en een verhaal bevatten om duidelijk te maken wat bedoeld wordt.*

KAMPVUURVERHAAL 22

Zelfverbetering

GODSDIENST — SOBERHEID — HOE JE VOORUIT KUNT KOMEN

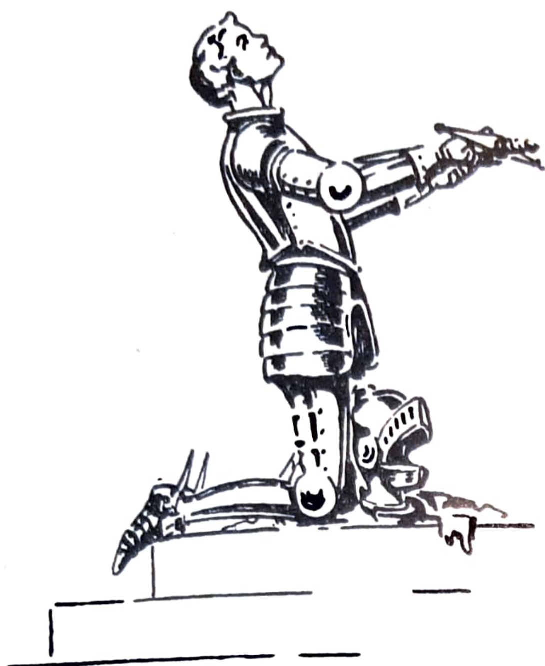
Plicht tegenover God

Een oud stamhoofd heeft een dertienhonderd jaar geleden gezegd:
„Ons leven heeft altijd geleken op de vlucht van een mus door een grote zaal, waar je aan tafel zit. Er brandt een laaiend houtvuur in de haard, terwijl het buiten stormt en donker is. De vogel vliegt, niemand weet waar vandaan, naar binnen, aarzelt even in de warmte en het licht, en vliegt de duisternis weer in. Zo is het ook met een mensenleven. De mens komt ergens vandaan, niemand weet vanwaar. Hij is hier korte tijd op de wereld, tot hij weer heenvliegt, niemand weet waarheen. Maar nu laat gij zien dat, als wij in ons leven onze plicht doen, we niet weer de duisternis in zullen vliegen wanneer een eind aan het leven gekomen zal zijn. Immers Christus heeft nu voor ons een deur geopend naar een vertrek in het volle licht, een hemel, waarheen wij kunnen gaan en waar wij eeuwig in vrede kunnen leven."
Het oude stamhoofd sprak in naam van alle hoofden in Noord-Engeland, toen Koning Edwin hem met de christelijke godsdienst in aanraking had gebracht. Zij gingen dadelijk tot het christendom over, want dit gaf meer troost dan hun oude heidense afgodendienst. Sinds die dagen is het christendom richtsnoer voor het leven van de mensen in deze landen.
Godsdienst schijnt erg eenvoudig:

1e. Bemin en dien God.

2e. Bemin en dien je naaste.

De oude ridders, die de verkenners van hun tijd waren, waren zeer godsdienstig. Ze zorgden er altijd voor de godsdienstige plechtigheden bij te wonen, vooral als ze ten strijde gingen of een of andere bijzonder moeilijke opdracht moesten uitvoeren. Zij vonden dat het noodzakelijk was steeds voorbereid te zijn op de dood. In de grote kerk van Malta kun je nu nog de plaats zien waar de oude ridders gewoonlijk baden. Gedurende de geloofsbelijdenis stonden ze met getrokken zwaard, ten teken dat ze bereid waren het evangelie met zwaard en leven te verdedigen. En behalve het feit dat de

ridders God vereerden in de kerk, erkenden zij Zijn werk in de dingen die Hij geschapen heeft, zoals de dieren, de planten en het landschap.

Dat is met de vredesverkenners van nu precies hetzelfde. Waar zij maar trekken houden zij van de bossen, de bergen en de vlakten en vinden zij het prettig de dieren en de wonderen van de bloemen- en plantenwereld te bekijken en er iets van af te weten.

Niemand is veel waard, tenzij hij in God gelooft en Zijn wetten gehoorzaamt. Daarom moet iedere verkenner een godsdienst belijden.

Wees bij het doen van je plicht tegenover God altijd dankbaar jegens Hem. Als je plezier hebt, een fijn spel speelt of er in slaagt iets goeds te doen, dank Hem er dan voor, al doe je het maar met een paar woorden, evengoed als je ook na het eten even dankt. En het is heel goed Gods zegen te vragen over andere mensen. Als je bijvoorbeeld een trein ziet vertrekken, vraag dan Zijn zegen over alle mensen die in die trein zitten.

Bij het doen van je plicht tegenover de mensen moet je hulpvaardig en edelmoedig zijn en dankbaar voor iedere vriendelijkheid die jou bewezen wordt, en zorg er voor dat je je dankbaarheid ook toont.

Denk er verder ook aan dat een cadeau niet echt van jou is, zolang je er de gever niet voor bedankt hebt. Probeer in de tijd dat jij die mus bent die door de zaal vliegt, dat wil dus

zeggen in de tijd dat jij op deze aarde leeft, iets goeds te doen dat ook na jouw tijd nog blijft voortbestaan. Een schrijver zei eens: „Dikwijls als de zon is ondergegaan heb ik het gevoel dat de wereld door een grote deken afgeschermd is van het licht van de hemel, maar de sterren zijn dan kleine gaatjes in die deken, er in geprikt door hen die in deze wereld goede daden hebben verricht. De sterren zijn niet allemaal even groot. Sommige zijn groot, andere klein en sommige mensen hebben grote goede daden gedaan en andere kleine, maar allen hebben zij door iets goeds te doen hún gat in de deken gemaakt voor ze naar de hemel gingen".
Probeer ook jouw gat in die deken te maken door de goede dingen die je hier op aarde doet.

Het is al iets als je goed *bent,* maar het is veel beter als je goed *doet.*

Spaarzaamheid

Het is merkwaardig dat van jullie, die deze woorden nu lezen, sommigen rijk zullen worden, velen wel een geriefelijk huis zullen bewonen en enkelen in armoede en ellende zullen sterven. Maar het hangt vooral van jezelf af hoe je toekomst zal zijn.
Je zult binnenkort al kunnen bekijken wat jouw toekomst zal zijn.
De kerel die als jongen al begint geld te verdienen, zal dat later als volwassen man ook klaarkrijgen. Misschien vind je het in het begin wat moeilijk, maar later gaat het gemakke-

lijker. Maar als je begint en volhoudt, dan moet je in gedachten houden dat je er vrij zeker van kunt zijn dat je op de duur zult slagen, vooral als je je geld met werkelijk hard werken verdient.
Wanneer je alleen maar aan geld probeert te komen op een gemakkelijke manier — bijvoorbeeld door te gokken — dan zul je na een tijdje zeker geld verliezen. Niemand gokt, of hij verliest op de duur. De bookmaker, degene die de weddenschappen bij wedstrijden afsluit, is de man die het geld opstrijkt en dat is degene die er beter van wordt. Toch zijn er duizenden dwazen die maar door gaan hun geld met weddenschappen en gokkerijen te verdoen, omdat ze wel eens een keer iets gewonnen hebben of nog steeds hopen ooit een prijs te krijgen. Talloze arme jongens zijn rijk geworden, maar bijna altijd doordat ze van het begin af alles op alles gezet hebben. Ze werkten er voor en zetten ieder dubbeltje waar ze beslag op konden leggen, op de bank.
Daarom heeft ieder van jullie een kans, als je hem maar weet te grijpen.
De ridders in de oude tijd hadden als een van hun regels dat ze zuinig moesten zijn, dat wil zeggen dat ze hun geld zoveel mogelijk moesten sparen. Geen grote sommen voor hun plezier uitgeven, maar het sparen, zodat ze zichzelf konden onderhouden en geen last voor anderen hoefden te zijn, en ook om iets over te houden om voor een liefdadig doel te kunnen geven. Als ze zelf geen geld hadden, mochten ze er niet om bedelen, maar dan moesten ze het op de een of andere manier door werken verdienen. Op die manier gaat geld verdienen gepaard met mannelijkheid, hard werken en soberheid.
Jongens zijn niet te jong om voor geld te werken.
Honderden arme jongens verdienen een beetje door in hun vrije tijd allerlei karweitjes te verrichten.

Hoe je geld kunt verdienen

Er zijn vele manieren waarop een verkenner of een patrouille waarin de verkenners goed samenwerken, geld kan verdienen. Onze vaardigheidsinsignes bieden massa's ideeën om dingen te maken.
Probeer toestemming te krijgen om stokken te snijden in heggen of in een bos, schil ze en maak er wandelstokken en vorkstokken van. Je moet er een gewicht aan hangen om ze recht te krijgen en ze moeten goed drogen. Het fokken van kuikens, konijnen of honden brengt veel geld op. Ook met het houden

van bijen kun je wat verdienen wanneer je eenmaal een korf, een koningin en een zwerm hebt betaald.
Verzamel oude kistjes en hak er kachelhoutjes van. Maak netten, bezems, enz. voor tuiniers. Hier en daar is het mogelijk om geld te verdienen door geiten te houden en de melk te verkopen. Mandenmaken, boekbinden, pottenbakken, enz.

kunnen geld opbrengen. In een kleinere plaats kan een patrouille een boodschappendienst organiseren, de verkenners kunnen proberen groenten en bloemen te kweken, ze kunnen samen als troubadours optreden, toneelvoorstellingen of revues geven, enz. Als je mensen vraagt om je voorstelling tegen betaling bij te wonen, moet je wel zorgen dat die de moeite waard is!
Dit zijn maar een paar wenken. Er zijn hopen andere manieren om geld te verdienen, je kunt die zelf wel verzinnen in overeenstemming met de plaats waar je woont.
Maar als je geld wilt verdienen moet je er ook voor werken. De toneelspeler Ted Payne zei in een van zijn rollen: „Ik weet niet wat me mankeert. Ik eet goed, ik drink goed en ik slaap goed. Maar als iemand het woord „werk" tegen me zegt, krijg ik een koude rilling". Er zijn nogal wat mensen met een hazenhart die „een koude rilling" krijgen wanneer ze aan het werk moeten of die, als er moeilijkheden in aantocht zijn, een borrel gaan drinken inplaats van de moeilijkheid onder ogen te zien en er iets tegen te doen.
Begin met een spaarpot en stop er al het geld in dat je weet te verdienen. Als er goed wat in zit, breng het dan naar een

bank en neem een eigen spaarbankboekje. Spaar dubbeltjes en je zult guldens krijgen.
Denk er aan dat je voor het zomerkamp kampgeld nodig zult hebben, dus begin vandaag nog met sparen.
De beste manier om geld te sparen is het op een spaarbankboekje te zetten. Je kunt je geld altijd terugkrijgen en het brengt steeds zijn rente op.

Hoe je vooruit kunt komen

Jaren geleden was de Amerikaanse regering in oorlog met rebellen op het eiland Cuba.
Wijlen president McKinley wilde een brief sturen naar Garcia, de leider van de opstandelingen in Cuba, maar wist niet hoe hij die brief daar kon krijgen, omdat de rebellen een wilde bende waren en in een woest en moeilijk begaanbaar gebied woonden.
Toen hij dit met zijn adviseurs besprak zei iemand: „Er is een jonge man, Rowan genaamd, die in staat schijnt te zijn alles wat hem gevraagd wordt klaar te krijgen. Waarom zouden we het niet met hem proberen?"
Men liet Rowan dus komen en toen hij binnen was legde de president uit waarom hij hem had ontboden, gaf hem de brief en zei: „Ik wil dat deze brief aan Garcia wordt overgebracht".
De jongen glimlachte slechts en zei: „Begrepen", en wandelde zonder verder iets te zeggen de kamer uit.
Een paar weken gingen voorbij, toen verscheen Rowan weer in het bureau van de president en zei: „Ik heb uw brief aan Garcia gegeven, Sir" en ging weer weg. Natuurlijk riep Mr. McKinley hem terug en liet hem uitleggen hoe hij dat had klaargekregen.
Het bleek dat de jongen een boot had weten te bemachtigen en er mee was gaan zeilen. Na een paar dagen landde hij op de kust van Cuba en verdween in de rimboe. Drie weken later dook hij aan de andere kant van het eiland op, nadat hij dwars door het vijandelijk gebied getrokken was. Hij had Garcia gevonden en hem de brief overhandigd.
Hij was een echte verkenner, en dat is de manier waarop een verkenner een opdracht moet uitvoeren. Het doet er niet toe hoe moeilijk het wel lijkt, hij moet het met een glimlach doen. Hoe moeilijker het is, des te interessanter zal het zijn er mee klaar te komen.
De meeste jongens zouden een boel vragen gesteld hebben:

hoe ze het moesten aanpakken, dan op welke manier ze er zouden kunnen komen, waar ze voedsel vandaan moesten halen, enz. Maar Rowan niet. Hij luisterde alleen naar wat er van hem verlangd werd en *hij* deed de rest zonder er een woord aan te besteden. Iedere knaap die het ook zo doet, zal zeker vooruit komen.
Onder de boodschappenjongens van Londen zijn talrijke goede verkenners. Omdat die jongens vaak moeilijke opdrachten moeten uitvoeren en men van hen *verwacht* dat ze het goed doen, pakken ze het met het grootste zelfvertrouwen aan. Zonder allerlei dwaze vragen te stellen gaan ze op een zakelijke manier op pad en doen wat ze doen moeten.

Dat is de manier om iedere moeilijkheid in je leven te lijf te gaan. Als je iets moet opknappen of op een moeilijkheid stuit en het lijkt je onoverkomelijk, moet je er niet voor op de loop gaan. Lach, probeer een manier te vinden waarop je er met succes doorheen denkt te komen en steven er dan op af. Denk er aan dat „een moeilijkheid niet langer een moeilijkheid is, zodra je er om kunt lachen en hem dan aanpakt".
Wees niet bang dat je fouten zult maken.
Napoleon zei: „Zonder fouten is nooit iets belangrijks tot stand gekomen".

Geheugen. Oefen je om dingen te onthouden. Iemand die een goed geheugen heeft zal vooruitkomen omdat zoveel andere mensen een slecht geheugen hebben door gebrek aan oefening. In het Olympic Theater in Liverpool maakte de vergeetachtigheid van de bezoekers het geleidelijk aan nodig dat de directeur er een speciaal lokaal en aparte registers op na ging houden voor de voorwerpen die de mensen na iedere voorstelling achterlieten. Maar hij kreeg de goede inval een paar minuten voor het eind van de voorstelling een lantaarnplaatje

te vertonen met de tekst: „Wilt u even onder uw stoel kijken voor u weggaat?" En dat hielp uitstekend.
De mensen lieten van alles achter, zelfs medicijnflesjes en gebitten en eenmaal vond men een chèque van £ 50.
Een groot koraaleiland wordt helemaal opgebouwd doordat kleine diertjes samengroeien. Zo wordt ook de kennis van de mens opgebouwd, doordat hij allerlei kleine dingen in zijn geheugen bijeenbrengt en ze laat samengroeien door ze te *onthouden*.

Geluk. Als je tussen twee haltes een bus wilt pakken, blijf je niet rustig staan wachten tot hij voorbij is, en dan zeg je niet tegen je zelf: „Wat een pech". Je rent er achter aan en probeert hem te pakken. Zo gaat het ook met wat sommige mensen „geluk" noemen. Ze klagen dat ze nooit eens geluk hebben. Wel, echt boffen is de kans om iets goeds te krijgen of iets groots te doen. Het gaat er om dat je naar iedere kans uitkijkt en hem grijpt — ren er op af en spring er op. Ga niet zitten wachten tot hij voorbijkomt. De kans, de gelegenheid, is een bus met maar weinig haltes.

Kies een loopbaan. „Wees paraat" voor wat er in de toekomst met je zal kunnen gebeuren. Als het zo is dat je als jongen al werkt, wat zal er dan gebeuren als je die baan niet meer hebt? Je moet een behoorlijk vak leren en intussen sparen om jezelf te bedruipen in de tijd vóór je een nieuwe betrekking hebt. Probeer nog iets van een tweede vak te leren voor het geval het met het eerste niet lukt zoals zo vaak gebeurt.

Een werkgever vertelde me eens dat hij nooit een jongen in dienst nam die (door het roken) bruine vingers had of die met een open mond liep (want jongens die door hun mond ademhalen zijn meestal dom). Iedereen die geld op de bank heeft, geen drank gebruikt en opgewekt is, kan altijd een betrekking vinden.

WENKEN VOOR LEIDERS

Dit kampvuurverhaal geeft de leider ruime kansen voor het belangrijkste werk in de hele opzet van het verkennen en het geeft je een mogelijkheid werkelijk goed werk te doen voor je land.
Het gebrek aan godsdienstzin van onze tijd moet opgevangen worden door een godsdienstigheid die, vooral in het begin, zich meer uit in de praktijk dan in geestelijke bespiegelingen.

Zelfopvoeding: dat wil zeggen, datgene waar een jongen zelf achterkomt, zal hem beter bijblijven en meer tot richtlijn dienen in zijn later leven dan alles wat hem door „instructie" is opgelegd.
Dat geldt voor de godsdienst evenzeer als voor wereldlijke onderwerpen. Het werk van de leider bestaat er alleen in, de jongen aan te moedigen bij zijn pogingen en hem de juiste richting er voor aan te geven.
Een jongen is van nature tot godsdienst geneigd, maar wanneer men hem instrueert in allerlei punten die een volwassene misschien interessant vindt, is het resultaat vaak dat hij er al gauw genoeg van krijgt of een brave Hendrik wordt. Een zekere weg om hem een werkelijk besef van God te geven wordt in natuurstudie gevonden. Een besef van zijn christelijke plichten, krijgt hij door de verkennersactiviteiten als de goede daad.
Aan het einde van verkennersbijeenkomsten en bij het begin en aan het eind van iedere dag in het kamp moet men op eenvoudige wijze bidden.

Verkennen op Zondag. In Christelijke landen horen verkenners zonder mankeren op Zondag naar de kerk te gaan. 's Middags kan men op een rustige manier verkennen met activiteiten als natuurobservatie door planten en insecten te leren kennen, zoogdieren en vogels te bespieden, enz. In de stad of bij slecht weer kan men goede tentoonstellingen of

musea bezoeken. Ook kan men goede daden doen door bijv. bloemen te plukken en die aan zieken in ziekenhuizen te brengen, hun kranten voor te lezen en dergelijke. Verkenners kunnen veel doen om het leven van kinderen in een ziekenhuis op te fleuren. Sommige patiëntjes kunnen verkenner worden en het BE-verkennen is speciaal bedoeld om hen te helpen.
De Zondag is een rustdag. Rondlummelen is geen rust. De verandering van de werkplaats naar de vrije natuur is wel rust, maar de Sabbath is al te vaak een dag van rondhangen en wordt daardoor, moreel gezien, vaak de slechtste dag van de week voor onze jongens en meisjes. Combineer het zoeken naar God in de natuur en het doen van goede daden op de dag des Heren met het onderricht dat je Kerk geeft.
Voor open troepen of troepen die op kamp niet naar de kerk kunnen gaan, moet naar mijn mening een padvindersaandacht gehouden worden die voor alle gezindten open staat en zo gehouden wordt, dat niemand er door gekwetst wordt. Een speciale vorm moet er niet gebruikt worden, maar de aandacht moet vol zijn van de ware geest en niet geleid worden vanuit kerkelijk standpunt, maar vanuit dat van de jongen. Alles waardoor het geheel iets kunstmatigs zou krijgen, moet vermeden worden. Wij willen niet een of andere officieel opgelegde kerkelijke bijeenkomst, maar wel dat de jongens hun hart uit eigen vrije wil verheffen tot dank voor de vreugden van het leven en zelf het verlangen hebben om inspiratie en sterkte op te doen teneinde meer van anderen te houden en hen beter te dienen.

Zelfverbetering. Armoede en werkloosheid zijn voor een groot deel te wijten aan het feit dat men de jongens buiten de schoolmuren maar wat laat rondhangen of in hun jeugd met een klein baantje, bijv. als loopjongen, afscheept, en dan later tot de ontdekking komt dat ze, tegen dat ze volwassen zijn, geen enkel vak kennen en niet in staat zijn iets aan te pakken dat even buiten hun gewone doen valt. Ze zijn hulpeloos en onbruikbaar. Hier kun je werk van onschatbare waarde doen, door met de jongen afzonderlijk over zijn toekomst te spreken, een lijn voor hem uit te stippelen en hem er voor klaar te maken. Moedig hem aan in zichzelf te geloven en met een of andere hobby of handvaardigheid te bebeginnen. Onze opzet van de vaardigheidsinsignes kan hier bij helpen. Van tijd tot tijd kan er een tentoonstelling gehou-

den worden van de dingen die gemaakt zijn en deze kunnen worden verkocht.

Spreek met de jongen over zijn toekomst, en met zijn ouders en onderwijzer, als hij nog op school is. Moedig hem bij zijn schoolwerk aan door belangstelling te tonen in zijn vooruitgang en moedig hem later aan om door te gaan door avondcursussen te volgen, enz.

HOOFDSTUK VIII

REDDINGSWERK

KAMPVUURVERHAAL 23

Wees paraat voor ongevallen

DE RIDDERS-ZIEKENVERPLEGER VAN ST JAN — DAPPERE JONGENS EN MEISJES — REDDINGSMEDAILLES

De ridders van St Jan

De ridders van vroeger werden „ridder-ziekenverpleger" genoemd, omdat ze ziekenhuizen hadden waar ze arme zieken en oorlogsgewonden verpleegden. Ze spaarden geld om deze ziekenhuizen in stand te kunnen houden, en al waren het dappere strijders, ze waren ook gewoon als verpleger en arts op te treden.

De ridders van St Jan van Jeruzalem wijdden zich achthonderd jaar geleden heel speciaal aan dit werk en de tegenwoordige Engelse St John Ambulance Brigade is een instelling die nog van die ridders afkomstig is. Haar insigne is een achtpuntig wit kruis op een zwarte ondergrond en wanneer het als ordeteken gedragen wordt, hangt het aan een zwart lint.

Ontdekkers, jagers en andere verkenners in de uithoeken van de wereld moeten weten wat ze bij ongelukken of ziekte moe-

ten doen, of hun nu zelf iets overkomt of hun kameraden, want ze zitten vaak honderden kilometers van dokters verwijderd. Om al deze redenen moeten verkenners natuurlijk alles wat mogelijk is leren over het verplegen van zieken en het optreden bij ongevallen.
Mijn broer kampeerde eens met een vriend in de wildernis van Australië. Zijn vriend probeerde een kurk uit een fles te trekken en hield daarbij de fles tussen zijn knieën om meer houvast te krijgen. De fles sprong en een scherf drong diep in zijn dij en sneed daar een slagader door. Mijn broer pakte onmiddellijk een steen, wikkelde deze in een zakdoek om zo een verbandkussen te maken, en bond toen de zakdoek stevig om de dij boven de wond, zodat de steen de slagader dichtdrukte. Toen nam hij een stok, stak die door de knoop van de zakdoek en draaide hem rond tot het verband zo strak zat, dat het bloeden ophield.
Had hij niet geweten hoe hij moest optreden, dan zou de man in een paar minuten zijn doodgebloed. Maar nu redde hij diens leven doordat hij wist wat hij moest doen en het ook meteen deed.
Er gebeuren voortdurend ongelukken en verkenners zullen dan ook voortdurend een kans krijgen om eerste hulp toe te passen. Ieder jaar worden talrijke mensen bij verkeersongelukken gedood en duizenden gewond.
We hebben allemaal groot respect voor iemand die met gevaar voor eigen leven dat van een ander redt.
Hij is een held.
Jongens vinden hem zeker een held, want hij schijnt heel anders te zijn dan zijzelf. Maar dat is niet waar. Elke jongen heeft evenveel kans een redder en een held te worden, als hij er zich maar op wil voorbereiden. Het staat wel ongeveer vast dat ieder van jullie vandaag of morgen een ongeluk zal meemaken. Als je dan weet wat je moet doen en het dan ook dadelijk doet, kun je een voldoening smaken die je je hele leven zal bijblijven, omdat je nl. een medemens gered of geholpen hebt.
Denk aan je motto: *„Weest Paraat”*. Wees paraat voor ongelukken, doordat je van tevoren geleerd hebt, wat je in allerlei omstandigheden moet doen.
Sta klaar om dat dan ook te doen op het ogenblik dat het ongeluk gebeurt.
Ik zal je vertellen wat je bij verschillende ongelukken moet doen en je moet je er zoveel mogelijk voor oefenen. Maar wat

je als verkenner, waar je ook bent of wat je ook doet, vooral in gedachten moet houden, is dit: je moet jezelf steeds afvragen: „Wat voor ongeluk zou hier kunnen gebeuren?" en „Wat moet ik doen als dat gebeurt?"
Dan ben je paraat om op te treden.
Als er een ongeluk gebeurt, denk er dan als verkenner altijd aan dat jij de eerste moet zijn die ter plaatse is. Zorg dat een buitenstaander je niet voor is. Stel je bijvoorbeeld voor dat je op een vol perron op de trein staat te wachten.
Je denkt bij jezelf: „Stel je nou voor dat er iemand van het perron valt, net als de trein binnenkomt, wat moet ik dan doen? Ik moet er af springen en hem van de rails wegtrekken, maar het perron kan ik hem niet meer opkrijgen. Of, als de trein erg dichtbij zou zijn, dan zou alleen nog de mogelijkheid overblijven plat tussen de rails te gaan liggen en hem dat ook te laten doen en de trein over ons beiden heen te laten rijden".
Als het ongeluk dan gebeurde, zou je meteen naar beneden springen en je idee ten uitvoer brengen, terwijl alle andere mensen alleen maar zouden staan schreeuwen zonder iets te doen, omdat ze niet zouden weten wat.
Zoiets is nog niet lang geleden gebeurd. Op het station van Finsbury Park viel een dame van het perron net toen de trein binnenkwam. Een man, Albert Hardwick genaamd, sprong er af, ging plat op de grond liggen en hield haar ook op de grond tussen de rails. De trein reed intussen over hen heen zonder hen te raken. De Koning gaf hem er de Albert-medaille voor.
Als er om je heen een paniek ontstaat, krijg je de neiging mee te gaan doen. Misschien wil je ook weglopen, misschien ook gaan staan gillen. Je moet je in je macht houden als je dat gevoel krijgt. Raak niet in paniek zoals anderen. Houd je hoofd koel en vraag je af wat je het best kunt doen en doe dat dan meteen.
Afschuwelijk was die scène in Hampstead waar een vrouw zich in een ondiepe vijver verdronk, terwijl er een drom mensen stond te kijken. Het duurde een half uur en niemand had de moed haar achterna te gaan en haar er uit te halen. Je kunt je niet indenken dat zoiets mogelijk was, met zoveel mannen op de kant, maar het was zo — tot hun eeuwige schande.
Dat was weer een geval van paniek. De eerste man, die in de buurt kwam wilde er niet in gaan en riep alleen maar een

ander bij. Er kwamen nog meer mensen bij staan, maar toen ze zagen dat degenen die er al waren, er niet in gingen, werden ze zelf ook op de een of andere manier bang en durfden er evenmin in, en zo lieten ze het arme schepsel voor hun ogen verdrinken.

Als er een verkenner bij geweest was, zou ik, hoop ik, een ander verhaal hebben kunnen vertellen. Dat was juist dè kans voor een verkenner geweest om zich te onderscheiden. Hij zou aan zijn training gedacht hebben.

Doe je plicht.

Help je naaste, vooral als het een vrouw is.

Trek je er niets van aan of andere mensen bang zijn.

Spring er meteen op af en kijk naar wat je wilt bereiken en wees niet bang voor je eigen veiligheid.

Jongens hebben het idee dat ze te jong en te klein zijn om meer dan een ondergeschikt aandeel in reddingswerk te hebben. Maar dat is een grote vergissing.

Sinds ik dit boek schreef zijn er massa's gevallen geweest van verkenners die in het water sprongen om mensen te redden, terwijl anderen te bang waren om te hulp te komen, en ook verschillende verkenners die de politie hielpen op hol geslagen paarden tegen te houden, terwijl anderen niet durfden.

Tot 1939 hebben ongeveer 2500 verkenners medailles gekregen voor het redden van levens of pogingen daartoe.

Verkenner Douglas Smith van de 4e Ealing-troep verloor zijn leven toen hij een andere jongen van de verdrinkingsdood probeerde te redden.

Vier jongens waren samen aan het zwemmen toen een van hen, Harold Upton, door de stroom werd meegetrokken. Verkenner Smith, die zich op de kant uitkleedde, deed niet als anderen in eenzelfde omstandigheid. Hij bleef niet staan kijken, maar als een echte verkenner sprong hij het water in om het slachtoffer te redden zonder aan risico voor zichzelf te denken. Hij kon niet erg goed zwemmen, maar dat weerhield hem niet van een poging. Hij sprong het water in met de woorden: „Ik zal proberen hem te pakken", en probeerde de verdrinkende jongen beet te krijgen, maar ook hij werd door de stroom meegesleurd naar een dieper gedeelte, en hij zonk al spoedig, ondanks zijn heldhaftige pogingen, en hij kwam nooit meer boven. Maar hij stierf eervol, hij deed zijn plicht en maakte anderen die zoveel moed niet bezaten te schande. Zo gaf hij allen, broeders-verkenner of niet, een voorbeeld om

altijd paraat te zijn en, wat ook het risico mag zijn, je plicht te doen.
Als verkenner Smith deze moedige poging overleefd had, zou hij het Bronzen Kruis voor Moed ontvangen hebben. Nu werd het hem nog na zijn dood toegekend.
Een andere jongen, Albert Abraham genaamd, werd voorgedragen voor de hoogste onderscheiding die men voor het redden van levens maar kan krijgen, de Albertmedaille.
Drie jongens waren aan de kust rotsen aan het beklimmen, toen een van hen naar beneden viel en zwaar gewond werd. Een ander klom door naar boven en liep hard naar huis, maar daar zei hij niemand iets, want hij was bang voor moeilijkheden. De derde, Albert Abraham, klom weer naar beneden om de jongen die naar beneden gevallen was te helpen, en daar vond hij hem tussen twee rotsen met zijn hoofd naar beneden, bijna gescalpeerd en met een gebroken been. Abraham sleepte hem buiten het bereik van de vloed, want er was gevaar dat hij op de plaats waar hij lag zou verdrinken. Hij legde toen haar en hoofdhuid weer enigszins op hun plaats en verbond het hoofd, zette het been zo goed en zo kwaad als het ging en spalkte het, zoals hij in de lessen in eerste hulp van de St John Ambulance Brigade had geleerd. Toen klom hij de rots weer op, plukte wat varens en maakte een bed voor de gewonde jongen.
Hij bleef die hele dag bij hem en ook toen het donker werd bleef hij, en hij verliet hem zelfs niet toen een grote zeehond de rotsen opklom met nogal aggressieve bedoelingen. Hij verdreef het dier met stenen.
Een reddingsploeg ging op zoek naar de jongens en redde hen beiden, maar de gewonde jongen stierf al spoedig daarna, ondanks de inspanning van Albert Abraham om hem te redden.

Medailles

In de oorlog wordt, zoals je weet, de Militaire Willemsorde toegekend aan militairen die dappere daden verrichten.
Zo wordt ook in vredestijd een onderscheiding gegeven aan ieder die zich door heldenmoed bij het redden ondanks gevaar voor eigen leven onderscheidt.
We kennen de Erepenning voor Menslievend Hulpbetoon, de onderscheidingen van het Carnegie-Heldenfonds, de medailles van het Oranje Kruis en tenslotte ons eigen Jan van Hoofkruis. Het Jan van Hoofkruis kan worden toegekend in brons

voor moedige daden, verricht onder groot gevaar voor eigen leven, in zilver voor moedige daden verricht onder levensgevaar en in goud voor moedige daden, zonder dat levensgevaar bestond.

Laat iedere verkenner zich dan voorbereiden om een dergelijk onderscheidingsteken te verdienen. Waarschijnlijk zal er vandaag of morgen een ongeluk gebeuren waar jij bij in de buurt bent en dat jou je kans geeft. Als je tevoren geleerd hebt wat je moet doen, kun je er onmiddellijk op afgaan en doen wat gedaan moet worden. Misschien wordt dan ook aan jou een medaille toegekend. Maar hoe dan ook, je zult iets hebben dat veel grootser is dan een nieuwe medaille, je zult de voldoening hebben dat je een medemens met gevaar voor je eigen leven hebt geholpen.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *De twee volgende kampvuurverhalen gaan dieper in op de bijzonderheden van hoe men in geval van nood moet handelen, en de wenken die aan het einde er van komen, zullen enkele ideeën geven voor de training van de verkenners in deze onderwerpen.*
2. *Vertel de verkenners van tijd tot tijd van de onderscheidingen die voor moedig optreden en het redden van levens zijn toegekend, en zet uiteen hoe de redder klaar stond om op te treden.*

KAMPVUURVERHAAL 24

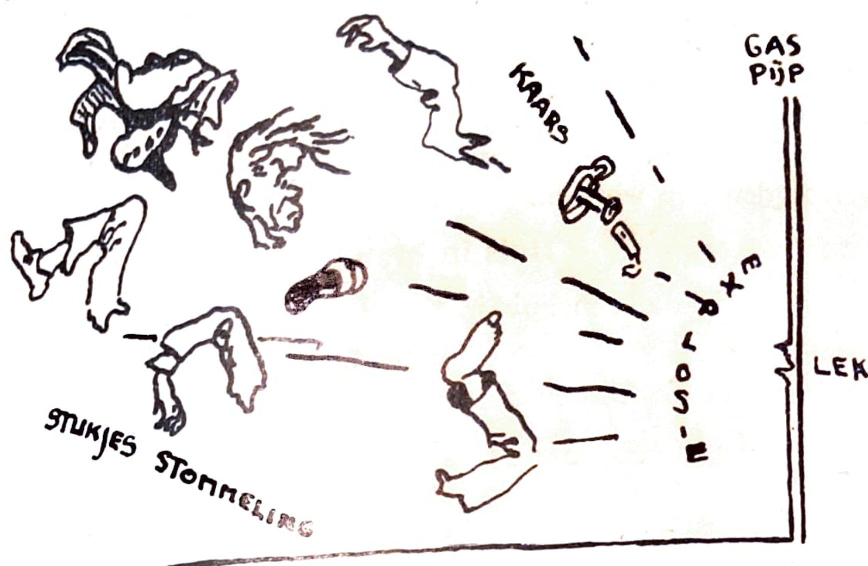
Hoe men bij ongevallen moet optreden

PANIEK — BRAND — VERDRINKING — PAARD OP HOL
DOLLE HOND — VERSCHILLENDE ONGEVALLEN

Paniek

Ieder jaar gaan er levens verloren, doordat mensen in paniek raken. Dikwijls wordt een paniek veroorzaakt door iets heel onbelangrijks: een of twee mensen die hun hoofd koel hielden zouden de zaak vaak hebben kunnen bedwingen. Een tijdje geleden had iemand aan boord van een veerboot in New York een paar krabben gevangen en voor de grap liet hij er op het dek eentje los. De krab beet zich vast in de scheepskat, die begon te krijsen en met een sprong midden tussen een groep schoolmeisjes terecht kwam. Die vlogen meteen gillend uiteen. Daardoor ontstond er een paniek onder de honderden passagiers die aan boord waren, men rende in alle richtingen weg en in een oogwenk was een van de relingen gebroken en vielen er acht mensen overboord. Voor iemand er iets aan kon doen werden ze door de vloed meegesleurd en ze verdronken. In een stad in Rusland was er lang geleden een sigarenwinkelier die, toen hij op een morgen zijn winkel opendeed, een grote, zwarte bom op de toonbank zag liggen. Hij liep de straat op om weg te komen, een politieagent, die hem zo zag lopen, dacht dat het een dief was en schoot toen hij niet wou stilstaan. De kogel miste, maar trof een ander, een Jood. De overige Joden stroomden onmiddellijk samen en maakten oproer, waardoor talrijke levens verloren gingen. Toen dat allemaal voorbij was, ging de winkelier naar zijn winkel terug en daar lag de bom nog steeds op de toonbank — maar het was geen bom, het was alleen maar een zwarte watermeloen! Enkele jaren geleden kwam er een geval van paniek voor onder kinderen in een schouwburg in Barnsley zonder andere oorzaak dan dat de zaal overvol was. Acht kinderen werden doodgedrukt. Er zouden nog meer levens verloren zijn gegaan als niet twee mannen hun hoofd koel hadden gehouden en deden wat nodig was. De ene, Grazy genaamd, riep een aantal kinderen vrolijk toe met hem mee een andere kant uit te gaan, terwijl de andere, die lantaarnplaatjes projecteerde, een plaatje op het doek liet verschijnen waardoor de aandacht werd afgeleid en een verdere paniek voorkomen werd. Dat

is het belangrijkste punt bij paniek. Als maar een of twee mensen hun verstand bij elkaar houden en op het kritieke ogenblik goed optreden, dan kunnen zij dikwijls honderden mensen kalmeren en daardoor talrijke levens redden.
Hier ligt een grote kans voor een verkenner. Dwing jezelf kalm te blijven en je hoofd niet te verliezen. Bedenk wat er gedaan moet worden en doe dat dan onmiddellijk.

Redding bij brand

Er zijn veel voorbeelden van dappere reddingen uit brandende huizen. Iedere dag lees je ze in de krant en verkenners horen al deze gevallen met veel aandacht te lezen en zich dan voor te stellen wat zij in die omstandigheden gedaan zouden hebben. Op die manier kom je er langzamerhand achter hoe je bij allerlei ongevallen moet optreden. Hier is een voorbeeld. Enkele jaren geleden wandelde een jonge matroos, George Obeney genaamd en gestationneerd in Chatham aan boord van Hr Ms Andromeda, langs Kingsland Road, toen hij plotseling een huis in brand zag staan. Uit het raam op de tweede verdieping schreeuwde een vrouw dat ze een paar kinderen het huis niet meer uit kon krijgen. De matroos liet zijn vrienden in de steek en slaagde er op de een of andere manier in langs de gevel naar een raam op de eerste verdieping te klimmen. Hij sloeg de ruit stuk, zodat hij ruimte had om te staan. De vrouw in het raam boven hem liet toen een kind zakken, zodat hij het kon aanpakken en hij gaf het weer door naar

de grond. Kind na kind werd zo naar beneden doorgegeven tot het er alles bij elkaar zes waren, en tenslotte kwamen er nog twee vrouwen. Toen viel hij zelf bewusteloos door de rook naar beneden, maar daar werd hij door de mensen opgevangen. Zijn daad was eén voorbeeld van hoe je je plicht *dadelijk* moet doen, zonder er bij stil te staan of het misschien gevaarlijk kan zijn.
In Shoreham Beach vloog een huis in brand en de 1e Latimer-troep was onder leiding van hopman Cummings meteen ter plaatse. De verkenners deden hun werk zoals van hen verwacht kon worden, niet alleen door als brandweer op te treden en het vuur te bedwingen, maar ook als redders, want ze redden twee dames en een kind, verleenden eerste hulp en verzorgden hun wonden.

Huis in brand !

Als je merkt dat een huis in brand staat moet je volgens de volgende regels te werk gaan:

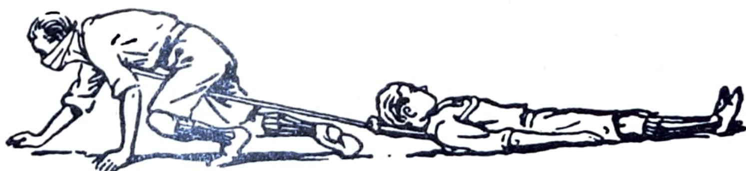
1. Alarmeer de mensen die in het huis zijn.
2. Waarschuw de dichtstbijzijnde politie-agent of brandweerpost.
3. Laat de buren ladders, matrassen, vloerkleden e.d. brengen om daarmee eventueel mensen te helpen uit het huis te springen.

Als de brandweer gearriveerd is, kunnen jongens het beste de politie helpen de mensen op een afstand te houden, zodat de brandweermannen niet worden gehinderd, er ruimte is voor de brandslangen, enz.
Voor het terughouden van mensen bestaat er een handige methode, de „scrum". De verkenners vormen een enkele of dubbele rij, houden hun armen rond elkaars middel en schuiven dan met hun hoofd naar beneden op de menigte in om de mensen terug te dringen.
Als je een huis in moet om zieke of bewusteloze mensen te zoeken, is het het beste een natte zakdoek of een lap voor neus en mond te binden en dan gebukt of op handen en voeten laag over de grond te lopen. Je hebt dan het minste last van rook of walm. Zo is het ook verstandig om, wanneer je door vlammen of vonken heen moet, zo mogelijk een deken nat te maken en er een gat in te snijden waar je je hoofd door kunt steken. Dat is dan een soort brandvrije jas, waarmee je door vlammen en vonken heen kunt komen.

Als er ergens in de buurt brand uitbreekt, moeten verkenners dadelijk per patrouille verzamelen en in verkennerspas naar de brand lopen. De gloed of de rook zal de weg wijzen. Dan meldt de patrouilleleider zich bij de politie of bij de brandweer en biedt de hulp van zijn patrouille aan om het publiek op een afstand te houden, om berichten over te brengen, eigendommen te bewaken of op een andere manier te helpen.

Tref je iemand aan wiens kleren in brand staan, dan moet je hem vlug op de vloer leggen, want vlammen slaan omhoog, rol hem dan in een vloerkleedje, karpet, jas of deken en zorg dat je het zó doet, dat je niet zelf in brand vliegt. Dit doe je, omdat vuur niet kan branden als er geen lucht bij kan komen. Wanneer je iemand bewusteloos aantreft (en ze zullen zich vaak in hun angst onder tafels of bedden e.d. verstopt hebben), moet je hem op de schouders naar buiten brengen of, wat meestal beter zal gaan wanneer er veel rook, gasdampen of, in een gevecht, veel kanon- of geweervuur is, hem met lakens of touwen aan je vastmaken en over de vloer op handen en voeten naar buiten slepen.
Om dat klaar te krijgen moet je aan ieder eind van je touw een paalsteek maken. Het ene eind schuif je over de borst van de patiënt en onder zijn armen door en het andere om je eigen nek. Dan kruip je op handen en voeten weg, en trekt hem mee met zijn hoofd vooruit. Als de paalsteek de juiste lengte heeft, zal het hoofd van het slachtoffer van de grond af gehouden worden zoals je op de tekening kunt zien.

Redden van drenkelingen

De lijst van verkenners die moedig opgetreden zijn, laat je zien, hoeveel ongelukken daaraan te wijten zijn dat men niet kan zwemmen. Het is daarom erg belangrijk dat iedereen leert zwemmen en, als hij dat kan, ook leert hoe anderen van de verdrinkingsdood te redden.

De grote kanaalzwemmer Holbein maakte in „The Boys Own Paper" duidelijk, dat een jongen die leert zwemmen eerst moet leren hoe hij in en uit een boot moet stappen. Hij doet dat door over de achtersteven te klimmen. Dan hoe hij zich op een plank of riem drijvend kan houden door er schrijlings op te gaan zitten of door een eind vast te pakken, de plank voor zich uit te duwen en met zijn benen te zwemmen. Vervolgens hoe hij in een reddingsboei moet komen door de kant die het dichtst bij hem is onder water te duwen, zodat de boei over zijn hoofd en schouders heen omslaat en hij er in kan drijven. En tenslotte hoe hij anderen moet redden.

Een matig zwemmer kan iemand die verdrinkt redden, wanneer hij maar weet hoe en het een paar maal met zijn vrienden geoefend heeft. Het bijgeloof dat iemand die verdrinkt, nog drie keer boven komt voor hij voor goed ondergaat, is onzin. Dikwijls gaat men in één keer voor goed onder, tenzij iemand onmiddellijk te hulp komt. Het belangrijkste punt is dat je degene die verdrinkt, geen kans moet geven je vast te grijpen, want dan sleurt hij je waarschijnlijk mee. Als je bij je pols gepakt wordt, moet je je pols naar de kant van zijn duimen draaien en zo je zelf losmaken. De beste methode om te hulp te komen is door achter het slachtoffer te blijven en hem bij zijn ellebogen of zijn nek vast te pakken, je kunt ook je armen onder zijn oksels doorsteken met je handen op zijn borst, terwijl je hem zegt dat hij zich rustig moet houden en niet moet worstelen.Als hij doet wat je zegt, kun je hem gemakkelijk drijvend houden, maar anders moet je goed oppassen dat hij zich in zijn angst niet omdraait en je vastgrijpt. Mocht hij je toch bij je nek pakken, dan adviseert Holbein: „Sla je ene arm rond zijn middel en plaats je andere hand met de palm omhoog onder zijn kin, vingers naar boven onder zijn neus. Trek en duw uit alle macht, dan moet hij je wel loslaten". Maar je zult daar nooit bijtijds aan denken, tenzij je het van te voren vaak met andere jongens geoefend hebt, ieder om de beurt als slachtoffer en als redder.

Geen verkenner kan werkelijk van nut zijn, als hij niet kan zwemmen.
En leren zwemmen is net zo gemakkelijk als leren fietsen.
In het begin moet je niets anders proberen dan „op zijn hondjes" te zwemmen alsof je langzaam door het water kruipt. Probeer niet in één keer met de gewone borstslag te zwemmen, want dan gaat bij iedere haal je mond onder water. Als je zo door het water ploetert, moet je een vriend vragen je te ondersteunen met een stok of door zijn hand onder je maag te houden.
Verkenner Archibald Reginald Cox, uit Ipswich, vijftien jaar, ontving de Bronzen Medaille omdat hij op de volgende manier een leven redde:
Iemand, die later bleek abnormaal te zijn, sprong in de Orwellrivier om zich te verdrinken. Verkenner Cox sprong hem direct achterna om hem te redden, maar zodra hij bij hem was, begon de krankzinnige met hem te vechten. Maar de verkenner bleef achter de man en greep hem zo vast, dat hij hem iedere keer onder water kon duwen, als de man hem probeerde te grijpen. Dat duurde zo tien minuten tot de

krankzinnige, nadat hij herhaaldelijk onder gegaan was, bewusteloos werd. Cox bracht hem aan wal, paste kunstmatige ademhaling toe en bracht hem weer bij.
Wanneer iemand van jullie die nog niet kan zwemmen, in het water valt, moet hij er aan denken dat je niet hoeft te zinken als je maar het volgende uitvoert. Houd ten eerste je mond omhoog door je hoofd zoveel mogelijk achterover te buigen. Houd vervolgens je longen vol lucht door steeds diep te ademen en maar heel langzaam en bij kleine beetjes uit te ademen. In de derde plaats moet je je armen onder water houden. Om dat alles klaar te krijgen moet je niet beginnen te schreeuwen, want dan raken je longen leeg, en je moet

evenmin met je armen gaan zwaaien om de aandacht te trekken, want dan zul je zinken.
Als je iemand in het water ziet vallen die waarschijnlijk zal verdrinken en jij kunt niet zwemmen, dan moet je hem een touw, een riem of een plank toegooien zo, dat hij die kan pakken als hij weer boven komt.
Wanneer iemand door het ijs zakt en er niet uit kan komen, doordat de randen van het ijs afbrokkelen, moet je hem een touw toegooien en zeggen dat hij kalm moet blijven. Dan krijgt hij misschien weer een beetje moed tot je een lange ladder of een paal over het gat hebt kunnen krijgen zodat hij er uit kan komen of jij naar hem toe kunt kruipen om hem er uit te halen.

Paard op hol

Een enkele maal gebeurt er een ongeluk doordat een paard op hol slaat en mensen omverloopt. Het is daarom goed dat iedere verkenner weet hoe hij zo'n paard kan tegenhouden waardoor hij dan ongelukken kan voorkomen.
Je moet om zo'n paard tegen te houden niet, als zoveel mensen doen, voor het paard met je armen gaan lopen zwaaien, maar je moet proberen met het paard mee te lopen, de lamoen grijpen om niet te vallen en dan de leidsels met je andere hand vastpakken. Dan trek je het hoofd van het paard naar je toe, zodat je hem in de richting van een muur of een huis of naar een ander obstakel laat lopen, waardoor het paard gedwongen wordt te stoppen. Maar dat is voor een jongen die nog niet zo zwaar is wel moeilijk. Het kan ook zijn dat zijn aandeel bij een dergelijk ongeluk er in bestaat dat hij gewonden moet verzorgen.
Onze commissaris voor Hertfordshire, Sir Percy Everett, hield een op hol geslagen paard tegen en redde een jongen die in de leidsels was verward geraakt.
In talrijke gevallen, waarin verkenners op hol geslagen paarden hebben tegengehouden, hebben zij een onderscheiding gekregen.
Verkenner Albert Stevenson van de 1e Rotherhitetroep, vijftien jaar oud, liep door de High Street in Deptford toen hij waarschuwingskreten hoorde om opzij te gaan voor een paar paarden die er van door gingen met een lege verhuiswagen. Hij kwam nog net op tijd weg om niet onder de wielen te komen. Intussen dacht hij bij zichzelf: „Als ik al bijna overreden word, terwijl ik als verkenner toch goed uit mijn ogen

kijk, hoe zal dat dan wel gaan met een gewone jongen? Die wordt zeker overreden." Toen rende hij zo hard hij kon achter de wagen aan en slaagde er in, er aan de achterkant op te klimmen. Toen hij op de bok was, merkte hij dat de leidsels buiten zijn bereik bij de hoofden van de paarden hingen. Dus klauterde hij langs de boom tussen de beide galopperende paarden in tot hij bij hun hoofd was. Hij ging schrijlings op de paal zitten met zijn voeten tegen de kettingen, kreeg de leidsels te pakken en probeerde de beide paardenhoofden tegen elkaar te trekken. Geleidelijk bracht hij hen tot staan en voorkwam zo verdere ongelukken.

Dat is voor iedereen een les om *paraat* te zijn, zelfs op de meest gewone momenten. Je moet dan ook, wanneer je bijvoorbeeld met een vriend loopt te praten, meteen iedere medemens te hulp komen die in gevaar verkeert.

Je moet oefenen, wil je een reddingslijn goed gebruiken!

Verschillende ongevallen

Het is niet doenlijk de hele lijst van ongevallen die je zou kunnen meemaken, hier af te werken, het gaat er maar om dat een verkenner altijd zijn hoofd koel houdt en bedenkt wat op het kritieke ogenblik gedaan moet worden en dat dan doet, ook onder de meest onverwachte omstandigheden.

Verkenner E. Rudd van de 2e Leightroep zag in Shoebury een meisje op de treinrails spelen. Er kwam net een trein aan. Hij vloog er op af, sprong over het hek, ging voor de trein de spoorbaan over en bereikte het kind net op tijd om het weg te trekken. Zelf kreeg hij nog een klap tegen zijn hoofd zodat hij een tijdje buiten bewustzijn was. Als hij niet onmiddellijk zo moedig gereageerd had, zou het kind dood geweest zijn. Rudd onving de Bronzen Medaille voor moed.

Verkenner J. C. Davel uit Bloemfontein, Zuid-Afrika, zag een klein meisje verward in de electrische draden op het dak van een huis. Al werd hij gewaarschuwd niet naar haar toe te gaan, omdat dat levensgevaarlijk was, hij klom toch naar boven en kreeg haar los ondanks een flinke schok. Het kind was dood.

Verkenner Gregory uit Ilbeston werkte beneden in een mijn toen hij een donderend geraas hoorde. Hij maakte daar uit op dat er een treintje met kolenwagens van zijn remmen was losgeraakt en naar beneden reed. Hij ging onmiddellijk het treintje tegemoet en stelde de veiligheidsafsluiting in werking. Door zijn snel en moedig optreden redde hij waarschijnlijk een aantal levens. Hij ontving hiervoor de Zilveren Medaille.

Verkenner Lockley uit Atherstone stond op een kermis te kijken bij een draaimolen, die door electriciteit van een locomobiel in beweging werd gebracht. Toen de machinist zich te ver over de machine heenboog werden diens kleren gegrepen. Lockley sprong op de machine en omdat hij iets van machines afwist, haalde hij de goede hefboom over. Op die manier stopte hij de machine nog juist op tijd om het leven van die man te redden.

Dat is een prachtig voorbeeld van een knaap die paraat was doordat hij wist wat hij moest doen en het zonder een ogenblik te aarzelen ook meteen deed.

Dolle hond

Een dolle hond bijt naar iedereen die hem in de weg loopt. Iedere verkenner moet weten wat er moet gebeuren als er een dolle hond in de buurt is en klaar zijn om dat dan ook te doen.

Sir Thomas Fowell Buxton was eens aan het paard rijden toen zijn hond, die met hem meeliep, plotseling dol werd en door de stad begon te rennen. Sir Thomas sneed hem de weg af en wist hem in een tuin te krijgen. Toen sprong hij

van zijn paard, liep op de hond toe en slaagde er in hem zonder gebeten te worden bij zijn nek te pakken. Toen ontstond er een geweldig gevecht tussen man en hond. Tenslotte kwam er een tuinman met een ketting. Sir Thomas deed deze aan en pas toen het andere einde veilig aan een boom was vastgemaakt, liet hij de hond los. De hond was volkomen dol en trok zo hard aan de ketting dat er gevaar was dat deze zou breken. Sir Thomas kwam toen met een nog sterkere ketting, hield de kop van de hond met een hooivork naar beneden en maakte deze ketting vast. Toen dat klaar was en hij de hooivork weghaalde, sprong de hond met zo'n geweld op hem af dat de eerste ketting brak, maar de andere hield het gelukkig. Al gauw daarna stierf die hond. Om te voorkomen dat een hond je bijt moet je je verkennersstok of zelfs maar een zakdoek in beide handen dwars voor je houden. Gewoonlijk zal de hond eerst proberen het voorwerp op de grond te krijgen voor hij werkelijk bijt. Je hebt dan net gelegenheid hem een flinke schop onder zijn kaak te geven.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Oefen de „scrum" en de manier om met stokken een menigte tegen te houden. Dit kan in een spel gedaan worden, waarbij de ene helft van de troep menigte is en de andere verkenners.*
2. *Improviseer touwen en ladders.*
3. *Oefen in het klimmen over muren. Een aantal verkenners op de grond vormen een menselijke ladder door met hun stokken treden te maken voor de volgende, kleinere groep, enz.*
4. *Oefen in het leggen van de paalsteek en het wegslepen van een bewusteloze.*
5. *Oefen, wanneer je een stevig zeil hebt, in het springen. Aan het zeil kunnen handvatten van touw stevig vast genaaid worden.*
6. *Neem contact op met de dichtstbijzijnde brandweerpost en zie gedaan te krijgen dat de oudere jongens instructie krijgen voor het insigne Brandweerman.*
7. *Organiseer, indien de troep in een klein dorp thuishoort, een brandweerploeg van verkenners.*

8. *Doe al het mogelijke om de verkenners te leren zwemmen. In een stad met een zwembad is dat niet moeilijk. Elders misschien wel, maar zorg dan dat het zomerkamp vlak bij een rivier of meer gehouden wordt waar ze veilig kunnen leren zwemmen.*
9. *Oefen in de verschillende methoden van reddend zwemmen.*
10. *Moedig de verkenners aan zich te oefenen voor de insignes Zwemmer en Redder.*

KAMPVUURVERHAAL 25

Anderen helpen

EERSTE HULP — BIJBRENGEN VAN DRENKELINGEN — ZELFMOORD — ZIEKENVERVOER

Eerste hulp

Waarschuwing: Je bent geen dokter. Als eerste helper moet je altijd een dokter laten komen, behalve in geval van kleine wonden als schrammen en sneden. Het is jouw taak er voor te zorgen dat de patiënt in de tijd voor er medische hulp aanwezig is, er niet slechter aan toe raakt. Als er geen dokter te krijgen is, moet jij natuurlijk doen wat in je vermogen ligt
Als je bij een ongeluk alleen bent met een bewusteloos slachtoffer, moet je hem op zijn rug leggen, zijn hoofd een beetje omhoog en naar een kant toe, zodat hij niet kan stikken. Op die manier kan dan ook water, braaksel e.d. uit zijn mond lopen. Maak de kleren rond hals en borst los. Kijk waar hij gewond is en behandel hem dan op de manier als je voor EHBO geleerd hebt.
Als je iemand in bewusteloze toestand aantreft moet je de grond zorgvuldig op eventuele „tekens" onderzoeken en je moet die goed onthouden, evenals de ligging, enz. van het slachtoffer, voor het geval later blijkt dat hij door anderen is overvallen.
Als je met je patrouille op stap bent en er een ongeluk gebeurt, moet de patrouilleleider een verkenner een dokter laten halen. Zelf blijft hij bij de patiënt met een verkenner als hulp. De assistent-patrouilleleider zal de andere verkenners aan de gang zetten om water of dekens te halen, een brancard te maken, of de mensen op een afstand te houden door met de stokken een afzetting te maken.
Het is meestal het beste, in het begin de patiënt vooral stil te laten liggen. Verplaats en beweeg hem niet als het niet nodig is. Val hem niet met allerlei vragen lastig voor hij een beetje is bijgekomen.

Kunstmatige ademhaling. Om iemand bij te brengen die schijnbaar verdronken is, moet je onmiddellijk het water uit zijn longen verwijderen. Daartoe houd je hem met zijn hoofd naar beneden, gezicht omlaag, zodat het water uit zijn mond kan lopen. Je kunt dit bevorderen door zijn mond open te

Brandweergreep

maken en zijn tong er uit te trekken. Als het water uit de patiënt is, leg je hem op zijn zij, zijn bovenlijf iets naar beneden, en je houdt zijn tong uit de mond. Als hij ademt, laat hem dan met rust. Als hij niet ademt moet je onmiddellijk kunstmatige ademhaling toepassen.

Bijbrengen van drenkelingen. Er zijn verschillende methoden, maar de eenvoudigste is wel de manier die naar de uitvinder de methode van Holger Nielsen genoemd wordt. Deze bestaat alleen in het neerleggen van de patiënt en het uit zijn lichaam drukken en weer naar binnen laten komen van de lucht.

De patiënt ligt op de buik, de handen gekruist onder het voorhoofd. De helper knielt op een knie terzijde en een weinig vóór het hoofd van het slachtoffer. De andere voet rust plat op de grond aan de andere kant, naast de op de grond liggende elleboog van de patiënt. (De stand van de voet van de helper is aangeduid in de tekening, fig. 2.)

De uitademingsfase (fig. 3 en 4) wordt op de volgende wijze uitgevoerd: De helper plaatst beide handen wijd geopend op de rug van de schijndode, de handpalm op de schouderbladen, de duimen gericht naar de wervelkolom. Hij brengt daarbij

fig. 1. Begin-houding

fig. 2. Let op de juiste houding van je knie, voet en handen

geleidelijk zijn bovenlichaam naar voren en rust op zijn gestrekte armen, daarbij dus toenemende druk uitoefenend.
De inademingsfase (fig. 5 en 6) wordt op de volgende wijze uitgevoerd: Terwijl de helper zijn handen langs de schouders en armen van de patiënt laat glijden, grijpt hij die armen vlak bij de ellebogen en licht ze op, terwijl hij zijn bovenlichaam naar achteren beweegt en zijn armen daarbij gestrekt houdt. Daardoor wordt het bovenlichaam van het slachtoffer ook enigszins opgeheven. De armen worden vervolgens weer op de grond teruggebracht en de beweging wordt acht maal per minuut herhaald.
Zowel de uit- als de inademingsfase duurt ongeveer 4 seconden.

1. Begin de behandeling onmiddellijk, maak knellende kleding los, reinig zo nodig de mond, verwijder vals gebit.

2. Leg patiënt neer met het gelaat naar beneden, het voorhoofd (dus niet de mond) laat men op de gevouwen handen liggen.

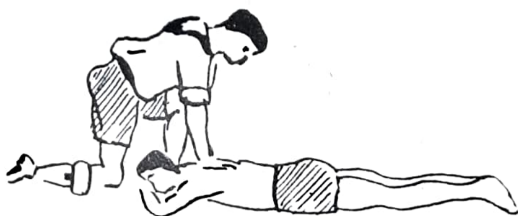

fig. 3. 1-2-3 Uitademing

fig. 4. Uitademing

3. Door een paar flinke slagen op de rug tussen de schouderbladen met de vlakke hand brengt men de tong naar voren.

4. Kniel op één knie, iets vóór en terzijde van het hoofd van patiënt en plaats je voet terzijde van de elleboog van het slachtoffer, aan de andere kant. De middellijn van de helper moet in dezelfde lijn liggen als die van de patiënt en zijn gestrekte armen moeten schuin voorwaarts hellen, zodat zijn handen op de schouderbladen van de patiënt komen te liggen en zijn polsen boven de kammen van de schouderbladen van de patiënt. Dit is de aanvangsligging.

fig. 5. Inademing 5-6-7

fig. 6. Inademing

5. Schommel naar voren met gestrekte armen tot deze in verticale stand zijn gekomen. De druk moet licht zijn, zonder kracht (Duur ongeveer twee en een halve seconde).

6. Laat je handen langs de armen van de patiënt tot vlak boven de ellebogen glijden (ongeveer 1 seconde), licht dan zijn schouders en armen een beetje op, terwijl een lichte trek wordt uitgeoefend door terug te schommelen. (Ongeveer twee en een halve seconde).

7. Laat de armen van de patiënt zakken en leg de handen terug op de schouderbladen (ongeveer 1 seconde).

8. De bewegingen 5, 6 en 7 (ongeveer 7 seconden) moeten worden herhaald. Hierdoor komen 8 complete ademhalingen per minuut.

Bloedingen. Wanneer iemand hevig bloedt uit een slagader, druk dan met je duim stevig op de wond of het vlees er vlak

boven, dus tussen de wond en het hart, en probeer zo de slagader af te drukken. Maak dan een verbandkussentje, bijvoorbeeld met een platte ronde steen, en bind dat boven de wond vast. Als de bloeding heel ernstig is, bind dan een zakdoek losjes rond het lichaamsdeel boven de wond en draai deze rond met een stokje, zodat het bloeden ophoudt, maar je moet het ieder half uur even losmaken omdat er anders kans bestaat op een blijvende beschadiging.
Houd zo mogelijk het gewonde lichaamsdeel hoger dan de rest van het lichaam. Gebruik koud water, ijs of natte doeken. Wanneer iemand bewusteloos is en uit zijn oor bloedt wil dat zeggen, dat zijn schedel gewond is. De patiënt mag, als het maar even kan, niet vervoerd worden. Het is zelfs het beste hem zo te laten liggen als hij ligt, met koud water of ijs op zijn hoofd. Houd hem kalm tot de dokter komt. Wanneer iemand bloed opgeeft wil dat zeggen, dat de patiënt een inwendige bloeding heeft of dat een kleine ader gesprongen is. Het lijkt vaak ernstiger dan het is. Als het bloed lichtrood gekleurd is en vermengd met schuim dan betekent dat, dat de longen gewond zijn. Houd in beide gevallen de patiënt rustig en laat hem op een blokje ijs zuigen of kleine teugjes koud water drinken.
Wees niet bang als een patiënt wat bloed verliest. Vroeger was het heel normaal dat de „barbier" iemand vijf of zes kopjes bloed aftapte.

Bloedvergiftiging. Die ontstaat als er vuil in een wond komt. Opzwellen, pijn en rode strepen zijn er de tekens van. Betten met warm water geeft enige verlichting. Is de bloedvergiftiging in hand of arm, dan moet deze in een mitella gedragen worden.

Brandwonden. In alle gevallen van ernstige brandwonden moet onmiddellijk de dokter gehaald worden. Behandel eerst de shock van de patiënt en dan pas de brandwonden. Leg de patiënt daarom zo neer, dat hij gemakkelijk ligt, wikkel hem in warme dekens en houdt hem met kruiken warm. Behandel dan de brandwond.

Wat je niet moet doen:

1. Kleren van een ernstige brandwond aftrekken. Knip de kleding rond de wond voorzichtig los.

2. Olie of vettigheid op de wond doen. Bij de drogist

kun je brandzwachtels krijgen, je kunt de wond daarmee verbinden. Als je die niet hebt, kun je er ook een lap op leggen die gedrenkt is in een oplossing zuiveringszout (een theelepel op een halve liter warm water) of in koude thee, tot de dokter de wond kan behandelen.

Electrische schok. Mensen raken vaak bewusteloos doordat ze een rail of kabel aanraken die onder spanning staat. De patiënt moet eerst van de rail, kabel of draad losgemaakt worden, maar je moet erg voorzichtig zijn als je dat doet, want anders krijg je zelf ook een schok. Sluit zo mogelijk de stroom af. Anders moet je op een glazen plaat gaan staan, of, als er geen glas is, op een droge plank. Rubber zolen isoleren je ook. Doe dan, zo mogelijk, rubber handschoenen aan voor je de patiënt aanraakt. Als je niets van die aard bij de hand hebt, kun je verscheidene lagen droge textiel om je handen wikkelen en de patiënt met een droog houten voorwerp, een bezemsteel, verkennersstok of iets dergelijks, wegduwen.
Kunstmatige ademhaling moet misschien toegepast worden. Behandel de patiënt voor shock wanneer hij weer ademhaalt. In St. Ouen in Frankrijk was een jongen op vlinderjacht toen hij op de stroomrail van een tram viel. Hij was onmiddellijk dood. Een voorbijganger probeerde hem er af te halen en viel dood naast hem neer. Een steenbakker schoot toe en probeerde hen te redden, maar ook hij stierf op dezelfde manier. Deze twee mensen werden gedood, doordat ze van tevoren niet geleerd hadden wat ze in een dergelijk geval moesten doen.

Flauwvallen. Maak alle strak zittende kleren los. Als de patiënt bleek is, moet je zijn hoofd laag houden en zijn benen hoger. Zorg dat hij goed warm gehouden wordt. Geef reukzout.
Geef de patiënt veel frisse lucht. Geef hem geen opwekkende middelen.

Gebroken ledematen. Hoe kun je zien dat een bot gebroken is?
Meestal is de omgeving van het gebroken bot gezwollen en doet de plek pijn, soms is het lichaamsdeel op een onnatuurlijke manier gebogen en kan de patiënt het niet gebruiken. Gebroken ledematen mogen niet bewogen worden maar moeten met iets stevigs worden vastgebonden, zodat de botten,

wanneer de patiënt naar het ziekenhuis gebracht wordt, niet kunnen bewegen doordat ze gespalkt zijn.

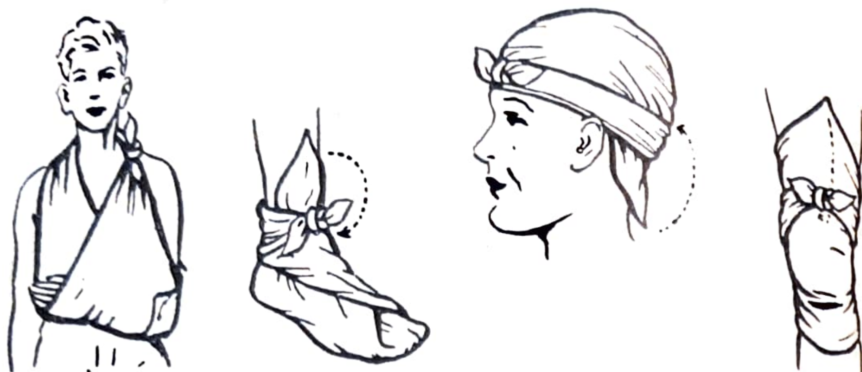
Spalken. Het onbuigzame voorwerp waarmee je een gebroken bot vasthoudt, heet een spalk. Van alles kan er voor dienen, bijv. een wandelstok, verkennersstok, stevig opgerolde krant, enz.
Spalken moeten lang genoeg zijn om voorbij de gewrichten onder en boven de breuk te reiken. Je moet, indien mogelijk, aan iedere kant van het gebroken lichaamsdeel een spalk maken.
Bind dan de spalken van het ene tot het andere eind goed vast met zakdoeken, zwachtel of lappen, maar niet zo strak dat de bloedsomloop verhinderd wordt of de spalken op de zwelling drukken. Leg platte knopen.

Mitella. Hiervoor heb je een driekante doek nodig. De twee langste zijden moeten zowat een meter lang zijn.
Om de mitella — draagband voor de arm — aan te leggen hang je de doek om de nek van de patiënt, de twee lange einden met een platte knoop aan elkaar geknoopt, de punt aan de kant van de gebroken arm achter de elleboog. Laat de arm hierin rusten, sla de punt naar voren om en speld hem vast, zodat de elleboog steun vindt.

Hersenschudding is meestal het gevolg van een val op het hoofd of een klap er tegen.
Het ergste wat je kunt doen is de patiënt drank of andere opwekkende middelen te geven. Houd hem heel rustig, zo mogelijk in een donker gemaakte kamer. Hij moet met zijn hoofd opzij plat liggen. Behandeling als bij shock: warm houden met dekens en kruiken.
Als een patiënt misselijk is, overgeeft en hoofdpijn heeft, kun je ervan op aan dat hij een hersenschudding heeft.
Je moet er steeds zo snel mogelijk een dokter bijhalen.

Rook en dampen. Er komen voortdurend ongelukken voor door het ontsnappen van gassen in mijnen, riolen en huizen. Wanneer je een slachtoffer daarvan probeert te redden, moet je je mond en neus goed bedekken met een natte zakdoek. Houd je hoofd zo dicht mogelijk bij de vloer en sleep de bewusteloze het huis uit op de manier als ik je aangegeven heb voor het geval van brand. Breng de patiënt zo vlug mogelijk in de frisse lucht (ik zeg zo vlug mogelijk, want als je te lang

bezig bent, loop je veel kans zelf ook onder invloed van het schadelijke gas te komen). Maak dan zijn kleren rond nek en borst los, en giet koud water over zijn gezicht. Als hij niet meer ademt moet je net zo optreden als bij iemand die verdronken is en proberen de ademhaling weer te herstellen.

Met een verkennersdas kun je verschillende driehoeksverbanden aanleggen

Slangenbeet. Gelukkig komen in ons land vrijwel geen giftige slangen voor, maar als je in het buitenland reist zou je ze kunnen tegenkomen. Je moet dus steeds weten hoe je slangenbeten moet behandelen. Dezelfde behandeling geldt ook voor wonden van giftige pijlen, beten van dolle honden, enz. Houd voor ogen dat door de beet gif in het bloed komt, dat in een paar polsslagen door je hele lichaam stroomt. Wat er ook gebeuren moet, het moet onmiddellijk gebeuren. Het gaat er om dat je verhindert dat het gif door de aders het lichaam binnendringt. Daarom moet je het lichaamsdeel onmiddellijk *boven* de plaats waar de patiënt gebeten is met een touw of een zakdoek afbinden, zodat het bloed niet meer met het gif naar het hart kan terugstromen. Probeer dan het gif uit de wond te zuigen, maar spuw het meteen weer uit. Maak de wond desnoods groter, zodat hij flink bloedt en het gif mee naar buiten komt. Het gif dat je met je mond opzuigt, doet geen kwaad, als je maar geen wondje in je mond hebt. Kalium permanganaat kristallen moeten in de wond gewreven worden. De patiënt moet flink wat opwekkende middelen krijgen, bijv. koffie of sterke drank. Hij mag niet slaperig worden, houd hem daarom aan de wandel, sla hem op zijn schouders, prik hem, doe alles om hem wakker te houden.

Steken. Een bij laat haar angel in de wond achter. Haal die

er dus uit met een pincet of een steriele naald. Ammonia er op helpt het best. Gebruik anders zuiveringszout. Op iedere zwelling kun je koude compressen leggen. Een wespensteek wordt behandeld met azijn, citroensap of rauw ei.

Stuipen. De patiënt schreeuwt, valt neer, wringt zijn lichaam in allerlei bochten en heeft schuim op de mond: hij heeft een stuip. Deze trekkingen duren meestal slechts een halve tot één minuut. Dan raakt de patiënt bewusteloos en wordt blauw. Je kunt niets anders doen dan hem een stukje hout of kurk tussen zijn tanden stoppen, zodat hij zijn tong niet kan afbijten. Maak strakzittende kleren los en geef hem frisse lucht. Laat hem na afloop rustig slapen.

Verbranding door zuren. Laatst gooide een vrouw haar man zwavelzuur (vitriool) in zijn gezicht. Zwavelzuur is een afschuwelijk zuur dat iedere plek waar het op komt wegbrandt. Gelukkig was er bijtijds een politieagent die wist wat hij moest doen. Hij waste het gezicht onmiddellijk met lauw water waar hij wat soda ingedaan had en deed er toen meel of krijt op om de wond van de lucht af te sluiten en de pijn te verzachten. Hetzelfde als je met een gewone brandwond doet.

Vergiftiging. Wanneer iemand nadat hij gegeten heeft, plotseling ziek wordt of wanneer van iemand bekend is dat hij vergif heeft ingenomen, moet direct de dokter gehaald worden. Als de mond van de patiënt niet gevlekt of verbrand is moet je de patiënt laten braken door hem zout of mosterd met warm water te geven en zijn keel met een veer te kriebelen. Geef hem dan iets verzachtends te drinken, bijvoorbeeld gortwater, slaolie of water met meel. Als het vergif een zuur is, mag de patiënt niet overgeven. Je moet hem dan magnesia of krijt ingeven om het zuur te neutraliseren. De patiënt moet wakker gehouden worden als hij slaperig wordt. Een verkenner zal flesjes of andere aanwijzingen opmerken waardoor de dokter te weten kan komen welk vergif ingenomen werd. Voedselresten moeten worden bewaard.

Verstikking. Om het voorwerp dat de patiënt binnengekregen heeft los te maken, laat je de patiënt voorover leunen en geef je hem een flinke stomp tussen zijn schouderbladen. Een kind kun je ondersteboven houden en op zijn achterwerk slaan. Als dat niet helpt moet je zijn mond, zo nodig met

enig geweld, openmaken, twee vingers tot achter in de mond steken en proberen zo het vreemde voorwerp er uit te halen. Als dat niet lukt duw je het voorwerp de slokdarm in. Wanneer de patiënt gaat overgeven, moet zijn hoofd naar opzij gedraaid worden.
Soms stikt iemand bijna door een plotselinge zwelling in de keel. Doe in dat geval hete compressen om de hals en geef de patiënt een blokje ijs om op te zuigen of wat koud water, dat hij met kleine teugjes moet drinken.

Vishaak in de huid. Laatst kreeg ik een vishaak in mijn vinger. Ik nam mijn mes en sneed eerst de vlieg die aan de haak zat er af en duwde toen de haak verder mijn vinger in tot de punt aan de binnenkant weer tegen de huid kwam. Met het mes, dat goed scherp was, maakte ik een klein sneetje in de huid zodat de punt van de haak er gemakkelijk uit kwam. Ik kon hem toen pakken en trok de hele haak er doorheen. Je kunt een vishaak natuurlijk niet zomaar uit je huid trekken, want de weerhaak blijft de hele tijd steken. Maak de wond schoon.

Vuiltje in het oog. Laat de patiënt niet in zijn oog wrijven, want daardoor krijg je alleen maar een ontsteking en een zwelling en dan wordt het nog moeilijker het vuiltje er uit te halen.
Trek het ooglid, als de ongerechtigheid in het onderste is terechtgekomen, zover mogelijk naar beneden en maak het voorzichtig schoon met de punt van een natte zakdoek, een penseeltje of een veer.
Wanneer het vuiltje in het bovenste ooglid zit, kun je dit bij de oogharen naar voren wegtrekken van de oogbol en dan over het onderste lid heen terug laten komen. Op die manier zullen de oogharen van het onderste ooglid als een soort bezempje meestal wel het vuiltje tegenhouden.
Als het oog erg ontstoken is kun je het in lauw water baden. Wanneer het vuiltje erg vast zit in het oog, kun je een beetje olie (olijf- of wonderolie) in het onderste ooglid druppelen. Sluit het oog, doe er een zacht, nat verband omheen en laat de dokter het verder behandelen.
Denk er aan dat het oog een teer orgaan is zodat je heel erg voorzichtig moet zijn, wanneer je er een vuiltje uithaalt.

Zelfmoord. Wanneer iemand er toe is gekomen een poging tot zelfmoord te doen, moet een verkenner weten wat hij

moet doen. Als iemand zijn keel doorsnijdt gaat het er om het bloeden uit de slagader te stoppen als deze doorgesneden is. De slagader loopt van het punt waar sleutelbeen en borstbeen samenkomen naar de hoek van de kaak, en om het bloeden te doen ophouden moet je met je duim zo stevig mogelijk op die slagader drukken tussen de wond en het hart in. Je moet stevig blijven drukken, net zolang tot er hulp komt.
In geval iemand vergif heeft ingenomen, moet je hem (tenzij het een zuur was) laten overgeven door hem met een vinger of veer in zijn keel te kietelen of hem een glas water met een theelepel mosterd of zout te laten drinken.
Als iemand zich heeft opgehangen, snijd dan onmiddellijk het touw door terwijl je het lichaam met je andere arm ondersteunt. Snijd de strop door, maak strakke kleren rond nek en borst los, laat de patiënt zoveel mogelijk frisse lucht krijgen, giet hem koud water over zijn gezicht en borst of afwisselend koud en warm water. Pas zo nodig kunstmatige ademhaling toe net als bij iemand die verdronken is.
Een teerpoot is meestal wat bang om een bewusteloze of een dode aan te raken of zelfs om bloed te zien. Daar moet hij maar over heen komen. De arme bewusteloze kan hem geen kwaad doen en hij moet zichzelf dwingen om hem vast te pakken. Als hij het een keer gedaan heeft is de schrik voorbij.
In Reading werden enkele jaren geleden twee mensen streng berispt door de lijkschouwer, omdat ze bang waren geweest iemand die zich had opgehangen, los te maken. Ze liepen alleen maar weg om een ander te halen en intussen stierf de man. Wat zou jij gedaan hebben als je een van hen geweest was?

Zenuwtoevallen. De beste behandeling is de patiënt in een kamer op te sluiten en hem daar alleen te laten tot het over is. Probeer niet hem te kalmeren, want dat windt hem alleen nog maar meer op.

Ziekenvervoer

Dragen van een gewonde. Twee verkenners kunnen een zetel maken van vier handen. Ieder pakt met zijn rechterhand zijn linkerpols vast en de rechterpols van de ander met zijn linkerhand. Als er een rugleuning nodig is kun je de zetel op dezelfde manier met drie handen maken, één verkenner maakt dan de leuning door met zijn arm de schouder van de ander vast te pakken.

Brancards kun je op de volgende manieren maken:

a. Een deur, luik, hek enz. goed met stro, hooi, zakken of kleren bedekken.

b. Een stuk tapijt, een deken, zeildoek uitspreiden en twee flinke stokken in de zijkanten rollen. Kleren dienen als kussens.

c. Twee jassen, mouwen binnenste buiten. Twee stokken door de mouwen steken en de jassen dichtknopen.

d. Twee stokken door een aantal zakken steken, je maakt in de benedenhoeken van de zakken gaten.

Je moet er voor zorgen dat een patiënt volkomen gemakkelijk ligt voor je met een brancard gaat lopen. Beide dragers moeten tegelijk omhoog komen, *uit de pas* lopen en korte stappen nemen. De achterste man heeft de plicht de patiënt in de gaten te houden.
Als de stokken kort zijn, zijn vier dragers nodig, één aan iedere hoek van de brancard.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *De training in Eerste Hulp moet zeer degelijk zijn (al wil dat niet zeggen dat de jongens een hoop Latijnse namen moeten leren), want het publiek verwacht veel van verkenners, vooral van degenen die het insigne Ambulance hebben. Als de verkenners tweedeklasser zijn, moeten ze eerst voor het insigne Verpleger werken en daarna voor Ambulance.*

2. *Maak de training zo echt mogelijk en laat gedurende de troepbijeenkomsten plotseling ongevallen gebeuren. Hier is een idee:*
Maak, terwijl de troep bijeen is, een flink rookvuur in een ander vertrek of gebouw (zo mogelijk op de eerste verdieping). Spreek stilletjes met twee of drie jongens af dat

ze, wanneer er alarm gemaakt wordt, angstig zullen gaan heen en weer lopen en een paniek proberen te veroorzaken.

Laat iemand haastig binnenkomen om alarm te maken en zeggen dat er brand is of laat een paar bommetjes ontploffen. Laat dan een of twee patrouilles onder leiding van hun patrouilleleider het vuur bestrijden. Ze moeten deuren en ramen sluiten. Stuur verkenners naar verschillende delen van het gebouw om te kijken of het vuur zich uitbreidt of er mensen te zoeken die er niet uit kunnen.

Deze verkenners moeten natte zakdoeken voor hun mond houden. Onder tafels e.d. moeten bewustelozen (bijv. poppen van zakken) liggen.

Verkenners redden hen door hen op de schouder te nemen of er uit te slepen en naar buiten te brengen. Gebruik springzeilen.

Anderen sluiten slangen aan of vormen een rij en geven emmers water door.

Weer anderen brengen de geredden bij door kunstmatige ademhaling. Anderen vormen een afzetting om de politie en brandweer te helpen en de mensen op een afstand te houden.

Dit is een nogal uitgebreid voorbeeld, maar je kunt het verhaal aanpassen aan de graad van geoefendheid van de verkenners.

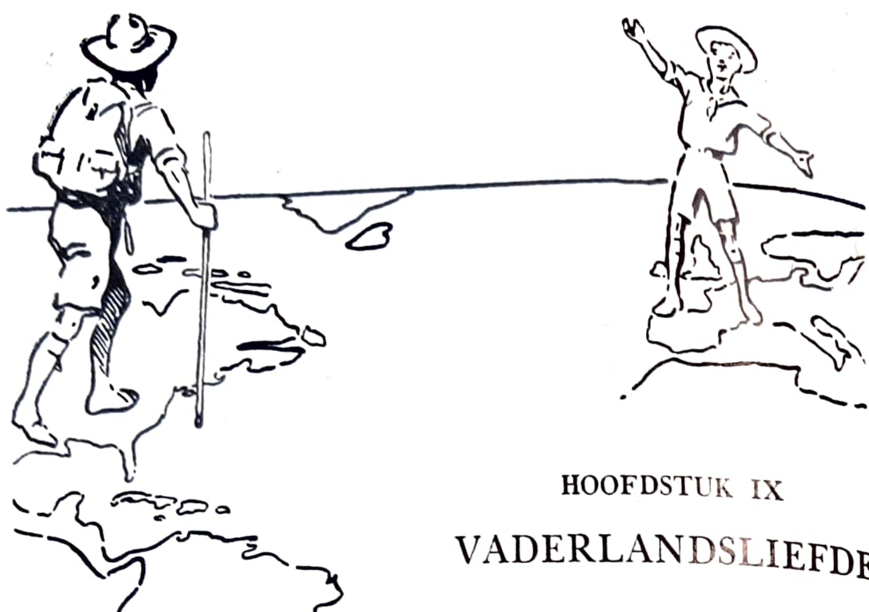
3. *Laat in grote spelen ongelukken gebeuren. Zo kan bijv. een verkenner die door de tegenpartij is gevangen genomen een papiertje krijgen waarop zijn verwonding staat, bijv. „rechtersleutelbeen gebroken". Zijn ambulanceploeg moet hem dan behandelen en als de scheidsrechter de behandeling goed vindt, doet hij weer mee met het spel.*

4. *Laat in vrije ogenblikken oefenen in het maken van:*

   brancards,
   zetel van vier handen,
   kunstmatige ademhaling,
   doorgeven van emmers water.

5. *Inspecteer van tijd tot tijd de EHBO-uitrusting van de patrouilles om te zien of deze in orde is en stel vragen over het gebruik van de onderdelen er van.*

6. *Je zult zelf veel profijt hebben van een EHBO-cursus van het Rode Kruis of een van de EHBO-verenigingen.*

HOOFDSTUK IX

VADERLANDSLIEFDE

KAMPVUURVERHAAL 26

Ons land

In het eerste kampvuurverhaal schreef ik: „Ik veronderstel dat iedere jongen op de een of andere manier zijn land wil helpen." Het is niet genoeg als je *wilt* helpen, je moet ook weten *hoe* je kunt helpen en ik hoop dat je door alles wat in dit boek staat een heleboel dingen geleerd hebt, die je zult kunnen gebruiken om je voor je land nuttig te maken.

Je moet bijvoorbeeld nu al veel opmerkzamer zijn geworden, je moet nu voor jezelf kunnen zorgen en mensen in nood en bij ongevallen kunnen helpen. Je moet nu weten hoe je orders snel gehoorzaamt en ook, zo nodig, hoe je ze geven moet. Zie je, een land bestaat uit de mensen die er in wonen, en als ieder van hen zich traint om nuttig te zijn en aan anderen te denken en niet alleen aan zichzelf, dan zal het hele land er beter aan toe zijn dan ooit tevoren.

Op precies dezelfde manier als we gezond en handig willen zijn, en dat niet alleen voor ons eigen plezier, willen we ook dat ons land zo goed mogelijk is, zodat het een goede invloed op andere landen kan hebben.

Allereerst moeten we onder elkaar goede burgers en echte vrienden zijn, want een huis dat in zichzelf verdeeld is kan geen stand houden. Daarom moet je als jongen al beginnen de jongens van alle standen als je vrienden te beschouwen. Of je nu rijk bent of arm, of je in de stad woont of in een

klein dorp, jullie moeten er aan denken dat je in de eerste plaats Nederlander bent en het is mede jullie plicht te zorgen dat Nederland in de wereld een kracht ten goede kan zijn. Daarvoor moeten jullie schouder aan schouder staan.
Wanneer jullie onder elkaar verdeeld bent, doe je je land schade. Jullie moeten je verschillen laten rusten.
Wanneer je op andere jongens neerkijkt omdat ze uit een armer gezin komen, ben je een lummel. Wanneer je andere jongens haat omdat ze toevallig in betere omstandigheden geboren zijn en naar duurdere scholen gaan dan jezelf, ben je een dwaas.
Ieder van ons moet zijn plaats in deze wereld innemen zoals hij die aantreft en er het beste van maken en samen met de anderen optrekken.
We lijken heel veel op stenen in een muur, we hebben allemaal onze plaats, al lijkt het maar een klein plaatsje in zo'n grote muur. Maar als één steen afbrokkelt of van zijn plaats raakt, worden de anderen zwaarder belast, er komen scheuren en de muur gaat wankelen.
Wees er niet té veel op uit om het zo ver mogelijk te brengen. Want als je dat doet, wachten je teleurstellingen zonder tal. Werk voor het welzijn van het land of van de zaak waar je een betrekking hebt, en je zult ondervinden dat, naarmate je dat doet, alle promotie en alle succes die je verlangt, vanzelf komen.
Probeer jezelf hierop voor te bereiden door je op school ernstig toe te leggen op wat men je daar leert, niet omdat je het leuk vindt, maar omdat het je plicht jegens je land is om vooruit te gaan. Doe je wiskunde, je geschiedenis en je talen met die geestesgesteldheid, en je zult vooruit komen.
Denk niet aan jezelf, maar aan je land en je werkgevers en het goede dat jóuw werk aan anderen zal brengen.
Ik hoop dat je nu als verkenner niet meer alles gedachteloos zult aannemen, maar jezelf het „waarom" en „waarvoor" van de dingen zult afvragen.
Neem die politieagent. Waarom staat hij daar? Wie heeft hem daar neergezet? Hoe zijn we aan de politie gekomen?
Of dat zwembad waar je zoveel plezier hebt. Van wie is het? Waar kwam het geld vandaan? Wie betaalt er voor, zodat het open kan blijven?
Zo kun je doorgaan met vragen stellen en het antwoord zal vaak zijn: „De Regering" of „de Provincie" of „de Gemeente". Je moet goed onthouden dat de Regering of de Pro-

vinciale Staten of de Gemeenteraad geen lichamen zijn die zo maar boven ons geplaatst zijn, maar dat ze door de volwassenen gekozen zijn en dat, als er dingen mis gaan of verkeerde dingen niet worden rechtgezet of onrechtvaardigheden worden toegelaten, „de Regering" of „de Gemeente" veranderd kunnen worden, wanneer voldoende mensen beslissen dat de tijd voor verandering is aangebroken.

Onze regering

Ons land is een constitutionele monarchie waarin iedere burger zijn stem heeft. Sommige landen hebben dictatoren die de wetten maken, of de mensen die nu graag hebben of niet. In ons land komen de wensen van het volk samen in de Staten Generaal of het Parlement, de Eerste en Tweede Kamer. De Tweede Kamer wordt direct door alle volwassenen vanaf 23 jaar gekozen, de Eerste Kamer indirect, via de Provinciale Staten, die weer rechtstreeks gekozen worden.
De Koningin benoemt de Ministers, maar dat doet Zij pas wanneer het Parlement de richting van het beleid heeft aangewezen.
Als jullie volwassen bent, zul je ook mogen stemmen, dat wil zeggen, je stem uitbrengen op candidaten voor de Tweede Kamer, de Provinciale Staten of de Gemeenteraad van die politieke partij of groepering die je dan zult aanhangen.
Je zult misschien geneigd zijn op die partij te stemmen, die ook de partij van je vader of je vriend is. Maar dat zou ik niet zonder meer doen als ik jou was. Ik zou luisteren wat iedere partij te zeggen heeft. Wanneer je de ene partij hoort, zul je zeker vinden dat die de enige goede is en dat de rest het allemaal mis heeft. Maar als je de andere hoort, merk je dat eigenlijk deze helemaal gelijk heeft en de eerste ongelijk. Je moet ze alle horen en je niet door de eerste de beste laten overhalen. Wees dan een man en beslis zelf welke je de beste vindt voor het land en de toekomst van het Rijk, en niet voor een of andere futiele kwestie, en stem daarop, zolang die partij inderdaad op de goede manier, dat wil zeggen in het belang van het land, werkt.
Vele mensen worden door een of andere politicus met een nieuw en extreem idee op hol gebracht. Geloof nooit in het idee van één man, tenzij het van alle kanten goed bekeken is. Extreme ideeën zijn meestal niet erg voortreffelijk. Als je de geschiedenis nagaat zul je bijna altijd ontdekken dat ze vroeger ook al eens ergens geprobeerd zijn.

De Koningin

De Koningin bekrachtigt de wetten die door de Staten Generaal zijn aangenomen. Zij kan niet op eigen gelegenheid wetten maken. Het lijkt op het eerste gezicht dat de Koningin niet veel macht heeft, maar de waarheid is anders.
De Koningin is het levend symbool van onze Nederlandse eenheid, zij is het, die „bij de gratie Gods" het sluitstuk van onze democratie is en een standvastige rots blijft temidden van de wisseling van staatslieden en gezagdragers.
Geen gekozen president en niemand die met bruut geweld zich een weg naar de top baant, kan zo door de trouwe aanhankelijkheid van alle onderdanen gedragen worden als Zij.
De bewoners van de lage landen bij de Noordzee zijn niet de enige onderdanen van de Koningin. Duizenden kilometers van hier liggen de eilanden van de Nederlandse Antillen, en aan de rand van het vasteland van Zuid-Amerika ligt Suriname, een land, viermaal zo groot als Nederland.
Beide Rijksdelen zijn gelijkwaardige leden van het Koninkrijk, met eigen verantwoordelijkheid voor eigen zaken, maar in het Rijksverband vormen zij met Nederland één hecht geheel.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Verkenners zijn te jong om instructie en les te krijgen in staatsburgerschap, maar van tijd tot tijd doet zich de gelegenheid voor iets te zeggen over deze dingen, bijv. wanneer de betekenis van de Nederlandse vlag wordt uitgelegd.*

2. *Eenvoudige cermonies zijn belangrijk. Hiertoe hoort de opening van de troepbijeenkomsten of de dag in het kamp met de vlag.*

3. *Soms kunnen verkenners diensten verichten, bijv. op Koninginnedag.*

4. *Men mag geen enkele kans om diensten te verrichten missen. Zo kunnen verkenners vaak ingeschakeld worden in de organisatie van de Bescherming Bevolking. De oorlogsdagen in 1940, de tijd van de bevrijding in 1944-1945 en de watersnoodramp van Februari 1953 hebben duidelijk*

laten zien dat verkenners door hun training en hun dienst-vaardigheid inderdaad op vele plaatsen en onder alle omstandigheden van groot nut kunnen zijn.
Men moet er wel aan denken dat we geen boodschappendienst of iets dergelijks zijn, maar verzoeken om hulp van de overheid zijn iets anders.

Onze Wereldbroederschap

(Misschien ten overvloede wordt er op gewezen dat B.-P. deze woorden schreef in 1939, zodat de cijfers niet meer gelden voor de situatie van nu)

De padvinders- en padvindstersbewegingen hebben zich over de hele wereld verbreid. In Juli 1939 waren er meer dan drie millioen padvinders in ongeveer 50 landen. Wanneer je dus verkenner wordt, sluit je je aan bij een geweldige menigte jongens van vele nationaliteiten, je zult vrienden hebben in elk werelddeel. Het aantal is helaas niet zo groot als het

zou kunnen zijn, want sommige landen hebben het verkennen verboden, alleen maar omdat het niet in het politieke systeem van de machthebbers past.
Wanneer alles bekend zal zijn wat sinds September 1939, het uitbreken van de oorlog, is gebeurd, zullen we zeker trots kunnen zijn wanneer we dat lezen of vertellen, want daardoor zien we hoe verkenners en padvindsters hun training waard zijn gebleken en hun beginselen in praktijk hebben gebracht.

De Jamborees

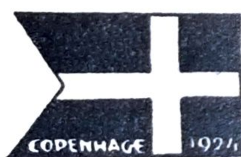
We kunnen toch terugzien op een aanzienlijke vooruitgang in de jaren vóór 1939. Een serie jamborees en andere bijeen-

komsten van verkenners uit vele landen laat zien hoe onze wet een sterke band schept tussen jongens van alle rassen, kleuren en belijdenissen. We kunnen samen kamperen of trekken en het plezier van het buitenleven genieten, en daardoor de keten van vriendschap, en niet van knechtschap, helpen smeden.
Op elk van deze jamborees had ik het voorrecht op de laatste gezamenlijke bijeenkomst de boodschap van de gebeurtenis onder woorden te brengen. Ik wil hier iets van wat ik gezegd heb herhalen.

In 1920 was de jamboree in Londen, Olympia. Als Chief Scout van de Wereld zei ik: „Broeders-padvinder, ik vraag

jullie plechtig je keus te doen. Er bestaan tussen de volkeren van de wereld verschillen in gedachten en gevoelens, evenals in taal en uiterlijk. De oorlog heeft ons geleerd dat, wanneer het ene volk zijn wil aan het andere wil opleggen, wrede reacties het gevolg zijn. De jamboree heeft ons geleerd dat sympathie en eensgezindheid heersen, wanneer we ons oefenen in wederzijdse verdraagzaamheid en weten te geven en te nemen. Indien dit jullie wens is, laat ons dan van hier heengaan, vastbesloten onder elkaar en onder onze jongens die kameraadschap te doen groeien met hulp van de wereld-

wijde geest van onze broederschap, waardoor we mee zullen kunnen helpen om vrede en geluk in de wereld en goede wil onder de mensen te verbreiden.
Broeders-padvinder, antwoordt me. Wil je aan dit streven meewerken?"

In 1929 vierden we het feit dat we volwassen werden. Het was 21 jaar geleden dat de eerste uitgave van dit boek verscheen. Wat eens een eikel was, was nu uitgegroeid tot een

machtige eik. De jamboree werd in Arrowe Park bij Birkenhead gehouden. De naam van deze plaats gaf in, dat een gouden pijl een goed symbool zou zijn voor deze bijeenkomst van verkenners van 41 naties en uit 31 delen van het Engelse Rijk. Op de laatste rally overhandigde ik daarom dit symbool aan alle contingenten en daarbij zei ik:

„Van alle hoeken van de aarde zijn jullie naar deze grootse bijeenkomst van wereldvriendschap en broederschap gekomen. Vandaag stuur ik je van Arrowe uit naar de hele wereld. Ieder van jullie is mijn afgezant om met mijn symbool van vrede en vriendschap mijn boodschap van liefde en vriendschap op de vleugels van offer en dienst naar de uithoeken van de wereld te brengen. Van nu af aan is het verkennerssymbool van de vrede de gouden pijl. Draag haar snel en ver uit, opdat de mensen de broederschap van de mensheid mogen leren kennen".

Vier jaar later waren wij bijeen in Gödöllö in Hongarije. Deze keer was het symbool een wit hert. Mijn boodschap luidde:

„In het witte hert moeten jullie de zuivere geest van het verkennen zien. Het springt vooruit en omhoog en brengt je verder en naar boven, zodat je moeilijkheden overwint en nieuwe avonturen beleeft, omdat je mikt op de hoge idealen van het verkennen, idealen die je gelukkig maken.
Die idealen zijn: je plicht tegenover God, tegenover je land en tegenover je medemensen, door onze wet na te leven. Op die manier zal ieder van jullie Gods Rijk op aarde brengen — het Rijk van vrede en goede wil.
Daarom, verkenners, wil ik jullie, voor ik jullie verlaat, een vraag stellen: Willen jullie je best doen om vrienden met anderen te worden en vrede in de wereld te brengen?"

Vervolgens kwam de jamboree in Nederland in 1937. Toen was het symbool de jacobsstaf, die de zeelieden lang geleden gebruikten bij hun navigatie. We hadden er toen nog geen vermoeden van, wat voor ellende over dit dappere land zou komen en over zoveel andere voor we enkele jaren verder zouden zijn. Bij de sluiting zei ik:

„Onze broederschap lijkt in veel opzichten op een kruistocht. Jullie, verkenners, bent hier uit alle delen van de wereld bij elkaar gekomen als goodwill-ambassadeurs, en jullie hebt hier vrienden gemaakt, doordat je iedere hindernis van ras, geloof of stand doorbroken hebt. Dat is zeker een grootse kruistocht. Ik raad jullie nu aan dat goed werk voort te zetten, want jullie zult spoedig mannen zijn, en mocht er onenigheid ontstaan tussen de volkeren, dan zal de verantwoordelijkheid op jullie neerkomen.
Wanneer jullie werkelijk vrienden bent, zul je geen onenigheid willen, en door vriendschap, zoals die op deze grootse jamboree is gegroeid, bereiden jullie de mogelijkheid voor om internationale problemen door vreedzaam overleg op te lossen. Dat zal over de hele wereld een allerbelangrijkste en verstrekkende uitwerking hebben op de zaak van de vrede. Neem daarom allen die hier in deze grootse jeugdbijeenkomst bij elkaar bent, plechtig op je, je uiterste best te doen een hechte vriendschap op te bouwen tussen de verkenners van alle volkeren".

De oorlog

Toen in September 1939 de oorlog uitbrak leek het eerst alsof wij gefaald hadden. Maar iets anders kwam nu duidelijker naar voren. De prachtige manier waarop alle leden van de beweging zich hebben aangeboden om hun land te dienen, de moed en de heldhaftigheid door menige jongen,

ook de jongste getoond, geven ons hoop. Als dezelfde geest ons ook in vredestijd kan bezielen, kunnen we de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.
Want op de geest komt het aan. Onze wet en belofte doen iedere aanleiding tot oorlogen en conflicten tussen de volkeren verdwijnen, *als wij ze werkelijk in practijk brengen*. Laat ons dan ieder ons steentje bijdragen. De verkenners moeten het vaste besluit nemen beter verkenner te zijn, niet alleen in buitenleven en techniek, maar door de wet nog beter na te leven. Indien je geen verkenner bent, kom dan bij ons en word lid van deze plezierige broederschap. Een grootse tijd ligt voor ons en we hebben je nodig!

Tenslotte

Ik hoop dat ik je in dit boek iets heb kunnen laten zien van het beroep dat het verkennen op ons allen doet. Ik wil dat jullie je werkelijk voelt als verkenners in de vrije natuur, in staat om zelf met de dingen klaar te komen — en niet alleen maar verkenners die zorgvuldig in een troep door patrouilleleiders en verkennersleiders achternagelopen worden. Ik weet dat je aan de slag wilt gaan en zelf de dingen wilt aanpakken en ook dat die oude ontdekkingsreizigers en pioniers inwerken op je zin voor avontuur, dat jullie ondanks de moderne uitvindingen van bioscoop, radio, motorfietsen, enz. op eigen kracht vooruit wilt komen door voor jezelf te zorgen, de krachten van de natuur te bedwingen zo goed je kunt en je te oefenen door spelen en door de vrijheid van de buitenlucht te genieten.
Ik heb alleen maar geprobeerd je enkele manieren aan te geven waarop je dat kunt doen en jezelf kunt helpen kerels te worden. Het verkennen is een machtig spel als we onze schouders er onder zetten en het flink aanpakken. Geen enkel spel betekent voor iemand iets, als hij er niet enthousiast voor kan worden. Net als met andere spelen zullen we merken dat we

sterker worden naar lichaam en geest door het te spelen. Maar denk er aan, het moet buiten gespeeld worden. Trek er dus op uit als er maar even gelegenheid is — en aan jullie allen: goed succes en een goed kamp.

WENKEN VOOR LEIDERS

1. *Van tijd tot tijd kan iets verteld worden over het verkennen in andere landen.*
2. *Sommige verkenners willen misschien met jongens in andere landen corresponderen. De Pen Club van de Nationale Padvindersraad is graag bereid te helpen bij het verkrijgen van adressen.*
3. *Sommige troepen staan in contact met troepen in andere landen, schrijven elkaar brieven en ruilen allerlei dingen die op hun land en troep betrekking hebben.*
4. *Talrijke verkenners uit andere landen bezoeken ons land. Zij moeten als broeders-verkenners geholpen en bejegend worden.*
5. *De Nationale Hoofdkwartieren kunnen inlichtingen geven over huur van jamboree-films.*
6. *Men moet alles proberen om de troep vertegenwoordigd te doen zijn op de internationale jamborees. We moeten er eigenlijk naar streven dat iedere verkenner één keer in zijn verkennersloopbaan naar een jamboree kan gaan. Daarvoor zal geld bijeengebracht moeten worden en gespaard: het is de moeite waard dat de troep zich hiervoor inspant.*
7. *Zonder al te grote kosten is het mogelijk dat oudere verkenners in het buitenland kamperen en tochten maken. Dit verdient veel aanbeveling. Het is niet zozeer de bedoeling als toeristen door een land te reizen, als wel de verkenners in aanraking te brengen met verkenners in andere landen door samen met hen te kamperen en bij hen thuis te komen. Troepen kunnen een uitwisseling tot stand brengen.*

Van eikel tot eik

LAATSTE BOODSCHAP

Beste Padvinders,

Heb je wel eens het stuk „Peter Pan” gezien? Dan zul je je herinneren dat de roverhoofdman steeds weer zijn afscheidsrede houdt, uit vrees dat hij wellicht daartoe geen gelegenheid meer zal krijgen op het ogenblik, dat de tijd voor hem zal zijn gekomen om te sterven. Zo gaat het mij ook en hoewel ik op dit ogenblik niet stervende ben, zal dit binnenkort wel gebeuren, en daarom wil ik toch mijn afscheidswoord tot jullie richten.

Weet wel: dit is het laatste wat je van mij zult horen, denk er dus goed over na.

Ik heb een buitengewoon gelukkig leven gehad en ik zou willen dat ieder van jullie ook zo gelukkig zal zijn.

Ik geloof dat God ons op deze prettige wereld heeft geplaatst om gelukkig te zijn en van het leven te genieten. Het geluk komt niet voort uit rijkdom, ook niet uit een succesvolle levensloop, ook niet door toegeven aan jezelf. Eén stap in de richting van geluk is te zorgen dat je je gezond en sterk maakt terwijl je nog een jongen bent, opdat je jezelf *nuttig* kunt maken en daardoor van het leven genieten als je een man zult zijn geworden.

Natuurstudie zal je leren hoe God de wereld vol mooie en wonderlijke dingen heeft gemaakt om er van te genieten. Wees tevreden met wat je hebt en buit dat zo goed mogelijk uit. Bekijk de dingen altijd van de zonnige kant en niet van de vervelende.

Maar de ware weg om gelukkig te worden is anderen gelukkig maken. Probeer deze wereld een beetje beter achter te laten, dan je ze gevonden hebt en wanneer het jullie beurt is om te sterven, dan zul je gelukkig kunnen sterven in de overtuiging, dat je je tijd tenminste niet verknoeid hebt, maar dat je *je best hebt gedaan.* „Wees Paraat” om gelukkig te leven en gelukkig te sterven — houd steeds vast aan je belofte — ook wanneer je niet langer een jongen zult zijn — en God helpe je daarbij.

Je vriend,

Baden-Powell of Gilwell

Bo

DEEL DRIE

BEGINSELEN EN METHODEN

OPMERKINGEN VOOR LEIDERS OVER BEGINSELEN, METHODE EN ORGANISATIE

Socrates heeft zeer juist opgemerkt — en moge u dit sterken:
„Niemand heeft een goddelijker doel dan hij die zich moeite geeft niet alleen zijn eigen kinderen, maar ook die van anderen goed op te voeden."

Een van de oorzaken van het verval van Rome was, dat het volk, voor driekwart door de staat onderhouden, alle begrip voor verantwoordelijkheid voor zichzelf of zijn kinderen had verloren en daardoor een volk van werkeloze nietsnutters was geworden. Ze liepen de circussen af, waar betaalde artisten in de arena's voor hen optraden, net zoals we nu de menigte zien samendrommen om naar betaalde voetballers te kijken.
Voetbal is een prachtig spel voor de lichamelijke en zedelijke ontwikkeling van een jongen, want hij leert zich beheersen en niet alleen aan zichzelf denken, op zijn eigen plaats spelen en zich helemaal aan het spel geven en dit alles is een uitstekende oefening voor zijn latere leven. Maar wanneer voetbal drommen jongens er van afhoudt zelf te spelen en ze er alleen nog maar toe brengt naar een paar betaalde spelers te gaan kijken, is het een schadelijk spel geworden.
Zorg dat de jongens daar in elk geval niet toe komen — leer ze, hoe ze zich als mannen moeten gedragen, dat ze het spel zélf moeten spelen, wat voor spel het dan ook is, en dat ze niet alleen maar rondlummelende toeschouwers moeten zijn.
Ik ken de moeilijkheid dat er in onze steden voor nog niet de helft van de jongens voldoende ruimte is om te spelen, maar ik zeg ook niet dat hun spel beslist voetbal moet zijn. Een van de oogmerken van het verkennen is, te zorgen voor spelen en activiteiten in groepsverband, zoals kamperen en trekken, en die kunnen een minstens even goede invloed hebben op gezondheid, kracht en karakter. Die spelen dienen aantrekkelijk te zijn en een wedstrijdelement te bevatten, en juist daardoor kunnen we de elementen van gehoorzaamheid aan regels, discipline, zelfbeheersing, vastberadenheid, animo, durf, leiderschap en onzelfzuchtig samenspel met anderen er in brengen. Dit zijn zeer belangrijke eigenschappen voor een burger, en doordat de verkennerstraining juist deze eigen-

schappen bevordert, kan zij een waardevolle aanvulling zijn op de vorming die de school geeft.

Opvoeding

Sinds het eerste uitkomen van „Verkennen voor Jongens" is er een aanzienlijke verandering opgetreden in de opvoedingsmethoden, en voor onderwijzers is het iets gemakkelijker gemaakt om de gezondheid en het karakter van hun leerlingen ten goede te beïnvloeden dan vroeger het geval was.

Maar ze worden nog steeds buiten hun schuld belemmerd in hun werk door de grote klassen en de betrekkelijk korte periode dat de kinderen naar school gaan.

Bovendien is (op veel plaatsen) de omgeving waarin de kinderen buiten schooltijd leven, eveneens vaak een handicap. Verder is het wel erg moeilijk voor de onderwijzers om het meest belangrijke punt: de karaktervorming — ook al wordt daar door de officiële instanties sterk op aangedrongen — voldoende tot zijn recht te laten komen met zo'n groot aantal leerlingen. Wil men immers enig resultaat verkrijgen, dan is het beslist nodig aan ieder kind afzonderlijk aandacht te besteden en te zien hoe het zich innerlijk ontwikkelt.

Zo kan men ook moeilijk van een afgeronde opvoeding tot burger spreken, als de leerling niet de kans krijgt de geestesgesteldheid die hem in theorie bijgebracht wordt, in de practijk tot uitdrukking te brengen. En wederom: dat is op school heel moeilijk.

Om deze redenen en in deze geest is de methode van het verkennen een positieve hulp voor het onderwijs. Sir George Newman heeft hierop nog meer de nadruk gelegd in zijn jaarverslag over 1928 onder het hoofd „De gezondheid van het schoolkind" door te zeggen:

„Er zijn nog steeds achtenswaardige lieden die in een onwerkelijke wereld leven doordat ze niets van physiologie afweten, en ze zijn er zich zelf niet van bewust dat alle pogingen om de intellectuele vorming van het kind ter hand te nemen op niets moeten uitlopen, als men niet tegelijk met het verstand ook het lichaam poogt te ontwikkelen. Zij zien wat een prachtige bijdrage het verkennen levert en prijzen die met de mond, maar zij weigeren er van te leren. Toch is de les van de beweging van een diepe waarheid en van grote betekenis voor alle opvoeders van deze generatie. Het verkennen is een les in lichaamsbeheersing, in vorming door avon-

tuur, in aan de jeugd aangepaste training en in opgewekte gehoorzaamheid. Het is een van de meest wijze opvattingen van die dienstbaarheid die in werkelijkheid volkomen vrijheid is. Het voedt op door eerst het lichaam te ontwikkelen en zijn vermogens en zintuigen tot ontplooiing te brengen. Het geeft de jongen een zeer bepaalde houding en ontwikkelt hem tegelijkertijd, het brengt hem, uitgaande van zijn eigen belangstelling en verlangen, tot handenarbeid en handvaardigheid. Het vormt mannen niet voor het klaslokaal of voor de opvoeder, maar voor het leven. Door dit alles is het een wijd verbreide beweging geworden die tot gezondheid opvoedt en die voor de jongen datgene doet, waarin de officiële opvoedingsinstanties maar al te dikwijls tekortschieten. Het is misschien de grootste demonstratie in practische opvoeding, die de wereld ooit heeft aanschouwd".

Opvoeding moet gericht zijn op datgene waaraan ons volk nu behoefte heeft. En meer nog op datgene waaraan ons volk morgen behoefte zal hebben. Wij hebben maar al te dikwijls de neiging ons tevreden te stellen met slechts enkele verbeteringen in de gangbare methodes. Op het ogenblik is een van de ergste fouten die ons volk maakt, dat wij de zaken te veel in klein verband zien. Autoriteiten op elk gebied beklemtonen in hun uitspraken de behoefte aan prettige onderlinge verstandhouding en samenwerking als geneesmiddel voor de meeste van onze moeilijkheden.

De gewone opvoedingsmethode doet niet veel in deze richting. Integendeel, als we niet oppassen, zit er zelfs een zeker gevaar in: het gevaar de jongen enkel in zijn eigenbelang aan te moedigen, zonder rekening te houden of zelfs in strijd met de belangen van anderen, zonder dat onderricht in plichten tegenover de staat, in hulpvaardigheid en belangstelling voor anderen het noodzakelijke tegenwicht vormen.

Het gevolg is dat wij zitten met hoogdravende theorieën en leuzen, klassenhaat, geschillen tussen werkgevers en werknemers, hokjesgeest, sportverdwazing en tegenstellingen op politiek en internationaal terrein, dit alles nog toegespitst doordat de mensen nooit geleerd hebben ruim te zijn van blik, de dingen te bekijken met de ogen van hun naaste, en hun goede wil en samenwerking ook in de daad om te zetten. Dit tekort is de grondoorzaak van veel van onze huidige moeilijkheden, of die nu liggen op economisch, politiek, godsdienstig, sociaal of internationaal terrein.

Nationale gebreken	Oorzaak	Oorsprong	Te voorkomen door:	Verkennerstraining als remedie
				Aanvullend op de schoolopvoeding, een systematische ontwikkeling van:
Ongodsdienstigheid Gebrek aan tucht Gebrek aan vaderlandsliefde Zelfzuchtigheid Corruptie Wreedheid Gebrek aan respect voor anderen	Onverschilligheid ten opzichte van het Hogere	Gebrek aan zelfbeheersing	1. KARAKTERVORMING	1. KARAKTER door: Goede omgeving Eergevoel Plichtsgevoel Zelftucht Verantwoordelijkheidsgevoel Vindingrijkheid Handvaardigheid Kennis van God door natuurkennis Godsdienst in practijk gebracht Eerlijk spel Hulpvaardigheid Dienstvaardigheid jegens het land
Geweldpleging Krankzinnigheid Spilzucht en armoede	Drank			
Bluf Nietsdoenerij Zedeloosheid Gokken Onrechtmatigheid Ziekte	Zich laten gaan			
Ongezondheid Onzindelijkheid Kindersterfte Geestelijke onvolwaardigheid Lichamelijke onvolwaardigheid	Onkunde en gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel bij de ouders	Gebrek aan begrip voor hygiëne en gezondheid	2. LICHAMELIJKE GEZONDHEID	2. GEZONDHEID door: *Buitenactiviteiten (niet alleen maar exercitie)* *Verantwoordelijkheid voor eigen lichamelijke ontwikkeling tot goed peil* *Gezondheid en hygiëne in practijk gebracht*

Hier is het weer het verkennen dat te hulp kan komen met zijn doelbewuste training in plichtsgevoel en dienstvaardigheid. Het is er op gericht de jongen een concreet idee te geven van de verantwoordelijkheid die hij in het leven zal moeten dragen, en het poogt de practijk van de godsdienst te doen doordringen in zijn gewone dagelijkse leven.

Het schema op de vorige bladzijde geeft enkele van onze nationale gebreken aan met hun oorzaken en doet een remedie aan de hand, zoals het verkennen die geeft.

Waar en hoe kan deze remedie worden gebruikt?

Verscheidene stappen zijn door allerlei instanties op het gebied van de opvoeding en anderszins gedaan om de zaak te verbeteren en niet zonder succes: speeltuinen, clubhuizen, avondscholen, schoolreizen en -kampen, nazorgcommissies, inrichtingen voor voortgezet onderwijs, enz. behoren tot het vele dat van officiële zijde gedaan wordt. Maar gezien de beperkingen waardoor instanties en het onderwijzend personeel worden belemmerd, blijft er nog steeds ruimte voor en behoefte aan de hulp van vrijwillige organisaties. Niet alleen om een soort van voortgezette opvoeding te geven aan jongens die de school verlaten hebben en die niet in contact komen met een van de officiële mogelijkheden die er voor hen bestaan, maar ook om alle jongens te helpen iets aan gezondheid, karakter en burgerzin op te doen.

Lord Eustace Percy zei, toen hij president was van the Board of Education: „De verkennersbeweging doet voor jongens wat ons onderwijssysteem niet bij machte is te doen, tenzij op heel kleine schaal, zij neemt nl. de jongen op als hij nog op school is en brengt hem verder dan de leeftijd waarop hij de school verlaat tot op de drempel van de volwassenheid."

In het opgroeiende geslacht en de opvoeding dáárvan ligt de normale oplossing voor deze kwalen.

Onze jongens zijn vol enthousiasme en wilskracht, alleen moet hun blik juist gericht worden, willen ze goede en nuttige burgers worden. Veel van dit prachtige materiaal laten we maar verloren gaan, ja, erger nog, schadelijk worden voor het land, bij gebrek aan verdere opvoeding, bij gebrek aan de hand die de jongens leidt in de moeilijkste tijd van hun leven. Op het kruispunt waar hun toekomst de goede òf de slechte richting zal nemen.

Op hun beurt worden zij de vaders van andere jongens, en zij moeten die op de juiste manier vormen tot goede burgers

van hun land, terwijl ze hiervan niet het minste idee hebben. Dat is niet helemaal hun eigen fout. Ze krijgen te weinig practisch onderricht in vindingrijkheid, ridderlijkheid, soberheid, burgerschap en vaderlandsliefde.

a. Hoe kan hiertegen een geneesmiddel gebruikt worden?

b. Welke vorm kan dat geneesmiddel hebben?

c. Hoe kan iemand als eenling hulp bieden?

a. Het geneesmiddel moet op de komende generatie worden toegepast.

b. Het doel er van moet zijn de mannen van de toekomst „karakter" te geven. Onder „karakter" verstaan we de geest van mannelijk zelfvertrouwen en van onzelfzuchtigheid — iets van *practisch* Christendom.

c. Hoe ook de eenling in dit grootse, nationale werk kan helpen, wordt voldoende aangetoond door het machtige werk dat allerlei organisaties op het gebied van jeugdwerk reeds hebben verricht. Toch hebben vele van deze organisaties, hoe goed hun werk was, met al hun inspanning maar een deel van het terrein bewerkt. In Nederland telt onze beweging een goede 80.000 jongens, daarbij komen dan de leden van de andere organisaties, maar wat is dat op het totaal dat hulp nodig heeft? Dat zij tezamen geen groter getal bereiken vindt zijn oorzaak in:

— Onvoldoende samenwerking tussen de verschillende verenigingen.

— De moeilijkheid voldoende geschikte jonge mannen te krijgen die jongens willen leiden.

— De moeilijkheid de jongens aan te trekken en als ze er zijn, hun belangstelling levend te houden.

Hier ligt een prachtig terrein waarop zij, wie het belang van het land ter harte gaat, kunnen werken.

Onze remedie en het gebruik er van

Deze moeilijkheden leken me op enkele punten reeds overwonnen en brachten me er toe om onder de naam „Verkennen voor Jongens" een opzet voor zelfopvoeding te lanceren, die, omdat deze opzet door allerlei organisaties kon worden gebruikt, misschien een band tussen hen zou kunnen vormen. Doordat het zo practisch en sportief van opzet was en niet in het minst bureaucratisch, kon het misschien een grotere kring

van mogelijke leiders aanspreken. En voor alles, het zou misschien door de grote verscheidenheid van leuke activiteiten de jongens zelf het meest aantrekken, zelfs de slechtsten, de boefjes.
Verkennersvaardigheid omvat de eigenschappen van onze vroegere kolonisten: vindingrijkheid, volharding, moed, betrouwbaarheid, enz. plus de ridderlijkheid van de oude ridders. Deze eigenschappen, morele zowel als physieke, worden in een practische vorm aan de jongens ter navolging in hun dagelijks leven voorgehouden.
We bezien de training vanuit jongensstandpunt en geven deze dienovereenkomstig vorm: de organisatie is zo opgezet dat zij de wensen van de leider zoveel mogelijk tegemoet komt, doordat het gezag gedecentraliseerd wordt en het plaatselijke werk steun krijgt zonder hinderlijke contrôle, bureaucratie of onkosten.

De romantiek van het verkennen. Het geheel wordt gedragen door de *geest* van de beweging en de sleutel tot die geest is de romantiek van het buitenleven. Waar is de jongen, of zelfs de volwassene, ook in deze materialistische tijd, die niet aangetrokken wordt door de roep van de wildernis en het open veld?
Misschien is het een primitief instinct, maar het is er in elk geval. Met die sleutel kan een machtige deur ontsloten worden, al was het alleen maar om frisse lucht binnen te laten en wat zonneschijn in die levens, die anders grauw zouden zijn. Maar meestal kan het nog meer bereiken.
Helden van de wildernis, woudlopers en ontdekkingsreizigers, mannen van de zee en van de lucht oefenen een machtige aantrekking op jongens uit.
Waar zij gaan, zullen de jongens volgen, en ze zullen hen graag volgen in hun mannelijkheid en moed, avontuur en inspanning, hun vaardigheid en handigheid, hun opgewekte offervaardigheid.
Hier zit voor de jongen iets in, hier wil hij zijn kracht op beproeven. Zie die jongen daar door de straat lopen, hij kijkt heel in de verte. Kijkt hij uit over de prairie of over de grijsgroene zee? In elk geval is hij ver weg, dat weet ik zeker! Heb je nooit de buffels zien draven in het Vondelpark, vlak bij de plaats waar Gil Blas op de rovers stuitte achter de bomen? En zie je de rook niet opstijgen uit de wigwams van de Sioux, daar in de schaduw van de Munt?

Door het verkennen heeft de jongen nu de kans de uitrusting van een pionier aan te trekken en zich zo opgenomen te voelen in de grote broederschap van woudlopers. Hij kan nu spoorvolgen en seinen, hij kan zijn vuurtje maken, zijn hut bouwen en zijn potje koken. Hij kan zijn vingers gebruiken en aan het werk gaan met pionieren en andere dingen voor het kamp.

Zijn eenheid is dat troepje van zes man, aangevoerd door zijn eigen leider, ook een jongen. Dat is de natuurlijke jongensbende, of ze nu op goede dingen uit zijn of kattekwaad uithalen. Hier heeft hij zijn kans om verantwoordelijkheid te dragen en zich te leren beheersen. Hier leeft *esprit de corps* in de patrouille, even sterk als in welke club ook.

Voor de buitenstaander zijn de verkennersstokken niets anders dan bezemstelen, maar voor de verkenner is dat heel anders. Zijn stok, versierd met zijn eigen tekens, is iets kenmerkends. Net als zijn stok is hij temidden van zoveel anderen een individu met eigen trekken, eigen karakter en eigen mogelijkheden.

Laat hij er een uit een groepje zijn, hij heeft toch zijn eigen leven. En door het buitenleven zal hij levensvreugde kennen.

Er is ook een geestelijke kant.

Doordat zij op haar zwerftochten de natuur proeft, groeit de prille ziel en gaat ze om zich heen zien. Het buitenleven is *par excellence* de school voor het opmerkingsvermogen en voor het besef van de wonderen van een wonderlijk heelal.

Training. De sleutel tot een succesvolle opvoeding is niet zozeer het *onderricht* aan de leerling als wel hem er toe te brengen zich zelf de dingen eigen te maken. Het onderwerp dat verwerkt moet worden, moet aantrekkelijk gemaakt worden, en je moet je vis met een smakelijke worm lokken en niet met een stukje hard, droog brood.

Ons systeem om de jongens te ontwikkelen brengt hen er toe proeven af te leggen in allerlei bekwaamheden en vaardigheden, die in hun later leven van pas komen. Zo hebben we insignes voor electriciën, ruiter, pluimveehouder, tuinman, musicus, kleermaker, enz., afgezien nog van de algemene verkennersinsignes van eerste en tweede klas-verkenner, waarvoor ze hun vaardigheid moeten tonen in zwemmen, pionieren, koken, hakken, roeien en dergelijke mannelijke vaardigheden.

We moedigen de jongen aan zelf verantwoordelijk te willen zijn voor zijn gezondheid en lichamelijke ontwikkeling, en we

vertrouwen op zijn eer dat hij iedere dag voor iemand een goede daad zal doen.
Onze training is niet militair: ook de gewone exercities, die in andere organisaties nog wel worden toegepast, zijn tot de kleinst denkbare afmetingen teruggebracht, omdat exerceren het gevaar meebrengt de persoonlijkheid te vernielen, en een van onze voornaamste doelstellingen is juist de ontwikkeling van het persoonlijke, individuele karakter.
Verkennen heeft niets met militairisme te maken. Het vredesverkennen omvat de eigenschappen van de woudloper, zoals aanpassingsvermogen en zelfvertrouwen en die vele andere hoedanigheden, die mannen van hen maken onder mannen. Het is helemaal niet de bedoeling soldaten van de jongens te maken of hun bloeddorstigheid op te wekken. Wel wordt hun onder het hoofdstuk „vaderlandsliefde" bijgebracht, dat een burger bereid moet zijn samen met de anderen zijn deel bij te dragen tot de verdediging van zijn vaderland tegen aanvallen, in ruil voor de vrijheid en veiligheid die hij als bewoner van het land geniet.
Hij die zich er aan onttrekt en zijn plicht aan anderen overlaat, speelt een allesbehalve moedige en fraaie rol.
Wat godsdienst betreft, we zijn *interconfessioneel.* In genen dele treden we in het recht van ouders of geestelijken godsdienst*onderricht* te geven, maar we staan er op dat de jongen de godsdienst die hij belijdt in practijk brengt en de plichten er van nakomt, en de belangrijkste taak, waarin hij wordt aangemoedigd, is in zijn dagelijks leven ridderlijkheid en hulpvaardigheid te beoefenen. We hebben geen politieke richting en kennen evenmin enig klasse-onderscheid.

Methode. De welpentraining werd begonnen met het idee ook het enthousiasme van de kleinere jongen voor het verkennen een kans te geven, want we vangen hem op de leeftijd dat hij het meest te beïnvloeden is, en we geven hem dan een goede verkennersondergrond voor hij naar de troep overkomt. De opzet er van heeft volledig beantwoord aan de verwachting op die plaatsen waar deze methode met begrip gehanteerd werd. Een deel van dat „begrip" moet echter hierin bestaan dat men het welpenspel niet overlaadt met verkennersactiviteiten. Immers, wanneer de jongen dan de verkennersleeftijd bereikt en naar de troep overgaat, is er niets nieuws meer waar de jongen nog door aangetrokken wordt.

Om het grootste resultaat van de verkennerstraining te krijgen moet een jongen de drie stadia, welp-verkenner-voortrekker, in hun opgaande lijn doormaken.
Het laatste stadium leert de voortrekker zijn verkennen toe te passen op de problemen van het leven en het geeft hem tegelijk practische oefening hierin. Een groep is als eenheid volledig, wanneer hij bestaat uit de drie takken: welpenhorde, verkennerstroep en voortrekkersstam. Men kan met een groep beginnen ook al ontbreken een of twee takken.
Om de continuïteit van het leven in de groep duidelijk te laten zien, is het goed de overgang van de ene tak naar de andere door een kleine ceremonie te markeren. Hier wordt de overgangsceremonie van de welp naar de troep weergegeven, zoals deze in het Welpenhandboek beschreven staat:
De horde staat in een cirkel aan de ene kant van het lokaal, de troep in hoefijzerformatie aan de andere kant.
De horde doet de horderoep. De welp die overgaat, gaat voor Akela staan en hernieuwt zijn belofte. Hij begint de belofte met: „Ik heb beloofd...". Dan gaat hij de hele horde langs, geeft iedere welp een hand en komt naar het midden terug. De horde roept driemaal „hiep - hoi" en rent weg. De jongen gaat met Akela naar de plaats waar de verkennersleider staat te wachten. Akela geeft de jongen aan de leider over, deze neemt hem mee naar het hoefijzer en stelt hem aan zijn patrouilleleider voor. De patrouilleleider neemt de ex-welp mee naar zijn patrouille.
Zo hebben wij dan in ieder stadium hetzelfde beginsel, in elk ervan aangepast aan de veranderde psychologie van de jongen. In ieder stadium ontwikkelen wij op deze wijze:

Karakter en verstand.
Handvaardigheid en handigheid.
Gezondheid en kracht.
Dienstvaardigheid tegenover anderen.

Dat wat het beginsel betreft.
Bij uitwerking van onze methode van trainen heeft men heel goed de volgende vijf fasen onderscheiden:

Voorbereiding: programma en materiaal zijn klaar.

Demonstratie: de acitviteit zelf en de resultaten ervan laten we zien.

Uitleg: We gaan in bijzonderheden na hoe de dingen gedaan worden.

Nadoen: de jongen gaat het zelf doen.
Ondervraging: vragen worden gesteld door de leider of de jongen.

Resultaten

De verkennersbeweging is vanzelf ontstaan uit de ideeën, die in dit boek „Verkennen voor Jongens" gegeven werden, en is tot in bijna iedere hoek van de aarde verspreid.
De beginselen waar de beweging van uit gaat, schijnen jongens van iedere stand aan te trekken en toepasselijk te zijn in ieder land, en dit belooft een hechte band van vriendschap tussen de volkeren, hetgeen slechts kan bijdragen tot vrede in de wereld. Zeer bemoedigende getuigenissen komen van hen die in aanraking komen met het verkennen, zoals ouders, geestelijken, onderwijzers en leraren, enz., juist over de goede en onmiddellijke inwerking die de training heeft op jongens die binnen de invloedssfeer van de beweging raken.
Eén uiting, van H.A.L. Fisher, oud-president van de Board of Education, moge hier aangehaald worden.
„De verkennersbeweging", zo zei hij, „is een van de gelukkigste opvoedkundige ontdekkingen, en even als alle grote ontdekkingen is haar succes hierop gebaseerd dat zij gegrondvest is op een zeer juiste kijk op de natuur van de jongens. Zij sluit nauw aan bij de werkelijke eigenschappen van de menselijke natuur en gaat niet daartegen in.
Een verkenner verveelt zich niet gauw. Zijn vorming geschiedt langs vele wegen in de meest gelukkige vorm. Hij komt iets te weten — althans dat hoort hij te doen — over de gewoonten van vogels en dieren. Hij leert de elementaire beginselen van de hygiëne. Op de lagere school krijgt hij daar al iets over te horen, maar door het verkennen gebeurt dat op zo'n manier, dat hij er meer aan heeft en ze werkelijk toepast. Hij leert hoe hij in de open lucht moet leven en ontdekt de geheimen van het kampleven. Hij leert ook handig zijn en zichzelf helpen en afstand doen van allerlei burgerlijk onderscheid in welstand en klasse, en in het algemeen leert hij een goed kameraad te zijn en de wetten van de natuur te respecteren."
Hier kunnen nog talrijke uitingen van andere hoogstaande figuren in alle mogelijke milieus aan worden toegevoegd, maar het treffendst is toch wel de erkenning, die de waarde van de verkennerstraining sinds het begin van de oorlog in 1939 ontvangen heeft. Tallozen in de strijdkrachten erkennen de

waarde van de training die zij als verkenner hebben ondergaan, en de jongens zelf verdienden de lof van ieder voor hun moedig optreden. Zij waren in waarheid *paraat*.

Organisatie

Wanneer men een groots spel met succes wil spelen is een duidelijk omschreven organisatie en zijn duidelijke regels noodzakelijk.

Het is gebleken dat onze organisatie met succes werkt en de regels er van kan men vinden in de „Spelregels van het Spel van Verkennen". Men vindt daarin volledig de bijzonderheden over de organisatie en over de eisen die gesteld worden voor de verschillende klasse- en vaardigheidsinsignes. De spelregels zijn gebaseerd op de ervaring die sinds 1908 is opgedaan, en wanneer men ze in de juiste geestesgesteldheid volgt, helpen zij in belangrijke mate moeilijkheden voorkomen.

Op een afzonderlijke bladzijde vindt men een overzicht van de beide Nederlandse verenigingen, waar vooral uit blijkt de wijze waarop zij zijn gedecentraliseerd.

ORGANISATIE

„DE NEDERLANDSE PADVINDERS"

(Met „De Verkenners van de Katholieke Jeugdbeweging" verenigd in **„De Nationale Padvindersraad"**)

Koninklijk Commissaris Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden

Nationaal	Nationaal Hoofdkwartier (NHK)	Raad der Vereniging met Hoofdcommissaris (HC) — Hoofdkwartierscommissarissen (en AHKC's)	
District	DC PC enz.	Districtscommissaris (en ODC's en ADC's) met Plaatselijke Commissie (en Districtsleiders, niet-uitvoerende en ererangen)	DC PC enz.
Groep	GL enz.	Groepsleider met Groep (en Groepscommissie)	GL enz.

Welpenleidster (en A.W's met Welpenhorde	Verkennersleider (en AV's) met Verkennerstroep	Voortrekkersleider (en AVTL's) met Voortrekkersstam
Gidsen (en Helpers) met Nesten	Patrouilleleiders (en Ass. patrouilleleiders) met Patrouilles	Stamleider (en Ass. stamleider) met Voortrekkers (soms in Ploegen)

Oud-Padvinders
Alleenstaande Padvinders
Oceaanverkenners

ORGANISATIE

„DE VERKENNERS VAN DE KATHOLIEKE JEUGDBEWEGING"
(met „De Nederlandse Padvinders" verenigd in
„De Nationale Padvindersraad")
Koninklijk Commissaris Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden

Nationaal	Nationaal Hoofdkwartier (NHK)		Hoofdcommissaris (HC) Hoofdaalmoezenier (HA) Hoofdkwartierscommissarissen (en AHKC's) Hoofdkwartiersaalmoezeniers (en AHKA's)		
Diocees	DnC DnA enz.	DnC DnA enz.	Diocesaan Commissaris (en ADnC's) Diocesaan Aalmoezenier (en ADnA's)	DnC DnA enz.	DnC DnA enz.
District	DC DA enz.		Districtscommissaris (en ADC's) Districtsaalmoezenier (en ADA's) (en met niet uitvoerende rangen)	DC DA enz.	
Groep	GL GA enz.		Groepsleider Groepsaalmoezenier met Verkennersgroep (en Groepscommissie)	GL GA enz.	

Welpenleidsters (en AWL's) met Welpenhorde	Verkennersleider (en AVL's) met Verkennerstroep	Voortrekkersleider (en AVTL's) met Voortrekkersstam
Gidsen (en Helpers) met Nesten	Patrouilleleiders (en Ass. patrouilleleiders) met Patrouilles	*Stamleider* *(en Ass. stamleider)* *met Voortrekkers* *(soms in Ploegen)*

Oud-Verkenners
Alleenstaande Verkenners
Oceaanverkenners

HOE MEN EEN TROEP LEIDT

De plichten van een verkennersleider

Volgens onze regels moet een aanstaande verkennersleider drie maanden op proef werken eer hij voor een volmacht kan worden voorgedragen (aanstaande leiders van de Verkenners van de KJB zijn bovendien verplicht een inleidingscursus met goed resultaat te volgen, terwijl aanstaande leiders van de Nederlandse Padvinders ten zeerste wordt aangeraden de districtscursus te volgen). Hierdoor krijgt hij voornamelijk de kans te zien of het verkennen per slot van rekening is wat hij er van verwacht.

Het gebeurt zo vaak in soortgelijke organisaties dat iemand zich vol goede verwachtingen en idealen wil aansluiten en dan achteraf tot de bevinding komt dat hij het niet eens kan zijn met de inzichten van de leiding, dat hij toch niet de gave heeft om met jongens om te gaan, of iets dergelijks.
Een onderwijzer krijgt nog te vaak zijn diploma wegens zijn wetenschappelijke kennis, terwijl wij een verkennersleider zijn volmacht willen geven op grond van zijn begrip en sympathie voor de jongen.

De houding van de verkennersleider is van uiterst groot belang, immers zijn jongens nemen heel veel van hem over. Het is daarom onontkoombaar dat hij zijn taak breder opvat dan alleen als een persoonlijke hobby, en dat hij zijn eigen gevoelens ondergeschikt weet te maken aan het welzijn van het geheel. Dat is ware discipline.

Dit is juist het moeilijke probleem van onze tijd: het grote gevaar dat ons volk bedreigt, dat wij niet voldoende zelftucht bezitten en onze eigen inzichten belangrijker vinden dan het welzijn van ons land. Dit gebrek willen we herstellen bij de vorming van het opgroeiende geslacht. Onze training geschiedt voornamelijk door het voorbeeld.

Daarom doet een aspirant-leider, die merkt dat hij toch niet met jongens kan omgaan of dat hij niet in staat is met zijn commissaris of andere functionarissen in de beweging samen te werken, er beter aan bijtijds te stoppen, voor hij door zijn houding de jongens kwaad doet. Er zijn andere functies in de beweging die hij wellicht wel met succes zou kunnen vervullen: lid van een plaatselijke commissie, instructeur of beoordelaar.

Deze wenken zijn niet bedoeld voor hen die het klappen van de zweep wel kennen, maar ik wil iets zeggen tot hen, die nog geen ervaring hebben opgedaan in het omgaan met jongens of die verder nog wat uitleg verlangen, waardoor ze kunnen antwoorden op critiek of op vragen over onze opzet. Dit zijn dus slechts enkele aantekeningen uit mijn eigen ondervinding die ik hier geef met de bedoeling enkele van de zaken die in dit handboek besproken werden, nader te verklaren.

Wanneer u poogt jongens onder goede invloed te brengen, dan zou ik u graag vergelijken met een visser die op visvangst is.

Wanneer u aas aan de haak doet, waar u zelf van houdt, dan is het niet erg waarschijnlijk dat u veel vis zult vangen en zeker niet een vis die van nature toch al wat schuw is. Gebruik daarom aas waar de vis van houdt.

Met jongens is het net zo. Wanneer u over wat u een verheffend onderwerp vindt, tegen ze begint te preken, zult u ze niet vangen. De jongens met een beetje pit worden door „brave-Hendrik-achtigheid" op de loop gejaagd en dat zijn net de jongens die u wilt pakken. De enige manier is dus dat u hun iets voorhoudt wat hen werkelijk aantrekt en belang inboezemt. En u zult, naar ik geloof, werkelijk merken dat het verkennen dat doet.

Naderhand kunt u dit dan doseren met wat u denkt dat goed voor hen is.

Om uw jongens te pakken, moet u hun *vriend* zijn. Maar probeer dat niet al te snel te bereiken, want ze zullen misschien eerst over een zekere schuwheid heen moeten komen. F. D. How geeft in zijn „Book of the Child" de weg die u zoudt moeten volgen in het volgend verhaal aan:

„Een man, wiens dagelijkse wandeling hem door een of andere smerige straat voerde, zag daar een klein jongetje met een vuil gezicht en slecht ontwikkelde ledematen in de goot spelen met een bananeschil. De man knikte hem toe — maar het kind deinsde verschrikt terug. De volgende dag knikte de man weer. Het jongetje was er achter, dat hij niet bang hoefde te zijn en spuwde naar de man. De volgende dag bleef het kind alleen maar zitten kijken. Nog een dag later riep het: „Huh" toen de man voorbijging. Na een tijdje lachte de kleine man terug als antwoord op de groet waar

hij nu zelfs op zat te wachten. En tenslotte was de overwinning volledig, toen het jongetje al op de hoek van de straat stond te wachten en met zijn zwarte knuistjes de vingers van de man greep. Het was een ellendige straat, maar het werd een van de lichtste plekken in het leven van die man."

Hoe men een troep begint

Men begint gewoonlijk met een aantal jongens te laten komen spelen en hun dan eens over het verkennen te spreken, om ze zo al enthousiast te maken vóór men in feite het plan opvat om met een groep te beginnen.
Breng dan wat geld bijeen, de hoeveelheid hangt af van de vraag of u een ruimte voor de bijeenkomsten moet huren of niet, maar in elk geval is er toch geld nodig voor het normale verkennerswerk, voor de kampuitrusting en wellicht moeten ook enkele jongens geholpen worden met geld voor het kamp. Vorm een kleine groepscommissie van ouders en vrienden. Deze commissie helpt u bij de financiële problemen en is verantwoordelijk voor de eigendommen.

Denk er wel aan dat een jongen meteen met verkennen wil beginnen, wanneer hij komt. Verzwak zijn gretigheid dus niet door hem, zoals maar al te vaak gebeurt, eerst allerlei inleidingen voor te zetten. Kom zijn verlangens tegemoet met spelen en verkennersoefeningen en geef hem naderhand bijzonderheden over de grondbeginselen, beetje bij beetje, naarmate zijn training vordert.

Voor zover mogelijk is, zorgen de verkenners voor hun eigen uniform door er zelf geld voor te verdienen, maar wanneer dat niet mogelijk is, zorgen de leiders er soms voor en laten de jongen dan elke week een paar dubbeltjes afbetalen. Soms ook zorgen ze voor uniform en uitrusting, die de jongens dan huren en in dat geval kunnen zij het uitgeleende weer opvragen zodra een jongen niet geschikt blijkt. De contributie van de jongens moet voldoende zijn voor de huur van het lokaal.

Het patrouillesysteem

Wanneer u met teveel jongens ineens begint is dat de zekerste manier om uw pogingen op een mislukking te doen uit-

lopen. Ik beveel u een getal van ongeveer acht jongens aan om mee te beginsen als kern van uw troep.
De volgende stap is het uitzoeken van de beste jongens, die dan de leiders kunnen worden van de patrouilles. Deze kunnen speciaal getraïnd worden in allerhande verkennersvaardigheden.

De sleutel tot succes met een troep is de jongens in patrouilles van zes tot acht man te verdelen en deze in elk opzicht als zelfstandige eenheden te behandelen, ieder onder zijn eigen patrouilleleider.

Een verkennerstroep hoort niet meer dan 32 jongens te tellen: het wordt anders een bovenmenselijke taak voor de verkennersleider iedere jongen afzonderlijk de nodige aandacht te geven. U moet assistent-verkennersleiders trachten te vinden om te helpen bij de leiding van de troep en om de continuïteit te verzekeren wanneer u er mee zoudt moeten ophouden.
Door gezonde naijver en wedstrijden tussen de patrouilles kweekt u patrouillegeest aan, en die werkt uitstekend, want de goede stemming onder de jongens en hun alzijdige vaardigheid worden hierdoor bevorderd.
In vroegere uitgaven van dit boek werd op de waarde van het patrouillesysteem, van de troepraad en van de ereraad voor de training van de jongens misschien te weinig nadruk gelegd. Maar langzamerhand hebben vele leiders de diepere betekenis er van ingezien en het stelsel in hun troep beter in practijk gebracht. Het patrouillesysteem is het meest karakteristieke waarin onze training verschilt van die van alle andere organisaties, en waar het systeem goed wordt toegepast, is succes gegarandeerd. Het gaat vanzelf! De patrouille is dé eenheid in het verkennen, bij activiteiten en in het spel, voor de discipline of bij welke taak dan ook.
Een stap van onschatbare betekenis bij karaktervorming is het geven van verantwoordelijkheid aan het individu. Men krijgt dit onmiddellijk wanneer men een patrouilleleider werkelijk *verantwoordelijk* stelt voor zijn patrouille. Het is zijn taak de eigenschappen van iedere jongen in zijn patrouille te ontdekken en te ontwikkelen. Het lijkt een moeilijke opdracht, maar in feite gaat het. Wanneer er een goede wedijver tussen de patrouilles bestaat, groeit een patrouille-*esprit de corps* en iedere jongen in de patrouille beseft dat hij

zelf ook verantwoordelijkheid draagt en dat de eer van zijn groepje in zekere mate ook afhangt van zijn vaardigheid in het spel.
Verwacht veel van uw patrouilleleiders, en negen van de tien keer zullen ze ook aan die verwachtingen beantwoorden. Maar wanneer u voortdurend kindermeisje speelt en geen vertrouwen hebt dat ze het goed zullen doen, zult u hen nooit zo ver krijgen dat ze iets uit zichzelf gaan doen.
Evenals aan de patrouilleleiders moet u ook aan uw assistenten verantwoordelijkheid overdragen. Zorg er voor dat ieder een duidelijk omschreven aandeel heeft in de leiding van de troep. Wanneer een jongeman in de beweging komt, verwacht hij veel te doen te krijgen. Zijn enthousiasme zal gauw afkoelen als hij naar u mag blijven staan kijken!

De troepraad

De patrouilleleiders (en hun assistenten) vormen tezamen de troepraad. De troepraad behandelt de zaken van de troep. Een goedwerkende troepraad is de beste garantie voor de vitaliteit en het voortdurende succes van de troep. De troepraad neemt flink wat ondergeschikte karweitjes van de schouders van de verkennersleider en geeft tegelijkertijd de jongens werkelijk verantwoordelijkheid en een serieuze belangstelling voor de zaken van hun troep. Het is juist voornamelijk dank zij de patrouilleleiders en de troepraden geweest, dat talrijke troepen bijv. onder de beide oorlogen in leven bleven en met hun nuttige werk konden doorgaan, ook al waren hun leiders in militaire dienst of elders werkzaam.
Het is bijzonder noodzakelijk dat de groepsraad geregeld bijeenkomt.
De groepsraad bestaat uit de leiders en leidsters van de horde, de troep en de stam van de groep. Hierdoor wordt de samenwerking tussen de verschillende takken van de beweging gewaarborgd. De groepsraad is vooral van nut bij het bepalen van de algemene lijn en de gezamenlijke activiteiten.

„Wees paraat"

De eerste voorwaarde om leiding te geven is dat u uzelf indenkt in de plaats van de jongen, van zijn standpunt uit de dingen bekijkt. Zet hem uw onderwerp voor op de manier zoals hij het graag heeft en laat hem zo *zelf* de dingen ontdekken in plaats van dat u ze hem in moet hameren.

Houd wel in het oog dat uw karakter zich al spoedig in uw jongens zal weerspiegelen. Als u ongeduldig bent, worden de jongens dat ook en dan loopt alles mis.
Maar naarmate u hun al die dingen gaat leren, zult u al gauw merken (tenzij u een engel bent) dat u zelf de hele tijd bijleert.
U moet „paraat" zijn, bestand tegen teleurstellingen, vooral in het begin, maar u zult merken dat daar nog vaker onverwachte successen tegenover zullen staan. Van het begin af moet u er op bedacht zijn dat jongens zich moeilijk kunnen concentreren en wanneer u uw training daarop instelt, zult u, naar ik geloof, niet veel teleurstellingen ondervinden. Verwacht niet dat de jongens hun aandacht lang bij één onderwerp zullen houden voor u hun dat geleerd hebt. U moet hun halverwege tegemoetkomen en hun niet een te grote dosis van één drank voorzetten. Een korte, prettige teug van het een en dan over naar iets anders, en dan kunt u de teugen langzamerhand groter maken tot het tenslotte hele slokken worden.
Een formele verhandeling over het een of ander dat u hun wilt bijbrengen zal hen gauw vervelen, hun gedachten beginnen af te dwalen en ze krijgen er genoeg van, doordat ze niet geleerd hebben hun geest in die richting te leiden, waar ze hem willen hebben en hem daar te *houden*. Het is juist een van de diepere bedoelingen van onze training dat we proberen de geest ondergeschikt te maken aan de wil.

Daarom moet u wel iedere maal voor u begint bijzonder goed nadenken, wat u wilt zeggen, en het dan beetje bij beetje, al naar de gelegenheid zich voordoet, toedienen. Dat kan gebeuren aan een kampvuur of tussen de spelen en activiteiten door, maar niet in een lange toespraak.
Tussen de praatjes door moeten talrijke demonstraties worden gestrooid van hoe het in de practijk gaat, en de jongens moeten het zelf doen, zodat de aandacht van de jongens vastgehouden wordt en de theorie, die u geeft, beklijft.

Een verkennersleider heeft volkomen de vrije hand om zijn jongens op zijn eigen manier te trainen. De vaardigheidsinsignes bieden een ruime verscheidenheid in mogelijkheden voor die training en, al zal menig leider zich niet steeds in staat achten zelf instructie te geven in de menigvuldige vaardigheden, meestal kan hij wel de tijdelijke hulp van een vriend of deskundige vinden.

Vaardigheidsinsignes

Deze zijn ingesteld om in iedere jongen de smaak voor liefhebberijen en vaardigheden te ontwikkelen. Misschien zal een er van zelfs later tot zijn beroep uitgroeien en hem niet hulpeloos en zonder uitzicht de wereld in doen gaan.

Bovendien geven zij de verkennersleider een middel om ook de saaie of minder ontwikkelde jongen aan te moedigen, mits de leider de maatstaf die voor onze insignes is aangelegd, weet te gebruiken: *en die maatstaf is niet zozeer de kwaliteit van zijn kennis of vaardigheid, als wel de inspanning, die de jongen heeft getoond om die kennis of vaardigheid te verkrijgen.*

Een leider die zijn jongens begrijpt en hen goed heeft bestudeerd, kan daardoor de jongen een aanmoedigende voorgift geven, zodat ook de jongen met minder capaciteiten evenveel mogelijkheden krijgt als zijn broeder met meer ontwikkeling. En de saaie of de ogenschijnlijk hopeloze jongen kan zijn eerste insignes op een gemakkelijke manier halen, zodat hij er toe gebracht wordt zijn inspanning te vergroten.

Troepbijeenkomsten

In de eerste maanden van het bestaan van de troep zal het u niet zo moeilijk vallen te bepalen wat u moet doen, immers u traint dan het eerste halve dozijn jongens. De eisen voor nieuweling en tweede klas zullen u een programma van activiteiten geven, maar denk er wel aan dat u er zoveel mogelijk het plezier van het verkennen inlegt. Na dit inleidende stadium zult u moeten uitdenken wat u verder zult gaan doen. Zorg voor een soort opzet, een werkschema, maar laat er voldoende ruimte en speling in voor veranderingen om aan gewijzigde omstandigheden tegemoet te komen. Wanneer u bijvoorbeeld een programma hebt gemaakt voor een buitenavond en het regent pijpestelen, dan zult u iets anders in reserve moeten hebben voor een binnenbijeenkomst. Zorg dat u niet overvallen wordt door het onverwachte.

Naarmate de patrouilleleiders in de troepraad meer ervaring krijgen, zullen zij u kunnen helpen bij het maken van de programma's. Ze hebben misschien zelf ideeën en die moeten de volle aandacht krijgen. Later zal het wellicht mogelijk zijn het grootste deel van het maken van de programma's aan hen over te laten, maar ook dan dient u een of andere verrassing

of iets onverwachts klaar te hebben om de troep zonder waarschuwing voor te zetten. Het feit dat ze weten dat u misschien plotseling als 't ware iets uit uw hoed te voorschijn zult toveren, zal hen op hun qui vive doen zijn.

Er is geen voorgeschreven vorm voor de verkennersbijeenkomsten

U hebt de volledige vrijheid uw verkennen uit te voeren op de manier die bij uw jongens en de omstandigheden waaronder u werkt, het beste past. Het komt er op aan dat u weet in welke richting u wilt gaan en dienovereenkomstig uw plannen maakt. Veronderstel dat u en uw patrouilleleiders bijvoorbeeld de noodzaak voelen meer van spoorvolgen af te weten. U kunt dat onderwerp dan voor een maand of zo als uw belangrijkste trainingspunt vasthouden. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat andere dingen verwaarloosd kunnen worden, maar u gebruikt het spoorvolgen dan als het thema waarop de rest wordt gebaseerd.
Hier volgen een paar voorbeelden van bijeenkomsten, maar de lijst laat voldoende ruimte open voor eigen ideeën. Misschien krijgt u hierdoor een indruk van de afwisseling die het verkennen biedt.

I. *Tochten.* Deze kunnen de vorm hebben van tochten van enkele uren of van een hele dag en vinden buiten plaats, al dan niet met een buitenspel er in verwerkt. Verkennersvaardigheden als sluipen, spoorvolgen, koken, enz. en natuurobservatie of kaartlezen en -tekenen. Blader door dit boek en maak een lijst van de genoemde ideeën! Een andere bron van mogelijkheden wordt aangetroffen in de lijst van vaardigheidsinsignes, zoals Woudloper, Verkenner, Houthakker en Pionier.

II. *Excursies.* Men kan musea bezoeken, misschien wel om de patrouilledieren te zien. Men kan fabrieken bezoeken om te zien hoe dingen gemaakt worden, of gemeentelijke of andere openbare inrichtingen en bedrijven, zoals electriciteits-centrales, brandweerkazernes, enz.

III. *Avondbijeenkomsten.* Dit zullen de meeste troepbijeenkomsten zijn. Ze moeten natuurlijk als het maar even mogelijk is buiten gehouden worden, maar in sommige maanden van het jaar is dat door de donkerte onmogelijk. Ook voor deze bijeenkomsten bestaan er geen offi-

cieel aangegeven schema's. Maar er zijn wel enkele algemene beginselen die men vast moet houden wanneer men programma's maakt voor binnenbijeenkomsten. De verkenners hebben zich misschien de hele dag moeten inhouden en moeten daarom de kans krijgen om stoom af te blazen. Er dienen dus enkele forse spelen te zijn. Speel niet avond in avond uit dezelfde spelen. Zelfs een kleine afwisseling zal de jongens aantrekken, maar er zijn zoveel verschillende spelen dat het onnodig is herhaaldelijk dezelfde te doen. Iedere troep heeft enkele spelen, die bijzonder favoriet zijn, maar zelfs die moeten niet te vaak herhaald worden. Iedere verkenner moet verder de kans hebben iets nieuws te leren en weg te gaan met het idee dat hij weer wat vooruitgegaan is. Wedstrijden tussen de patrouilles zullen hen wakker houden en zo nu en dan het bewijs leveren dat de verkenners nog niet vergeten hebben wat ze vroeger leerden.

Ik heb reeds verrassingen genoemd die door u en uw medeleiders worden voorbereid. Een verhaal, niet langer dan 10 minuten, is een goed middel om de bijeenkomst naar de sluiting te voeren.

Dit verhaal kan in het algemeen over het verkennen gaan, maar het kan ook een inleiding zijn op een of andere nieuwe activiteit, die u aan het voorbereiden bent voor de volgende bijeenkomst. Hierdoor krijgen de verkenners iets om naar uit te zien en zich misschien op voor te bereiden gedurende de volgende week.

IV. *Insigne-training.* Sommige troepen hebben een speciale avond, waarop de jongens aan insignes werken, vooral de handvaardigheidsinsignes zoals Timmerman, Leerbewerker, Handige jongen, Boekbinder e.d. U kunt ook iemand aan een apart groepje verkenners instructie laten geven voor de insignes Ambulance, Sterrenkundige enz.

V. *Speciale bijeenkomsten.* Het is de moeite waard instructie- en specifieke verkennersfilms te vertonen. Er zijn talrijke natuurfilms en films over fabricageprocessen en men kan die voor weinig geld huren. Een andere speciale bijeenkomst is de ouderavond, waarop de ouders de gelegenheid krijgen alle verkenners van de troep bijeen te zien en een troepbijeenkomst mee te maken.

VI. *Uitvoeringen.* Het gaat er niet om hiermee alleen maar geld te verdienen, maar ze hebben juist grote waarde

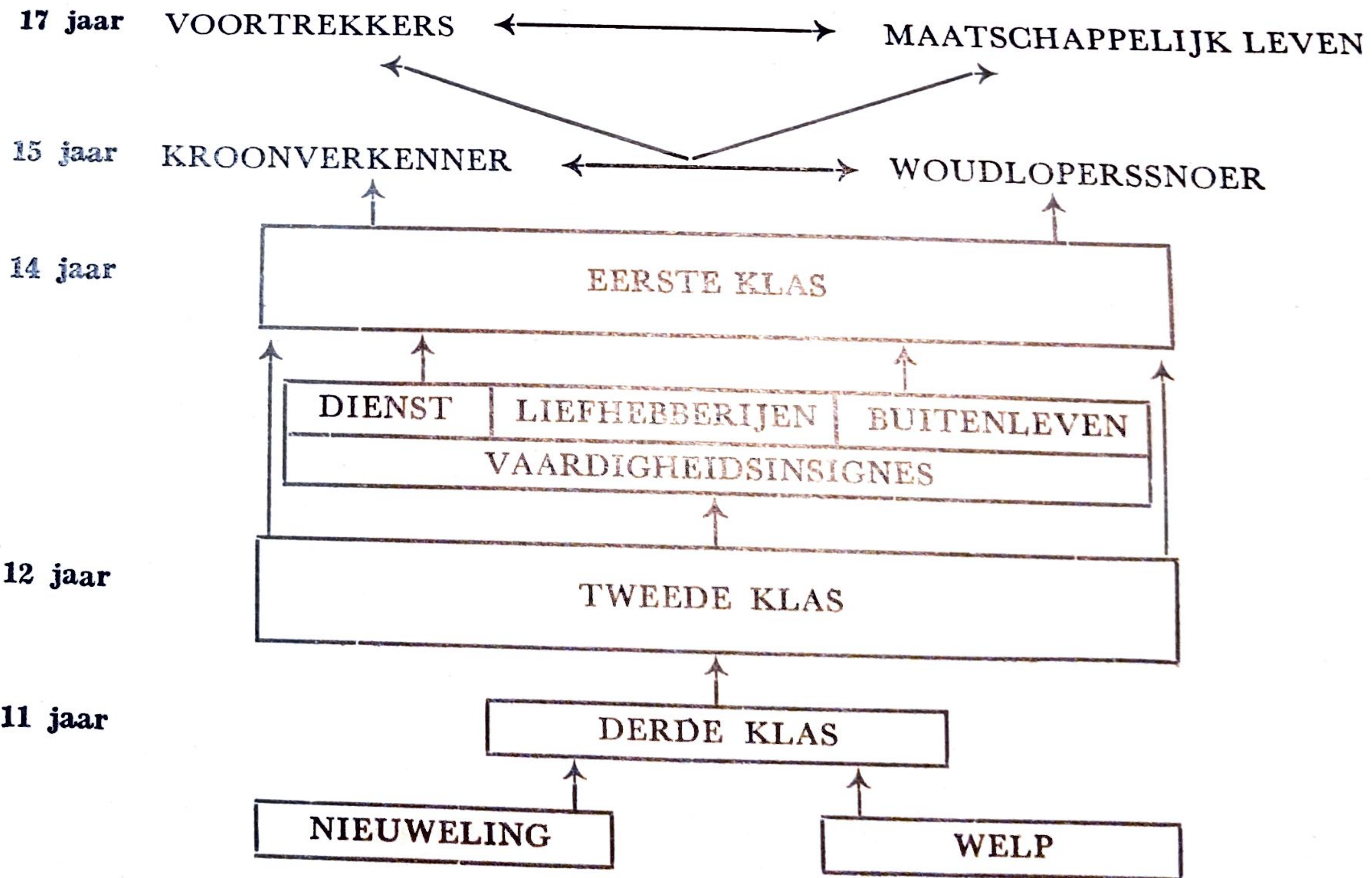
doordat de jongens doelbewust oefenen in zingen, acteren, enz. Want dat is er immers voor nodig. De verkenners moeten de voorkomende karweien zoveel mogelijk zelf opknappen. Daaronder vallen bijvoorbeeld het maken van requisieten, schilderen van decors, aanbrengen van de lichtinstallatie en misschien zelfs het drukken van de toegangskaartjes en programma's.

Bacon zei dat een van de beste middelen om kinderen op te voeden gevonden wordt in acteren en toneelspelen, en men kan hem gerust geloven.
Acteren ontwikkelt hun natuurlijke gave tot nabootsen, hun gevatheid en verbeelding, en die helpen allemaal mee om het karakter te ontwikkelen. Tegelijkertijd zullen geschiedenis- en godsdienstlessen veel beter tot hen doordringen wanneer ze de personen er uit nadoen en de voorvallen zelf uitbeelden, dan door welke redevoeringen ook die er over gehouden worden.
Toneelstukjes en andere voorstellingen kunnen ook meehelpen om de kinderen uit de buurt te amuseren of patiënten in ziekenhuizen. Een speciale vorm van genoeglijk samenzijn is het kampvuur. U zult deze hebben in het kamp, maar het is heel plezierig er ook eens een te houden in het winterseizoen. U hebt dan ook gelegenheid nieuwe liedjes, enz. te leren. Aan een kampvuur kunt u ook iets langere verhalen vertellen dan in een troepbijeenkomst mogelijk is.

Progressief verkennen

Het is van uitzonderlijk belang dat iedere verkenner gestaag voortgaat langs het verkennersspoor (zie schema). De beginstadia zijn het gemakkelijkst en liggen het meest voor de hand, maar de problemen worden moeilijker naarmate de troep ouder wordt. U zult dan jongens hebben van verschillende leeftijd en in verschillende fasen van hun verkennerzijn. Het lijkt een beetje op een goochelaar die een heel stel ballen tegelijk in de lucht probeert te houden, en het is dan ook zo, dat, wanneer u alle goocheltoeren in uw eentje probeert te doen, er moeilijkheden zullen komen. Het geheim zit hier in, dat u de werkzaamheden verdeelt tussen de leiders van de groep en de patrouilleleiders. De laatsten zullen er voornamelijk voor zorgen, dat de nieuwelingen de derde klaseisen oefenen en dat de geïnstalleerden onmiddellijk doorwerken voor hun tweede klas. *Teveel verkenners blijven tweede klasser* en

HET VERKENNERSSPOOR

dat is een van de redenen dat jongens de troep verlaten. Ze krijgen er genoeg van de hele tijd weer dezelfde oude kost te moeten slikken. Eén leider zou zich bezig kunnen houden met de training voor eerste klas. Verschillende dingen daarvan kunnen in de meeste gewone troepbijeenkomsten verwerkt worden. Maar deze leider zal ook wel aparte tijd moeten krijgen voor zijn taak. Men moet speciaal zijn aandacht geven aan de oudere verkenners, aan hen die misschien al werken of op een leeftijd komen dat ze zich al wat groter gaan voelen. Wanneer u hen wilt vasthouden moet u zorgen, dat ze krijgen wat ze nodig hebben. Ook in dit geval zoudt u zelf of een van de andere leiders hen speciaal onder uw of zijn hoede kunnen nemen. Ze willen zich anders voelen dan de anderen en anders behandeld worden, ook in hun verkennen.

Het is moeilijk strikte regels te geven voor dit probleem, maar een paar wenken kunnen wellicht helpen. Sommige troepen maken senior-patrouilles en die gaan op hike, houden hun eigen weekend-kampen, enz. Ze trainen ook voor een van de stoerdere insignes zoals Houthakker, Woudloper of Pionier en komen zo tot het Woudloperssnoer. Ze kunnen speciale binnenbijeenkomsten hebben, alleen maar voor de gezelligheid, voor binnenspelen of voor een bespreking met debat. Van tijd tot tijd kunnen ze ergens naar toe gaan, bijvoorbeeld naar een film- of toneeluitvoering of naar de bureau's en drukkerij van een krant. In iedere plaats is er wel iets te vinden dat de belangstelling van de oudere jongen kan trekken. Het is eigenlijk niet noodzakelijk de oudere jongens in een aparte patrouille bijeen te brengen, en zij die patrouilleleider zijn moeten zeker doorgaan met hun patrouille. Het gaat er om dat die oudere jongens speciale aandacht krijgen en anders behandeld worden dan de jongeren. Hun verkennen moet eerste-klasverkennen zijn en meer dan dat. Het moet een privilege zijn bij het groepje oudere verkenners te horen, en hoe meer verantwoordelijkheid hun gegeven kan worden bij de leiding van de troep of in het kamp, des te beter. Maar bovenal dit: behandel hen niet meer als kleine jongetjes. Laat hun merken dat ze groter worden en dat u daarom meer vertrouwen in hen stelt en dat u meer dan ooit op hen bouwt.

Wanneer hetzelfde oude programma week in week uit, maand in maand uit, iedere keer weer wordt afgedraaid, kan verveling niet uitblijven. Als de leider zelf iets van een jongen in zich heeft en de dingen vanuit jongensstandpunt weet

te bekijken, kan hij met wat fantasie nieuwe activiteiten met veel afwisseling verzinnen om de dorst van de jongens naar iets nieuws te lessen. Jongens kunnen avontuur zien in een oude eendenvijver, en wanneer de leider een „boy-man" is, ziet hij dat er ook in. Het is niet nodig grote onkosten te maken of allerlei nieuwe apparaten uit te vinden om nieuwe ideeën uit te voeren. De jongens kunnen zelf vaak met suggesties komen. Wanneer een troep schatert van het lachen en plezier heeft in wedstrijden en in gezonde opwinding leeft om nieuwe avonturen, dan bestaat er geen gevaar dat die troep jongens verliest doordat ze zich vervelen. En vervolgens kamperen, niet maar zo af en toe, maar vaak en veel, zodat de jongens ervaren buitenmannen worden. Dan blijven de meest geschikte jongens, en het zal hun gedachten en gesprekken in een gezonde sfeer houden. Ik hecht niet veel waarde aan een dor routine-systeem dat zich in een troephoofdkwartier afspeelt, en waardoor de jongens verleid worden tot een verwekelijkt salonverkennen.

Hoofdkwartier

Toch heeft iedere troep een hoofdkwartier nodig, goed verlicht en geventileerd, voor de donkere avonden, bij slecht weer, voor handenarbeid en als troepcentrum. Er bestaat natuurlijk gevaar dat we verleid worden het ook te gebruiken als we buiten horen te zijn, en van het begin af moet dan ook de regel „Verken buiten" zoveel mogelijk in ere blijven. In het begin zult u misschien de beschikking krijgen over een schoollokaal of een lokaal in een wijkgebouw of parochiehuis, maar streef er naar zo spoedig mogelijk een eigen onderdak te krijgen. De barak of het gebouwtje moet een eind van de huizen staan, en het is bijzonder nuttig als er een stukje grond bij is voor spelen, vuurmaken, tentopzetten en pionieren. Sommige groepen hebben hard gewerkt om geld te verdienen, zodat ze een barak konden kopen of zelfs iets degelijks konden bouwen. Sommige troepen hebben op zeer vernuftige wijze een stal, een oude schuur of een verlaten gebouw tot hoofdkwartier verbouwd.

Wanneer u uw hoofdkwartier hebt, laat de verkenners het dan zelf inrichten: het is dan meer van henzelf en ze zullen er trotser op zijn dan wanneer u een of andere zaak het laat aankleden. Het meubilair moet eenvoudig zijn en bij spelen gemakkelijk weg te zetten. Iedere patrouille moet zijn eigen hoek of afdeling hebben, naar eigen smaak aangekleed.

Er moet ruimte zijn voor een bibliotheek van verkennersboeken en verkennerstijdschriften.
Wanneer u plannen maakt, moet u denken aan bergruimte voor kampeer- en spelmateriaal, enz., en indien u een kleine ruimte kunt afzonderen voor de troepraad, is dat des te beter.
Een klein vertrek voor de administratie van de leiders, de papieren van de troep, enz. is ook wenselijk.
Sommige troepen hebben een cantine die mogelijk iets kan opleveren.
Patrouilles kunnen om beurten zorgen dat het hoofdkwartier schoon en netjes blijft.

Discipline

Sta op discipline en strikt, vlot gehoorzamen, ook in de kleinere dingen. Laat de jongens alleen ravotten als u er toestemming toe geeft, en het is goed dat van tijd tot tijd te doen.
Een volk dat krachtig en welvarend wil zijn, moet gedisciplineerd zijn en u krijgt alleen tucht in een massa, wanneer het individu tucht kent. Onder discipline versta ik rustige gehoorzaamheid aan gezag en andere regels door de plicht voorgeschreven.
Dit kan niet ontstaan door onderdrukkende maatregelen, maar door de jongen eerst aan te moedigen en op te voeden tot zelftucht, en hem zo ver te krijgen dat hij zichzelf en zijn zelfzuchtige genoegens opoffert ten bate van anderen. Men moedigt dit voornamelijk aan door het goede voorbeeld, door verantwoordelijkheid te geven en in hoge mate op zijn trouw te rekenen.
Veel verantwoordelijkheid wordt door het partouillesysteem gegeven, juist doordat het de patrouilleleider verantwoordelijk stelt voor wat er onder zijn jongens gaande is. Daar ligt ons werk.
Sir Henry Knyvett waarschuwde in 1596 Koningin Elisabeth er voor dat de staat die nalaat zijn jeugd in gehoorzaamheid op te voeden, niet alleen slechte soldaten en zeelieden voortbrengt, maar ook het veel grotere kwaad van slechte burgers voor het maatschappelijk leven. Of, met zijn eigen woorden: „Bij gebrek aan discipline worden de eer en welvaart, zowel van de vorst als van het land, op een wanhopige en lichtzinnige manier geruïneerd”.
Discipline verkrijgt men niet door een kind voor slecht gedrag te straffen, maar wel door het een betere bezigheid te

geven die zijn aandacht in beslag neemt, zodat het dan langzamerhand zijn oude kwalijke gewoonte zal vergeten en loslaten.

Kampen

Het kamp is juist datgene waar de jongen naar uitkijkt en het is dé kans voor de leider. Grote kampen zijn, vanuit verkennersstandpunt gezien, niet geschikt. Verscheidene kleine kampen zijn meer aan te bevelen dan één groot, en iedere patrouille moet zijn eigen kampje hebben, afgescheiden van zijn buur.

Voor iedere dag dat de verkenners zullen oefenen, moet de leider tevoren reeds een programma klaar hebben van wat hij zich voorstelt te gaan doen. Er is niets fnuikender voor het enthousiasme van de jongens dan dat ze mee op kamp gaan en dan verder maar rondhangen en zich afvragen wat ze nu zullen gaan doen.

Het kan niet anders of het kamp moet iedere jongen pakken door het buitenleven en de sfeer van de rimboe, met het geïmproviseerde koken, de spelen in bos en hei, het spoorvolgen, verkennen, pionieren met de kleine ontberingen en de plezierige kampvuren.

Leven in de natuur. Bovenal ligt de waarde van het kamp in de kans, die het de jongens geeft van aangezicht tot aangezicht met de natuur te leven. Dat fascineert bijna iedere jongen zodra hem het genoegen ervan maar duidelijk wordt gemaakt.

De gemiddelde straatjongen zal zich gauw vervelen en terugverlangen naar zijn bioscopen en etalages, als hij naar buiten is en de nieuwigheid van het buiten zijn er af raakt. Maar wanneer hij plezier heeft leren krijgen in de dagelijkse genoegens van het kamperen, boven genoemd, en ook zijn ogen heeft open gezet voor de wonderen van de natuur, zal hij de jonge woudloper worden die wij graag zien.

Dat betekent dat we hem in aanraking moeten brengen met de roep en de gewoonten van vogels en zoogdieren, de wonderen van de sterren, de schoonheid van bloemen, de heuvels, het ondergaan van de zon, het wonderlijk preciese mechanisme van al wat groeit en leeft, plant of zoogdier, insect of reptiel en het feit dat millioenen van dezelfde soort steeds weer voortgebracht worden.

Hierdoor kan men in de jongen een beter waarnemen van de natuur aankweken en een nieuw gevoel van liefde ervoor,

biologische kennis, een verstandig en juist inzicht in de geslachtsverhouding, samen met een groter en dieper besef van God, de Schepper.
Deze natuurstudie wordt niet noodzakelijkerwijze beperkt tot het kamp of het verblijf buiten.
Niet lang geleden zei ik eens „dat God in een schapepoot gevonden kon worden" en nadien heb ik ontdekt dat ik daarmee plagiaat pleegde, want een oud gezegde luidt: „Men kan God vinden in een haringkop", wat wil zeggen dat men, ook als is men ver verwijderd van de schoonheid van de ongerepte natuur, bijvoorbeeld een schapepoot of een haringkop kan ontleden en de wonderlijke samenstelling er van ontdekken, terwijl dit exemplaar slechts een model is van millioenen soortgelijke exemplaren. Men kan ook een bromvlieg onder een microscoop bekijken, of vingerafdrukken (waarvan er geen twee dezelfde zijn), of het menselijk oog bestuderen en nagaan hoe het tastbare zaken in ontastbare gedachten kan omzetten, van waaruit de ontastbare wil weer tastbare actie voortbrengt.
Dit zijn allemaal belangrijke stappen in natuurstudie. Bij het ontleden van een bloem zien we hoe de mannelijke meeldraden de vrouwelijke stempels bevruchten, waardoor zaad ontstaat dat na een incubatietijd uitgroeit tot een levende plant. Onder dezelfde natuurwet brengt het bevruchte vogelei na voldoende broeden het jonge vogeltje voort. En de equivalente loop van zaken in het zoogdierenrijk komt dan vanzelfsprekend eveneens aan bod.
Het natuurlijke resultaat is dat sexuele kwesties op een rustig verstandelijke en ongedwongen manier kunnen worden uitgelegd, terwijl het gebleken is dat die juist vaak zo moeilijk te behandelen zijn. Maar we zijn hier op Gods aardbodem, deze natuurlijke processen vinden rondom ons en onder ons plaats, en toch is het ons door enkele menselijke regels van etiquette en conventie, niet toegestaan er over te spreken — ze zijn „onbehoorlijk". Het gevolg is dat ieder jaar duizenden jonge levens bedorven worden, domweg door onwetendheid, terwijl zij door een enkel te juister tijd gesproken woord gered hadden kunnen worden. Juist die geheimzinnigheid roept nieuwsgierigheid en verkeerde ideeën op, terwijl er veel minder misverstand en onbehagelijkheid zou zijn, wanneer er door de ouderen maar eerlijk en oprecht met de jongens over gesproken werd, naarmate hun leeftijd dat vraagt.
Ik ben nog nooit een jongen tegengekomen, die er niet beter

van is geworden als het bovenstaande hem behoorlijk duidelijk was gemaakt, maar ik verlang wel dat alle leiders duidelijk begrijpen dat deze voorlichting alleen veilig kan geschieden door iemand die het onderwerp beheerst en de moeilijkheden en verlangens van een jongen volkomen aanvoelt.
Men moet eerst de wensen van de ouders kennen. Gelukkig is men, sinds dit boek geschreven werd, langzamerhand tot een beter inzicht gekomen over het hele probleem van de sexen. Maar de noodzaak is zeker even groot gebleven, want de suggestiviteit van de films — om alleen maar dit aspect te bezien — betekent een nieuwe bekoring en een nieuw gevaar, die tezamen misschien van nog groter invloed zijn dan de vroegere geheimzinnigheid.
Het probleem staat niet alleen. Het staat in nauw verband met de andere aspecten, waarvan gezondheid en godsdienst wel de belangrijkste zijn.

Gezondheid

De statistieken tonen aan dat slechte gezondheidstoestanden nog steeds in verbijsterende mate voorkomen. Vandaar een verlies aan loon, voorspoed en geluk.
Sir George Newman, eens Chief Medical Officer van de Board of Education, heeft er op gewezen dat men geen gezond volk kan krijgen door wetgeving, door besmettelijke ziekten aan te geven, door rioleringen of reglementen, maar alleen doordat de mensen zowel wat hun persoon als wat hun gezin betreft, op de juiste manier leven.
Ons doel moet zijn dat de jongen begrijpt, dat hij zichzelf moet verzorgen en dat hij zelf verantwoordelijk is voor zijn gezondheid en kracht. Het is een plicht tegenover zichzelf, het land en zijn Schepper.
Wil iemand met succes autorijden en er alles uithalen wat er in zit, dan moet hij iets van de motor en zijn werking afweten. Daarom leert zo iemand van alles over zijn auto.
Precies hetzelfde is het met de menselijke motor, en om er zo goed mogelijk mee te kunnen werken moet de mens iets afweten van zijn bouw en functies.
Maar de meesten van ons laten ons mechanisme maar werken, zonder te weten hoe het eigenlijk in elkaar zit en werkt.
Wij brengen onze motor alleen maar naar de monteur als hij het begeeft, en denken dan ook nog dat die voor de stukken verantwoordelijk is. We verwachten dan dat hij hem weer opknapt, zodat hij onder onze onbekwame hand weer gaat

lopen. Maar denk er wel aan dat geen enkele motor bestand is tegen een dwaas, en zeker niet de menselijke motor. Wanneer we onze motor in plaats van met smeerolie met vet vullen, er whiskey in doen in plaats van benzine en zand in plaats van water, dan moeten we ons niet verwonderen, als hij het niet goed doet. En toch doen we dat met onze menselijke motor. We stoppen onszelf allerlei voedsel in de maag, zonder dat we ons afvragen of het wel goed is, en dan vragen we ons nog af waarom we dan niet goed op dat voedsel reageren. Het is niet moeilijk wat gezondheidskennis op te doen, en zelfs een jongen vindt het erg interessant. Het enige punt is dat het hem op een dergelijke manier moet worden bijgebracht, dat hij niet op een ziekelijke manier teveel aandacht aan zichzelf gaat schenken.

Onze methode om de gezondheid op te bouwen is er op gebaseerd dat de jongen er *zelf zorg voor heeft* en op *oefeningen*.

Zorg voor zichzelf: Hieronder vallen:

- Behoorlijke voeding en samenstelling van de maaltijden
- Zorg voor gebit en spijsvertering
- Juiste wijze van ademhalen
- Kleding, enz.
- Frisse lucht
- Rust
- Zelfbeheersing
- Persoonlijke hygiëne
- Zorg voor ogen - neus - oren - hart - ingewanden, enz.

Oefeningen: Hieronder vallen:

- Actieve ploegspelen
- Verkennersoefeningen voor schouders, armen, romp, benen, tenen, enz.
- Verkennerspas en hardlopen
- Wedstrijden en oefenen in verspringen, hoogspringen, tumbling, touwtjespringen
- Volksdans
- Touw- en speerwerpen
- Rope-spinning
- Touw- en boomklimmen
- Boksen
- Worstelen
- Zwemmen

Houthakken
Roeien en zeilen
Hiken, kamperen, enz.

En verder nog andere eenvoudige lichaamsoefeningen die de troep geheel in het kader van het verkennen kan verrichten. Voorzover mogelijk is, moet al wat boven genoemd werd in de openlucht geschieden, zonder dat daar gymnastiekzalen of toestellen aan te pas hoeven te komen.

Gezamenlijk marcheren, enz. doen we alleen bij optreden in het openbaar. Het is natuurlijk wel spectaculair en geeft sommige mensen de indruk dat dit de beste lichaamstraining is. Maar ook al zijn instructie in exerceren en ordeoefeningen wel eens nuttig, ze komen te weinig tegemoet aan de lichamelijke opvoeding van het *individu*.

Bij de training van onze jongens — sommigen van hen zijn ondervoed en velen lijden aan kleinere, maar te genezen misvormingen — gaan wij er eigenlijk juist van uit dat we iedere jongen, en vooral de slomere of de achterblijver, moeten aanmoedigen ook physiek een kérel te worden, zelf de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor zijn eigen gezondheid in zijn eigen belang en uit plicht tegenover zijn Schepper. We willen dat hij zich lichamelijk ontwikkelt door persoonlijke oefeningen en activiteiten, ook uit zichzelf en in zijn vrije tijd.

Exerceren

Mij is nogal vaak door leiders — niet door jongens — gevraagd meer exercitie te brengen in de training van verkenners. Maar hoewel ik na een ervaring van vier en dertig jaar de waarde er van voor de tucht erken, zie ik toch ook heel duidelijk de bezwaren. In het kort zijn het deze:

1. Militaire exercitie verschaft een zwakke en fantasieloze leider iets waarmee hij zijn jongens kan bezighouden. Hij let er niet op of het tot de jongens spreekt en hen werkelijk goed doet. Het spaart *hem* een macht van moeilijkheden.
2. Militaire exercitie dreigt de individualiteit te vernietigen, terwijl wij juist in de verkenner het individuele karakter willen ontwikkelen. En als hij de oefeningen eenmaal kent, verveelt het de jongen die er hevig naar verlangt op een of andere onderneming los te trekken. Zijn enthousiasme bevriest. Wij willen jonge woudlopers maken van onze verkenners en geen namaak-soldaten.

Daarom zou ik niet graag zien dat er iets van saaie exercitie-routine in onze training werd ingevoerd, maar tegelijkertijd geloof ik dat een beetje exercitie wel noodzakelijk is, zeker in een nieuwe troep of met nieuwelingen, zodat de jongens bijgebracht kan worden dat ze een goede houding moeten hebben en hoe ze zich behoorlijk gezamenlijk moeten verplaatsen, als dat nodig is.
Tenslotte is exercitie niet alleen het voorrecht van de landmacht of van de zee- of luchtstrijdkrachten. Zij komt in verschillende vormen in het burgerlijke leven en in het bedrijfsleven voor, en wordt daar gebruikt om te leren dingen op de juiste manier en in de juiste volgorde te doen.

Godsdienst

Een organisatie als de onze zou haar doel niet bereiken indien zij haar leden niet bracht tot een zekere godsdienstkennis, maar de gebruikelijke fout in dergelijke gevallen is de manier waarop dat gebeurt. Wanneer men de godsdienst meer behandelde als een noodzaak voor iedere dag, dan zou hij zijn waardigheid niet verliezen en houvast geven. In dit boek is de omschrijving van de godsdienstige verplichtingen met opzet elastisch gehouden, zodat de organisaties en groepen de vrije hand behouden om van dit boek gebruik te maken, terwijl zij dan hun eigen godsdienstige instructie kunnen geven. In onze beweging kunnen wij, omdat we te maken hebben met mensen van alle godsdienstige richtingen, geen vaste regels geven — zelfs als we dat zouden willen.
Godsdienstigheid kan en moet de jongen bijgebracht worden, maar niet op een slappe, geheimzinnige of sombere manier. Een jongen is zeker bereid godsdienstig te zijn, wanneer het heldhaftige er van maar aangetoond wordt, en men het laat zien als een natuurlijke en gewone eigenschap van iedere behoorlijke man. Door natuurstudie kan men de jongens zeker godsdienstzin bijbrengen. Ik heb al aangetoond hoe het leven in het kamp tot dit doel kan meewerken. De studie van Gods werk is een geschikt onderwerp voor de instructie op Zondag en is een tegengift tegen het Zondagse rondlummelen. Godsdienstonderricht hoeft niet somber te zijn. A. C. Benson zei dat er niet drie christelijke deugden zijn maar vier. Het zijn Geloof, Hoop, Liefde — en Humor. Zo ook in het ochtendgebed van Robert Louis Stevenson:
„De dag is weer daar en brengt ons de sleur van vervelende zorgen en plichten. Help ons, om ons als mannen te gedragen,

help ons alles lachend en opgewekt te volbrengen. Laat blijheid gelijke tred houden met onze inspanning. Geef ons dat wij onze plichten de hele dag opgewekt volbrengen. Breng ons dan weer te ruste, moe en tevreden en niet onteerd, en verleen ons dan tenslotte de gave van slaap."

Het standpunt van „De Nederlandse Padvinders" ten aanzien van de godsdienst wordt als volgt omschreven:

„a. Van de leden wordt verwacht, dat zij zullen trachten het religieuze beginsel in hun leven in toepassing te brengen.

b. Van de leider ener speciale, van een kerkgenootschap of een godsdienstige vereniging uitgaande groep wordt verwacht, dat hij de daaruit voortvloeiende voorschriften en verplichtingen nakomt en dàt godsdienstonderwijs geeft of laat geven, hetwelk hij in overleg met de betrokken geestelijke of predikant nodig of gewenst oordeelt.

c. Als een groep bestaat uit padvinders van verschillende godsdienstige gezindten, moeten de jongens worden aangemoedigd de dienst van hun eigen gezindte bij te wonen; gemeenschappelijke groepskerkgangen worden dan niet gehouden; in het kamp kan een dagelijks gebed uitgesproken worden en een wekelijkse kampdienst gehouden worden, doch deze moeten van zeer eenvoudige aard zijn, terwijl de deelneming niet verplicht mag worden gesteld.

d. Indien het kerk- of godsdienstige genootschap, waartoe een padvinder behoort, niet toestaat, dat de jongen een andere godsdienstige bijeenkomst dan die van het zijne bijwoont, zal de leider zorg dragen, dat dit voorschrift wordt in acht genomen, zolang de padvinder onder zijn toezicht staat."

Vele troepen hebben de ervaring opgedaan dat een „padvindersaandacht" een zeer nuttige en bij de jongens populaire instelling is. Men vindt hierover een aantekening aan het eind van kampvuurverhaal 22.

Het standpunt van „De Verkenners van de Katholieke Jeugdbeweging" wordt als volgt omschreven:

„De Vereniging stelt zich ten doel, in nauw contact met het gezin mede te werken aan de opvoeding van de katholieke mannelijke Nederlandse jeugd tot Christelijke gemeenschapsmensen.

Het door de Vereniging beoogde doel bepaalt de richting waarin het Spel van Verkennen wordt gespeeld, en wel op de volgende wijze:

a. het ideaal van de Christelijke gemeenschapsmens worde nader omschreven in het concreet levensprogram van de katholieke leek.
Er wordt in dit verband aangedrongen op het lidmaatschap van een godsdienstige vereniging.

b. Dit levensprogram, in verkennersstijl begrepen, diene de Aalmoezeniers als leidraad bij de godsdienstige vorming van de leden der Beweging volgens het leidersbeginsel: Leiders, Voortrekkers, Kaderpatrouille (Troepraad).

c. Aalmoezeniers en Leiders samen richten het Spel van de groepen in Christelijke geest door woord en voorbeeld,

d. zodat als resultaat wordt bereikt het Katholieke Spel in kamp en bijeenkomsten, en daardoor een totale katholieke levenshouding in verkennersstijl."

Leiderstraining

Ik heb u in dit deel enkele wenken gegeven over onze beginselen en methoden, maar men is het er nu over eens dat, afgezien van wat de leider met de verkenners zelf in het spel doet, er meer van hem verlangd wordt wanneer hij een goed leider wenst te zijn. Het is zijn plicht zoveel mogelijk ervaring en kennis op te doen en tegelijk te zorgen dat zijn jongens geen nadeel ondervinden van zijn experimenten.
Een leider moet in de eerste plaats contact hebben met zijn districtscommissaris voor inlichtingen en hulp, en dan zal hij merken dat er talrijke manieren zijn waarop hij zichzelf kan trainen. Hij zal een inleidingscursus of districtscursus volgen, terwijl vaak ook nog allerlei speciale cursussen gegeven worden. In het district vormen de gezamenlijke verkennersleiders een troep, die in regelmatige bijeenkomsten de leiders tracht verder te helpen. En tenslotte zal de leider zeker proberen de Woodbadge- of Gilwellcursus te volgen.

De toets van slagen

Er is maar één toets waardoor de verkennersleider kan nagaan of hij in zijn werk slaagt of niet, en dat is wanneer blijkt dat de jongens die hij aflevert, betere burgers zijn geworden door de training die hij hun gegeven heeft. Het is

niet voldoende dat ze er behoorlijk uitzien, goed kunnen kamperen of seinen, enz. Dat zijn maar stappen op de weg. Waar het hem om gaat is: bereiken zij het doel? Zijn ze werkelijk gezonde, gelukkige en hulpvaardige burgers?

Tenslotte

Het hele doel van ons verkennen is het karakter van de jongen te pakken wanneer het roodgloeiend is van enthousiasme, het dan in de goede vorm te smeden en hem aan te moedigen zijn persoonlijkheid te ontwikkelen, zodat de jongen zichzelf opvoedt om een goed mens te worden, en een waardevol burger voor zijn land.
Door dit te doen mogen we de hoop koesteren dat we een nuttig aandeel hebben in de taak ons land moreel en physiek krachtig te maken.
Maar wanneer we nationale gevoelens trachten te ontwikkelen, is er altijd het gevaar dat we begrompen worden en naijverig op andere landen. Als we dat niet vermijden, dan roepen we juist het kwaad op dat we willen ontwijken.
Gelukkig hebben we in de verkennersbeweging broeders in bijna ieder beschaafd land ter wereld en de tastbare kern van een wereldbroederschap hebben we al geschapen. De mogelijkheden hiervan worden bovendien nog vergroot door de brede ontplooiing van onze zusterbeweging van de padvindsters en de gidsen, die zo met ons samenwerken.
In ieder land is het doel van de verkennerstraining hetzelfde, namelijk: vaardigheid, om daardoor anderen te kunnen dienen. En met een dergelijk gemeenschappelijk doel kunnen we als een internationale Broederschap in Dieren voorwaarts gaan en een werk verrichten van vèrstrekkende betekenis.
In de training die wij de jongen geven ontwikkelen we het individu, zowel naar de geest als naar de vaardigheid, opdat hij een vaardig speler worde in het nationale team van de burgers van zijn land.
En wanneer we volgens hetzelfde beginsel voortwerken, moeten we als natie trachten die geest van hulpvaardigheid te verspreiden in het team der volken.
Wanneer elke natie op haar plaats „het spel speelt", zal er meer welvaart en geluk over de wereld komen en dan zal tenslotte die toestand ontstaan, die al zo lang verbeid wordt: Vrede en Goede Wil onder de mensen.

AANHANGSEL

Boeken

Het „Verkennen voor Jongens" is niet een systematische cursus. Het verkennen wordt het best in de practijk geleerd onder leiding van een ervaren leider. Dat kan gebeuren in de trainingscursussen. Boeken kunnen ons helpen inzicht te krijgen in de beginselen en methode. Ze geven ons een frisse inspiratie en ze zijn een bron van ideeën en suggesties. Als er geen leider in de omgeving is om ons op weg te helpen, kunnen we uit boeken, die ons enigszins richting kunnen geven, practische aanwijzingen halen.

Districten of Plaatselijke Commissies zouden een bibliotheek van padvinderslitteratuur kunnen aanleggen, waaruit men dan boeken kan lenen. Men kan dan zelf bepalen welke boeken men beslist zelf zal willen bezitten.

(De volgende boeken zijn vrijwel steeds in de Scout Shop verkrijgbaar. Men kan daar nadere inlichtingen geven over prijzen, enz.)

B.-P.

B.-P. De geschiedenis van zijn leven. E. E. Reynolds, Ned. Vert. VKJB.
B.-P.'s Life in Pictures. IHQ.

Algemeen

Statuten van „De Nederlandse Padvinders".
Regels van het Spel van Verkennen voor Jongens. NPV.
Idem Jongenseditie. VKJB.
Wenken voor Leiders. B.-P. Nationale Padvindersraad.
Boy Scouts, Gilcraft. Pearson, Londen.
The Patrol System, Roland Philipps. Pearson, Londen.
Verkennersleven. Dr M. Vanhaegendoren. Vlaams Scoutperscomité.

Een verkennersleider hoort iets te weten van de beginselen en methode van de andere takken van de beweging. Deze kan men vinden in:

Welpenhandboek B.-P. Nationale Padvindersraad.
Zwervend op de weg naar levensgeluk B.-P. NPV.

Voor de beginner

Het spoor van de troep. H. M. Rozendaal.
Zonnig spoor. Gilcraft. Nationale Padvindersraad.

Hoofdstuk I Verkennen

Derde klas boekje NPV.
Derde klas boekje VKJB.
Instructieboekje Verkenner 2e klas. NPV.
Instructieboekje Verkenner 1e klas. NPV.
200 Ideeën voor Patrouilleleiders, delen I en II. Gilwell
Ada's Hoeve Reeks, nr 1 en 2. NPV.
Patrolleaders Handboek. Thurman. Boy Scouts Association, Londen.

Hoofdstuk II Er op uit

Met kaart en kompas. J. Dormaar. NPV.
Seinen. „De Pijl".
Exploring, Gilcraft. Pearson, Londen.

Hoofdstuk III Kampleven

Touwverbindingen. Gilcraft. NPV.
Knopen en sjorren. „De Pijl", Brussel.
en andere uitgaven van „De Pijl".
Pioneering. Gilcraft. Pearson, Londen.
De kampeerstandaard. NPV.
Je eigen kamp. Titus Leeser. Veen, Amsterdam.
Kookboekje voor kampeerders. Veen, Amsterdam.
De betere kampkeuken. NPV.

Hoofdstuk IV Speuren

Speuren en sporen. Gilcraft. „De Pijl".
Training in Tracking. Gilcraft. Pearson, Londen.
Aids to Scouting. B.-P. Gale and Polden, Londen.

Hoofdstuk V Woodcraft

Het is niet doenlijk ook maar een geringe greep te doen uit de rijke verscheidenheid van boeken over de natuur in het algemeen, dieren, planten, stenen, fossielen en sterren.
Iedere bibliotheek en elke boekhandelaar kan hier gegevens over verstrekken. Verder nog speciaal:

Make and do the Woodcraft Way. J. B. Cone.
Woodcraft Wisdom. J. B. Cone.

Hoofdstuk VI Weerstandsvermogen

Kun je tuimelen? „De Pijl".

Recreatieve Training for Scouts. Campbell, Boy Scouts Association, Londen.

Hoofdstuk VII Ridderlijkheid

De Padvinderswet in het zomerkamp. NPV.
Padvindersgebedenboekje. NPV.
Gebeden voor Verkenners. VKJB.
In Christus' Spoor. „De Pijl".

Hoofdstuk VIII Reddingswerk

EHBO voor Verkenners. Gilcraft. NPV.
Oranje Kruisboekje.

Verscheidene van de genoemde boeken helpen de lezer weer andere litteratuur vinden. Ook de Nationale Hoofdkwartieren zijn steeds bereid inlichtingen en adviezen te verstrekken.

Nationaal Hoofdkwartier „De Nederlandse Padvinders", Zeestraat 76, Den Haag. Tel. 18.22.43.

Nationaal Hoofdkwartier „De Verkenners van de Katholieke Jeugdbeweging", Jan van Nassaustraat 113, Den Haag. Tel. 77.53.93.

INHOUD

DEEL DRIE

ZAAKREGISTER

Bladz.

Bladz.

Powell

ROBERT BADEN-POWELL, die later van de Engelse Koning de titel kreeg van Lord Baden-Powell of Gilwell, maakte als jongen met zijn broers veel tochten te voet of met een boot. In India ging hij op verkenning in de binnenlanden en in Afrika noemden de Matabelen hem „Impeesa": hij die nooit slaapt.

In dit boek heeft B.-P., zoals de Chief Scout van de wereld werd genoemd, niet alleen beschreven hoe je moet sluipen en spoorzoeken, maar ook wat iedere jongen kan doen om sterk en handig te worden en ZO een steun te zijn voor zijn medemensen.

